

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Račun: pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11842; Praha čisto
79 190; Wien št. 105 741

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

JUTRO

Brüning ima večino

Zbornica je odobrila s 40 glasovi večine z zasilnimi uredbami uzakonjeni sanacijski načrt — Westoup zahteva revizijo mirovniških pogodb

Berlin, 6. decembra. s. V nemškem državnem zboru se je danes vršilo ob ogromni pozornosti vse nemške javnosti odločilno glasovanje o zasilnih zakonih, ki jih je izdala Brüningova vlada na podlagi čl. 42 weimarske ustave brez predhodnega pristanka državnega zbora. Kakor znano, so zaradi tega vložili desničarji več predlogov naj se sanacijski načrt razveljavi. O teh predlogih je razpravljala zbornica na večerajšnji seji. Brüningova vlada je pri odločilnem glasovanju dobila s 40 glasovi večino in so tako te zasilne odredbe legalizirane in odobren sanacijski program, ki je odločilnega pomena ne samo za nadaljnjo usodo Brüningove vlade, marveč tudi za nadaljnji razvoj odnošajev med Nemčijo in državnimi upniki, katerim mora Nemčija plačevati reparacije.

Ob pričetku se je predsednik državnega zbora dr. Loebe najprvo prečital službeno poročilo o demisiji ministra pravde dr. Bredta. Takoj nato se je nadaljevala debata o zasilnih odredbah in o predlogih za njihovo razveljavitev. Debata je trajala polnih osem ur ter so posegli v njo ponovno zastopniki vseh strank, ki pa v bistvu niso povedali ničesar novega.

Grof Westarp se je v svojem govoru vehementno zavzemal za politiko revizije mirovniških pogodb in Youngovega načrta poudarjajoč, da nemški narod noče in ne more več nositi težkih bremen, ki mu jih nalagajo reparacije in mirovne pogodbe. Brez revizije je tudi notranja sanacija Nemčije nemogoča.

Vlada je ponovno branil finančni minister dr. Dietrich, ki je branil sanacijski program vlade in opozarjal, da je uspešna zunanja politika mogoča le tedaj, če so urejene notranje finance in če ima gospodarstvo garancijo za uspešen razvoj. Ob ogromni tišini je nato sledilo glasovanje. Navzočih je bilo 546 poslancev. V dvorani je vladal najgloblji molk, ko je predsednik Loebe končno razglasil rezultat glasovanja. Za uveljavljenje zasilnih odredb in izvedbo sanacijskega programa vlade je glasovalo 283 proti pa 252 poslancev, tako da je imela vlada 40 glasov večine. Takoj nato je bila seja zaključena.

Berlin, 6. decembra. g. Pri današnji debati v državnem zboru je prišlo zopet do velikih nemirov. Ko je nemško-nacionalni poslanec Kleiner kritiziral zadnje dogodke na Poljskem ter napadal zunanjo ministra dr. Curtiusa je pričel na levičnem nemir. Slišali so se vzkliki, kakor: »To so latrinske parole!«. Kratko nato je prišlo do uretena med nemškimi nacionalci, narodnimi socialisti in poslanci ljudske stranke na eni in levičarskimi strankami na drugi strani. Desničarski radikali so klicali levičarje: »Zločinci!«. Le s težavo je uspel predsedniku Loebeju vsaj začasno vzpostaviti mir, da se je mogla končati debata.

Berlin, 6. decembra. s. V ponedeljek stopi v veljavo zasilna odredba vlade, po kateri je odsljed prepovedano prodajati in izdelovati pšenični kruh. V gostilnah, hotelih in restavracijah bodo odsljed smeli prodajati samo črni rženi kruh.

Bojno razpoloženje v sovjetski Rusiji

Mrzlična militaristična propaganda komunističnih zaupnikov — Komunistične priprave za vojno

Moskva, 6. decembra. d. Vsa komunistična Rusija stoji pod globokim vtisom velikega procesa proti članom takozvane industrijske stranke. Vrši se na stotine shodov na katerih slikajo komunistični agitatorji v najstrašnejših barvah zlobne namere kapitalističnih in militarističnih evropskih držav, ki baje jedva čakajo, da bi padle po sovjetski Uniji. V zvezi s tem razvijajo komunistični agitatorji silno propagando za komunistično vojsko. To propagando vodijo in financirajo vodilni krogi v moskovski centrali. Po vseh ruskih mestih je nalepljenih na stotine lepakov z besedilom: »Ker se pripravljajo zapadne države na vpad v sovjetsko Rusijo, tej ne preostane drugega, kakor da se pripravi na obrambo!«. Posebno intenzivno je delovanje »Kemičnega in letalskega društva« ter vsemogočih vojnih krožkov. V Donskem bazenu je mnogo komunističnih poljedelskih kolektiv sklenilo prihodnjo pomlad posejati več hektarjev zemlje z žitom, katerega izkupiček bo namenjen izključno za komunistični obrambni fond.

Nameščenci električnih podjetij v Odesi so opremili z militarističnimi letaki vse tramvaje, ki vozijo po mestu ter celo vrsta električnih napisov po mestu. Poleg tega predvajajo po odeskih ulicah razni potujoči kini agitacijske filme proslavljajoče rdečo vojsko.

V Irkutsku je bil prirejen letalski dan. Pri tej priliki so pričeli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov za graditev prvega sovjetskega zrakoplova. Slično propagando vrše tudi vse komunistične celice, ki organizirajo tudi prostovoljne delavske bataljone za primer vojne, ki so opremljeni z najmodernejšim orožjem.

Moskva, 6. dec. d. V poslednjem času so se v sovjetski Uniji pojavili zaradi pomani-

kenja drobiža razni nadomestki, kot kuponi državnih posojil. Čeki in boni. Komisariat za državne finance je ukazal vsem finančnim organom, naj izvedejo najodločnejšo borbo proti tem nadomestkom. Kdor bo poskušal plasirati namesto drobiža kakke nadomestke, bo kaznovan zaradi pona-rejanja denarja.

Ramzin prosi milosti

Moskva, 6. decembra s. Službena agencija »Tase« poroča: V svojem zaključnem govoru je obtoženec Ramzin priznal, da je kaznen, ki jo je državni pravdnik predlagal za njega, pravična. V zadnjih treh letih se je boril proti sovjetski oblasti z vsemi sredstvi, ki so mu bila na razpolago. Glavni greh, ki je povzročil, da sem stopil na pot zločina, je dejal Ramzin, je bilo trdo prepričanje o pogrešnosti politike sovjetskih oolastí. Prepričan sem, da bo inženjerski stan po tem procesu odločno zavrgel vse dvome ter z navdušenjem sodeloval pri delu socialistične obnove. Ako mislim na kazni, ki me pričakuje, se borita v meni dva čustva: Eno mi pravi, da se s tako sramoto in s takim nezaupanjem ne more živeti, boljše smrt nego tako življenje; na drugi strani pa sem spoznal možnost izvedbe socialistične obnove ter bi sam drage volje sodeloval pri tej obnovi. Ako bo sodišče našlo možnost, da mi ohrani življenje, trdo objubim, da bom zastavil svoje življenje za utrditev sovjetske oblasti v trdi veri za njeno zmago po vsem svetu.

Obtoženec Laričev je izjavil, da nepremagljiva sila socialistične obnove v sovjetski uniji ni prevara. On nima pravice, da bi prošil za milost, vendar pa hoče popraviti svoj zločin z vdanim delom. Slične izjave so podali obtoženci Čarnovski, Očkin, Kalinikov in Federov. Sledili so nato govori braniteljev. Razsodba bo najbrž izrečena jutri zvečer.

Burne seje madžarske zbornice

Protesti opozicije zaradi nepravilnega postopanja z volilnimi legitimacijami — Demisija predsednika volilne komisije

Budimpešta, 6. decembra. d. V madžarski poslanski zbornici se vrše poslednje dni neprestano burni spopadi med vlado in opozicijo. Vzrok neprestanih nemirov je postopanje vladnih organov pri dostavljanju legitimacij za volitve v novi budimpeštanski občinski svet. Madžarski volilni zakon je že sam tako sestavljen, da skrajno forsira vladno večino, sedaj pa poskušajo vladni organi z različnimi nedopustnimi mahinacijami še bolj oškodovati opozicijo ter v ta namen direktno krajevo volilne legitimacije pristave opozicije. Po podatkih opozicije je bilo izginilo vseh v zadnjih desetih dneh okoli 100.000 volilnih legitimacij, ki jih sedaj ne morejo nikjer najti. Opozicija domneva, da bo vlada dvotavila te legitimacije, ki so izgubile na tako čuden način, opozicijskim volicem šele takrat, ko bo že potekel rok za vlaganje legitimacijskih kuponov. Na ta način ne bodo mogli pristati opozicije voliti, ter bo že v naprej osigurana večina vlade.

predsednik osrednje volilne komisije, ker se je vlada izgovarjala predvsem nanj kot glavnega krivca nerednosti pri dostavljanju volilnih legitimacij. To pa je tudi edini uspeh opozicije, ki ji ne preostaja drugega, kakor samo burna obstrukcija in pa protesti, ki se prav malo primejo vladajočih mogotčev.

Italija in Turčija

Rim, 6. dec. M. Listi poročajo, da bo zunanji minister Grandi v kratkem odpotoval v Ankaru, da vrne poset turškemu zunanjemu ministru Ruđiči beju. V zvezi s tem podčrtavajo fašistični listi izjave, ki jih je podal turški zunanji minister pred svojim odhodom iz Sofije. Zlasti poudarjajo, da je turški zunanji minister nedvoumno povedal, da se orientira Turčija vedno bolj v skladu z Rimom in Moskvo. Listi obenem napovedujejo, da bo spomladi posetil Rim sam Kemal paša.

PRED KONCENTRACIJO V FRANCIJI

Barthou sestavlja koncentracijsko vlado, ima pa malo upanja na uspeh — Vse računa na Poincaréja, čeprav je odklonil mandat

Pariz, 6. decembra. M. Predsednik francoske republike Doumergue je včeraj in danes ves dan porabil za konzultacijo vseh vodilnih politikov. V političnih krogih smatrajo, da je položaj že v toliko razčiščen, da bo bržkone že nočoj poverjen mandat za sestavo vlade. Kakor zatrjujejo dobro informirani krogi, se bo predsednik republike najbrže odločil za bivšega ministra pravde, senatorja Barthoua, ki se je v usodnem glasovanju ko je šlo za nezaupnico Tardieujevi vladi, vzdržal glasovanja. Barthou je znan pristaš koncentracijske vlade in bo mandat po vsej verjetnosti sprejel. V političnih krogih pa kljub temu zelo dvomijo v uspeh njegove misije dasiravno je v načelu večina strank za koncentracijo. Največje težkoče tvori vprašanje zasedbe notranjega ministrstva, ki mu pripisujejo baš v sedanjem političnem položaju posebno važnost glede na bližajočo se parlamentarne volitve.

Dosedaj so že štiri stranke, radikali, levičarski radikali, Franklin Bouillonova frakcija in Maginotova frakcija vezale svoje sodelovanje v koncentracijski vladi na pogoj da dobe ta resor. Ker je seveda nemogoče ustrčiti vsem tem zahtevam, se misli na to, da bi se ta

resor poveril nevtralcu, ki bi užival zaupanje vseh strank. V zvezi s tem se imenuje bivši minister pravde Laval. Nadaljnjo komplikacijo položaja tvori tudi zahteva radikalov, da se iz bodoče vladne kombinacije izključi Marinova skupina, dočim je Maginotova skupina voljna sodelovati samo tedaj, če bo v vladi tudi Marin. Velikega nasprotnika bi imel Barthou tudi v Tardieuju, ki se zavzema za to, da bi sestavil koncentracijsko vlado dosedanji minister pravde Laval.

Pariz, 6. decembra. s. V nadaljevanju konzultacij je bil danes pri predsedniku republike najprej Poincaré, kateremu je predsednik ponudil mandat za sestavo koncentracijske vlade. Poincaré je mandat odklonil in utemeljil svojo odklonitev z zdravstvenimi razlogi. Takoj nato je bil pri predsedniku Doumergu bivši ministrski predsednik Painlevé, ki je prav tako odklonil mandat za sestavo vlade. Popoldne je bil v avdienci bivši ministrski predsednik Barthou, ki je mandat za sestavo koncentracijske vlade sprejel. V političnih krogih pa slej ko prej prevladuje mnenje, da bi mogel sestaviti koncentracijsko vlado edino Poincaré. Painlevé je po avdiaciji izjavil novinarjem, da kriza

vlade še ne bo rešena tako kmalu, da pa je popolnoma jasno in sigurno, da bo ostala zunanja politika ne glede na bodoče vodstvo tega resora neizpremenjena.

Pariz, 6. decembra. d. Čeprav je Poincaré odklonil mandat za sestavo nove vlade, so v javnosti vendar skoro vsi prepričani, da bo končno le on sestavil koncentracijsko vlado. Res je Poincaré slabega zdravja, vendar ne toliko, da bi ga moglo to resno ovirati pri vodstvu vladnih poslov. Sedi se, da hoče počakati, naj poskusi prej svojega srečjo Barthou ali še kdo drugi, da bi imel po njihovem neuspehu sam tem jačjo pozicijo. Tudi Briand se imenuje kot eventualni šef nove vlade, vendar pa odločno odklanja vsako kandidaturu. Održal bi samo znanje ministrstva, ako bo vlada sestavljena tako, da bo jamčila za nadaljevanje njegove politike.

Berlin, 6. decembra. M. Nemški tisk se obširno bavi z vladno krizo v Franciji in domneva, da nastopa v Franciji zopet Poincaréjeva doba. V Nemčiji so prepričani, da nihče drugi ne bo mogel sestaviti vlade, vendar pa računajo, da bo ostala francoska zunanja politika neizpremenjena.

Izgredi v Italiji

Bučne demonstracije brezposelnih po mestih — Napadi na zaloge življenjskih potrebščin — Zakaj sta bila aretirana Belotti in Bonomi

Milan, 6. decembra. M. Po zasebnih vesteh, ki prihajajo iz Turina in Milana, je dospela v teh mesih kriza brezposelnosti in bede do vrhunca. To se zlasti opaža v poslednjem času, odkar je odredil Mussolini znižanje plač in mezd. Tako je prišlo do zadnjih dnevi do bučnih političnih demonstracij zlasti v Turinu. Delavci so se zbirali pred fašističnim sindikalnim tajništvom ter pred prefekturo in kričali: »Zivel Mussolini, kolikrat hoče, samo kruha nam dajte!«. Drugod so nalepili lepake, ki so imeli povsod isto bistveno vsebino: »Dajte nam kruha za našo deco ali glavo Mussolinijevo!«. Te demonstracije so se ponovile preteklo sredo in četrtek. Ko so vozili kamioni sindikalne pekarne po ulicah kruha, so jih množice napadle ter izropale. Po dosedanjih vesteh je bilo aretiranih v Turinu okrog 400 delavcev. Vse mesto je zaradi tega razburjeno. Policia je prisilila inozemce, da so zapustili mesto, da ne bi videli, kaj se dogaja v Italiji. V poslednjih dneh tega tedna pa so se vršile celo demonstracije, pri katerih je bilo udeleženi nad 3 tisoč brezposelnih delavcev, ki so protestirali proti fašističnemu režimu ter prepevali znano bojno popevko »Bandiera rossa« (rdeči pra-

por). Fašisti so bili prisiljeni brezplačno razdeliti kruh med množico, da se je vsaj začasno umirala. V Medeni je navalila velika množica brezposelnih delavcev na vozove, s katerimi so vozili kruh ter jih oropala. Tudi tamkaj je bilo aretiranih okrog 100 delavcev.

Rim, 6. decembra. M. Dne 1. novembra 1930 je imela italijanska trgovinska mornarica nič manj kakor 520.000 ton nezaposlene tonaže. Kako velika je nezaposlenost italijanske trgovinske mornarice, je razvidno iz dejstva, da je imela britanska trgovinska mornarica, ki je sedemkrat večja od italijanske, v tem času samo 800 tisoč nezaposlenih ton.

Rim, 6. decembra. M. O vzrokih aretacije bivših ministrov Belottija in Bonomija, ki sta bila deportirana, se doznava še naslednje: Ministra sta poslala ne dolgo pred svojo aretacijo italijanskemu kralju obširno spomenico, v kateri opisujeta težak ekonomski položaj Italije ter poudarjata, da je kriv temu težavnemu položaju edino le fašistični režim. Za vsebino tega memoranduma je doznal tudi Mussolini in dal takoj aretirati oba ministra ter ju deportirati.

Afront italijanske banke proti fašizmu

Oster konflikt med Banco commerciale in Mussolinijem — Banka noče več financirati fašističnih podjetij

Dunaj, 6. decembra. M. Današnji »Wiener Extrablatt« objavlja naslednjo senzacionalno vest iz Rima: »Med Banco commerciale Italijana in italijansko vlado je prišlo do zelo ostrega in značilnega konflikta, ki se v javnosti mnogo komentira in čigar posledice bodo lahko nevarne za položaj Italije. Banka je namreč z vso odločnostjo odklonila nadaljnjo financiranje raznih fašističnih podjetij, ki so bila osnovana na direktno zahtevo vlade in jih je doslej vzdrževala imenovana banka. Mussolini je zaradi tega takoj odstavil predsednika banke in vse vodilne člane uprave in nadzorstva. Novi člani še niso imenovani, ker vsi, katerim je bilo poverjeno to mesto, odklanjajo ponujeno funkcijo.«

Dunajski list dodaje temu poročilu svoj komentar, v katerem naglašja, da bo imel konflikt usodne posledice za Italijo, ker je ta banka igrala baš pod fašističnim režimom glavno vlogo v italijanskem narodnem gospodarstvu in pomeni njen odmor prav za prvotno fašističnega režima na finančnem polju. Italija si že deli časa zaman prizadevati dobiti novo silo v inozemstvu, in če sedaj še domači denarni zavodi zaprosijo blaginane, le bankrot fašističnega režima ne bo zaživel. Italijansko gospodarstvo je v veliki meri odvisno od stališča, ki ga zavzema Banco commerciale Italijana, kar je več ko verjetno, da bo to inozemstvu sledili tudi ostali vodilni denarni zavodi, ki so več ali manj odvisni od te banke.

Kreditni za omiljenje gospodarske krize v ČSR

Za omiljenje gospodarske krize bo potrošila čsl. vlada 150 milijonov kron — Vprašanje melloracijskega in vodnega fonda

Praga, 6. decembra. d. Po posvetovanju predstavnikov vladnih strank se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom ministrskega predsednika Udržala. Na seji so razpravljali o zakonskem predlogu za dovolitev izrednih kreditov v višini 150 milijonov Kč. Te kredite bo uporabila čsl. vlada za borbo proti gospodarski krizi in za omiljenje stalno naraščajoče brezposelnosti. Način uporabe tega milijonskega kredita v zakonskem načrtu ni določen ter je dana v tem oziru vladi svobodna izbira.

Vprašanje parlamentarnega nadzorstva nad uporabo tega izrednega kredita je urejeno na ta način, da bo morala celokupna vlada soglasno odobriti način uporabe tega kredita in nato položiti obračun v

proračunskema obračunu za leto 1931. Zakonski osnutek bo predložen prihodnje dni zbornici v odobritev ter bo najbrž še pred Božičem odobren tudi od senata. Vprašanje melloracijskega in vodnega fonda še ni urejeno ter ne bo prišlo na dnevni red pred božičnimi počitnicami. Razprava o teh dveh važnih fondih se bo pričela v januarjem zasedanju, ki je določeno za 15. januar.

Indijska konferenca

London, 6. decembra. AA. Delo odbora indijske konference je danes zopet napredovalo. Odbor za zvezni ustroj je končal klasifikacijo zadev zveznega značaja.

Pred odhodom dr. Marinkovića

Beograd, 6. dec. M. Kakor že javljeno, odpotuje zunanji minister dr. Marinković na povabilo grškega ministrskega predsednika Venizelosa v Atene, kjer bo ostal par dni in izkoristil to priliko za politične konference z grškimi državniki. Spremljal ga bodo načelnik političnega oddelka zunanje ga ministrstva Pavao Karović, šef kabineta Božidar Pavlović in osebni tajnik Kosta Pavlović.

Dr. Marinković bo odpotoval z reprezentančno garnituro zunanje ga ministrstva v Skoplje, kjer bo prestopil na posebni vlak, ki mu ga pošlje grška vlada. V Skoplju ga bodo tudi pričakovali oficijelni predstavniki grške vlade.

Grški tisk slej ko prej posveča prihodu jugoslovenskega zunanje ga ministra največjo pažnjo in s simpatijami podčrtava miroljubnost jugoslovenske zunanje politike.

Ostavka dr. Scheinerja

Praga, 6. dec. h. ČOS je dobila včeraj nismo od dosedanjega staroste dr. Josipa Scheinerja, v katerem ta naznanja da je podal ostavko. ČOS je vzela to pismo na znanje in bo o tem vprašanje razpravljala na konferenci izvršilnega odbora spomladi.

Kongres češkoslovaške zveze

Oslje, 6. decembra n. Danes je prispele semkaj okoli sto delegatov češkoslovaške zveze, katere zastopa 140.000 Čehoslovakov, živčih v naši državi. Jutri se namreč prične kongres češkoslovaške zveze v posvetovalnici Zbornice za TOI. Nocoj je bil prirejen gostem svečan koncert v dvorani Filharmonije.

Novo določbe za monopol soli

Beograd, 6. decembra. AA. Centrala industrijskih korporacij je obvestila vse svoje člane o izpremembi predpisov za pridobitev industrijskega monopola za sol. Po teh izprememjenih predpisih je treba prošnji priložiti tudi izkaz o plačanem davku, o količini potrebne soli in potrdilo trgovske zbornice in ministrstva trgovine in industrije.

Amerika posreduje v Rimu

Pariz, 6. decembra. AA. Današnji »Matine« prinaša članek zenevskega dopisnika »Newyork Timesa«. Dopisnik v članku posebno naglašja, da vsrjso Zedinjene države Severne Amerike vedno jačji pritisk na Italijo, da bi Italija opustila svojo zahtevo po par tet na morju s Francijo in da bi na ta način prišlo do sporazuma v razorožitvenem vprašanju. Zdi se, da London podpira to stališče. Verjetno je, da bo Italija popustila v zahtevi po pariteti.

Kongres avstrijskih socialistov

Dunaj, 6. dec. g. Danes popoldne se je tukaj vršil strank n zbor socialdemokratske stranke Avstrije, katerega so se udeležili tudi delegati češkoslovaške in Nemčije ter zastopnik socialistične delavske internacionale dr. Friedrich Adler. Strankino poročilo je podal dr. Danneberg, ki je med drugim izjavil, da je bil napad fašizma od bit.

Omejevanje prisiljevanja v Zedinjene države

Washington, 6. dec. AA. Imigracijska komisija poslanske zbornice je bila obveščena o tem, da namerava predsednik Zedinjenih držav omejiti prisiljevanje Ameriškim konzulom bo naloženo, naj odklonijo potne listine vsem onim osebam, ki bi mogel pasti na breme javnih uradov S tem ukrepom bo število brezposelnih do konca letošnjega proračunskega leta, t j do 30. VI. 1931 znižano za 135.000 tujcev.

Vladna kriza v Franciji

Francoski senat je vrgel drugo vlado g. Tardieua. Redkokdaj se v Franciji zgodi, da pade vlada zaradi nezaupnice senata, navadno je to pridržano poslanski zbornici. Tokrat je to razumljivo, ker je sestava senata bolj levičarska od poslanske zbornice in je šah levičar v Franciji najbolj nasprotovale Tardieuu.

Formalno je francoska vlada doživela poraz zaradi bančnih polomov in škanjalov zadnjih časov, v katere so bili zapleteni nekateri ministri in državni podtajniki. Tardieu je svojo vlado sicer očistil, ni pa s tem mogel preprečiti lastnega padca. Notranji vzroki sedanje krize pa so povsem drugi.

Tardieu je izvajal v glavnem program levice, ki v vladi ni bila zastopana. Izpeljal je socialno zavarovanje, izpraznil Porenia, sprejem haaskih pogodb in Youngovega reparacijskega načrta. Pri tem se je opiral na desnico. Dočim je bila levičar, katere politiko je realiziral, v nelogični opoziciji. Tako stanje se stalno ni moglo držati.

Francoski socialistični radikali so dolgo dobo pred vojno in med vojno stali na čelu javne uprave in vodili usodo republike. Po vojni jih je iztisnilo splošno ostro nacionalistično razpoloženje. L. 1924. so si z levičarskim kartelom zopet sami zavojevali oblast, dokler jih ni vrgel finančni polom. Ko je Poincaré l. 1926 začel veliko akcijo za rešitev franka in ozdravljenje javnega gospodarstva, so mu radikali iz patrioizma in pod pritiskom javnega mnenja, zvesto pomagali. Poincaré je svojo na-

logo izvedel mojstrsko in je s tem za Clémenceaujem postal drugi rešitelj domovine. Zdaj so socialistični radikali smatrali, da je vlada nacionalne sluge dokončala svoje poslanstvo in da je zopet možno misliti na izvajanje strankinega programa socialnih reform. Zato niso hoteli vstopiti v nobeno izmed naslednjih vlad, v katerih je sedela desničarska skupina g. Marina. Vendar je bil njihov vpliv v javnosti toliko močan, da so vse te vlade vodile levičarsko zunanjo politiko, posebno v odnosih do Nemčije, doma pa se je tudi vse prej uveljavljalo kot pa socialna reakcija.

Po več letih opozicije smatrajo oblasti vajeni radikali, da morajo zopet priti do krmila, posebno še, ker je njihova politika itak že leta in leta stalna službena politika Francije. Hitlerjevska epizoda v Nemčiji ni vrgla francoskega mirovnega stremeljenja iz ravnotežja. Večina francoskega naroda odobrava prejšnjo slej odločeno v utrjevanju narodne obrambe in v utrjevanju miru.

Nova vlada, ki pride, zato najbrž ne bo prinesla bistvenih izprememb v zunanji politiki, saj je možna le več ali manj koncentracijska vlada ali pa vlada levice. Nobena ne bo mogla znatno kreniti z Briandove poti. Kar se domače politike tiče, je vsekakor treba računati, da bo republikanska demokracija znova pritegnjena k upravi javnih poslov, s katere se je svojevoljno umaknila po izvršenem velikem ozdravitvenem delu Poincaréjeve vlade.

Zagonetno umiranje prebivalstva okoli Liegea

Po gosti megli nad dolino reke Maase je pričelo prebivalstvo trumoma umirati - Ugibanja zdravnikov

Bruselj, 6. decembra d. Prebivalstvo v okolici Liegea je silno razburjeno zaradi tajinstvenega umiranja med ljudmi v starosti od 30 do 70 let, ki je nastopilo sočasno z gosto meglo nad temi pokrajini. Nekateri so menili, da je vzrok tajinstvenemu in naglemu umiranju v razvijanju plinov iz skladišč strupenih plinov iz svetovne vojne. Drugi zopet iščejo vzrok v nagli spremembi temperature. Na kraj tajinstvenega umiranja je odšlo več zdravniških ekspedicij, med njimi tudi ravnatelj belgijskega higijenskega urada.

Bruselj, 6. dec. s. Število tajinstvenih smrtnih slučajev v dolini reke Maas so že že povečalo na 70. O vzrokih ne vlada še nobena jasnost. V zdravniških krogih prevladuje mnenje, da ne gre za zastrupljenje, temveč za posledice nenadne izpremembe temperature in dejstva, da se je nepričakovano pojavila ledena megla, kateri so podlegli zlasti stari ljudje in premožni delavci, ki so v svojem poklicu postali astmatični. Opozarja se na to, da simptomi pod katerimi je prišlo do smrtnih slučajev, dalje afekcije dihalnih organov in srčne težkoče niso podali podlago za domnevo,

da gre za zastrupljenje tvorničnih plinov in da je tudi v Otheu, kjer sploh ni industrije, zaznamovati slični smrtni primer. Leta 1911. je v ledenem in megelnem jutru umrlo 11. oseb, čijih obdukcija je dognala, da je smrt povzročila izprememba vremena. Bolezenski znaki so razširjeni skoraj v vsej dolini Maase med Liegeom, Seraingon in Huyen, v dolžini več kot 30 km. Tudi generalni ravnatelj belgijskega higijenskega ministrstva meni, da ne gre za zastrupljenje temveč za smrtni primer zaradi megle. Večjo jasnost o vzrokih tajinstvenih smrtnih primerov bi mogoče prinesla obdukcija trupel. Med prebivalstvom se trdovratno vzdržuje mnenje, da je iz mnogih podzemskih rogov v dolini reke Maase prišla strupena plini, ki je zahteval toliko človeških žrtve.

Megla nad Londonom

London, 6. decembra AA. Megla, ki je večeraj objemala London in južnozgodnji del Anglije, je ležala tudi danes nad temi kraji. Vidnost se je nekoliko izboljšala in megla ni bila več tako gostota. Zato so ponovno otvorili promet na Temzi.

Naloga akademske omladine

Akademska omladina tvori važen del velike narodne sile; njena naloga je poleg študija, da se udeležuje tudi v javnem življenju in po svojih mladih močeh pomaga pri reševanju vseh nacionalnih, kulturnih in socialnih vprašanjih.

Akademiki upravičeno apelirajo na javnost da jim pomaga pri reševanju njihovih socialnih skrbi. Pri tem pa često pozabljajo, da tudi javnost z enako pravico pričakuje njihovega sodelovanja in udeleževanja. V tem pogledu pa smo akademiki preveč odgovorni, nismo se dovolj zavedali, da s samim udeleževanjem v akademskih društvih še nismo storiili, kar bi mogli in morali. Vstop na univerzo za večino akademikov doslej ni pomenjal tudi vstopa v življenje, zato so povojne akademske generacije dale mnogo premalo mladih, agilnih in sposobnih javnih delavcev.

To dejstvo je rodilo že tudi za akademsko mladino samo neugodne posledice, ker javnost na njeno sodelovanje sedaj skoro ne računa več in ga, ako se kje pojavi, sprejme skoro z nezauzanjem kot kratkotrajen pojav ambicioznosti. V tem je tudi del vzrokov za neuspehe akademskih časopisov in revij. Akademiki se v odgovoru še bolj umikajo za kitajske zidove svojih društev v okviru univerzitetne avtonomije. Zavedati pa se moramo, da to nezauzanje javnosti ni naravno, prav je razumljivo. Izvzeli smo ga v največji meri sami s svojimi nezanimanjem za javna narodna vprašanja.

To mora postati drugače. Univerza ima nalogo pospeševati razvoj kulturnih dobrin naroda, toda le naloge ne morejo izvrševati samo profesorji; pomagati morajo z vsem srcem tudi akademiki. Njihova naloga je zlasti vzdrževati stike z narodom, kajti univerza, ki bi teh stikov ne gojila, ne bi bila narodna univerza in bi bila zato skoro nepotrebna.

Pravilno se poudarja, da mora biti delo akademske mladine konstruktivno, ustvarjalno. V tem delu za narod moramo biti vsi enotni; naše difference v nazorih ne smejo povzročiti neaktivnosti v javnem življenju. Narod zahteva od nas konstruktivnosti in imouzlnosti v vseh vprašanjih. Zakaj ne bi ugodili tej upravičeni in sveti zahtevi?

V naši državi je zavladala era konsolidacije in pozitivnega dela. Naše delo in sodelovanje je več ko potrebno. Delo akademske omladine se ni končalo z narodnim osvobođenjem, v lastni državi moramo še več delati. Stopimo v javno življenje in pomagajmo pri ustvarjanju resničnega zednjenja vsega naroda!

Danes se vedno znova poudarja obstoj različnih nacionalnih vprašanj. Vprašanja je treba tudi reševati in rešiti, ne pa se bolj komplicirati razmeroma enostavne stvari. Reševanje samo mora biti primerno in sistematično, rešitev pa mora biti radikalna. Ne onorekamo obstoja teh vprašanj, toda hočemo nadaljevati delo starejših tovarišev na ustvarjanju novega in enotnega naroda. V tem delu moramo biti enotni.

Naj nas klic za koncentracijo pozitivnih narodnih sil najde na pravi poti! Tudi mi moramo sodelovati pri delu za ustvarjanje močnega naroda v močni državi! Naj to klicu akademikom vse države kot klic k skupnemu reševanju narodnih potreb in k pozitivnemu nacionalnemu delu. Dajmo izraz našemu želji po delu za blagor naroda in naj ta glas prinese več aktivnosti v naše vrste! Naj tudi akademsko življenje postane narodno!

Branko Alujevič

Vzledna prireditve »Soče«

V veliki dvorani restavracije »Pri levci« se je vršila sredi krasna patrioistična prireditve društva »Soča«. Dvorana je bila okrasno okrašena z državnimi trobojnicami ter s podobami članov kraljevske družine, zasledena pa je bila do zadnjega kotička. Večer je bil namenjen proslavi praznika udičenja in pa obletnici Sokola kraljevine Jugoslavije.

Zupan dr. Puc je kot predsednik društva uvodoma pozdravil številno zbrano družbo, predvsem pa predstavnika vojskva, zastopnika divizije polkovnika Novakoviča ter predstavnike vseh ljubljanskih sokolskih društev. V zelo lepem govoru je zupan dr. Puc nato pojasnil pomen udičenja ter dosežani in bodoči razvoj našega naroda v nacionalnem pogledu in žel za svoja izvajanja burno odobravanje. Oklet »Ljubljanskega Zvonca« je pod vodstvom gosp. Matulija zapel državno himno, ki so jo navzoči poslušali stoje in priredili kralju viharne ovacije. Znani sokolski delavec prof. dr. Pavel Pestotnik je govoril nato o moralni koristi sokolovanja za narod in podčrtal pomen ustanovitve Sokola kraljevine Jugoslavije.

Kakor že Sočani znajo, so tudi nekoj izpolnili spored s številnimi recitacijami in deklaracijami, oklet »Ljubljanskega Zvonca« pa je skrbel za glasbeno razvedrilo. Sočani na menda še na nobeni svoji prireditvi niso zbrali tako odlične in pestre družbe, kakor na tej lepi proslavi.

Dograditev palače OUZD v Mariboru

Maribor, 6. decembra

Danes so zavirale raz poslopja novo zgrajene palače Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru. Zrjavne zastave v počast delavstvu in tvrdkam, ki so v treh mesecih zgradile to palačo, ki bo ena najlepših, kar jih je v Mariboru. Interne domače proslave tega vselega dogodka so se udeležili komisar okrožnega urada za zavarovanje delavcev g. dr. Krek, dalje ravnatelj g. dr. Joža Bohinjec, pod-ravnatelj g. dr. Kubej in arhitekt g. Saša Dev, ki je izdelal načrte za zgradbo palače. V imenu delavstva, ki je gradilo palačo, je pozdravil zastopnike okrožnega urada predelavec g. Snuderl, ki je končal svoj kratki in jedrati govor s pozdravom kralju in Jugoslaviji. Nato sta odgovorila s krajšimi govori komisar g. dr. Miha Krek in ravnatelj g. dr. Joža Bohinjec, ki sta obrazložila zbranim delavstvu pomen nove stavbe za Maribor in izrekla željo, da naj postane nova palača žarišče dela za zdravstveni napredek delavstva ter njegovo socialno in kulturno napredovanje.

Predsedstvo okrožnega urada je povodoma tega dogodka tudi nagradilo s primerno nagrado vse delavstvo, ki je sodelovalo pri gradnji nove palače, stavbni tvrdki inž. Jelenc-Slajmer g. Ivana Žilica pa sta priredili tudi tradicionalni likof za vse aktivno delavstvo. Pri stavbi je bilo cnevno zaposlenih skoro tri mesece od 150 do 200 delavcev. Največje težave so bile pri graditvi temeljev, ker jih je bilo treba položiti skoro sedem metrov globoko. Pri tej priliki je bila odkrita nov gramoznica, ki je sicer dobavila mnogo gramoz, a tudi povzročila precejšnjo zamudo.

Magyar Ország - objavlja danes dokaze, da pošilja češkoslovaška socialno-demokratska stranka gromotno podporo madžarskim socialnim demokratom. List priobčuje faksimile korespondence med voditeljem madžarske socialno-demokratske stranke Karamiyem in voditeljem češkoslovaške socialno-demokratske stranke Soukupom. V pismu z dne 23. maja t. l. prosil Karamiy Soukupa za materijelno podporo, češ da je stanje madžarske socialne demokracije katastrofalno. Po drugi strani pa da se baš zdaj nudi uprav sijajna priložnost, da se nekaj ukrene in v obrne pozornost inozemstva na Madžarsko. V pismu pošilja Karamiy Soukup tudi nekatere podatke o navdvojni Otonu in pravi, da bi objava teh podatkov vsekakor močno odjeknila v svetu. Vendar prosi Soukupa za diskrecijo, ker bi mu bilo neprijetno, če bi njihov zaupnik v legitimistični stranki zaradi tega trpel. On misli da bi bilo najprimerneje objaviti to v novembru, ko bo Oton polnoleten in ko se bodo razmere na Madžarskem poslabšale.

Zveze med socialisti Madžarske in ČSR

Zanimiva razkritja budimpeštanskega lista -- Ni še gotovo, ali so razkritja res točna

Budimpešta, 6. decembra. AA. Madžarska telegrafska agencija poroča: List »Magyar Ország« objavlja danes dokaze, da pošilja češkoslovaška socialno-demokratska stranka gromotno podporo madžarskim socialnim demokratom. List priobčuje faksimile korespondence med voditeljem madžarske socialno-demokratske stranke Karamiyem in voditeljem češkoslovaške socialno-demokratske stranke Soukupom. V pismu z dne 23. maja t. l. prosil Karamiy Soukupa za materijelno podporo, češ da je stanje madžarske socialne demokracije katastrofalno. Po drugi strani pa da se baš zdaj nudi uprav sijajna priložnost, da se nekaj ukrene in v obrne pozornost inozemstva na Madžarsko. V pismu pošilja Karamiy Soukup tudi nekatere podatke o navdvojni Otonu in pravi, da bi objava teh podatkov vsekakor močno odjeknila v svetu. Vendar prosi Soukupa za diskrecijo, ker bi mu bilo neprijetno, če bi njihov zaupnik v legitimistični stranki zaradi tega trpel. On misli da bi bilo najprimerneje objaviti to v novembru, ko bo Oton polnoleten in ko se bodo razmere na Madžarskem poslabšale.

Naše razmere, pravi končno Karamy so vse težje. V stranki vladajo nesporazumi in razprtije, naše moči so že izčrpane. Morajo se izzvati izpremembe, drugače bo vse izgubljeno.

V svojem odgovoru omenja Soukup nekoliko manjšo vsoto, ki da je bila izplačana madžarski socialno-demokratski stranki, za katero pa ni bilo izdano potrdilo. Zastran navdvojni Otona misli Soukup, da bi bilo treba sporazumno dogovoriti se, kako naj se uredi ta zadeva. Bilo bi nepopravljivo, pravi Soukup v svojem pismu, če bi se s polomijo te afere doživel poraz ali pa samo delen uspeh, ker bi to uvrstilo Bethlena tako v državi sami kakor tudi napram inozemstvu.

»Magyar Ország« prinaša nato faksimile pisma nekega drugega madžarskega socialnega demokrata, v katerem ta zahteva, naj se bolje organizira zaščepavanje glavnega organa madžarske socialno-demokratske stranke »Nepszava« na Slovaškem, ker je bil dozdaj uspeh tega lista na Slovaškem enak ničli.

Poljedelska kriza v vzhodnih in jugovzhodnih evropskih državah se je poostrišla najbolj zaradi tega, ker so evropske industrijalne države kupovale žito v prekomernih količinah; namesto pri evropskih agrarnih producentih, ki so bili doslej glavni odzemalci za njihove industrijske proizvode. Posledica zanemarjanja agrarnih držav je bila ta, da so dosejati čisto agrarne države poskušale uvesti lastno industrijo in jo vzdržati pri življenju z uvedbo zaščitnih carin. Povišanje agrarnih uvoznih carin v industrijskih državah je to industrijsko delovanje agrarnih držav samo še pojačilo.

Naloga nemške vlade bo najti način, kako poskrbeti za primerno izmenjavo nemških industrijskih proizvodov z agrarnimi proizvodi jugovzhodnih držav.

Poljedelska kriza v vzhodnih in jugovzhodnih evropskih državah se je poostrišla najbolj zaradi tega, ker so evropske industrijalne države kupovale žito v prekomernih količinah; namesto pri evropskih agrarnih producentih, ki so bili doslej glavni odzemalci za njihove industrijske proizvode. Posledica zanemarjanja agrarnih držav je bila ta, da so dosejati čisto agrarne države poskušale uvesti lastno industrijo in jo vzdržati pri življenju z uvedbo zaščitnih carin. Povišanje agrarnih uvoznih carin v industrijskih državah je to industrijsko delovanje agrarnih držav samo še pojačilo.

Naloga nemške vlade bo najti način, kako poskrbeti za primerno izmenjavo nemških industrijskih proizvodov z agrarnimi proizvodi jugovzhodnih držav.

Nemški industrijalci žele sporazum z agrarnimi državami

Jugovzhodne poljedelske države so najboljši trg za prodajo nemških industrijskih proizvodov

Düsseldorf, 6. decembra. d. Pred zvezo porubriških gospodarskih organizacij je imel dr. Max Schlenker dalje predavanje o odnosih nemške industrije napram državam v srednji Evropi. V teh državah ima nemška industrija najboljši izgled za pisanje svojih proizvodov. Pred končno izvršitvijo panevropske ideje, ki leži v še nedolgedni bodočnosti, je treba pripraviti teren za to delo z gospodarskim sodelovanjem vseh dežel, ki so si kulturno in gospodarsko sorodne. Prvi korak k temu naj bo čim tesnejše sodelovanje med Nemčijo in Avstrijo. Države na jugovzhodu Evrope kažejo poslednje čase veliko gospodarsko aktivnost, kar najbolj dokazuje številne agrarne konference Naloga Nemčije je, da posveti tem državam v zadnjem hipu svojo pozornost, ker sicer lahko doživl, da bodo namesto nje zasedli tamošnje trge s

svojimi produkti Francija in Italija.

Poljedelska kriza v vzhodnih in jugovzhodnih evropskih državah se je poostrišla najbolj zaradi tega, ker so evropske industrijalne države kupovale žito v prekomernih količinah; namesto pri evropskih agrarnih producentih, ki so bili doslej glavni odzemalci za njihove industrijske proizvode. Posledica zanemarjanja agrarnih držav je bila ta, da so dosejati čisto agrarne države poskušale uvesti lastno industrijo in jo vzdržati pri življenju z uvedbo zaščitnih carin. Povišanje agrarnih uvoznih carin v industrijskih državah je to industrijsko delovanje agrarnih držav samo še pojačilo.

Naloga nemške vlade bo najti način, kako poskrbeti za primerno izmenjavo nemških industrijskih proizvodov z agrarnimi proizvodi jugovzhodnih držav.

Poljedelska kriza v vzhodnih in jugovzhodnih evropskih državah se je poostrišla najbolj zaradi tega, ker so evropske industrijalne države kupovale žito v prekomernih količinah; namesto pri evropskih agrarnih producentih, ki so bili doslej glavni odzemalci za njihove industrijske proizvode. Posledica zanemarjanja agrarnih držav je bila ta, da so dosejati čisto agrarne države poskušale uvesti lastno industrijo in jo vzdržati pri življenju z uvedbo zaščitnih carin. Povišanje agrarnih uvoznih carin v industrijskih državah je to industrijsko delovanje agrarnih držav samo še pojačilo.

Naloga nemške vlade bo najti način, kako poskrbeti za primerno izmenjavo nemških industrijskih proizvodov z agrarnimi proizvodi jugovzhodnih držav.

Ekspresni vlak dobi tretji razred

Za Jugoslavijo važni sklepi mednarodne železniške konference -- Direktoren brzovlak Varšava--Sušak -- Moderni potniški vagoni -- Povečana brzina vlakov

Beograd, 6. decembra. p. Generalni direktor državnih železnic inž. Šreplovič, ki se je te dni vrnil iz Kodanija, kjer je bil mednarodni konferenci za meddržavni promet in vozni red zastopal našo državo, je dal novinarjem zanimiva pojasnila o sklepih konference. Konferenca se je zlasti bavila z novo ureditvijo voznega reda za simplon-orient ekspresni vlak. Po sklepu konference se bo čas. vožnje tega vlaka po Jugoslaviji skrajšal za eno uro. Obemem pa bo imel v Jugoslaviji poleg prvega in drugega tudi tretji razred. Atenska garnitura tega vlaka se ne bo formirala več v Nišu, kakor doslej, marveč v Beogradu. Po hitrosti, s katero vozi ta vlak, bo odsej Jugoslavija na tretjem mestu, dočim je bila doslej šele na šestem. Uvede se tudi sezonski brzovlak na progi Varšava - Lvov - Budimpešta - Za-

greb - Sušak, ki bo vozil v dobi sezone na Jadranu. V syrhu sigurnejšega in udobnejšega, pofovanja bo naša država naročila več modernih osebni vozov tipa ABC, ki bodo urejeni na parno in električno kurjavo ter opremljeni z električno razsvetljavo. Ti izdatki se bodo krili z zmanjšanjem najemnine, za take vagoni, ki smo jo morali doslej plačevati inozemskim družbam. Samo v letih 1925. do 1930. smo plačali na ta račun nad 21 millionov. Ta izdatek se bo z nabavo lastnih vagonov zelo zmanjšal in bo sčasoma popolnoma izločen. V zvezi z ostalimi modernizacijami naše prometne službe, ki so na dnevnem redu, se bo promet v naši državi v dolednji dobi znatno izboljšal ter dosegel tako stopnjo, da se bo samo lahko kosali z vsako drugo državo.

temu pa so ostale cene kruha danes pri vseh pekih nespremenjene in se peki torej niso pokorili tozadevni odredbi. Samo neki pek na Dolcu je kakor za nekakšno demonstracijo obesil pred svojim šotorom listek, s katerim naznanja, da stane bel kruh 3 Din, črn pa 2 Din, to je pod uradno odrejeno ceno.

Bombe v Lisaboni

Lisabona, 6. decembra AA. Polcija je na nekem posestvu našla in zaplenila 74 bomb. Istotako je policija zaplenila strojne demokratske stranke ter prostoro lista »El Debate«, ki ima uredništvo v listem poslopju. Lastnik posestva, kjer so bile najdene bombe, je bil aretiran.

Imenovanja v poštni službi

Beograd, 6. dec. p. Z odlokom ministra javnih del je napredoval v višjo skupino poštni uradnik Ivan Sušnik pri pošti Ljubljana I. Postavljeni so pri pošti Ljubljana I. Mirko Betnaja pri pošti Ljubljana II. Emilija Uršič v Pragerskem Fran Jerenič in Maks Jereb na Jesenicah Stanko Godec, v Ptujju Ivan Zabela, v Mariboru II Fran Hudina in v Murski Soboti Matej Rozman.

Zagreški peki nočejo znižati cen kruha

Zagreb, 6. dec. n. Včeraj je zagreški magistrat odredil znižanje cen kruha. Kljub

pri dograditvi palače. Novo zgrajena stavba bo vsekakor ena najlepših palač v Mariboru ter bo otvorjena za javno uporabo šele prihodnje jesen.

V pritličju bodo prostori za lekarno okrožnega urada, dalje za bolniško-ambulantno in nekaj zasebnih pisarn. V prvem nadstropju se bo nastanila delavska zbornica s knjižnico in čitalnico ter razne strokovne organizacije, v drugem nadstropju bo nameščena tranzitna bolnica, v kateri bodo našli leka bolniki, ki niso zmožni za prevoz. V tretjem nadstropju pa se bodo nahajala zasebna stanovanja.

Bled izločen iz zimske olimpijade

Ljubljana, 6. decembra d. Velike mednarodne zimske-sportne tekme, ki bi se bile morale v pretekli zimi vršiti na Bledu in v Bohinju, so bile zaradi neugodnega vremena preložene na letošnjo zimo. Priprave so v poinem teku in kakor vse kaže, bo inozemska udeležba pri tehkmah letos še večja kakor bi bila lani. Tekme se bodo izvršile v celotnem, lani določenem obsegu, vendar pa s to izpremembo, da se bodo vse prenesle v Bohinj, tako da se bodo v Bohinju vršile tudi one tekme, ki so bile prvotno določene za Bled. Zakaj je prišlo do te važne in za Bled gotovo nepovoljne spremembe, nam še ni znano, poročajo nam le, da je Jugoslovenski zimsko-sportni savez, ki vodi priprave za mednarodne tekme, izvršil spremembo v sporazumu z merodajnimi javnimi činitelji.

Tatovom na železnici ukradenih dragocenosti na sledu

Zagreb, 6. dec. n. Po napetem in marljivem zasledovanju doslej neznanih storilcev v veliki tatvini dragocenosti, odkriti v Ljubljani in izvršeni nekje na železnici v škodo tvrčke »Pretiosas«, kjer gre za vrednost 800.000 Din, je izvršila zagrebška policija danes prvo aretacijo. Varnostni organi so zalotili nekega železniškega uslužbenca, ki je prodajal osem zlatih verižic za smešno nizko ceno. Odvedli so aretiranca z verižicami k zlatarju Fusmanu, ki je tudi imel med ukradenimi dragocenostmi nekaj svojega blaga. Fusman je res spoznal te verižice kot svojo last. Aretiranec se zagovarja, da je kupil te verižice pol ure pred svojo aretacijo od neke nezname ženske. Polcija je prepričana, da je prišla na sled pravim storilcem.

Rekonstrukcija rumunske vlade

Bukarešta, 6. decembra g. Izvršni odbor Narodne kmečke stranke je imel danes pod predsedstvom Mironesca sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da bo mesto notranjega ministra prevzel dosejani prometni minister Mitescu.

Posebni vlaki na zagreški kmečki tabor

Zaradi velike udeležbe, ki je prijavljena, bo na ponedeljkovo veliko kmečko manifestacijo v Zagrebu tudi iz dravske manovne vozilo več posebnih vlakov. Železniška uprava prosi vse udeležence, da potujejo s temi posebnimi vlakmi, ker bi velikanjski naval drugače onemogočil reden promet z običajnimi vlakmi. Določeni so naslednji posebni vlaki:

Ljubljana - Zagreb Sava: odhod iz Ljubljane v nedeljo ob 21. uri 18 min.; odhod iz Zagreba v ponedeljek ob 23. uri 34. min. S tema vlakoma naj se vozijo vsi udeleženci, ki prispejo v Ljubljano z zadnjimi rednimi večernimi vlaki dolenske, gorenjske in kamniške proge, kakor tudi udeleženci s proge Ljubljana - Zidani most.

Maribor - Zagreb Sava: odhod iz Maribora v nedeljo ob 22. uri 30 minut; odhod iz Zagreba v torek ob 1. uri 2 min. S tem vlakom naj se peljejo tudi udeleženci s proge Ljutomer-Ormož-Pragersko, ki potujejo do Pragerskega z zadnjim rednim večernim vlakom.

Kotoriba - Zagreb: dva posebna vlaka z odhodom iz Kotoribe v nedeljo ob 9. uri in 9. uri 30 min.; odhod iz Zagreba v ponedeljek ob 19. uri 10 min. Ta vlaka prideta v poštev za doljenlavski in deloma tudi za ljutomerski in ormoški srez.

Novo mesto - Karlovac - Zagreb: odhod iz Novega mesta v nedeljo ob 21.58. odhod iz Zagreba gl. kol. v ponedeljek o polnoči.

Tudi udeleženci s stranskih prog, ki bi imeli na prestopni postaji morda zvezo še na redni večerni vlak proti Zagrebu, naj po možnosti počakajo na posebni vlak. S tem imajo tudi to ugodnost, da jim v Zagrebu ne bo treba prenočevati, ker bodo lahko ostali kar v vlak. Zlasti za povratek pa naj se poslužijo posebnih vlakov tudi oni, ki bi se morda v Zagreb vendarle pripeljali z rednimi.

Vremenska napoved

Zagreška vremenska napoved za danes: Oblačno, zmerno hladno, nestalno. — Situacija večerajšnjega dne: Nizki pritisk, ki je ležal dosej nad severnim in južnim delom kontinenta ter nad Oceanom, prehaja vedno bolj na kontinent ter povzroča padanje pritiska. Temperature so zabeležile velike spremembe. Pritisk je padel za 1,5 do 7 mm, temperature pa so ponekod porasle, drugod padle ali pa ostale neizpremenjene. Morje je bilo v gornjem in srednjem primorju mirno ali slabo valovito, v južnem primorju pa zmerno valovito.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Mirno, pretežno megleno, s polagoma naraščajočo temperaturo, ki se bo dvignila v enem do dveh dneh. V severnih Alpah se bo prehodno zjasnilo, nato pa bo sledilo poslabšanje vremena z naraščajočimi padavinami.

SEDJAJ 165.-

SEDJAJ 145.-

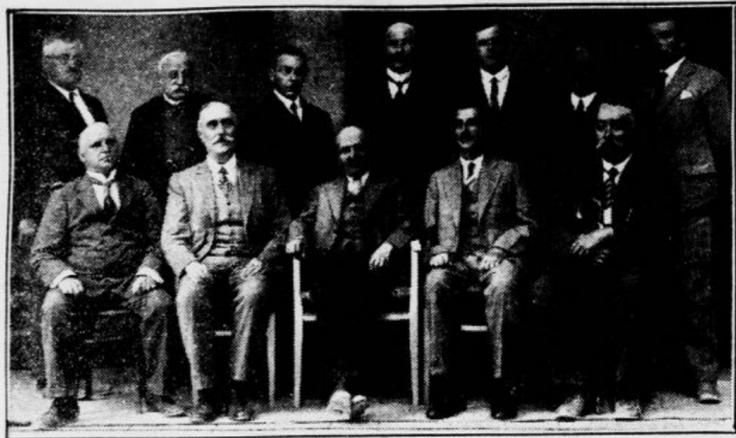
ZNIZANJE CEN!

HUMANIK

„Petovia“, Euaajska cesta 1a

Naši kraji in ljudje

30-letni jubilej škofjeloške Okrajne hranilnice in posojilnice

Načelnstvo in nadzorstvo. Sedijo od leve proti desni gg. Deisinger Josip, podravnatelj Košir Ivan, ravnatelj Sušnik Lovro, Thaler Rafael in Hafner Anton. Stoje od leve proti desni gg. Hafner Matevž, Pecher Konrad, Burdych Oto, Benedičič Franc, Lendovšek Ciril, Kašman Anton in dr. Jože Rant.

Škofja Loka, 6. decembra.

Davno je že spoznalo lepo število narodnozavrednih škofjeloških rodoljubov, da je edina, najuspešnejša rešitev slovenskega naroda v samoobrambi na gospodarski podlagi. Misel gospodarske nezavisnosti se je pojačala in se je hitro izoblikovala v želji, naj se za škofjeloški okraj osnuje denarni zavod, ki bi zadostoval hranilnim in posojilnim potrebam prebivalstva in ga vspešno obremenil k varčnosti in k dobremu gospodarstvu. In tako je izšel prvi delo gospodarstva l. 1900. poziv na someščane, v katerem se sklicuje skupni pogovor na dan 13. okt. v gostilni Lovrenca Sušnika v Sk. Loki. Na razpravnem sestanku se je iznova poudarila potreba zavoda, ki bi se najlepše zasnova in oživotvoril v ustanovitvi Okrajne hranilnice in posojilnice za škofjeloški okraj s sedežem v Škofji Loki. Pripravljalni odbor je v par dneh nato razposlal mnogim meščanom vabilo k ustanovnemu zborovanju 28. oktobra 1900., ki se je vršilo v salonu ge. Ane Guzeljeve, vulgo pri Balantu. Ta spis je vrlo zanimiv, ker poleg materialnih dobrin opozarja tudi na moralno izboljšanje in okrepčevanje sloven. naroda. Dobesedno pravi: »Vrhu tega imajo slovenske posojilnice tudi narodni pomen, ker hočejo s slovenskim uradovanjem pospeševati rabo slovenskega jezika. Obenem pa postanejo Slovenci v materialnem oziru neodvisni od nemških hranilnic in posojilnic. Ako je Slovencem merodajno načelo, da se v vsakem sodnem okraju osnuje vsaj en slovenski denarni zavod, smemo trditi, da je ta potreba za škofjeloški okraj še nereseno, pereče vprašanje in do danes je tiha, srčna želja mnogih rodoljubov. Od sodelovanja obeh škofjeloških dolin in od zaupanja škofjeloških narodnih meščanov je zavisen procvit in prosperit začrtanega cilja.«

Ustanovni občni zbor je bil dobro obiskan. Po revizorju g. Franu Joštu predložena pravila so bila v neizpremenjeni obliki sprejeta in podpisana. Izvoljeno je bilo načelnstvo: načelnik g. Lovro Sušnik, njegov namestnik g. Ivan Mali, odborniki gg. Anton Homan, Josip Guzelj, Ivan Košir, Leon Lavrič, Matej Zigon; računski pregledovalci: gg. Franc Papa, Ivan Kocelj in Franc Kašman. Z 28. novembrom 1900 je bila hranilnica vpisana v zadržni register od tarratnega deželnega, kot trgovskega sodišča v Ljubljani.

Lastno posloppje Okrajne hranilnice in posojilnice

Uradno poslovanje se je pričelo dne 10. decembra ob 10. uri dopoldne; v sredo bo tedaj 30 let, ko so narodni škofjeločani zazorali v ledino gospodarske samostojnosti.

Temeljni kamen je bil položen in pričelo se je z odgovornim, zaskrbljenim podrobim delom v širokih vrstah ljudstva. V šestem letu obstoja se je vpeljalo tekoči račun; leto pozneje je prišla Okrajna hranilnica in posojilnica svoj vstop k Zvezi slovenskih združav v Ljubljani, katere član je še danes. Vsako drugo leto se vrši zakonita revizija. Huda denarna kriza v letih 1910. in 1911. je prisilila za nekaj časa zaustavitev izplačevanja posojil. Leto dni kasneje so pričeli vlagatelji izvajati run na denarne zavode kot znak bližajoče se vojne. Nasprotno pa je v letu 1914. število vlog naraščalo, prav do izbruha svetovne vojne, ko so vlagatelji zahtevali izplačilo vlog. Zavod je ustrezal do razglasitve moratorija. Pod vplivom sreskega načelnstva se je ljudstvo pomirilo in v l. 1925. se je dotok hranilnih vlog zopet povečal. Višek krize je bil v l. 1922., ko je

morala hranilnica sama najeti posojilo, da je mogla ugoditi zahtevam svojih vlagateljev. Izredno visoka obrestna mera je v naslednjih letih izvajala denar iz skritih kotov omar, skrinj in postelj. Vloge so se kljub znižanju obrestne mere, kot znak vračanja v normalne razmere dvigale do letos, ko je zopet nastopila gospodarska kriza, ki je zaradi stagnacije v lesni trgovini še povečana.

Okrajna hranilnica in posojilnica je poslovala od vsega početka v hiši signiora g. Ivana Klobovca na Mestnem trgu. Ker pa prostori za razvoj zavoda niso zadostovali je kupila hranilnica 23. maja 1922. lastno hišo od posestnice ge. Ivane Filisove. Bivša prodajalna se je preuredila v udobno urejene poslovne lokale in 17. marca 1923. se je prvič uradovale v lastnih prostorih. V posloppju so tudi stanovanja za uradništvo.

V tridesetletni dobi je dosegel zavod prav častne zavidljive uspehe. Denarni promet se je zvišal na 80.000.000 Din. Hranilne vloge so narasle na 15.000.000 Din. Posojila in krediti v tekočem računu znašajo 10.000.000 Din, rezerve so narasle na 160.000 Din. Hranilnica je tudi vsakoletni dobrotnik raznim koristnim ustanovam, društvam, šolstvu in bednim. V dobrodelne namene se je vtrilo do leta 1922. kron 18.791,28, od leta 1923. dalje pa 126.357,50 Din.

V načelnstvu sta samo še dva člana, ki spremljata zavod skozi vse tri decenije z vso očetovsko ljubeznijo in skrbjo do današnjih dni. Jubilarja sta bivši škofjeloški župan in posestnik, ravnatelj zavoda g. Lovro Sušnik in podravnatelj g. Ivan Košir.

Sedanje načelnstvo tvorijo: ravnatelj Lovro Sušnik, podravnatelj Košir Ivan; odborniki Deisinger Josip, Hafner Anton, Hafner Matevž, Kašman Anton in Thaler Rafael; nadzorstvo pa: predsednik Burdych Oto, odborniki Benedičič Franc, Pecher Konrad, dr. Jože Rant in Veber Joško. Uradništvo: Lendovšek Ciril, prokurist in tajnik; Dagarin Terezija, blagajničarka in Burdych Irena, uradnica.

Zavodu, ki si je tekom tridesetletnega dejstvom pridobil neveljnih zaslug za celokupni škofjeloški okraj ne le na gospodarskem, temveč tudi na nacionalnem polju in ki uživa v širokih vrstah prebivalstva upravičeno zaupanje, želimo najlepših uspehov in napredka i v bodoče.

Za spomenik Juriju Flajšmanu

Dol pri Ljubljani, 6. decembra.

Do pred par leti je bilo malokomu znano, da smo tudi Slovenci imeli moža, ki je pred več kot pol stoletjem oral celino na polju slovenske glasbe.

Ta mož je bil Jurij Flajšman, roj. l. 1818. v Berčevem, občina Dol pri Ljubljani. Njegovo ime je slučajno odkril g. prof. dr. Kozina in je nato zbral podatke o njegovem življenju in delovanju. Na inicijativno gopoda prof. dr. Kozine si je prostovoljno gasilno društvo Dol-Berčevce nadelo častno nalogo, da postavi na hiši, kjer je bil rojen prvi slovenski skladatelj, spominsko ploščo. Pokojni je bil po poklicu učitelj ter je služboval na Vrhniki, od tam je prišel v Ljubljano k Mahru. Urejeval je prvo slov. glasbeno revijo »Grica« ter izdal v samozaložbi 7 zvezkov svojih kompozicij. Umril je v Ljubljani l. 1884.

Na sestanku v nedeljo 30. novembra se je sestavil odbor za odkritje spominske plošče, ki bo začel zbirati prispevke za nabavo iste. Vse ljubitelje stare slovenske glasbe pa prosimo, naj nam po svojih močeh pomagajo, da otmemo pozabljeno njegovo ime. Prispevki naj se blagovkijo pošiljati na naslov: Odbor za odkritje spominske plošče Juriju Flajšmanu, Dol pri Ljubljani.

Berliozovo »Faustovo pogubljenje« v Ljubljani

(H koncertu Glasbene Maticе v torek, dne 9. t. m. v Unionski dvorani.)

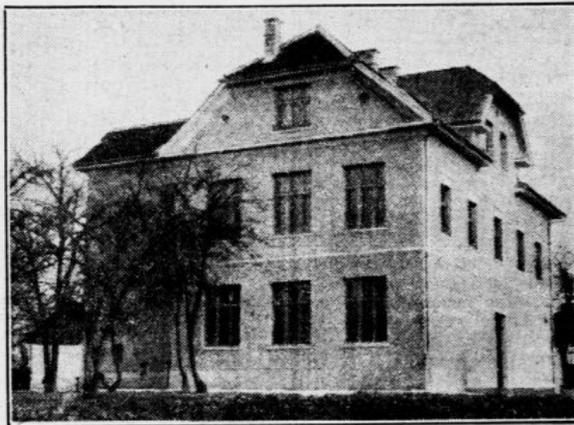
Hektor Berlioz, eden največjih glasbenikov velikega francoskega naroda, se je rodil 11. decembra 1803. leta v Cote Saint-Andre umrl pa je 8. marca 1869. leta v Parizu. Njegovo življenje je bilo tako bujno, obenem pa tudi burno, da se njegov življenjepis čita kakor najsostrejši roman. Neumorno je švilgal semtertja, prepotoval vso Evropo. prihajajoč pri tem na nove ideje, zamišljajoč in ustvarjajoč najbolj fantastične in bizarne zamisli. Ni čuda, da je radi tega njegovo življenje nepretrgana veriga borb, uspehov, pa tudi težkih razočaranj.

Tudi »Faustovo pogubljenje«, ki ga je ustvaril v letih 1845 do 1846 na potovanja v Avstriji, Ogrski, Češki in Sleziji,

mu je prineslo mnogo razočaranj. Sam pravi v svojih »Spominih« o postanku Fausta med drugim: »Poskušal sem, potujoč v starem nemškem poštnem vozu, napraviti verz za svojo glasbo. Ko pa sem začel, sem ustvarjal verz, ki so mi prihajali kar sproti, kakor so mi prihajale glasbene misli; vso partituro sem spisal s tako lahkotno, kakor redkokdij pri drugih delih. P-sal sem, kjerkoli sem mogel, v kočiji, vlaku, na parnikih in celo v mestih. Kljub vsemu delu za koncerte, ki sem jih moral prirejati. Tako sem na bavarski meji v Pasavi v neki gostilni napisal uvod, Faustov spjev: Odsila je z-ma; na Dunaju sceno »Na obali Labe« in arijo Mefistofela; »Poglej te rože« zraven pa še balet silf. Tam sem spisal v eni noči celo koračnico na Rakocijev ogrski tempo. Ko sem nekoč v Pešti zašel s prave poti, sem pri svetlobi plinovega gorilnika neke prodajalnice zapisal zborovski refren ronda kmetov. V Pragi sem vstal sredi noči, da sem zapisal melodijo za zbor angelov v apoteozi Margarete. Bal sem se, da bi jo pozabil. V Breslavi sem zopet napisal tekst in glasbo študentovske pesmi: »Jam nox stellata«. Vse ostalo sem napisal v Parizu, vedno nepričakovano: zdaj doma, potem v kavarni, v Tuilerijskem vrtu in celo na vogelnem kamnu nekakega bulevarda. Nikdar nisem iskal idej, vedno so mi prihajale same. kakor so se pojavljale po najbolj nepričakovanem vrstnem redu.«

»Faustovo pogubljenje« je bilo prvkrat izvajano 6. decembra leta 1846. v Opera Comique v Parizu, pod vodstvom samega avtorja in tudi na njegove stroške. Deficit prvega koncerta in prve reprize dne 20. decembra je bil katastrofalen. Berlioz gmotno in duševno popolnoma uničen. Prišla pa mu je rešilna misel, šel je zopet na pot v Petrograd, kjer je bil leta 1848 nadvse ljubeznjivo sprejet. Koncertiral je v Rusiji z velikimi umetniškimi in finančnimi uspehi. Leta 1849. je bil izvajan Faust že v Londonu, leta 1852. zopet v Londonu pod vodstvom Berliozove samega, istega leta pa je dal Liszt to delo v Weimaruji. Bili so to prvi ogromni uspehi in od leta do leta se je delo vedno bolj in bolj uveljavljalo.

Nova 3razredna šola v Radomlju

Novo, dne 26. novembra slovesno otvoreno posloppje stoji v bližini cerkve nekoliko oddaljeno od vasi na prijaznem malem holmu, od koder je lep razgled na Kamniške planine. Okrog sole je obširen solski vrt in dvorišče, kojega bo možno uporabljati za praktični pouk o sadjarstvu in kjer bo mogla mladina šolske odmore prebiti na svetlobi in solncu. — Zunanost stavbe za kraj in vas naravnost impozantna. Na pročelnem zidu sta vrezana v zid dva napis in sicer: »Dobro vzgojena mladina, srečna domovina« in »Ljubi svoj rod ter spoštuj svoj jezik!«

Notranjost stavbe je takisto zelo lepo in praktično izrabljena. V pritličju sta dve veliki učilnici, v prvem nadstropju pa ena

Berlioz je smatral to delo za eno svojih najboljših in danes zavzema »Faustovo pogubljenje« stalno mesto na koncertnih programih vsega sveta.

Če ga izvaja naša Glasbena Matica, je izvršil z njegovo izvedbo eminentno kulturno in umetniško delo. Vsebinska tega močnejša dela je razvidna iz programa, ki se bo dobil v koncertni dvorani.

Najlepše božične razglednice

Za božič je izšlo 10 razglednic, ampak tako lepih razglednic, da jih je kar škoda pošiljati okrog in bi jih človek najraje dal v okvirčke in obesil na steno. Izdala je te sličice tvrdka Slika, ki nas bo zalozila z najuspešnejšimi reprodukcijami, da se nam bo prav lahko ločiti od raznih tujih zmazkov in kičev, ki si ljudje brez okusa in kulture še sedaj z njimi »krase« svoja stanovanja. Da sta nove razglednice naslikala arhitekta ing. Omahen in ing. Rajnik, spoznamo že na prvi pogled, saj sta nam postala že stara in tudi ljuba znanca, tiskala jih je pa seveda Delniška tiskarna in to je tudi dosti, da nam ni treba še posebej hvaliti z vso popolnostjo izvedenih reprodukcij, ki se prav nič ne ločijo od originalov. Res, razglednice so kakor bi bila vsaka posebej slikana na roko.

Zmotil sem se, saj so dve še Miklavževi vmes! Prav za prav so pa hudičkove, saj sami parkeljčki plešejo po njih okrog Miklavževih darov. Na božičnih si pa Jezušček sveti po gozdu, da najde z drevesčkom pot po temi in snegu do vas, Mati božja pestuje Jezuščka, neznanco lepo pisani in ocirani trije kralji romajo v vas, oče in mati pa razkazujeta vso praznično ofert svojih kočuhov. Kako veselo odmevajo kraguljčki po gozdu, saj gospodar v čez in čez poslikanih saneh pelje domu drevesce. Brez cerkvice pa tudi ne smemo biti v bajni noči, da poroma družina, v kožuhe zavita z laterno k polnočnici. Zadnja karta nam pa vošči že srečno novo leto.

Veliko prednost imajo ti motivi, ki jih vidimo na vseh božičnih razglednicah vseh narodov, ker so res naši in domači, tudi na tistih razglednicah, ki ni diskretno uporabljena narodna ornamentika na njih. Nam so namenjene, zato pridno sezimo po njih.

Ustanovni občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovenskega kemijskega društva

Ljubljana, 6. decembra.

V nedeljo 30. novembra se je vršil v predavnicah univerzitetnega kemijskega inštituta ustanovni občni zbor naslovnega društva. V otvoritvenem govoru je predsednik pripravljalnega odbora šef kemijskega inštituta univ. prof. g. dr. M. Samec pozdravil od navzočih posebno prisrčno goste iz Zagreba in Maribora. Zagrebško sekcijo, ki momentano fungira tudi kot centrala društva, je zastopal osebno predsednik univ. prof. g. dr. VI. Njegovan v spremstvu univ. profesorja g. dr. ing. F. Hanamana, ravnatelja srednje tehnične šole v Zagrebu g. ing. F. Aleksandra in tajnika društva univerzitetnega asistenta g. ing. R. Podhorsky. Iz Maribora pa je bil navzoč predsednik mariborske sekcije g. dr. K. Cafatura.

Po čitanju pravil, ki je sledilo otvoritvi, je bil na predlog predsednika pripravljalnega odbora soglasno izvoljen predsednik ljubljanske sekcije nestor slovenskih kemikov direktor Kmetijske in poskusne postaje v Ljubljani g. ing. Jakob Turk. V odbor so bili dalje per acclamationem izvoljeni gospodej: ing. D. Bjelič, ing. F. Gerl, dr. ing. Lad. Guzelj, dr. ing. V. Kramaršič, ing. G. Pečak in dr. ing. I. Ribarič.

Po zahvali novoizvoljenega predsednika je oddržel univ. prof. g. dr. M. Samec slavno predavanje o micelarni teoriji visoko molekularnih organskih spojin. V nadvse stvarnem in zanimivem predavanju je prikazal zvezo med molekularno sestavo in koloidkemijskem obnašanjem omenjenih spojin.

Po kratkem odmoru je povzel besedo univ. profesor g. dr. VI. Njegovan, ki je kratko, a temeljito podal pregled gibanja jugoslovenskih kemikov in specijelno zareske sekcije, v imenu katere je pozdrvil novoustanovljeno ljubljansko sekcijo. Želeč ji obilo uspeha in vso srečo v njenih stremiljenjih. Enako je orisal g. dr. Cafatura delovanje in uspehe mariborske sekcije, izročil pozdrave iz Maribora in se pridružil vsem željam predgovornika.

učilnica ter stanovanja za tri učiteljske moči. Vse sobe, oziroma vsi prostori so visoki, zračni in svetli, pod pa po večini iz hrastovega parketa. Manjka je primerna vadnica, kar pa se bo še sčasoma dozdalo.

Ze leta 1925. je takratni občinski odbor osvojil predlog občinskega svetovalca gopoda M. Belca, da naj se pobira vsa občinska trošarina na alkoholne pijače v fond za zgradbo nove šole.

Solska stavba je stala ca. 400.000 Din in je po večini krita iz gradbenega fonda. — Navedbe vredno je pripomniti, da imata obe občini t. j. Radomlje in Volčji potok skupno okroglo 600 stanovalcev in je torej šola velik dokaz požrtvovalnosti.

Ob koncu kratke debate, ki se jo je udeležilo večje število navzočih, je bila na predlog predsednika med splošnim odobranjem sprejeta udanostna brozjavka Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu.

Med prisrčnim pozdravljanjem odhajajočih gostov je zaključil predsednik nadvse uspešno zborovanje.

PALMIRA MILO, KOLONJSKA VODA, PUDER, ŠAMPO

lepo rodi in zdravlju godi

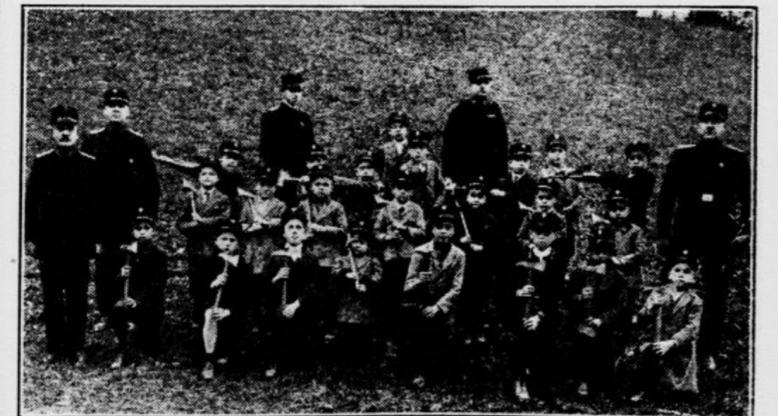
Koroške novice

Deželni poslanec I. Stare pravi k zadnjim volitvam, da koroški Slovenci od plebiscita dalje niso storili tako pomembnega koraka, kakor dne 9. novembra t. l. V boj so šli s strahom, kajti volitve so prišle nepričakovano. V mnogih občinah niso bili pregledani volilni imeniki in novi zakon o volilnih imenikih se še ni vživel, zato je odpadlo nekaj sto glasov, pa je začasno. Tik pred volitvami je bila plebiscitna desetletnica proslavljena z vsem sijajem. K starim nasprotnim strankam se je pridružila nova, Heimablock, ki je z velikim slovenskim lepakom vabila Slovence v zvezo vseh, ki ljubijo svoj dom, ki ljubijo svojo družino in ki so vdani krščanski cerkvi. Glede na vse to izvaja g. poslanec, da se moramo čuditi, da za številom glasov leta 1927 nismo zaostali za več, nego je približno bilo izpuščenih slovenskih volilcev iz volilnih imenikov. Koroška slovenska stranka je dobila 9205 glasov napram 9578 leta 1927. Disciplina v stranki je bila vzgledna. Dne 10. oktobra je imenoval deželni glavar Slovence »Majhno pestico nespravljivih«, dne 9. novembra je dobil za to zaslužen odgovor. Stranka je doprinesla tudi dokaz priznanja po plebiscitu ustvarjenega dejstva in sedaj je vrsta na vladi, da prizna Slovence kot enako vreden faktor v državi. Poslanec naglašja: »Sedaj se mora pokazati, ali nam je naša država mati ali mačeha in po tem se bo ravnalo naše nadaljne postopanje.«

Na celovski gimnaziji je bilo leta 1928 v 23 razredih 830 dijakov, leta 1929 v 28 razredih 910, letos jih je 984 v 30 razredih. Kam pojde Koroška s tolikim inteligentnim naraščajem?

Spominjajte se slepih!

Najmlajši gasilci v Zagorju

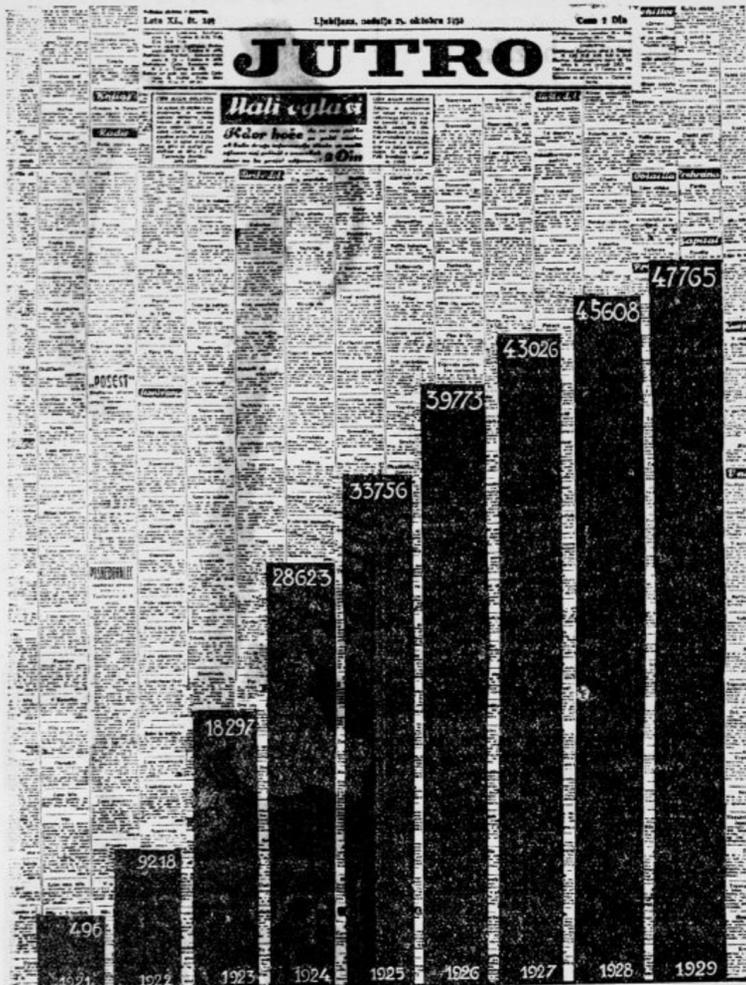
Naraščaj prostovoljnega gasilnega društva v Zagorju ob Savi. Po komaj 5 mesečnem obstoju pridno napreduje z redovnimi in kongresnimi vajami. Prinašamo sliko, posneto pri proizvajanju kongresnih vaj. —

Da pa je naraščaj za to kratko dobo že tako dobro izvežban, je zaslužno poveljnič delo društva Karola Zibreta. Naraščaj je že deloval pri dveh društvenih vajah in eni župni vaji s štirimi društvi.

SKLEROTIKI in od STAROSTI OSLABELI!

Ako želite olajšanje in poživljenje, potem poskusite z zdravilnim pitjem Radiosclerina. Prosto prodajne, radium vsebujoče: RADIOSCLERIN - TABLETE povzročijo prosto kroženje krvi, delajo žile elastične, preprečajo naslednje apna, in s tem v zvezi stoječe starostne pojave kakor tesnoba, otmotica, glavobol, migljanje pred očmi, zasopjenost, šumenje v ušesih, revmatične in protinske bolečine. Duševna in telesna delovna zmožnost se osveži in ohrani do visoke starosti. Dobivajo se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavni depot in pojamila: Drogerija na veliko »EMBEKUSE«, BEograd, Zrinjskega ulica 37. Prospekte gratis in franko. 15.828

Kaj pove statistika „Jutrovih“ malih oglasov?

V vseh prilikah življenja igrajo veliko vlogo mali oglasi v časopisu Malih oglasov se poslužujejo zlasti široke ljudske plasti, ki imajo čudoviti instinkt za uspešno oglaševanje. To se vidi tudi na listih samih; eni imajo vse polno malih oglasov, drugi pa prav malo.

Mali oglasi so uspešni samo pri zelo razširjenih listih

Pri malem krogu čitateljev pa jih je čedalje manj in končno jih sploh ni več, ker ni več ljudi, ki bi jih naročali in plačevali brez uspeha. »Jutrovi« mali oglasi stalno naraščajo, kar je najboljši dokaz za veliko razširjenost lista. »Jutrovi« mali oglasnik je postal prava, zelo učinkovita socialna ustanova. Temu se ni čuditi, ker dokazuje vestno vodena statistika: da doseže 95 % oglasov svoj namen. Za nekaj dinarjev, kar stane oglas, s brez vsakih posredovalnin in nagrad prodajo in kupijo potom malih oglasov manjša in večja posvetstva, najrazličnejši stroji in pripomočki za obrtnika i poljedelca, kupujejo in prodajajo se pridelki in izdelki vseh vrst, pohištvo, oblačila itd., najdejo pa se tudi službe in stanovanja. Kakor izkazuje gornja tabela, je bilo v letu 1929. priobčenih 47.765 malih oglasov, letos pa bom gotovo dosegli 53.000 malih oglasov, torej porast za okrog 5.500 oglasov, kar je izredno veliko in obenem tudi dokaz, da se k »Jutrovemu« oglasniku zatekajo velike množice in da so »Jutrovi« mali oglasi tako rekoč

največja in najpestrejša posredovalnica Dravske banovine

Varstvo koristnih ptic

Kako otmemo našemu gospodarstvu težke milijone

Preteklo sredo je predaval pod okriljem ljubljanske podružnice »Sadjarskega in vrtnarskega društva« g. predsednik M. Humeček o varstvu koristnih ptic. Iz nadvse zanimivega in obče koristnega predavanja posnemamo naslednje:

Ni dvoma, da spada varstvo koristnih ptic tudi k vrtnarstvu, oziroma h kmetijski kulturi. Kakor da bi ne bilo v vrtni cvetici, prav tako izgubi vrta vso mikavost, če ni v njem ptic. Ljubezen do ptic je človeku že nekako prirojena. Poglejmo le malega otroka, kako se veseli ptici in steguje za njimi svoje roke ter stika po grmovju za gnezdi. Zene jih le radovednost, ne pa hudobija.

Razlogi za varstvo koristnih ptic so dvojini: Ljubitelj vrta je že sam po sebi tudi ljubitelj ptic in skrbi za njihovo zaščito. To bi bil idealen razlog za varstvo ptic, namreč veselje. Mnogo važnejši je drug razlog za njihovo varstvo, namreč koristnost ptic. Ptice pevke so najboljši naši pomočniki, ki skrbijo za ravnotežje v naravi, da se škodljivci preveč ne razpasejo. V časih letih je bilo razmerje med škodljivci in njihovimi zatiralci, pticami prav uravnoveseno. S širjenjem rastlinske kulture pa so se tudi škodljivci posameznih kultur, tedaj tudi škodljivci v splošnem, zelo razmnožili. Širjenje poljedelske kulture je čim dalje bolj krčilo domovja koristnih ptic po grmovju. Zato so se začele ptice odkimati od človeških naselij; škodljivci pa so se začeli silno množiti, kakor v dimo baš pri sadnem drevju, kjer je prav omanjkanje ptic pri uničevanju jabolčnega cvetoderja povzročilo vedno večjo škodo sadja.

Zato so se trudili mnogi ljubitelji ptic, kako najti pota, da se ptice privabijo nazaj k človeškim bivališčem in se poskrbi tam za njihovo varstvo. Glavni pobornik tega pokreta baron Berlepsch je posvetil vse svoje življenje temu vprašanju, ki ga je že njegov oče načel.

Kaj prav za prav kratki življenje koristnih ptic

Današnja kmetijska kultura ni njihova posepevalka, temveč zatiralca. Kultura je prvič vzela pticam priliko za razmnoževanje, drugič ugonobi zima že itak zredčene, sanjam sebi prepuščene ptičje vrste vsako

leto v milijonih in tretjič so jim povsod za petami najrazličnejši vražniki. Kar se tiče razmnoževanja, je prav jasno, da je širjenje poljedelske kulture glavni krivec zastanka. Preje je bilo povsod dovolj grmovja, kjer je lahko ptičji rod gnezdil in se množil. Danes se hoče vsak kosček zemlje obdelati, zato se iztrebja grmovje vseh povsod, ptice pa se umikajo v gozdove. Nekdanji nenegovni sadovnjaki so nudiš še vedno dovolj zavetja za ptice, ki so sovražnice raznih škodljivcev in ki gnezdi večnoma v zborih (duplih); predvsem senice in žolne. Danes pa se tako bojimo raznih drevesnih boleznih, da takoj odstranimo vsako drevo, ki prčne hirati. Res, da so izgubila zborabista drevesa tista naših sadovnikov, z njimi pa so žal izgubile tudi ptice. Tako vidimo, da se je prav bradko maščeval sicer upravičen klic: Ven s starim drevjem!

Treba je privabiti ptice pevke nazaj v naše vrtove. To najlažje storimo, če jim oudimo kje v kotičku vrta skrivališča s par gostih grmih ali v živi meji, dupljarjem pa nastavljamo umetne valnice. V Nemčiji izdelujejo posebne tovarne na debelo, take valnice že dokaj let. Tudi pri nas se je našlo podjetje, ki je začelo z izdelovanjem teh valnic, ki bodo v doglednem času na razpolago po razmeroma nizki ceni 20 Din kos pri »Sadjarskem in vrtnarskem društvu«. Če že privabimo nazaj s primernimi ukrepi koristne ptice, je tudi naša dolžnost, da skrbimo za njihovo prehrano v zimskih mesecih. Povsod vidimo postavljene krmilnice, vendar pa so take krmilnice, kakor jih pri nas danes postavljamo, le v pogubo ptic. Sicer je resnica, da zaradi slabega krmiljenja še ni propadel noben ptičji rod, vendar pa je namen zaščite baš v tem, da se obdrži čim višje število posameznih individuov.

Kakšni so nedostatki našega krmiljenja?

Najprej moramo vedeti, kdaj začnemo ptice krmiti. Tedaj ko so v sili; ko zapade prvi sneg in naenkrat zapre vse vire za prehrano. Še huji sila pa je ob času poledice, ko prevleče po dežju led vsa debela. Zakaj pa ptice baš tedaj poginjajo v troh-pih? Zato, ker so po 16 urnem spanju in živahnem presnavljanju tako zgladovane, da obnemorejo in zmrznejo. Onemoglost in ne mraz je glavni krivec njihovega pogibna. Le tedaj dajamo pticam hrane, ko so v sili, 3 — 4 dni, dokler se sneg ne otrese

raz drevja in ne neha poledica. Če bi krmili ptice vso zimo, bi se živali odvadile iskati naravnih virov hrane ter bi jim bilo tako pri vsaki opustitvi krmilne le za en dan krivi pogina.

Zakaj so naše današnje krmilnice napačne? Zato, ker so izpostavljene dežju in jih pogosto zamete sneg. Navadno natrešamo na krmilnice kruha. Moker in svež kruh pa je strup za ptice. Drugod imajo že take krmilnice, kjer sega rob strehe v isto višino s krmilno desko. Streha je precej večja in dobro krije krmo pred snegom. Dotični faktorji, ki imajo na skrbi take javne krmilnice, naj si nujno nabavijo nove vrste. Privabiti pa moramo ptice dovolj zgodaj v jeseni, dokler se še ne preselijo v gozde, v naše vrtove z malo hrane in valnicami.

Najboljša hrana za ptice

Pravilno pripravljen kruh, to je zdrobljen in dobro posušen, je dobra hrana, moker in svež pa je, kakor smo že rekli, strup, ker se skisa v želodčkih in povzroči smrtno grizo. Najprikladnejša za ptice so semena ki vsebujejo toščo: lan, konoplje, solnčnice in slinčo. Le repičnega semena ne je nobena ptica. Mimo teh semen pa so prav dobra ptičja krma tudi razna žita, posebno proso in oves. Najboljša in najtečnejša hrana za prezbajoče ptice pa je toj, ki nudi pri izgorovanju v telesu dovolj toplote in kreplja. Nemški sadjarji in vrtnarji napravljajo takole zmes za krmiljenje ptic po zimi: V 1 in pol kg razpuščenega loja nasujejo 15 dkg suhih krušnih drobtin, 10 dkg mesnega zdroba 20 dkg strtega konopljinca semena, po 10 dkg makovega semena, prosa in ovsu ter po 5 dkg strti solnčnic in bezgovih jagod. Ta zmes se pusti shladiti ter se nareže na kose v hudi zimi se pa nastreže, ker sicer ne morejo ptice odpirati trde mase. Po nekod kar veje mladih smrek in drugo večje oblijejo s to lojeno hrano, da visijo celj cengli (sveče) od njih. Taka zmes je najidealnejša ptičja hrana, ker ji ne more škodovati voda in zato tudi ne potrebujejo za krmiljenje posebnih krmilnic.

Prav tako važna točka, kakor dobro gnezdišče in pravilno krmiljenje je za varstvo ptic končno tudi zatiranje ptičjih sovražnikov. Teh je cela vrsta. Poleg mačk podlasice dihurjev in kun stikajo tudi podgane za ptičjimi jajčki in mladici. Na drobne ptice pevke prežijo vrane, kavke, srake in kragulji. Najnevarnejši sovražnik naših koristnih ptic pa je vrabec. On požre v bližini domov vso hrano, preganja pa tudi vse druge miroljubne ptice s svojim vednim kričanjem. Vrabec se ugnezdi v tuje gnezdo, če ga le najde. Najuspešnejše preganjanje vrabcev z nastavljanjem lončevih gnezd, ki jih ponoči pobereimo, samice pogonobimo, samec pa spustimo. Tako se s časom samci tako razmnožijo, da ne pušče samicam niti valiti in tako vrabčja nadloga vedno bolj g. ne. Mačke, podlasice, kune, dihorje in podgane lovimo na pasti ali jih pokončujemo s strupi (n. pr. s Zelio-pasto).

Vidimo, da je delo za varstvo koristnih ptic silno važno za naše kmetjsko gospodarstvo in da ga lahko vršimo s prav skromnimi sredstvi. Treba pa je, da se ne le naše kmetijske in vrtnarske organizacije trudijo v tem pravcu, temveč je to važna naloga našega slovenskega predvsem kmetijskega nadaljevalnih tečajev. Drobne ptice nam bodo dajale hvala z lepim petjem in nas bodo branile škodo, po raznih škodljivcih, ki gre celo pri nas v ogromne svote.

Vprašanje Narodne galerije

Narodna galerija spada med naše najodličnejše kulturne naprave. Za Ljubljano ima eminenten idealen in praktičen pomen. Ljubljana kot kulturno središče slovenskega ima v Narodni galeriji že danes jako lepo ustanovo, ki je odlična kulturna važnost. Narodna galerija je pa tudi praktičnega pomena za Ljubljano, kajti treba je našim in tujim ljudem, ki prihajajo v Ljubljano, vendar nekaj pokazati. Zbirke Narodne galerije so že v sedanjih obliki in ob sedanjih redih dragocena ustanova, pa je Narodna galerija vsekakor šteti med največje zanimivosti naše Ljubljane. Narodna galerija postane vse pomembnejša, ko zbere pod svojim okriljem še one dragocene umetnine, slike in skulpture, katere so ji obljubljene iz knezoškofjske zbirke in iz narodnega muzeja. Vzdrževanje teh zbiranj in nakupovanje novih umetnin kakor tudi dejstvo, da Narodna galerija ne vrši samo opravi svojega ožjega delokroga kot zbiralna naprava, marveč preko tega pruje različne razstave domačih in tujih umetnin, vse to je zvezano z velikimi stroški, ki jih ob vsej požrtvovalnosti in iznajdljivosti uprave Narodni galeriji kot taki ni mogoče kriti iz svojih razpoložljivih sredstev.

Dejstvo je, in sicer neveselo dejstvo, da je zasebna požrtvovalnost leto za letom manjša. O kaki privatni municipalnosti in resnični zasebni velikušnosti knalu ne bo več mogoče pri nas govoriti. Daril ni dobiti, da bi bilo z njimi kaj večjega započeti, pa tudi volila so pri nas precej nezoznana stvar.

Z umetninami iz Strahlove zbirke je Narodna galerija storila velik korak naprej, in pomenja ta pridobitev dragoceno pomnožitev zbirke Narodne galerije v Ljubljani. Ali pri tem ne gre samo za pridobitev in pomnožitev dosedanje zbirke, marveč so s tem Narodni galeriji naložena nova velika bremena in drage naloge. Narodna galerija je odlična ustanova, pa je vprašanje uspevanja Narodne galerije javno vprašanje večje pomembnosti in važnosti, za katero mora imeti umevanje in srce in odprto oko vsa slovenska javnost, osobito pa avtonomne uprave, javni zastopi in avtonomna mesta.

Ako hočemo, da Narodna galerija ne bo samo »ivotarila« in čisto morala gledati, kako se izgublja najboljša naše umetnine v reke, iz katerih ni več vrtnice v skupno last, potem je potrebno, da Narodna galerija kot prominentna kulturna in narodna stvar občeslovenska v naši Ljubljani uživa zadostno in redno javno podporo. Prispevki naših vodilnih javnih zastopov in mest morajo zadobiti stalen značaj tak da more uprava Narodne galerije z investicijami in stalnimi dohodki pozitivno računati. Edino v takem primeru le smotno in ciljno delo mogoče in izvedljivo. Prispevki javnih rok za Narodno galerijo ne smejo biti slučajnostni in ne smejo imeti značaj aleatornosti, marveč moramo priti do tega, da so prispevki za Narodno galerijo kot prominentno občeslovensko ustanovo redni in stanovitni. Taki redni prispevki morajo biti pri posameznih upravah naših avtonomnih mest in javnih rok vsako leto redno ustavljeni v proračun, in sicer

Godba vseh narodov v radiu s

TELEFUNKEN 90 W

najboljšim prejemnim aparatom Evrope. Najznamenitejše umetnike vsega sveta slišate dnevno v 100 oddajnih sporedih Evrope.

Z aparatom TELEFUNKEN 90 W so vam ob vsakem času vse dosegljive oddajne postaje na razpolago. Samo en prijem — in Evropa za Vas igra.

Naši zastopniki:

Ljubljana: Radio-Ljubljana, Miklošičeva cesta, K. Jurman, kr. dvorni optik, Šelenburgova ul. »Tehnik« Banjal, Miklošičeva cesta. — Maribor: Radio Starke. — Celje: Mestna elektrarna, Ing. Gustav Schmidinger. — Kranj: Franc Janša. — Jesenice: I. Markotič. — Ptuj: E. Daniš. — Ormož: Gorjup. — Novo mesto: Ogrizek. — Trbovlje: Knemovšek. — Murska Sobota: Nemec. — Slovenjgradec: I. Megušar.

Najmodernejša konstrukcija

Najstarejša izkustva

TELEFUNKEN

konkretno in nominativno za Narodno galerijo. Pri napravi tako znamenite važnosti ne gre, da bi se prispevki dajali samo po vsakokratnih prilikah. Narodna galerija mora v proračune imenoma in ne sme igrati vloge samo slučajnostnega podpiranca — kakor kane — nadležnega ali dobrodošlega!

Te besede so napisane po soglasnem sklepu uprave Narodne galerije z dne 19. m. iz velike in resne skrbi za Narodno galerijo, našo prelepo napravo velike razvojnne mogočnosti, ter iz vnete želje, da bi ogrele in pridobile srca in misli naših vodilnih mož.

Dr. Fr. Windischer
predsednik Narodne galerije.

Obupen položaj občine Senovo pri Rajhenburgu

Iz naše občine že dolgo niste ničesar poročali v »Jutru«, čeprav so razmere pri nas take, da bi lahko napisali o njih za cele stolpce v vašem listu. Koncem preteklega meseca je potopil celo ljubljanski »Slovenec«, kako visoke davčne predpise so preleteli občani. Seveda pa ni povedal, da teh predpisov niso krivi uradniki, ki so jih napisali na papir, temveč da gre pri davkih večnoma za občinske doklade in da je te v taki veliki meri zakrivil predvsem on, ki je tako lahkomišelnost privedel občino v silne dolgove zaradi zgradbe nove šole. Nič ne rečemo, šola je bila potrebna, nepotrebno in za vse občane nesrečno pa je bilo tako razpisanje denarja, kakršno so je vršilo ob zgradbi te šole.

Nova šola, ki jo imamo približno leto dni, nas je veljala okrog 5 milijonov Din. Če primerjamo novi šoli v Zgornji Šiški ali na Dolu pri Hrastniku, ki sta obe lepi in solidni palači, a sta stali le vsaka okrog 3 milijone dinarjev, pridemo do zaključka, da bi naša šola ne smela veljati dosti nad 2 miliona. Formalnega stavbnega dovoljenja krajevni solski odbor menda še danes ni dobil in kolodavčije še tudi ni bilo. Načrti so se za časa gradnje večkrat spreminjali po navdilih tedanjega župana. Zato je umevno, da nova šola ni zgrajena tako, kakor bi morala biti, in da kaže vedno več nedostatkov. Iz kleti, v kateri sta namreč centralna kurjava in kopalnica, prihajajo v razrede, ki leže nad njimi, čisto pravi oblaki dima in dušljivi plini. Nezadostna so tudi učiteljska stanovanja visoko gori pod streho. Ljudje jih upravičeno imenujejo »golobnjake«. Stanovanja so taka, da se vsaj čez zimo najbrž ne bo dovolj stanovanj v njih, posebno še, ker se zaradi slabega odvoda dima ne dajo zadostno razkuriti. Pač pa je bilo treba zgraditi poseben stolp za uro in opremiti šolo s celotno vrsto raznih nepotrebnih napisov, ki so stali težke tisočake, ki pa povedo vse drugo, samo ne to, da je ta stavba — osnovna šola. Napis in stolp so morda lepi, toda bolj važno bi bilo, da bi učilnice imele na oknih zastore, otroci v sobah svež zrak in učiteljstvo bolj primerna stanovanja.

O tem, kko se je šola gradila, se je že mnogo pisalo tudi v listih. Vse je šlo skorzi roke ene same osebe, kar je lahko včasih gospodarsko pametno, mnogokrat pa delo le podražja. Da se je to zgodilo pri nas, govori naslednje, za podeželsko občino ogromne številke: 3.600.000 Din posojila po 9 odst., 100.000 Din solskega fonda iz leta 1924, okrog 200.000 Din naknadnih tangerit iz občinske blagajne, vsi letni preostanki krajevnega solskega odbora — to vse se je porabilo za gradnjo nove šole, kakor je razvidno iz gradbenega žurnala. K temu pridejo še večji zneski neplačanih računov, terjatev, obresti in še stroški raznih nepotrebnih tožb. Tako nihče ne ve, koliko bo šola prav za prav veljala. Res dragi so bili banketi v Dovškem!

Posledica tega gospodarstva je, da so našale občinske doklade že letos 330 odst. da jih bo treba za prihodnje leto še mnogo bolj povišati, da bo mogoče zamašiti vsaj najnujnejše luknje. Skrajni čas je, da se že enkrat uredi in razčisti cela zadeva, da bodo davkoplačevalci na jrsnem o svojih obveznostih, a na jasnem tud o tem, komu se imajo za nje zahvaliti. Hudo je človeku pri srcu, ko gleda občane, kako hodijo potrti na občinski urad z

davčnimi predpisi tožiti in tarnat. Nujno potrebno je, da se pravčasno sestavi pаметen načrt za sanacijo občine, da se prepreči še večja nesreča.

Pr. morske novice

»Vlada je ugotovila, da se del duhovščine v Julijski Krajini, v resnici omejen, še vedno ne vzdržuje poskusov za akcijo propagande, nasprotne interesom naroda in direktivam režima.« Tako je rekel točno državni podtajnik Arpinati v odgovoru na znano interpelacijo on. Coselschega. Vlada ugotovitev bje po zobeh oba tržaška dnevnika »Piccolo« in »Popolo« in tudi Coselschega, ki so trdili, da vrši protitalijansko propagando vsa slovenska duhovščina v Primorju. Vlada ugotavlja le v resnici omejen del, kateri samo poskuša akcijo za propagando... Tu se spominjamo razgovora, ki ga je imel »Piccolo« sotrudišč z nekim tržaškim italijanskim duhovnikom, kateri je branil škofjevo stališče, da se ima božja beseda oznanjevati vernikom v njihovem jeziku in pripomnil, da ako se kakemu duhovniku očita delovanje proti Italiji in italijanski vladi, se mora to dokazati. Vlada ugotovitev je podana previdno. Ker pa sloni na fašističnih podatkih, ji utegne izpodbiti podlago potreba brezhibnih dokazov.

On. Coselschi je pohvalil v parlamentu delovanje italijanskih frančiškanov na Sveti gori, kateri vedno kažejo svojo vdanost domovini. Predstojnik samostana na Sveti gori je bil pater Inama, ki je kričavo proslavljaval fašizem. Pod njim je postala Sveta gora pravo fašistično zabavišče. Zato je moral oditi. Svetogorski romarjev ni niti z daleka več toliko, kakor nekaj. Slovenci gredo na Sveto goro, če si sami zagotove slovenske spovednike in pridigarje.

V Pazinu so se sestali politični tajniki istrskih fašijev in zvezni tajnik Relli-Ražem jim je razlagal, da bo treba v devetem fašističnem letu delovati bolj intenzivno kakor doslej. Fašistično gibanje mora biti strastno in brez odmora posebno v Istri. Fašisti morajo biti pripravljani na vse, tudi na vojno, če jih pozove Duce. Zvezni tajnik je ozmerjal voditelje fašistov, ker se premalo ozirajo na ukaze, ki jih jim pošilja. Fašistične vrste bo treba pregledati, da dobijo izkaznice samo taki, ki so jih vredni. Pred vsem se ima skrbeti za organizacijo mladinskih fašijev in za ustanovitev fašističnega kulturnega zavoda. Pazinski načelnik Camus priporoča Relliju ob vsaki priliki najstrožje paznjo na okolico kamor fašizem tako težko prodira.

Lani so si ob tem času italijanski smučarski klubi v obmejnih pokrajinah sestavljali programe za svoje delovanje po navdilih tajnika fašistične stranke, ki je hotel, da se razvije ob vsej meji smučarski sport do viška. V Primorju se tega ni doseglo. Zato pa daje letos za smučarsko sezono ob meji direktive italijanska smučarska zveza, ki odreja, da se morajo vsi smučarski klubi v Julijski Krajini prepustiti vodstvu smučarskega kluba »Monte Tricorno«, in da se ima zanimanje za smučarski sport znesti v »dopolavoro«. Zveza vzpodbuja primorsko fašistično mladino, da naj se oklene smučarskega sporta, po katerem bo poznala granico tudi v mrzli zimi.

Čipkarstvo v Idriji propada. Preprečena je bila splošna čipkarska organizacija. dasi so se prvotno za njo zavzemali sami fašistični oblastniki. Pa tudi pod krov domačega zadružništva ni mogoče sprostiti čipkarstva, dasi bi prav v njegovem obsežju moralo dobiti potrebno zaslonbo. Čipkarstvo je v današnjih razmerah v Idriji velevažen življenjski predmet ženstva. Brez organizacije je čipkarstvo plen špekulantov, delo ni zadostno plačano, občuti se tudi že tehnično nazadovanje in tako bo najbrž v kratkem konec nekaj tako cvetočega idrijskega čipkarstva.

Trgovinski muzej v Beogradu

Beograd, 4. decembra. »Trgovinski muzej, ki se je danes otvoril v Beogradu, je osnovalo ministarstvo za trgovino in industrijo, da sodelujoč z odsekom za zunanjo trgovino in zavodom za pospeševanje zunanje trgovine izvršuje načrt kr. vlade za pospeševanje in ojačevanje izvoza naših proizvodov na inozemske trge.«

Tako je označil minister za trgovino in industrijo, g. Juraj Demetrović, namen tega novega zavoda, ko ga je danes dopoldne slovesno otvorjal in ga izročal splošni uporabi. Muzej se nahaja v visokopritličnem poslopiju v ulici Miloša Velikega št. 29, kjer zavzema vsega skupaj 11 prostorov: 7 sob v pritličju, stopnišče v podzemlje in 3 sobe v podzemlju. Otvoritvi so

razstavah in veleseljnih, kar se je pokazalo kot zelo uspešno propagandno sredstvo za pospeševanje naše izvozne trgovine in dviganja ugleda naše države v inozemstvu. Naloga trgovinskega muzeja bo tudi, da bo dobavljala gradivo za stalne razstave naših izvoznih proizvodov pri naših konzularnih in drugih zastopstvih v inozemstvu. Tem razstavam je predvsem namen, da razkazujejo odnosnim inozemskim interesiranim krogom one naše proizvode, po katerih najraje posega inozemski trg in so si že pridobili svoje stalno odjemalstvo in si ga hočejo še razširiti z vedno se zboljšavajočo kakovostjo, na drugi strani pa razkazati tem trgovcem nove naše proizvode, ki bi si i po svoji kakovosti i primernih cenah mogli najti v teh trgih svoja stalna

Minister g. Demetrović ob otvoritvi, zadnji na desni strani je g. Jaša Grgašević, ravnatelj muzeja in svetnik ministarstva za trgovino in industrijo

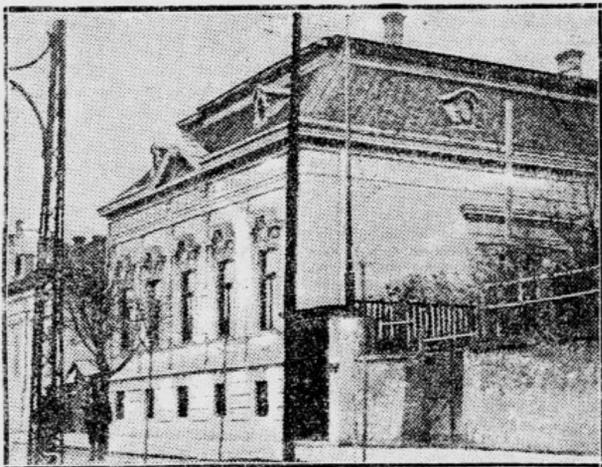
prisostvovali predstavniki vseh beograjskih pridobitnih krogov, med njimi tudi guverner Narodne banke, g. Bayloni, in zastopniki raznih vladnih resorjev, zlasti gospodarskih. Gostje so si pod vodstvom glavnega organizatorja novega zavoda svetnika v ministarstvu za trgovino in industrijo, g. Jaše Grgaševića, ogledali razstavo in izražali veselo zadovoljstvo na njeni praktični in v resnici zelo razvidni ureditvi. Zasluga na ureditvi razstave gre pač predvsem razkavalcu, gospodu Grgaševiću, ki je obenem tudi ravnatelj zavoda, in pa arhitektu g. Brašovanu, ki je napravil vse potrebne načrte in vodil tehnično ureditev muzeja. Svoje zasluge za ustanovitev muzeja ima tudi ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, g. Juraj Tomić, in se bo v bodoče delovanje obeh teh zavodov za pospeševanje naše zunanje trgovine medsebojno dopolnjevalo, pri čemer bo muzej rabil zlasti tujcem, inozemcem kot stalna razstava naših izvoznih proizvodov, obenem pa tudi domačim proizvoznikom kot vzor za njihovo proizvodnjo, a zavod za pospeševanje naše zunanje trgovine predvsem kot informacijski urad za inozemce in domačine v vseh vprašanjih našega izvoza.

Trgovski muzej, v zvezi z zavodom za pospeševanje zunanje trgovine, je potemtakem v resnici največjega pomena za ves bodoči razvoj naše zunanje trgovine. Ustanovil se je muzej v Beogradu, kakor je izjavil g. minister, predvsem zato, ker je dotok gospodarskih krogov iz inozemstva pač največji v prestolnici. In ker je Beograd obenem glavno središče našega prosvetnega, socialnega, zdravstvenega in gospodarskega snovanja in delovanja, si bodo inozemci na tej stalni razstavi našega gospodarskega ustvarjanja mogli ogledati proizvode našega narodnega gospodarstva v okviru vseh naših prosvetnih, socialnih, zdravstvenih in gospodarskih razmer, kar je vsekakor tudi velikega pomena za kakovost in posebnost proizvodov namenjenih za izvoz.

Ker pa ni dovolj, da imamo v novem trgovinskem muzeju stalno razstavo naših gospodarskih proizvodov pri nas doma, ker ne zadostuje za uspešen razvoj naše zunanje trgovine, da rabimo inozemstvo k ogledovanju naših proizvodov na naših tleh, temveč jim moramo v vsakem pogledu olajševati informacije v naši proizvodnji, je treba, da zahajamo tudi mi sami s svojimi proizvodi k njim, da jim jih pokažemo in razkažemo. Zato bo druga glavna naloga novega trgovinskega muzeja, da bo zbiral in izdeloval gradivo za službeno udeleževanje naše države na mednarodnih

razpečavališča, pa se to še ni zgodilo, ker so bili doslej neznani na odnosnih zunanjih trgih. V zvezi z zavodom za pospeševanje zunanje trgovine, kateremu je naloga, da vse take stvari vodi v stalni evidenci, bo mogel trgovski muzej tako odpreti vrata mars kateremu našemu proizvozniku, ki more biti kos vsaki tuji konkurenci, pa ni našel razpečavališča in odjemalstva v inozemstvu, ker ga pač niso poznali tam zunaj.

Naloga novega trgovinskega muzeja so po vsem tem v resnici zelo dalekosežne,

Poslopije muzeja

a zavod jih bo mogel točno in vsestranski izpolnjevati le tedaj, če bo imel svojo stalno oporo ne samo v naših službenih krogih, ki mu je itak zagotovljena, ker je vendar izšel iz njih in je njim podrejen, temveč tudi v vseh naših gospodarskih krogih, ki proizvajajo zlasti izvozne proizvode. In tem krogom podpiranje novega zavoda pač ne bo težavno, ker naj ta njihova podpora obstoji v glavnem v tem, da zalagajo muzej z vzorci svojih proizvodov, namenjenih predvsem za izvoz, a seveda tudi z onimi, ki se razpečavajo v domovini. Da morajo biti taki vzorci brezhibni, najboljši od najboljšega, je razumljivo samo po sebi, kakor je tudi razumljivo, da mora razstavljenec vzorec imeti v zalogi ali pa vsaj gotovost, da jo more v določenem roku dobaviti, določeno količino proizvodov

novine pa niso zastopani. Razstavljene so rudi iz vseh mogočih rudnih kov: baker, antimon, boksit, magnezit, svinec, galinit, železo, krom, pirit, mramor, sol itd. Dravske banovine ni tu videti nikjer. Po steh nazopet diagrami o kolčini in porastu proizvodnje.

Na stopnišču v podzemlje ima svoj prostor naša lesna industrija. 15 vrst raznega lesa se vidi tu, surovo obdelanega in poltiranega. Poleg tega pa vse polno slik, ki predstavljajo velika lesna podjetja. Dravska banovina tu ni nikakor zastopana.

Tu je treba omeniti tudi drvoreze, ki kraste razstavo: kipar Kršinić ima tu 4, Avgustinčić pa 2 velika reliefa. Rosandić je dal en kip (les) v naravnih velikosti in dva reliefa. Mojsirski dela!

Razstavljene so potem v sosednji sobi

odgovarjajočih vzorcem. Ta način podpiranja trgovinskega muzeja pač ni težaven in naši proizvozniki naj store v tem pogledu kar največ morejo: saj bo vse to le njim v korist.

Kakor rečeno, zavzema trgovski muzej v ulici Miloša Velikega št. 29 vsega skupaj 11 prostorov. V pritličju, takoj v vhodni sobi se razkazuje v dveh steklenih omarah naša pšenica v klasju in zrnju. Poleg tega so obešeni po stenah diagrami o našem zračnem, železniškem in pomorskem prometu. Tudi obe sosednji sobi na desni strani ste namenjeni poljedelstvu. Tu se vidi vse vrste naših žitaric — izostala je samo rž — in vseh ostalih naših poljskih pridelkov, zlasti pa fižola in graha, potem pa tudi soje, konoplje, lana, solnčničnega semenja itd. Razstavljen je tudi žalski hmelj in bombaž iz Gjevgejlje. Vsi ti razstavljeni pridelki izhajajo, izvzemši hmelj, iz naših vzhodnih in jugovzhodnih krajev. Dravska banovina nikakor ni zastopana in je pač stvar naših proizvajalcev, da bodo v bodoče primerno zastopani v tem oddelku trgovinskega muzeja. Zlasti naše sočvje, ki ga mu ni para v vsej državi, se mora pokazati tu.

Četrta soba je sejna soba, s slikama Nj. Veličansteve. Toda tudi tu so stene pokrite z diagrami, statističnimi podatki o prebivalstvu, socialnem skrbstvu itd.

V sobi nasproti vhodu je v sicer ozkem okviru, ali vendar dosti pregledno razkazana naša turistka, naš tujski promet. Tu se nahaja turistični zemljevid Jugoslavije na steklu, z glavnimi prometnimi žilami, razkazuje se slike naših mest, med njimi tudi slika Ljubljane, Bleda, Juljskih Alp, a na stropu razsvetljen zemljevid z našimi zrakoplovnimi zvezami. Razpoložena je na ogled tudi obširna turistična propagandna literatura v vseh mogočih jezikih.

Prva soba na levo je namenjena naši domači obrti. Tu je dobil ljubljanski »Osrednji zavod za žensko domačo obrt« zelo lepo mesto. Razstavljena so raznovrstna ročna dela, zlasti čipke, ki vzbujajo splošno pozornost. V tej sobi je poleg sarajevskih vezenin in tkanin razstavljeno tudi nekaj keramičnih del srednje tehnične šole v Ljubljani, zagrebškega »Dela« ter ženskih ročnih del zagrebške »Ženske udruge za narodna tkiva«. Sarajevska, splitska in prizrenska filigranska dela so tudi tu razstavljena.

Posebno sobo je zavzelo naše rudarstvo. Nad 40 naših premogovnikov je razstavilo tu po kos svojega proizvoda: lignita, črnega premoga in antracita. Zastopane so Trbovlje, vsi ostali premogokopi Dravske ba-

Zaupaj Tvojim lepim zobem

oni Ti ostanejo trajen in važen pridevek lepote, ako za njih nego upotrebljavaš

Sargov KALODONT Lepši zobje

vse vrste furnirja, vzorci lesa in tanina.

V sosednji podzemni sobi so razstavljene izdelki našega svilarstva (Novi Sad, Nova Kaniža, Pančevo), monopolski izdelki in razni likerji. Dravska banovina tu ni zastopana. — Po stenah visijo slike (fotografije) iz naše živinoreje. Eno steno zavzema skoraj v celoti reliefni zemljevid Jugoslavije.

Zadnja soba je namenjena proizvodnji sadnih konserv. mineralnih vod (zastopana samo Rogaška Slatina), paprike, vate, medu, piva (samo beograjski pivovar), olja (Koprivnica, Bar, Dalmacija), ribjih konserv, salam (Petrijnja), moke, testenin (tudi »Pekatec« in Franz) in zdravilnih rastlin.

Kakor je razvidno iz tega kratkega, pač poučnega opisa muzeja, je zavodu v resnici treba, nujno treba one zgoraj omenjene podpore naših proizvajalskih krogov, ki bo omogočila zavodu, da bo nudil ogledovalcu, zlasti inozemcu, pregled vse one našo proizvodnje, ki prihaja v poštev predvsem za izvoz. In tu je prav posebej treba poudariti, da naj se zlasti proizvozniki v Dravski banovini zavzemajo za to, da se njihovi proizvodi razstavijo v muzeju. Če tako stori vsaka banovina, bo trgovski muzej kmalu izpopolnjen do dovršenosti in bo nudil zlasti inozemskim interesentom popolno sliko naše izvozne proizvodnje. Obenem pa bodo tudi naši proizvozniki v tako izpopolnjenem muzeju imeli najboljši nazorni primerjalni pouk.

Ustanovitev trgovinskega muzeja, ki je pač šele začetek gotovo uspešnega, plodnosnega delovanja za pospeševanje naše zunanje trgovine, je vsekako kar največjega pomena za vse naše gospodarske kroge in »re tistim, ki so ga zasnovali in to zasnovano tudi ustvarili, splošno priznanje vsega našega narodnega gospodarstva. In kakor rečeno: zavod bo tem bolj uspeval, čim bolj ga bodo naši gospodarski krogi podpirali, to se pravi, izkoriščali s prispevanjem svojih proizvodov.

*) Pripomniti je treba, da so se s pristojne strani uradno naprosili vsi činitelji v Dravski banovini, ki so prihajali v prvi vrsti v poštev pri organiziranju trgovinskega muzeja, da povabijo proizvoznike, da pošljejo vzorce svojih proizvodov za stalno razstavo v muzeju, pa je bil kljub ponovni opozoritvi na važnost tega zavoda odziv tako pičel, da Dravska banovina skoraj izginja med ostalimi predstavniki našega narodnega gospodarstva.

Vlomilca na misijonu

Smartno pri Litiiji, 6. decembra. Pri nas v smartnem imamo misijon. Precej ljudi se steka vse te dni v šmarsko cerkev, ki je čez dan redkokdaj prazna. Sploh pa je živahnih vrvež tudi zunaj na trgu, kjer kupčujejo sejmarij.

Dva mladenčca iz okolice sta prodajala obiskovalcem misijona raznovrstne marmornate kipe. Kupčija je bila bolj slaba, pa se je enega izmed »kiparjev« polotil greh. Po dvanajsti uri, ko se cerkve izprazni, je smuknil v božji hram, z železom je dvignil pokrov nabiralne puščice, jo odprl, milodare pa je pobasal v žep...

Jadrho je zapustil cerkev, svojemu pajdašu, ki je ta čas stražil pred vratih, je še dejal: »Vse je šlo v redu!... nakar sta izginjala z nevarnega prostora.

Sumljivca je prišla zasledovati ena izmed sejmarij, ki je prisluskovala njihovu razgovoru in se je kasneje res izkazalo, da je bil njen sum upravičen. Kmalu nato se je dolgoprstna dvojnica pojavila pred Razboškovo trgovino. Med tem ko je en stražil, je drugi dvignil železni zavor in odprl izložbeno okno.

»Primitite tatu!« S temi klici so navalili na mladega vlomilca domačini, ki so stali pred Robavsovo gostilno. Oba pajdaša sta se spustila v dir, eden je pobegnil, drugega pa je ujel neki kolesar. Tega, v litijski okolici dobro znanega Otona P., so izročili orožnikom, ki so ga po zaslhanju predali v litijske sodne zapore. Aretiranec je še mladoletnik, ima komaj 20 let, pa ima že posla s sodiščem. Fant je brezposeln, pred nedavnim je bil tovarniški delavec, zaradi zmanjšanja obrata pa je bil odpuščen iz službe.

Po mnenju šmarskega cerkovnika je bilo v cerkveni puščici nad 300 Din milodarov, ki so jih zaradi misijonskih dni darovali verniki.

Otonovega pajdaša zasledujejo sedaj orožniki

Ilustrovana tedenska revija ŽIVLJENJE IN SVET
Mesečna naročnina 8 Din
Posamezne številke 2 Din

Koncerti UPZ v Trbovljah in Brežicah

Učiteljski pevski zbor iz Ljubljane, ki je pred nedavnim žel zmagoslavne uspehe po bratski CSR te dni pa je sprejela Nj. Vel. kraljica Marija protektorat za pevsko turnejo po Rumuniji, kamor pohite prihodnje pomlad, bo priredil danes in jutri 4 vokalne prireditve. Danes donoldne bo predvajal matinejo v Trbovljah, popoldne pa koncert; jutri, na praznik pa v Brežicah istotako: dopoldne matineja, popoldne koncert. Mešani zbor, ki ga tvori 80 učiteljev in učiteljic, bo vodil šef-dirigent g. prof. Srečko Kumar, ženske zbere pa dirigentov namestnik g. M. Pertot. Program obsega naslednje Lajovčeve: Pomladni spev, Bolesti Kovač, Pastirčki, Kroparji, Medved z me-

som, Zabe, Nagajvka n Dete jezdi; Premlovo: Rože za Marijo, in Jezus je majhen, Foersterjevo: Z lasmi m šumom s kora; Hubadov: Potrkan ples ter E. Adamiča, ki govori tudi uvodne besede: Zabučale gore, Vragova nevesta, Potrkan ples, ter Mokranjčev X. rukovet. — Dopoldanski matineji pa mladinsko literaturo.

so na zdravniško kozmetični in znanstveni podlagi elite sredstva za nego obraza in prs. Dobivajo se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Glavna zaloga za Jugoslavijo: Zagreb, Ilica 114. 393

Leciderma - preparati

Izdelujejo se pod nadzorom zdravnikov in kemičarjev in vsebujejo lecitin, glavno sestavino kožne tkanine, živčevja in krvnih žil.

LECIDERMA - KREMA (za dan in za noč)
LECIDERMA - PUDER za masni suhi teint
LECIDERMA - KREMA za masni prs
LECIDERMA - SHAMPOO
LECIDERMA - MILO

So na zdravniško kozmetični in znanstveni podlagi elite sredstva za nego obraza in prs. Dobivajo se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Glavna zaloga za Jugoslavijo: Zagreb, Ilica 114. 393

Damski plašč kot darilo ali pa krasna večerna obleka in prekrasne izbire pri tordki

Stritarjeva ul. **F. Lukič** Stritarjeva ul.
mora vsako damo kar najbolj razveseliti.

Domače vesti

Naročnikom in čitateljem.
Zaradi dvojnega praznika izide prihodnja številka »Jutra« v sredo, v torek pa »Ponedeljek«. Današnje »Jutro« obsega 28 strani.

Kraljevo pismo vodstvu šole pri Dev. Mariji v Polju. Upravitelj osnovne šole pri Dev. Mar. v Polju je prejel naslednje pismo: Ob priliki otvoritve nove šole pri Dev. Mariji v Polju je blagovolil Ni. Vel. kralj naročiti, da izjavlja toplo želja za napredek šole, ki naj vzgaja tudi v bodočnosti novi naraščaj v duhu rodoljublja in vdanosti do naše ujedine domovine. — Minister dvora: Jevtič.

Vojaške vesti. Prideljeni so na službovanje pehotni brigadi general Vladimir Skubic štaba komande I. armijske oblasti; major Vladislav Sondermajer, doslej v komandi vojaškega zrakoplovstva I. razreda Milan Kolar in sodni poročnik Ciril Špindler sodstvu komande bosenske divizijske oblasti; pehotni podporočnik Ivan Hočevar za vodnika 26. pehotnemu polku; intendantski podporočnik Stanislav Burkelica za blagajnika glavnemu sanitetnemu skladišču; nižji vojno - tehnični uradnik IV. razreda inženjersko - tehnične stroke Alojzij Guštin prometnemu odseku inženjersko-tehničnega oddelka v ministruvstvu vojske in mornarice; zrakoplovni poročnik Jožef Kropar za izvidnika I. zrakoplovnemu polku; zrakoplovni kapetan 2. razreda Stanislav Balauč za komandirja 272. eskadrilje 6. zrakoplovnega polka; zrakoplovni poročnik Janko Salamun za vršilca dolžnosti komandirja I. čete komande aerodroma 2. zrakoplovnega polka; zrakoplovni poročnik Josip Galé pa za vršilca dolžnosti komandirja 2. čete komande aerodroma 2. zrakoplovnega polka.

Premeščen je k progovni sekciji v Ptuj inž. Kladnik Viktor, doslej inženjer pri gradbi nove železnice Priština - Peč v Južni Srbiji.

petent mora biti doktor vsega zdravilstva, popolnoma vešč slovenskemu ali srbohrvatskemu jeziku, imeti mora splošno in lokalno pravico prakse in mora imeti zmožnost za razločevanje barv in — če je v državni službi — tudi dovoljenje za sprejem v službo pri železnici. Pravilnik za zdravniško službo bolniškega fonda državnega prometnega osebja je na vpogled pri šefu postaje Velenja in pri upravi oblastne uprave bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Opremljene prošnje se do 15. t. m. sprejemajo pri upravi bolniškega fonda v Ljubljani. Celovška cesta 4.

Masarykov fond za Jugoslovane v Brnu. Češkoslovaško - jugoslovenska liga v Brnu, ki je ena izmed najagilnejših lig v Češkoslovaški, je osnovala letos Masarykov fond za podpiranje jugoslovenskih dijakov, ki študirajo v Brnu. Posamezni člani lige, večinoma uradniki in oficirji, so darovali v ta fond po 100 do 300 Kč, tako da je nabrala samo v teku tega leta liga skupno že 12.685 Kč. Za velikodušno rožrtovalnost in izkaze iskrenega češkoslovaškega prijateljstva do naše vsučilišne mladine najprisrčnejša zahvala! Tudi mariborska JČ liga je te dni darovala v ta Masarykov fond 200 Kč.

Kongres Profesorskega društva bo prihodnje leto v Mariboru. 12. redni kongres Jugoslovenskega profesorskega društva se bo vršil v Mariboru v dneh 7. in 8. julija 1931. Na kongres bodo povabljeni tudi zastopniki profesorskih društev Bolgarije, Češkoslovaške in Poljske. Ta prilika se bo izkoristila, da se ustvari zveza in tesnejše sodelovanje med profesorskimi društvi omenjenih slovanskih držav. V to svrhu je glavna uprava Jugoslovenskega profesorskega društva, ki je dala iniciativo v tej zadevi sestavila načrt, kako naj bi se izvršilo zblizanje in sodelovanje.

Zanimivo predavanje o geološki preteklosti Karavank. Na IV. rednem sestanku prirodoslovne sekcije Muzejskega društva za Slovenijo v Ljubljani je predaval naš paleontolog g. dr. Rakovec o geološki preteklosti Karavank, posebno za časa karbona. Gospod predavatelj je opisal v glavnih potezah nastanek Karavank in njihov tektonski položaj v Vzhodnih Alpah sploh in obenem tudi navedel značilnosti, ki jih ločijo predvsem od Julijskih in Savinjskih Alp. Po splošnem uvodu se je nato omejil predvsem na karbonsko dobo in njeno favno ter izvajal na podlagi favniističnih podatkov, da je potekala v tedanji dobi, to je skozi vse gornji karbon (doinega karbona v Karavankah doslej še niso našli) na ozemlju današnjih Karavank morskala obala Sredozemskega (Tethys) morja. Številni ostanki morskih živali iz tega morja, ki so se našli na raznih krajih v Karavankah (tako pri Javorniku, v Dolžanovi soteski pri Trziču) nam dajo slutiti bogastvo in raznolikost tedanje favne. Tudi ostanki tedanje flore so se našli v teh karbonskih skladih, ki še posebej izpričujejo, da se je obala morja res nahajala v neposredni bližini tega ozemlja. Zanimiva so bila dalje tudi izvajanja glede zveze tega morja z ruskim karbonskim morjem. G. predavatelj je ob koncu predavanja demonstriral nekaj lastno nabranih fosilov iz karbona pri Javorniku. Med njimi so bili posebno zanimivi ostanki trilobitov, ki so bili tostran državne meje prvkrat najdeni. Po debati je predsednik sekcije g. prof. Hađži zaključil sestanek s toplo zahvalo našemu mlademu znanstveniku, ki si je izbral paleontologijo za strokovni študij. Ta stroka obeta pri nas še mnogo zanimivih odkritij in je dejstvo, da se ji hoče g. dr. Rakovec posvetiti, zelo hvale vredno. Sestanek žal ni bil dobro obiskan. Sekcija upa, da bo občinstvo v bodoče kazalo za te sestanke večje zanimanje.

Društvo jugoslovenskih turistov priredi v teku letošnje zime naslednja društvena potovanja: ob katoliških božičnih praznikih v Ljubljano in na Bled; ob pravoslavni božičnih praznikih na Dunaj in v Budimpešto; v pustnih dneh pa v Niš in Split. Natančnejše informacije daje društvena pisarna v Beogradu, Knez Mihajlova 7, telefon 46—69.

Železničarji svojemu tovarišu. Iz Litije nam pišejo: Nadzornik proge v Litiji g. Miško Steiner stopa v pokoj, zato so mu pridrili njegovi tovariši prijateljski večer, ki je pokazal, kako je g. Steiner priljubljen v vrstah svojih tovarišev. Na prijateljskem sestanku, ki so se ga udeležili tovariši iz Ljubljane, Litije in drugih krajev in ki se je vršil pri Urški, je prav navdušeno prepeval sekstet »Slogec« iz Ljubljane in je bilo izrečenih tudi več prišrčnih napihtic. Med drugimi so govorili: oblastni predsednik g. Juh za UJNZB, nadzornik proge v pokoj g. Škrjanec in železniški uradnik g. Zupan Ciril je podčrtal Steinerjevo narodno zavednost, za katero je še pod bivšo avstrijsko upravo dobil vrli Miško dokaj polen pod noge. Okrajni solski nadzornik g. Bezeljak je podčrtal Steinerjevo družabnost in njegove vrline, ki jih ima kot napreden Litijan. Napil pa je tudi njegovih soprog g. Josipini, ki je znana kot ena najagilnejših narodnih in socialnih delavk v Litiji in ki je bila pred kratkim tudi odlikovana z medaljo za državljanske zasluge, ker se posebno navdušeno udeležuje v krajevni podružnici Rdečega križa. G. Steinerju, po rodu Savinjanu, še mnogo let v zdravju in zadovoljnosti!

Zahvala. Vsem društvom in prijateljem, ki so me počastili ob priliki 40 letnice mojega dirigentstva, izrekam svojo iskreno zahvalo. Brez koncesij kakor do se-

Velika božična RAZSTAVA
kot običajno v vseh prostorih modne in sportne trgovine za dame in gospode
P. MAGDIČ, Ljubljana

VSAK POSNETEK — DOBRA SLIKA
Zato ne rabite temnice! Plošče in filme razvije in kopira dovršeno
drogerija KANC
LJUBLJANA MARIBOR

daj hočem še nadalje delati v gestu. In arte vitali — Kapelnik dr. Josip Cerin.

Novi grobovi. V ljubljanski bolnici je preminila ga. Franja Stenovčeva, roj. Erbežnikova, iz Rajhenburga. Pogreb pokojnice bo danes ob pol 6. na pokopališču k Sv. Križu. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, zalujočim naše sožalje!

Smrt priljubljenega obrtnika. Pišejo nam. V Sori je preminul v starosti 74 let kolarski mojster in posestnik g. Valentin Ločnikar. Pokojnik je bil znan dobrodušen mož in s svojo priljubljenostjo in izvirno, ber omin in je vedel za rojstne podatke domačinov in okoličanov daleč na okrog. Pokopali so ga v petek ob veliki udeležbi občinstva. Na zadnji poti so ga spremljali tudi številni gasilci. Zapustil je ženo in pet otrok, ki so vsi preskrbljeni. Eden sinov, g. Hinko, je vojaški referent v Kranju. Dobremu in priljubljenemu pokojniku bodi ohranjen blag spomin, zalujočim naše sožalje!

Borba za kruh. Iz Zagorja nam pišejo: Veliko brezposelnost med izobraženci nam spričuje naslednji primer. Zagorska občina je pred kratkim razpisala mesto občinskega uradnika za mesečno plačo 1200 Din. s prostim stanovanjem in kurjavo. V razpisu se je zahtevala srednjeglasna izobrazba in starost do 32 let. Rok priglavitve je bil do 30. nov. Prošnje za sprejem je vložilo 124 prosilcev. Med prosilci je več maturotantov, trgovskih in bančnih uradnikov z izpiti. Nekateri med njimi so v službah, veliko številno jih je pa brezposelnih. Priljubljenost je bilo za nekatere kompetente morda prosto stanovanje s kurjavo in napredovanje. Na prihodnji seji, ki bo v kratkem, se bo občinski odbor odločil za enega od odseka predlaganih prosilcev.

Brezplačno posredovanje dela za privatne nameštence vrš odtok za posredovanje dela pri Zvezi privatnih nameštencev Jugoslavije, Zagreb, Haulikova 10/IV, telefon 26-03. Odsek ima v predbeležbi trgovske pomočnike, knjigovodje, stroje piske, zobotehniko in slugo. Posredovanje je brezplačno za poslodajalce in za nameštence.

Popravlil V četrtkovem članku g. dr. L. C. Oblaka »Slovenski tip« se je vrnila tiskovna pomota. Mesto »bosonog« bi moralo pravilno stati »ksoonog«.

Jubilej Sokola na Sušaku. Sokolsko društvo Sušak-Reka bo 13. t. m. praznovalo 25-letnico svojega obstoja s slavnostno akademijo. Obenem se bo praznovala tudi 30-letnica sokolske delovanja dr. Janka Bedekovića, šefa zagrebske policije, ki se bo s svojimi tovariši osebno udeležil pomembnega jubileja.

Zadnji dan zrebanja državne razredne loterije. Predčerašnjim je bil poslednji dan zrebanja dobitkov državne razredne loterije. Glavni dobiček v znesku 500.000 dinarjev je zadela srečka 18.359. Četrtnina tega dobitka gre v Niš, četrtina v Skopje, polovica pa v Novi Vrbas. Premijo je dobila, kakor smo že poročali, srečka št. 63.266. Ta srečka je razdeljena na dve po-

Zapeka — lenivost črevesja so vzrok mnogim boleznim. 2—3 ARTIN-dražeje, vzete na večer, omogočajo drugo jutro lahko normalno izpraznenje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebina 1 škatlice za 8 Din zadostuje za 4—6 krat.

Otresite jarem

predsedkov, ki Vam branijo naprej! Kot trgovec, obrtnik si mislite: Kaj mi bo učenen na papirju? Ali sem se učil trgovine iz knjig? Za trgovanje treba izkušnje. Prav imate! Za tiste čase, ko so pisali knjige samo netrgovci, Vaš nazor držl. Danes pa to mnenje ne velja, ker pišejo knjige — in ne najslabše! — tudi ljudje prakse. Vi n. pr. poznate kralja avtomobilov, Forda. Tudi on je napisal več zadve dragocenih knjig, kjer popisuje svoje delovne metode in izkušnje. Tudi Vaše izkušnje so zlata vredne. Samo vprašajte pa se, če jih niste tudi z zlatom odkupili? Le pomislite, za koliko bi se bili lahko pomaknili naprej, če bi Vam bil dal dober prijatelj o pravem času dober svet, ki bi Vam prirnil tako drago šolnino. Takega dobrega prijatelja Vam nudimo z našo knjigo »Boljše kupčje«. Za neznatno ceno Din 30—franko dom Vam prodajamo del naše bogate 25letne prakse, in kar je glavno: Vi to prakso lahko takoj uporabljate v svojem delokrogu! Kupite to knjigo in izognili se boste daljnji dragi šolnini. Ne odlašajte pa, ker odlašanje je smrt vsakega napredka! Pišite ponjo takoj sedaj!

Reklamna šola »Labor« Zagreb, VI.

lovici; ena je bila prodana v Nišu, druga pa v Subotici. Kakor javljajo iz Novega Sada, je polovico glavnega dobitka zadeli delavec Jakob Riger v ovem Vrbasu.

Šopek teloha, marjetic in trobentic nam je poslal Arko Ivan, učenec VI. razreda osnovne šole v Sodražici. Lepa hvala.

Uspela razstava kunccev. Iz Kranja nam pišejo: Kmetijska družba, odsek za rejo kunccev, je priredila tri dni trajajočo razstavo, ki je uspela prav dobro. K uspehu sta mnogo pripomogla tudi domačina g. Joško Likozar in Rohrmann Adolf, ki sta bila na podobnih razstavah že večkrat odlikovana. Posebno pozornost je vzbujala na razstavi 11 mesecev stara belgijska samica g. Jakoba Herga iz Moškanjcev pri Ptuj, teža 8.50 kg. Tudi reksi z dragocenimi kožuškici so vzbujali zanimanje; nekaj lepih eksemplarjev je bilo prodanih. Njihovi kožuškici se v velikih množinah importirajo in prodajajo pri nas kot najfinejše krzno. Odsek je živali za razširjenje reje te vrste kunccev nabavil za drag denar iz Nemčije. Razstavo je obiskalo nad 500 ljudi, kar je zelo lepo število.

Ameriški priselenci se boje deportacije. Delavski departement vlade Zedinjenih držav je pred meseci dognal, da znaša število nezaposlenih 3.500.000. Sedaj pa priznava, da je število naraslo na 5 milijonov. Ako se upoštevajo tudi družine delavcev in delavk, ki so brez dela, se pride do zaključka, da živi v Zedinjenih državah najmanj 20.000.000 oseb v pomanjkanju. Newyorško mestno oblastvo je ugotovilo, da je v Newyorcu nad 11.000 družin, ki žive v bedi. Tem družinam bo treba pomagati. Kakor poroča »Jugoslovenski Obzor«, je občinsko oblastvo v ta namen že dovolilo precejšnjo vsoto. List pa je mnenja, da oni, ki še niso ameriški državljani, taje svojo revščino, ker si ne upajo prositi za podporo v bojazni, da jih bodo deportirali.

Poziv neznanim dedičem. Služkinja Ana Kokaljova v Ljubljani, Študentovska ulica 3, je 3. marca 1928 umrla in ni zapustila nobenega soročiča poslednje volje. Če je kaj dedičev, sodišču ni znano. Za skrbnika zapuščine je postavljen g. Ivan Hihšer, sodni upokojenec v Ljubljani. Kdor hoče zahtevati zapuščino zase, mora to v enem tedu naznaniti okrajnemu sodišču v Ljubljani in izkazati svojo dedinsko pravico.

Iščejo se dediči. Letos 30. julija je umrla v Badgasteinu gospa Jožefina Bolhova, poročena Kopta, ki je zapustila, kakor se domneva, leta 1886. v Mariboru rojeno hčerko Ivano Bolhovo. Ona, odnosedno njeni otroci, naj se javijo notarijatu v Hofgasteinu v Avstriji. Obenem prosimo, da javi istojta, komur bi bilo kaj znano o omenjeni Ivani Bolhovi.

Tobačna tovarna v Sarajevu je zaradi pomanjkanja posla odputila 160 delavcev. Odpuščenim delavcem se je sporočilo, da bodo ponovno sprejeti na delo, čim se bo povečala prodaja tobaka.

Muzej za Vrbasko banovino. Kakor poročajo iz Banje Luke, je bil nedavno tamkaj osnovan muzej za Vrbasko banovino. Za upravitelja muzeja je imenovan slikar Spiro Bocarić. Uprava muzeja je že pričela svoje delovanje in so v raznih krajih ustanovljeni odbori, katerim je poverjena naloga, da med prebivalstvom zbirajo starinske predmete.

Za naše gospodinjke. Naše čitateljce že poznamo list »Žena in dom«. Ta list daje pouk slovenskim ženam o vseh gospodinskih in kuhinjskih vprašanjih, o domu, o vzgoji, o zdravju, o šivanju, o ročnih delih, o vrtnarstvu, o perutničarstvu in drugem. Vsaka številka ima nad 10 strani nazornih slik. List ima tudi prilogo za ročna dela in krojno polo. S prihodnjim letom pa bo imela »Žena in dom« še več novih rubrik, ki bodo zanimale mestne kakor tudi kmečke gospodinjke. List bo posvečal posebno pažnjo onim kmečkim dekletom, ki iščejo službe po mestih. »Žena in dom« je torej vseokoli praktičen ženski list. One čitateljke, ki si hočejo naročiti »Ženo in dom«, naj sporoče do 10. t. m. svoj naslov upravi, Ljubljana, Prule 11, in bodo 17. t. m. dobile eno številko na ogled.

Starodavna trdnjava Klis je postala last Primorske banovine. Po vestih iz Splita je vojaška uprava starodavno trdnjavo Klis izročila Pr. morski banovini, ki jo bo temeljito restavrirala in uredila. Posebna komisija je pregledala trdnjavo in primerno ukrenila glede poplave in obnove. Ob vstopu d v trdnjavo je bila te dni vzdiana plošča s kratko orisano zgodovino poslopja.

Za regulacijo Drave. Dravska in Savska banovina bosta s pomočjo države pričele prihodnje leto obsežna dela za regulacijo Drave. Banovini bosta v to svrhu votirali približno 20 milijonov dinarjev, ki se bodo postopno zagotovili v proračunih teh banovin.

Dr. Dobrojed, ki je prava korifeja v prehranjevalni stroki, potuje sedaj od vasi do vasi, od mesta do mesta in predava. O čem predava? O Pekatetah. Kaj so »PEKATETE«? Pekatete so jajčne testenine, ki jih izdeluje tovarna testenin v Ljubljani. Te testenine, ki se dobe tudi v paketih po pol kg, so zelo redne, zraven pa zelo okusne in tečne. Kdor po nasvetu Dobrojeda te testenine poskusi, jih ne more prehvaliti. V naslednjih člankih bomo še mnogo pisali o dr. Dobrojedcu. 203

Zaradi ljubosumnosti zažgal vas. Pred sreskim sodiščem v Cakovcu se je vršila obravnava proti Antonu Mustarju zaradi hudodelstva požiga. Zaradi silne ljubosumnosti razburjen, je zažgal zažgal Mustar najprej svojo lastno hišo in hodil potem v vasi Štrigovi ponoči od hiše do hiše in jih zažgal. Obtoženec je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

Retiran, ker je zažgal svoj mlin. V Pustjnu pri Subotici je bil aretiran mlinar Jakob Morgenstein, ker je osumljen, da je sam zažgal svoj mlin, ki je bil zavarovan za 1.300.000 Din.

Smrtna nesreča rojaka v Argentini. V Južni Ameriki se je smrtno ponesrečil rojak Franc Bric, ki je bil zaposlen pri gradbi ceste v Ruiz de Los Llanos v argentinski provinci Salta. Usmrtila ga je pri kopanju eksplozija mine. V Argentini zapuščila brata. Bodi mu lahka tuja zemlja! — Kakor pišejo naši listi v Argentini, se nahaja sedaj v tej državi okrog 80.000 slovenskih izseljencev, katerih velik del je iz Julijske Krajine.

Drug drugega nevarno poskodovala. Iz Novega mesta nam pišejo: V Dolenje Laze pri Rožnem dolu so prišli v gostilno pri Mediču razni delavci iz Radohove vasi, kjer delajo na gozdni žagi in pri gozdnem upravitelstvu. Med njimi sta bila tudi gozdni delavec Koba Matija in 31-letni cirkularist Ščapek Andrej iz Zlatarja na Hrvaškem, ki sta v drugi gostilni delavci pričela pila. Pozneje je prišlo med njima do prepira. Kmalu sta se sredi gostilne spoprijela in se pričela obdelavati. Koba se je tepel s svojo z železom okovano gorjajo, ščapek pa je potegnil nož in zadal Kobetu dve rani. Koba seveda tudi ni prizanašal ščapku, ki ga je tako oteštil z gorjajo, da je ta naposled obležal v nezavesti s tremi lažjimi ranami. Oba ranjena so prepeljali v kandijsko bolnico. Drzavno pravdnništvo bo uvedlo proti obeh preiskavo.

Darujte Podpornemu društvu sledih, Ljubljana, Pod trančo 2-III!

Da bo Vaš zajtrk okusen in zares hranilen

morate vzeti skodelico okusne koncentrirane krepilne hrane

OVOMALTINE

ki vnese v teko v malem obsegu veliko hranilno vrednost, a pri tem ne preobremenjuje želodca.

Bodiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah po 56 Din za velike, 32 Din za srednje in 16 Din za male škatle.

Berlinska državna opera v Ljubljani!

Njeni solisti (Jarmila Novotna kot Olympia), orkester in zbor v operah »Tannhäuser« in »Hoffmanove pripovedke« v vefilmu

Barcarola

(Požar v operi)

Ljubezen, sport — Senzacionalni požar opernega gledališča, panika občinstva, operne skušnje velikih odrov itd.

V glavni vlogi:

Gustav Fröhlich

Predstave danes in jutri ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Krasen in pester dopolnilni spored: 1. Nov Paramountov zvočni tek. — 2. Predruga k Tauberjev operi »Zemlja solnce«. — 3. Predruga k operi »3-1=2«. — 4. Zvočna Mickey Mousa groteska!

Predprodaja vstopnic od pol 11. do pol 13. dopoldne.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

KINO IDEAL
Harry Piel
v senzacionalni pustolovščini
Ljudje v ognju
Harry kot junak, ognjegasec, ljubavnik in kavalir lepih dam.
Popolnoma novo! Premiera!
Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Proslava našega narodnega praznika v Nemčiji. Naši rojaki v Westfaliji in Porenju so letos praznovali praznik ujedineja preteklo nedeljo v Karnapu pri Essen. Proslavo sta priredili skupno obe organizaciji: Zveza katoliških društev sv. Barbare ter Zveza jugoslovenskih delavskih in podpornih društev. Proslave sta se udeležila tudi g. generalni konzul Brana Marković in izseljeniški komisar dr. Doželič. Splošno je bil obisk tudi letos zelo zadovoljiv in je bila prostorna dvorana pri Grundmannu do kraja zasedena. Spored so tvorili lepi nagovori, deklamacije, petje in godba.

Glavna skupščina Zveze jugoslovensko - češkoslovaških lig bo v nedeljo 14. t. m. v Beogradu. Vsaka liga pošlje na glavno skupščino po dva delegata, ki pa bosta imela vse pravice delegatov le v primeru, če je dotična liga poslala pravočasno, to je ta teden, potočilo o svojem delovanju v preteklem letu in pa svojo članarino zvezi po 1 Din za člana. Prometno ministrstvo je dovolilo delegatom poivoično vožnjo. Delegati kupijo na obehodni postaji cel listek, ki bo veljaven tudi za povratek. V soboto 13. t. m. se bo vršila predkonferenca delegatov v svrhu ureditve organizatoričnih zadev, ker je bila Zveza od sarajevskega kongresa naprej v deni notranji krizi. Lige naj pošljijo takšne delegate, ki so se res intenzivno pečali in zanimali za delovanje lig.

Razpis službe prometnega zdravnika v Velenju. Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službo honorarnega prometnega zdravnika s sedežem v Velenju. Kom-

Vremensko poročilo
Meteorološkega zavoda v Ljubljani dne 6. decembra 1930.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra 3. temperatura, 4. relativno vlago v % 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1—10 7. vrsta padavine 8. padavine v mm
Ljubljana: 7. 766.4, 1.6, 87, WSW 4, 10, sneg, 3.7 Maribor: 7. 759.8, 1, 92, SE 2, 10, dež, 1.0 Mostar: 7. 764.6, 6, 76, mirno, 10, dež, 11.0 Zagreb: 7. 766.1, 1, 94, mirno, 10, dež, 2.0 Beograd: 7. 769.5, 5, 84, SE 4, 10, dež, 1.0 Sarajevo: 7. 766.5, 0, 93, mirno, 10, dež, 3.0 Skopje: 7. 767.4, 7, 95, W 4, 10, —, — Kumbor: ni depeše. Split: 7. 765.0, 9, 85, N 4, 8, dež, 19.0 Rab: 7. 765.0, 6, 76, mirno, 10, dež, 6.0 Vis: ni depeše.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 4.6, najnižja 0.8, v Mariboru 0, v Mostaru 4, v Zagrebu 1, v Beogradu 3, v Sarajevu —1.
Sonce vzhaja ob 7.25, zahaja ob 16.19, luna vzhaja ob 18.12, zahaja ob 10.31.

Ob svoji dvajsetletnici je tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala cene zimskim suknjam, trenchcoatom in vseh vrst oblekam za gospode, dečke in otroke. Za sportnike najnovejši wind-breakerji, bluže, plašči, pelerine. Krasna izbira v jopičih in haljah za dom. Ogled v trgovini brezobvezen!

17126

Slaboumna ženska Iz Vač nam pišejo: Ze dolgo časa se potika po Vačah neka slaboumna ženska. Ako jo kdo vpraša kje je doma, mu odgovori: »Tam za goro, kjer skrjanje roje.« Rada se ga napje in govori: »Doma sem iz Šentvida zato me ni nič pr la.« Za tem pa zavriska, da se kar pokadi. Priporočali bi orožništvu na Vačah, bi osveto tej ženski večjo pozornost, zakaj človek se mora zgražati, ko slši njeno grodo preklinjanje, ko vidi kako lovi po ulicah otroke in gorjača v roki in jih pri tem psuje prav po cigankov, kar je za mladino pohujljivo. Prosimo, da bi oblastva enala žensko v občino, kamor je pristojna.

TO — zobna pasta najboljša!
 * Božič prodaja. Znanе odlične pečt Zephire se dobivajo sedaj pred božičem tudi na ugodno odplačevanje: v obrokih in pri nakupu v trgovini s povnisti. Opozorjamo oglas na današnji številki našega lista.

Velika skrivnost vseh velikih uspehov sta, kakor znano, pogum in vztrajnost. To spoznanje je resnično, kakor se lahko ugotovi v vsakdanjem življenju, vendar še dno resnično, kadar gre za to, da prideš ob neznatnem riziku pod okoliščinami z enim mahom do blagostanja in bogastva. Najboljša skrivnost za to, ako imaš samo malo poguma in vztrajnosti za dosego, ti pr nudi vsakomu torj tudi Vam, današnja zelo zanimiva priloga našega lista, ki jo še posebno priporočamo pozornosti čita telcev.

* Pri prehladu, influenci, hripi, sploh pri vseh nerazpoložljivih z malo zvišano temperaturo si masirajte zvečer telo z ALGO ALGA blaži vročico, ALGA vs osvetože in spance vaš je miren in zdrav. Starejšim osebam reumatične bolečine najbolj grelni stare dni. Masirajte vsaj enkrat na teden svoje izmučene ude z ALGO in občutili boste takoj zvežost in veselje do življenja. Ena steklenica ALGE stane 16 Din.

* Obleke in klobuke kemično čist, barva, olstra in lika tovarna LOS FEICH.
 * Počeželskim odrom priporočamo ilustrirano brošuro Novniška »Lepa maska«. Navodila za šminkanje.

DARMOL
 čokolada za odpiranje

Iz Ljubljane

Mektor Berlioz: Faustovo pogubljenje Muzikalna obdelava velikega Goethejevega dela je mikala marsikaterega komponista in imamo v svetovni literaturi več glasbenih del, katerim tvori legenda o Faustu tekstovno podlago. Vsekarj najorg. jonar Berlioz. Te delo bo izvajala jonarec Berlioz. Ta delo bo izvajala v tork 9 t. m. v dvorani Uniona naša GlasbenaMatica. Aparat ki bo izvajal to veliko delo šteje nad 200 »odelupč h med njimi soliste Zlatko Gjungenca-Gavellovo J. ... sta čista Roberta Primožica in Anton Petrovičič. Dirigent ravnatelj opere Mirko Polič. Začetek koncerta ob 20 izpre so programne knjižice s kompletnim besedilom prevodu Nika Tritofa, ki se poleg vstopnic prodajajo v Matični knjižarni. — P. rodaja bo tudi na praznik v ponedeljek 8. t. m. od 8 do 12. dopoldne.

Ljubljani in Celje Prejeli smo: Iz malega Celja beremo te dni novico, da se začeli kopati sredi ene svojih cerkva z velikimi stroški nalašč zato, da najdejo stare grobove. V veliki Ljubljani, ki bi hotela vedno le prednjačiti, pa se nam odkrivajo stari grobovi kar po naključju ob kopanju temeljev in jarkov. Da nas pa ne bi začeli Celjani ob tem blagovati, jim moramo povedati na ves glas, da se čuti kulturni del Ljubljancov silno nesrečnega, ker ljubljanske najdbe ne najdejo svoje strehe tam, kamor spadajo.

Iz gledališča. Oba praznika ob 15. se bo vprizorila ena najboljših slovenskih mladinskih ger. Golieva »Peterčkove poslednje sanje«. Obe predstavi bosta pa imeli še posebno privlačno silo pri tem, da bo v tretji sliki v godni sceni nastopil Miklavž z vsem svojim spremstvom. Po zaslugi raznih dobrotnikov bo obdaroval Miklavž okrog 40 naših siromačkov, po večini iz enega tukajšnjih zavetišč. Z malim spominskim darčkom pa bo obdarovan vsak otrok, ki bo v nedeljo ali ponedeljek popoldne v naši drami Petrčka bo igral Gorčev Mitja. Za obe predstavi znižane dramske cene. V nedeljo zvečer se vprizori ruska drama »Mladotletje«, v ponedeljek pa bo 25 predstava »Našega gospoda župnika«. Tudi za ti dve predstavi veljajo znižane dramske cene. — V nedeljo popoldne se bo pela krasna Puccinijeva

opera »Madame Butterfly« z go. Gjungenčevu v naslovni partiji. Izven abonmaja po znižanih cenah Zvečer se bo pel prvič v letošnji sezoni Verdijev »Rigoletto« s Primožcem v naslovni partiji. V vlogi vodje bo gostoval naš znani tenorist Rijavec. V vlogi Gilde nastopi prvič na našem odru Marta Oberwalderjeva. Mlada, simpatična pevka, je bila članica Betetta in je dosegla pri svojem prvem nastupu na nemškem odru prav lep uspeh, Izven abonmaja. — V ponedeljek se bo pel »Knez Igor« z Grbo v naslovni partiji. Jaroslavno bo pela Thierryjeva. Dirigent Štritof, režiser Primožič. Izven abonmaja po izredno znižanih cenah.

Danes se ponovi na Šentjakobskem odru veseloigra »Vozel«. Kdor ljubi smeh in prigrčno zabavo, naj poseti predstavo. Vstopnice se dobe od pol 20. pri gledališki blagajni.

Premijera drame Gorkega »Na dnebu drevi ob 20.« v dvorani Delavske zbornice. Igrali bodo igralci Delavskega odra »Svobode« pod režijo režiserja Petra. Drama je izvrstno nastudirana.

Poroka. V cerkvi sv. Petra v Ljubljani se je poročil G. Metod Gregorc z gdč. Tončko Drnovškovo. Mlademu narodnemu paru iskreno čestitamo!

Članstvu krajevnega odbora RK v Ljubljani. Prejeli smo: Nekateri člani so v tem letu dvakrat plačali članarino. Drugo vplačili smo zaračunali za l. 1931. Nasprotno pa mnogo članov za to leto še ni plačalo članarine. Te člane vlijudno prosimo, da pošljejo članarino (30 Din) po dopisni poloznici št. 1104 čimprej, ker naš tajnik radi zaposlenosti ne bo mogel vseh članov obiskati. Stanje članstva pa mora biti do konca leta ugotovljeno. — Reveži trkajo na vrata Rdečega križa. Pomagajte nam pri delu usmiljenj! Tudi z malo članarino 30 Din boste obrisali marsikatero sožo in hvaležni Vam bodo tisti, ki rpe mraz in glad.

Zanimivo zimsko-sportno predavanje. ki ga prired Turistovski klub »Skala« v tork 9 t. m. v dvorani Delavske zbornice pod naslovom »Veikonočni dnevi na Korosicah obeta zopet velik užitek. Omenjenemu klubu je uspeli pridobiti popularnega alpinista Karla Koraneka z Dunaja, da nam pokaže dolgo serijo svojih prepleh fotografiranih posnetkov z naše domače Korosice v Kamnišk planinah. Zanimivo bo to predavanje baš zaradi tega, ker bomo čuli sodbo o naših naravnih lepotah in izvrstnih smuških terenih iz ust izvrstnega poznavatelja Alp in pomembnejših gorovij v Evrop. Vstopnice se dobe v Matični knjižarni na Kongresnem trgu in na večer predavanja pri blagajni v Delavski zbornici. Predtel.

Cirkus. Vsekako je cirkus Kludsky eno največjih izvrstnih orkestraj na svetu. Za Ljubljano je že kar prevelik. Ogromen prostor zavzemajo vse njegove priključne pod Tivolijem pod velikanskim šotorom pa je prostor za tisoče gledalcev, ki jih Ljubljana ne more pošiljati k vsaki predstavi v tako kompletnem številu kakor je to ni pr bilo v Beogradu. Vstopnina je precej občutna toda kar je res le res: spored je dolg in izvrsten. Od zadnjega svojega hvanja v Ljubljani do letos se je

Zdravnik Dr. Davorin Kolšel
 je prevzel po pokojnem dr. Branku Žiljku ordinacijo v Velenju

KOLINSKA TVORNICA CIKORIJE LJUBLJANA.
 Prava kolinska cikorija

Tudi v hotel Bellevue oride sv. Miklavž z darili
 za cenj. prijatelje in goste hotela. in sicer **danes zvečer ob 20.**

Darila se sprejemajo pri blagajni. Pred in po razdelitvi daril godba in PLES. 17007

cirkus Kludsky izpopolnu v vsakem pogledu. Menažerija je obilna, dresura frapantna, a med artisti so same mlade, silno okretne moči. Najbolj impozantna pa je vsekako skupina 23 slonov, s katero ustvarja direktor Kludsky na moč vsečne prizore.

Podporno društvo za gluhonemo mladino v Ljubljani bo imelo svoj ustanovni občni zbor v sredo dne 10. decembra ob 20 uri na moškem učiteljsku v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: a) čitanje pravil, b) določitev članarine, c) volitev upravnega odbora. Vabljeni so vsi prijatelji te humanitarne ustanove. —

Skiopitično predavanje priredi SPD v četrtek 11. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Snov predavanja: »V sedmih letih peš okoli sveta«. Predaval bo nemški pisatelj Edmund Zscheile iz Leipziga.

Opozorjamo, da bo sestanek Francoskega instituta v sredo 10. t. m. (in ne v tork) v društvenih prostorih v Narodnem domu. Gosp. Jožko Prezelj bo imel predavanje o Strassbourgu, nakar bo lep film pokazal znamenito mesto Začetek ob 21.

Ceskoslovenska Obec v Ljubljani priredi danes ob 16 v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča (»Vitez Jurij«) Zvečer istotam ob 20. za odrasle Miklavžev večer z zabavnim sporedom. Darila za obe zabavi se bodo sprejemala danes popoldne v dvorani lutkovnega gledališča. Gostje dobro došli.

Kuhanje na plinu. Na splošno željo priredi mestna plinarina v tork 9 t. m. ob 20. predavanje in poskusno kuhanje v Šentjakobski šoli (vhod iz Florjanske ulice) za kuharce in kuhinjske pomočnice. Predavala bo uslužbenka plinarne slovensko Vstop prost. Eventuelne želje glede sestave jedi, ki naj se kuhajo naj se javijo do torka popoldne v plinarini.

Klub Primork prosi za siromašne primorske rudarje v Srbiji vse one, ki imajo moško, tudi strgano obleko. Da blag vlijjo javiti g. Maši Gromovi, Doljenska c. 14. ki pošlje po njo. Eventuelne denarne prispevke sprejema ga. dr. Guštinova, Bleiweisova cesta 22.

Organizacija diplomiranih tehnikov vabi vse absolvente višjih oddelkov tehnične srednje šole na skupni sestanek v hotel Tivoli v tork 9 t. m.

Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani se najpričneje zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri njegovih obih prireditvah 27. novembra t. l. in 1. t. m. o opernem gledališču in s svojo dejansko, materijelno ali moralno podporo pripomogli do tako lepega uspeha.

Tečaj o cvetličarstvu priredi podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani 9., 10., 11. in 12. t. m. od 19. do 21. v šentjakobski šoli. Brez vstopnine. Vabljeni vsi interesenti.

Otvoritveni »Materinski večer« bo v sredo 11. t. m. ob 20. v Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece. Lipličeva ulica. Govoril bo dr. Dragaš o srčnosti v otroški dobi.

Preložena razprava o hudi telesni poškodbi. Včeraj se je vršila na okrajnem sodišču v Ljubljani razprava zaradi hude telesne poškodbe, ki jo je nedavno zakrivil šofer Horvat, ko je vozil z avtomobilom trgovca G. Jurjevca iz Ljubljane po Mirju in na križišču z Emonsko cesto pri obratu zadel z odbijačem v motociklista Avgusta Levčarja trgovskega nastavljenca, za katerim je sedel na sociusu Ivan Strekelj iz Ljubljane. Sunek je bil tako močan, da je vrzel Levčarja čez motocikel v jarek in mu zlomil leve nogo. Strekelj se ni pripetilo nič zlega. Včerajšnja razprava se je morala preložiti zaradi ogleda terena na kraju nesreče na četrtek 11. t. m. z začetkom ob 15.

Za pogrešanim Hugom Schrimpfom še ni sledu že od 16. novembra pogrešajo 9-letnega Huga Schrimpfa učenca 3. razreda ljudske šole. Dečko je bil oblečen v modro obleko, model plašč dočim je imel na glavi mornariško čepico in je bil obut v svetle nogavice in rjave čevlje. Kdor bi kaj vedel o pogrešanem, se ponovno prosti, da to sporoči na naslov: Ed Schrimpf, Ljubljana, Masarykova cesta 19.

Nesreče in nezgode. Miha Smeraj, 42-letni posestnik iz Jarš, se je pred dnevi ponesrečil v Kovačevi gostilni v Tomačevem. Mož je tako nesrečno padel, da si je prebil črepijo. Zdravil se je doma, moral pa je naposled v ljubljansko bolnico. — V ljubljansko bolnico so včeraj pripeljali tudi 7-letno Ljudmilo Gornikovo z Gore pri Kočevju. V petek jo je njena 10-letna sestra po nesreči poila z vročo mastjo po obrazu. Poškodbe male Ljudmile so zelo hude. — Vrtnik Jože, 28-letni delavec iz Luč, je 5. t. m. sekal v Solčavi drva, pri čemer mu je odletel v oko kos lesa in mu oko nevarno ranil. Vrtniku bodo morali v ljubljanski bolnici ranjeno oko odstraniti.

Ilovica ga je podsula. Delavec pri Ljubljanski gradbeni družbi, 49letni Miha Bernik, stanujoč v Medvodah, je bil včeraj dopoldne zaposlen pri kopanju ilovice v jami omenjene družbe nad Medvodami. Bernik je nameraval, ker je baš zvonilo popoldne, delo zapustiti prav tedaj pa se je nagnil velikanski kos glinaste zemlje in nesrečnika podsul. Bernika so njegovi tovariši komaj izvlekli izpod gline, seveda hudo poškodovanega po vsem telesu. Ponesrečenca so popoldne prepeljali z reševalnim avtom v splošno bolnico.

Izjava. Zaradi nastalih govoric o umoru v Kosezah in aretaciji Jožeta L. izjavljam, da moj rodbinski in identična z izumljenim. — Alojzij L. o m. b. a. z. krojaški mojster, Sp. Šiška, Celovška c. 53.

Z majko je perilo pra!a

vsa vesela Janja mala. Pevajoč domov se vrača: »Pranje z ALBUSOM je igrača!«

Ni drago ALBUS-MILO, dasi se izdeluje iz najboljših prekomorskih sirovin, ker je mnogo izdatnejše od mnogih takozvanih »cenenih belih domačih mil«. Dobri gospodinjci je že davno znano, da se da z ALBUS-TERPENTINOVIM MILOM oprati kopica perila, in kar je v tem slučaju najbolj važno, uspeh je: čisto, lepo dišeče in ohranjeno perilo.

Zato pravi lepa Janja: »Brez ALBUSA ni pranja!«

ALBUS-TERPENTINOVNO MILO

Kam so izginile dragocenosti? Preiskava v zadevi senzacionalne tatvine draguljev, zlatnine in drugih dragocenosti na škodo zagrebške tvrdke »Preciosa« še došlej ni zaključena. Zastopnik in solastnik omenjene tvrdke G. Julij Schwary je vozil s seboj tako veliko številu dragocenih komadov, da še do sedaj ni bilo mogoče oceniti in prešteti vseh ukradenih predmetov. Preiskava, ki bo zaključena najbrž šele v teku praznikov, bo skoro gotovo pokazala, da škoda ki se je prvotno cenila na 900.000 Din, vendar znaša, kakor se sodi, okrog pol milijona dinarjev.

Najdeno kolo. V Mostah pred Predovičeva kapelo je bilo najdeno te dni staro, zeleno pleskano kolo. Najditelj so kolo izročil na policijski direkciji, kjer ga lastnik dob nazaj.

Drobiz s policije Janezu Gradišarju z Viča je neznan tar odnesel izpod domače šupe par čevljev. Tatvino je izvršil menda okrog 40 leten moški, ki so ga videli ljudje potikati se tam okoli — Iz kravnice v Herbersteinov ulici je bilo ukradenih Pavtu Naberniku 5 rjavih kokoši. — Jakubu Gregoriču iz Prigorice je nekdo izmaknil pred glavnim ko odvorom 160 komadov različnih lončenih igrač.

ina revija vne. Naš odlični gralec »ek se bo predstavil na modni reviji v svoji najnovejši vlogi konferencijerja. Njegovo spretno vodstvo, združeno z originalnim načinom razlage, bo vzbudilo v dvorani gotovo najboljše razpoloženje. Mod'a revija bo vsekakor dogodek za ljubljano.

Čajanka in nastop Miklavža v plesni šoli na Taboru bo danes 7. t. m. ob 20. v velik in stranski dvorani pri običajnih cenah. Povabljen je Miklavž s svojim spremstvom in Anton s kupletki. Darila se sprejemajo od 14. dalje na Taboru (malih vhod iz Vrhovčeve ulice).

Nov začetniški plesni tečaj Jenkove šole za vse letošnje plesce, tudi za valčke, se prične 8. decembra ob pol 8. v Kazini, kjer se sprejemajo prijave dnevno od 10. do 22.

Nedeljske popoldanske plesne vaje Jenkove šole vsako nedeljo ob pol 4. do 7. popoldne v Kazini (Zvezda). — Začetniki točno ob 3. Studente-ke znižano članarino.

V petih urah vse letošnje družabne plesne nauč vsakogar edino plesni mojster Jenko. Informacije in prijave dnevno od 10.—22. v stalni plesni dvorani Kazina (Zvezda), I. nadstropje.

Lekarnar dr. Stanko Kmet v Ljubljani, Dunajska cesta 41 (Sv. Krištof, javlja, da ima njegova lekarna telefonsko št. 31—41 in da pošlje telefonično naročena zdravila na dom.

Vsako nedeljo pečen puran. Velika porcija 10 Din. Restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta.

Odstranitev kurjih oces in nepravilno raščenih nohtov se vrši brez bolečin in brez krvavenja vsak dan od 7.30 do 18.30. Da pa pride vsak posameznik hitro na vrsto, se vrši pedikiranje za vsako osebo posebej v nalašč za to pripravljeni celici v kopališču hotela »Slova«.

Našel se je daljnogled. Povprašajte v pisarni I. delavskega konsumnega društva, Kongresni trg 2 (postlovodstvo).

Iz Maribora

Nov komandant mesta. Pešadijski brigadni general g. Dragotin Pavlovič, ki je imenovan za komandanta peš dije dravske divizijske oblasti, je obenem tudi komandant mesta v Mariboru. V soboto 13. t. m. ob 20. bo svetovni šahovski prvak in prvi slovanski mojster Aljehin igral v Mariboru simulantko proti 30 igralcem. Lokal bo pravčasno obavljen.

Praznika v gledališču V nedeljo ob 15. bo premijera otroške igre »Aladina« s petjem plesom in godbo v režiji gospoda Hinka Tomašiča. Plesje je nastudiral E. na Kovačeva, sodeluje del vojaške godbe.

Zvečer ob 20. se bo ponovila vlezabavna Audranova opereta »Lutka«, ki publiko izobno zabava Kuponi. — V ponedeljek, ob 15. se bo ponovila pravljica »Aladina«, zvečer ob 20. pa bo prva repriza prijubljene opere »Prodana nevesta«.

Po štirih letih se zopet vrača v našo sredo ljubljene mariborske publike, slavni Španec Juan Manen. Njegov kolosalni uspeh pri zadnjem koncertu je še v najboljšem spominu. Letos prihaja z novim, za umetnika izredno težkim programom, nastopil pa bo v ponedeljek 15. t. m.

Ljudska univerza v Mariboru. Največjo pozornost zasluži predavanje »Peš okoli zemlje v sedmih letih«. Predaval bo v petek 12. t. m. svetovni potovalec in pisatelj E. Zscheile iz Leipziga Bogata vsebina bo ilustrirana z mnogimi lepimi skisoptičnimi slikami. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik in g. Hoferju od srede, 10 t. m.

Zbor društvenih načelnikov mariborske sokolske župe se bo vršil v nedeljo, 14. t. m. ob 10 v Mariboru v Narodnem

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo po kovačarca naravne »Franz Josefove« vode. Strokovnjaki - zdravniki za motnje pri prebavi hvalijo »Franz Josefovo« vodo, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolca, stopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in po večji kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Vsakovrstno manufakturno blago

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja

Tekstilbazar Krekov trg

Za Božič daruj **ZEPHIR!**

Darilo, ki nič ne stane, ker se toplačuje samo od sebe.

Božična prodaja samo od 6. XII. do 6. I. proti gotovini **z 10 % božičnim popustom** ali na ugodna obročna odplačila.

»ZEPHIR« d. d. — SUBOTICA tvornica pečl in emalja.

Samoprodaja: za Ljubljano BREZNIK & FRITSCH; za Celje: D. RAKUSCH; za Maribor: PINTER & LENARD.

Danes premiera! Vilma Banky
 v krasnem, globoko genijem in nepozabnem ljubavem filmu **Princesa in njen š fer**
 Lepa muzika! Krasna vsebina! Stadke arije
 Predstave danes in jutri ob 3., 5., 7. in 9. zvečer
 KINO „DVOR“ Telefon 2730

Manufaktura
Pametni ljudje
 kupujejo blago trajne vrednosti, nikdar pa slagerjev, ki tekmo 2-3 mesecev izgube svojo vrednost.
Kupite pri nas na obroke
 trpežno blago za nizko ceno!
 Posetite nas in prepričali se boste!

Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

OPATIJA (ABBZIA)
HOTEL REGINA STEFANIE, carine prosti pas, toplo bivanje pozimi. — Zdravstvena godba. — Citalniška dvorana. — Čajanke s plesom. — Radio tonfilm v hiši. — Menzija od 45 lir. — Lastnik: E. KUNZ, obenem vodja Palace hotela. 404

domu (mala dvorana). Ker se bo razpravljalo o delu v letu 1931, je dolžnost vsakega načelnika in načelnice, da se seje sigurno udeleži. — Zupno načestvo

a— Roditeljski sestanek. Starši, ki pošiljate svoje hčerke v drugo meščansko šolo (v Cankarjevo ulico), pridite na roditeljski sestanek, ki se bo vršil na zavodu v sredo, dne 10. t. m. ob 17 uri. Treba je, da se med seboj poznamo, da se pogovorimo o skupnem delu za vzgojo naše mlade. Posrečilo se nam je tudi, pridobiti za ta roditeljski sestanek šefa Zdravstvenega doma, ki bo med ob tej priliki poljudno zdravstveno predavanje. Starši, odzovite se vabilu! Učiteljski zbor 2. dekl. meščanske šole.

a— Brezplačna vožnja na kmetsko manifestacijo v Zagrebu 8. t. m. je od prometnega ministrstva dovoljena samo s posebnimi vlaki Tak vlak odhaja iz Maribora nočjo, 7. t. m. ob 22.30.

Iz Celja

a— Uprizoritev »Golgot« v celjskem gledališču. Igralci Dramskega društva v Celju bodo vprizorili v četrtek 11. t. m. ob 20. v gledališču znano Tucićevo dramo »Golgot« v režiji g. Beleta Glavne vloge so v rokah g. Satar Vrbachove in g. Pfeiferja. Perca, Beleta, Veluščka in Hribarja. Repriža »Golgot« bo v nedeljo 14. t. m. popoldne in je namenjena v prvi vrsti okoliškemu prebivalstvu, zlasti iz Savinjske doline. Vstopnice se že dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovec.

a— Tudi v Celju bodo baje znižali cene kruha. Skoro v vseh mestih v državi so pokovski mojstri prostovoljno in soglasno znižali krušne cene, le pri nas v Celju je še vse pri starem kakor v času, ko je bila moka skoro za 50 odstotkov dražja od danes Celjsko mestno načestvo je baje že storilo potrebno, da pridemo tudi v Celju do primerne znižanja cene te najvažnejše življenske potrebščine.

TRENCHOATI
 površniki, nubertusplašči, usnjeni jopiči, kože, pliši snežni čevlji, snežni škornji, galose, kakor tudi razno manufakturno blago na obroke. CRNIK, Maribor, Horrovska cest. 9. 17044

a— Smrtna kosa Včeraj zjutraj je umrla v Studencih na Kralja Petra cesti 54 bivša trgovka Terezija Weiss, stara 49 let, v Mariboru v Sodni ulici 25 pa je pokosila smrt včeraj dopoldne zasebnico Uršulo Juršnik v visoki starosti 85 let.

a— Izlo. Svetskega narodnega veziva iz Muslavine bo odprta 7., 8. in 9. t. m. od 9. do 12. in 14. d. 18 v. — Šiški meščanski šoli v Cankarjevi ulici. Dela so izvršile umetnice starinskih stivih. Priporočila se v razstave. Vstopnine ni.

a— Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon 2358 Najmoderneje urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati (višinsko sonce, diatermija, tonizator, žarnica »Hala«). Lastnik primarij dr. Mirko Černič, specialist za kirurgijo.

a— »Jadrane priredi Miklavžev večer v ponedeljek ob 16. v veliki dvorani Narodnega doma z otroško igro in petjem Miklavž bo delil darove sedemda samo pridnim. Darovi se sprejemajo v ponedeljek od 8. do 16. v Narodnem domu Pridite!

a— Kinematografi: Grajski kino od danes naprej: »Končana je pesem«, znamenita nemška zvočna opereta. — Kino »Union«: Richard Tauber »Pot k slavni«, kino Apolo pa danes in jutri, v ponedeljek »Pat in Patachon — Tom Mix«.

a— Iz policijske kronike. Trgovskemu potniku Mihi Grobinu je v petek dopoldne nekdo ukradel kolo izpred zajtrkovalnice Kok Zaradi tatvine 2400 Din na škodo Marije Korosec na Aleksandrovi cesti je bila v petek zvečer aretirana neka osumljenka, ki pa tarvno trdovratno taji. — Brezposelni natakari Josip G., ki je imel pred nekaj dnevi čudno afero s prtljago redovnika g. dr. Aljančiča, je bil v petek zjutraj odgornim potom odpremljen v domovinsko občino, a se je še istega večera zopet pojavil v Mariboru v Senicovi gostilni, kjer je ukradel natakariji nekaj perla v vrednosti okrog 100 Din. Pri njem so našli tudi neko denarnico, ki je še ni imel zjutraj, ko so ga odpremili izročeni be sodišču.

Zelo primerno BOŽIČNO in NOVOLETNO darilce
 je krasna aluminijasta ali emajlirana modra, siva ali rjava kuhinjska garnitura, jedilno orodje v veliki izbiri, otroške garniture posode itd., katero nudi najugodnejše tvrdka v železino

STANKO FLORJANČIČ
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 35
 17139 Oglejte si izložbe!

Radijska oddajna postaja LJUBLJANA
RADIO kot si ga želite
 namreč VISOK in kvaliteti in NIZEK v ceni.
 Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400 D tektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80 ter petkratno mesečno plačilo po Din 45.

300 I elektronskih aparatov, kompletnih z elektrono, baterijami, antenskim materijalom ter eno slušalko, za naplailo Din 100 ter osemkratno plačilo po Din 75.

200 3 elektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom za naplailo Din 240 ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.

100 4 elektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amphon AC 27 ter antenskim materijalom na naplailo Din 380 ter dvanajstkratno mesečno plačilo po Din 280.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat!

RADIO LJUBLJANA
 LJUBLJANA Miklošičeva 5. MARIBOR Aleksandrova 4.

Viška podpora Sokolu
 Vič, 6. decembra.
 V četrtek se je vršila seja viške občinske uprave z dnevnim redom: sprejetje proračuna za leto 1931 in priključitev Viča k mestni občini ljubljanski. Proračun je bil sprejet s potrebno večino, dočim je bila odklonjena priključitev k Ljubljani z večino 15 glasov.

Značilna debata je sledila predlogu g. Milka Krapeža, naj se podeli in vstavi v proračun za Sokola Vič, ki je v težkem gmotnem položaju, subvencija v iznosu 10 tisoč dinarjev. Del občinskih odbornikov je skušal na eni strani z raznimi predlogi in pomisleki glede kr. tja te postavke obrezi uspešni stavljeni predlog, na drugi strani pa je vzporejal potrebo po podpori za Sokola v isto vrsto z ostalimi društvi v občini. (Katoliško prosvetno društvo in sportsko društvo »Svoboda«) Tako je g. Kušar no udarjal potrebo podpore v enaki izmeri za vsa društva, ki so v prid občanom in ki storijo za prosveto in kulturo toliko kakor Sokol. Po občinskem odborniku g. Hribarju bil celo stavljen nesprejemljivi predlog, naj se seja proslasi za tajno! (Navzoč je bil kot edini »oslušalec tajnik viškega Sokola«) Po petminutni prekinitvi seje, ki je bila baje potrebna — sporazume, je g. Borstnik ogorčeno oziroma način obravnave vanja stavljenega predloga, s čimer da si j. del občinskega odbora izstavi bolj slabo izričevalo! Opomnil je občinski odbor na današnji položaj in vlogo Sokola, kateremu je priznava vsestranska podpora od najvišje državne in samouravne oblasti do najnižje občine — le del viškega občinskega odbora mu hoče to odrekat! V istem času je protestiral g. Krapež in to kot občinski odbornik in kot starosta ljubljanske sokolske župe.

Obveščal je slednji predlog g. Tribuča, naj se — »da ne bo zamere ne na eni ne na drugi strani« — prizna Sokolu podpora v znesku 1.000 Din. Kat. prosv. društvo in sportsko društvo »Svoboda« pa po 5000 dinarjev.

Trzimo se komentarja. Razumemo težje gospodarski položaj naše občine, a ni na potrebnih in izdatnih virov dohodkov. Če pa je žel fin. ni oidek kritje za podpora n. pr. »Vincencijevi konferenciji v znesku 8000 Din, ki jo je sprejel občinski odbor brez vsake debate, bi moral v prvi vrsti in ne glede na zamero misliti na »Sokola, ki tvori danes važen del občinske politike!

Novice iz zagorske doline

Zagorje, 6. decembra.
 V okrilju Obrtnega društva se je preteklo nedeljo vršilo v topliški šoli dobro obiskano predavanje, namenjeno pred vsem vaješkemu naraščaju, pa tudi pomočnikom in mojmstrom. Predavala sta g. Bajcar in šolski upravitelj g. P. l. k. Ob tej priliki so prejeli gojenci publikacije v spomin na 25letnico obrtnih združenj v Ljubljani. Tovrstna predavanja, nekaka ljudska univerza, se bodo odslej redno vršila in sicer vsaj enkrat mesečno. Predavali bodo obrtni strokovnjaki in učiteljsvo. Ob tej priliki bi radi opozorili merodajne kroge na željo rudarskega naraščaja po svoji pripravljalnici, slični, kakor je že v Trbovljah: Ker je izšla iz skoro 1000 duš broječega delavsko - rudarskega naraščaja, je toliko bolj upoštevanja vredna. Koristi in prednosti ne bomo omenjali, bile bi v prid podjetju kot takemu, pa tudi kulturni nivo, sedaj še prepuščenih »knapev« bi se dvignili. Težko bi bilo sicer s finančno podporo, Morda bi za enkrat katalo prejeti poučna predavanja, ki bi jih najbolje organizirala TPD sama in založila s predavatelji.

V četrtek se je praznovati god zaščitnice rudarjev, sv. Barbare, ob splošni depresiji. Praznovanja dvakrat na teden, sedaj, ko bi moral biti višek povpraševanja po premoči! Črnogledci hočejo vedeti celo o tridnevnem praznovanju tedensko. Upajmo, da tako hudo ne bo, čeprav zna biti pomladanska in poletna sezona spričo razmer naravnost katastrofalna za naše delavstvo. Nu, dobček bo šel običajno pot bog ve kam, za bedne brez zaslužka bomo pa zopet z navdušenjem prislejali razne javne zbirke

Minulo nedeljo je v zagorski šoli predaval mnogoštevilnemu kmetskemu sloju tajnik kmetske družbe g. Kafol o škodljivih češpljevega drevoja. O kaparjih, ki jih je pri nas dan bodo v par letih ugonobili češpljeve nasade. Za tem je spregovoril o prednosti gnojenja z apnenim dušikom. Kmetijska podružnica smoteno opravlja svoje poslanstvo, zanimanje med kmeti je veliko. Na dan sv. Barbare je optana z velikim košem prilezla v dolino iz Čemšenika Ančka. Dve uri daleč prinaša kako jajce ali petelinčka. »Joh, pri nas gori je že padel sneg. Prav tak bo, pravim, kakor lansko leto. Kar spet bel.« Zima na pohodu. Likvidirajo klubi poletnih dni. Sportni klub Zagorje bo morda to nedeljo odigral svojo zadnjo tekmo v pravkar prispelih novih dresih. Svojemu trenerju učitelju g. Finku, ki odhaja za upravitelja šole na Bukovici, je priredil animiran poslovanje večer. Ob tej priliki je bilo razdeljenih med člane kolesarske sekcije sedem kolajn in plaket z diplomami, ki so si jih priborili na letošnjih dirkah. V zameno za poletna veselja se je zbudil iz mrtvila smučarski oidek Sokola. Ta bo priredil na Sv. Planini smuški tečaj tudi za zunanje udeležence in sicer 28., 29., 30. in 31. decembra ob izredno ugodnih obveznostih. Koncem tega tečaja bo tekmo vanje za letošnje učence. Opozorjamo posebno zunanje goste na res krasen smuški teren Sv. Planine. V soboto se je pričel prednjaški tečaj Sokola. Vodi ga učitelj br. Klun. Predavali bodo poleg domačih moči tudi priznani delavci na tem polju. Obvezen je za vse članstvo in se vrši počeniš s soboto vsak drugi dan zvečer ob pol 8. ob nedeljah in praznikih pa dopoldne ob 10. uri.

O proslavi ujednjenja smo že poročali. Dopoldne so pa naše agilne Kolašice obdovale čez 90 otrok z blagom za toplo obleko in perilo. Za božič pridajo na vrsto tudi betežne sirote, ki bodo dobile darila v obliki nabavljajnih listkov za hrano. Vsaj en dan v letu bo nekoliko posijalo sonce v tesno temo usmiljenja vrednih betežnikov, ki jih je pri nas mnogo — preveč.

Tudi otrokom prihaja veselje. Miklavž

EDINA SPECIALNA TRGOVINA
Bluz

je sokolskemu naraščaju čez 200 vedrih glavic natresel vrečo dobrih in koristnih reči v radovedna naročja. Zvečer je pa burkasti svetec odraslim delil take in tako, da že dolgo ne. Potem pa božič! V režiji učitelja g. Koprive bodo šolarji igrali lepo Snegulčico. Naši študenti, ki morajo vsako jutro v Ljubljano, se bodo par dni povseslili, najdeli in spočili za nadaljno trdo pot v šolo. Vedno težji je boj za vsakdanji kruh, saj je za razpisano mesto občinskega uradnika pri zagorski občini tekomega meseca dospelo nič več kot 124 prošnji. In kakih deset kandidatov ima srednješolsko maturo! Drugi pa razne strokovne šole in izborna usposobljenja.

Da, življenje je težko. In drago. Na deželi še bolj ko v mestu. Pri nas smo na razne načine pobijali draginjo pr mesu. Ustanovljena je zaradi tega zadrudna mesarija. Posledica je bila, da so šli mesarji s cenami za goveje meso od 18 Din na 16, celo na 15! To je protutež zadrudni mesariji. Sedaj je vprašanje, če bo zadrudna mesarija zdržala. Če ne, bomo kmalu zopet na znakli 18. — Kaj pa kruh? Kupivni kruh in žemlje? Ugotavljamo samo to, da so žemlje sedaj prav tako velike, ko je moka po 3.50 Din, kakor tedaj, ko je držala višjo ceno. In prav tako drage in nič bolj tečne.

Templanci čevljev so tu par dinarjev dražji ko v Ljubljani. In to in ono. O priliki kaj več. —AmI.

Izvirne francoske pastilje
VALDA
 proti prehladu, glavobolu, grlobolu. — Prodajajo vse lekarnice in drogerije.

Novi notarske pristojbine

Preteklo nedeljo je podpisal minister pravde uredbo o nagradah javnim beležnikom (notarjem) in pa pravilnik za izvršitev zakona o notarjih. Nagrade se dele v nagrade za posle, ki jih vrše notarji kot taki, in v nagrade, ki jih vrše notarji kot sodni pooblaščenici. Nagrade prve skupine morejo biti stalne, odlošne in končno spremeljive po času, ki se uporabi pri poslu. Za dvostranske pravne posle, ki spadajo v funkcijo notarja kot takega, so odrejane stalne in odlošne nagrade po predmetu pravnega posla. Za predmete do 50.000 Din je določena stalna nagrada pe lestivici; predviden v tarifi, od 50.000 Din višje pa se giba odstotek po višini vrednosti predmeta. Na vrednost do 100.000 Din se plača poleg redne tarife še nagrada za vsoto preko 50.000 Din 1%, za vrednost preko 100.000 do 500.000 Din poleg redne tarife se od vsake vsote preko 100.000 Din 8% itd. V nobenem primeru pa skupna vsota nagrade pri teh poslih ne sme preseči 25.000 Din.

Za listine, s katerimi se ustanavlja zastavna pravica, za cesije, terjatve itd., se giblje ta nagrada do 50.000 Din od 15 do 300 Din z ozirom na vrednost predmeta. Če vrednost predmeta presega 50.000 Din, se plača nagrada poleg redne tarife še 8% za višek preko 50.000 Din; čim večja je vrednost predmeta, tem bolj se ta odstotek manjša, tako da nagrada v nobenem primeru ne more preseči 15.000 Din.

Za pogodbe o odlaganju plačila obresti, za priznanice, listine o jamstvu itd. je za vrednost do 50.000 Din odrejena tarifa od 12 do 200 Din, dalje pa se še dodaja odstotek po vrednosti predmeta. V tem primeru nagrada ne sme preseči 4000 Din.

Nagrada za sestavo polnomočja in podobno, je določena po vrednosti predmeta do 80 Din.

Tretja vrsta nagrad, ki se ravna po času, uporabljenem za pravni posel, se bo plačevala za sestavljanje listin, v katerih ni podatkov o vrednosti svedočenja činjenice za vrednost do 10.000 Din od 50 do 160 Din, za vrednost od 10.000 do 30.000 pa poleg redne tarife za višek preko 10.000 Din še 2% itd. Ta nagrada v nobenem primeru ne more presegati 100.000 Din.

Uredba, kakor tudi pravilnik stopita v veljavo, ko bosta objavljena v »Službenih Novinah«, obvezno moč pa dobita petnajstega dne po obnarodovanju.

Stev. 97.

Diorame.
 Za izdelavo raznih dioram tujsko-prometnih krajev ICEMO sposobne osebe. — Prijave je poslati na naslov: Tujsko - prometni svet kraljevske banke uprave Dravske banovine, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/I. 17178

Vaš mož se vam lahko izneveri.

ako ne pazite dovolj na nego svojega telesa in ako ta ni dovolj privlačna. Pozna, milovonjiva sol za izpiranje (Isia Spül-salz) vam pomore, da ostanete večno zdrava, sveža in mladostna, ako se redno nje poslužujete za svojo intimno toaleta. 346-1

Gilt.
 deformira kostne sklepe. To prepreči domača kura s Pityanskimi blatnimi obkladki »Gama - Kompresa«. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. — Skladišče: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica št. 5.

17175
 priporoča prvovrstne dunajske izdelke v svili in volni v bogati izbiri.
M. Kristofič-Bučar
 LJUBLJANA, STARI TRG 9.

Uspeh »Radikalne kure«

Krško, v decembru.
 Pred nekaj dnevi je bila pred nabito polno dvorano vprizorjena dr. Doboviškova burka »Radikalna kura«, ki se je porodila v Krškem in doživela svoj krst v Mariboru. Igralsko izbornu porazdeljene vloge so uspeh zasiguralo in je igra žela uspeh kva ga je zaslužila. Zdrav humor prepleta vsa dejanja, zato navdušuje publiko, ker ji je prikazano resnično domače življenje. Odlično je podal simpatičnega Bombeka br. Odlaček iz Trbovelj, ki je žel zaslužen po hvalbo publike. Kot veren krokarski drug pa mu je izvršno sekundiral br. Bratkovič v vlogi konta Bombellija. S. Jurčeceva je povsem naravno in sigurno odigrala asantipsko Cecilijo. Visoko nad povprečnost se je dvignila s. C. Valantova (Jelka), ki je s partnerjem por. Polovičem podala nad vse ljubko, za oko in uho prijetno igro. S toplino kakor jo zahteva kreacija Van'te je podala svojo vlogo s. Vutkovičeva. Izvrstne kreacije so nudili tudi br. Vanič kot sluga in br. I. Rumpret kot dr. Rogan. Tudi Etečka (s. Jan) je prav plastično podala svojo hvaležno vlogo, le v govoru je bila prebrza. Ostale vloge so bile istotako odigrane prav dobro. Avtor, ki je osebno vodil izrazito režijo je bil priklican na oder in prejel šopek cvetja. Istotako je bilo cvetje poklonjeno tudi komponistu — dirigentu g. Candru, ki je dirigiral izbornu vigran: sokolski orkester, ki pod vodstvom br. Pfeiferja tako lepo napreduje. Zahvala gre tudi br. Vutkoviču, ki je naštudiral skoro vse pevске točke. Scenerija je bila povsem sprečena in se je zahvaliti br. Zabkarju, ki je žrtvoval mnogo truda in časa ter z malimi stroški pričaral na oder verno sliko Rog. Slatine. Da pa se je igra to pot res točno pričela se je zahvaliti tudi občinstvu, ki je pravilno razumelo apel in pred napovedano uro zasedlo prostore. V interesu vseh pa je, da se pridobljena točnost vzdrži tudi v bodoče!

ZIMSKE OBLEKE

raglane, suknje, trenchcoate in usnjate suknjice kupite najceneje pri konfekcijski industriji

JOSIP IVANČIČ, Ljubljana, Dunajska 7 326
 Za Vašo pisarno samo
DR. CERNETOV POSLOVNI KOLEDAR
 1931, obenem Posl. Adresar Jugoslavije
 Din 30.— v knjigarnah. 17060

Globoko zn. žane cene

Damski plašči že od . . . Din 250 naprej otroški v vseh velikostih od Din 120 naprej. Hitro v nakup, dokler je izbira večja.

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29
 Oglejte si cene in blago v izložbi. 17183

BORUSSO
 CYANPLIN KAPSULE
 NAJMOČNEJŠI STRUP ZA LISICE
 Glavna zaloga: lekarna pri ORLU, Celje

Vsakovratne ure, stališna in srebrna po izredno niski cen! pri
L. Vilhar, urar
 Ljubljana, Sv. Petra c. 387

Pozor potniki!

Avtopodjetje Ljudvik Kondrič si je nabavilo nov moderen avtomob, ki prevaža potnike iz Novega mesta na kolodvor in v obratno smer vsak dan redno k vsem vlakom. Cena za osebo: mesto — kolodvor Din 5, pošta — kolodvor Din 3, kolodvor — glavni trg Din 4. Ročna prtljaga prosta. Podjetje ima na razpolago obenem tudi taksimeter. 17157

IZJAVA.
 Izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja hči Nežika na svoje ali moje ime.
MIROSLAV KUNSTELJ,
 Novo mesto. 17187

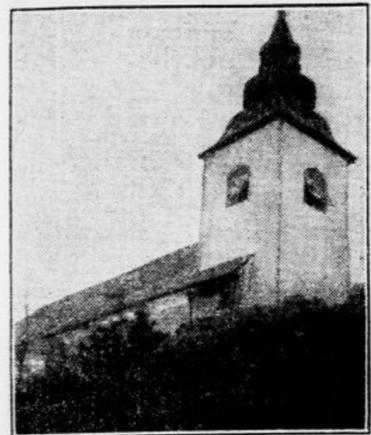
VSAK JUTRO
 JE ZAVAROVAN ZA NEZGODE
 ZA 10000 DIN
VAROČNINA

Zasavski Sveti Miklavž

Po Savci, po Dravci, po beli Donavi...

Minula je doba parizarjev in junaških furmanov po belih cesarskih cestah, utihnilo je udarjanje vesel po zasavski soteski, ne čuje se več vriskanje brodnikov, ki so radostno vlačili svoje ladje, obtežene z dragocenimi tovorii.

Desetletja in stoletja so minula od nekdanjih romantičnih časov. Le spomin se živi po naših zasavskih vasi- cah na one bogate čase, ko je brodar prinašal v deželo kruha in denarja. In se spomni rad še zdaj tako-le na večer osivel očaneec in pove, kako je slišal pripovedovati o onih zlatih časih očeta in strica...

Cerkev sv. Miklavža

Nema priča tistih dni je romantična cerkva pri Sv. Miklavžu, ki se na strmem griču pod Cieljem radovedno ozira, kakor bela golobica po ozkem savskem žlebu. Malokatera planinska točka se vidi tako daleč, kakor ta prijeten dom belolasega svetca: na kilometre dalje opazuješ, če veslaš po savski strugi, zlasti ob solnčnem dnevu pa strmiš v svetlo točko vrhu hriba tudi še tam od ljubljanskega polja. Nič čudnega, če so si naši predniki že pred stoletji izbrali ta imeniten prostoreček za domovanje častitega svetca, kateremu so izročili v varstvo dušo in svoj brod, preden so udarili z vesli v savske vrtine, ter so odšli na daljnjo pot.

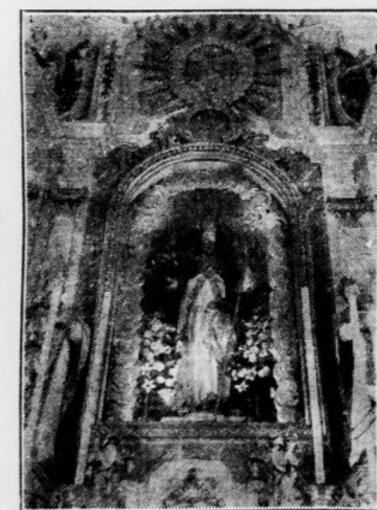
Danes sicer ni več romantičnih vodnih trubadurjev, njih potomci pa se še zbirajo vsako leto na Miklavževu pri cerkvi s Sv. Miklavža, ki je ena najbolj starih podružnic, kar jih ima moravska župnija. Pomolijo za duše svojih prednikov, pripravijo se tudi sami, nato pa se odpravijo domov. Med potjo se oglašajo prisavci pri Rovškovi in Senožeti. Tri stoletja že stoji ta dom, ki je dajal streho počivačim brodarjem in kjer so tudi lahko odpočili utrujeno živino. Takrat se je menjaval tu denar. Pesem je bila tu doma. Zato zapoje tudi zdaj zbrana družba venec pop-evk, ki so prešle iz roda v rod in je ena onih iz starih lepih časov tudi ta-le:

»Kdor en jabolk' ma, pa ga lup't ne zna...
Kdor ma ljubico, pa ne ljubi jo...
Kdor v krčmo gre vinca ne pije —
ta zares en štorček —

[norček je!...

Zares! Brodarji, ki so veslali svoje čase po Savi, niso imeli pripravnejšega prostorčka, kakor je na hribu poleg Cielja. Od tam spremlja bela cerkva vso zasavsko strugo, ljubko zre na popotnika, ki se vozi danes z vso udobnostjo v železniškem vozu.

Svoje čase tega seveda ni bilo. Colnarji so morali skrbeti za ves promet med Ljubljano, Litijo, Zidanim mostom in med kraji, ki so pomaknjeni še bolj dol ob Savi proti Zagrebu in celo tja proti Beogradu. Tovorili so robo v Zalogu — to je bila ponajveč ona, ki so jo dobili iz Ljubljane ali pa celo iz Trsta. Ta je šla po strugi navzdol. Iz hrvaške strani pa so vlačili žito in vino. Seveda so imeli na poti nebroj težav, kadar je narasla ali padla voda. Se bolj pa so bili nevarni oni ozki in s kamenitimi ovirami zasipani preho-di ob razdivjani strugi. Takrat je trpel brodar, dostikrat si je razbil svojo ladjo, mnogokrat se niti sam ni rešil iz mokrega objema vrtincev. Zato pa se je ob nastopu poti priporočil brodar-skemu patronu sv. Miklavžu...

Miklavževa slika v oltarju

In kje ni imel ta čestiti svetec svoje-ga hrama! Saj je ljubljanski Senklavž prav iz onih časov, ko so brodili naši predniki po Savi, in mala farna cerkev pri nas, v Litiji, prav iz tiste dobe in iz prav tistega namena postavljena, in je še mnogo drugih cerkva in kape-lic ob vsej vodni poti, ki so posvečene sv. Miklavžu. Ampak najbolj veljavna pa je bila romarska cerkev na hribu Sv. Miklavža.

Če stopiš v mežnarijo na Vrhu, ki leži tik pod cerkvijo, ti pokažejo zgo-zovni domačini sliko, ki jo hranijo tudi v ljubljanskem muzeju. Štirje pari vo-lov vlečejo po bregu ob savski strugi natovorjeno ladjo. Skromen umetnik je slikal to podobo Ni delal tako, kakor so mu kazale oči, zasukal je siromak Savo in cerkev; ampak njega je gnala le hvaležnost, da pokloni na oltar svo-jemu priprošnjiku sliko, na kateri je naslikal svoje potovanje. V zahvalo za rešitev.

V cerkvi hranijo kar dva Miklav-ža. V glavnem oltarju visi platno, ki ga je naslikal v olju leta 1845 Gašpar Götzl. Prikazuje dogodek iz življenja brodarjev. Colnarje je doletela na vož-nji nesreča. Brod jim je udaril ob ska-

le sredi toka. Obupno kličejo siromaki na pomoč. Voda jih zaliva, čoln je raz-bilo, eden brodarjev pa je splezal na sod in z dvignjenimi rokami prosi za pomoč svetnika. ki sedi nad oblaki. Prošnja pomaga, rešitev se bliža... Sveti Miklavž je uslišal ponesrečenca. Od brega sem že vesla pogumen mla-denič. Krepko se upira v valove in liti na pomoč ponesrečenim brodarjem. Sveti Miklavž ni zapustil svojih v silii. Če pa poznaš mehanizem v oltarju, odmakneš lahko oljnatno sliko, pa se ti prikaže sam kip svetega va-ruha. Za oblaki, ki so strnjeni v okvir, stoji usmiljeni svetnik; v levici drži znak svoje škofovske časti — palico, v desnici pa knjigo, na njej pa tri ja-bolka, znak svoje darežljivosti.

Kakor bi bila pravkar umita in osnažena, tako čista je ta samotna cerk- kvica. Glej, popotnik, ki se oziraš va-njo iz vlaka: vabi te in kliče. Priidi k njej. Razgled ti bo poplačal vso mujo, na razvalinah obzidja boš pomislil na staro slavo naših dedov, v božjem hra-mu pa se priporoči svetniku, ker je že za letos prekasno, pa za prihodnje:

Sveti Nikolaj,
prinesi tudi meni kaj!...

-nč-

Bukve padajo, zima trka na vrata

Vsi smo že bili prepričani, da bo na-mestu Božiča letos že kar Velika noč. Zadnje dni je že kar dišalo po pomladi. Pa je prišlo od samega svetega Petra povelje vetru: Obrat na levo! Odpihala je severna burja babje leto. Nihče se ni pritoževal nad njim, je vsaj zimo malo odškrunilo. Vso ono je zavijala mrzla burja okrog olov, kakor zdvijala mač-ki v sušcu.

»Zima se bliža,« je spoznal oča Šmon, ko ga je zbudila sredi noči burja. »Lej jo,« je stegnil svojo roko na ženino ode-jo: »Zavija ko sama beštija.«

»Nas bo spet zakidalo brez drv. Ved-no odlašaj z drvni. kakor da bi ne ime-li niti bilke več v zavodu (gozdu). Pog-lej samo kočarje, ki morajo kupovati drago klastersko polenje, vsi so se že preskrbeli. Ti boš pa spet vlačil po sne-gu vsak teden po par zelnih rkljev (hlodov). Jaz reva se bom pa vso zimo do polnoči peklila pri kotlih, ko se bo pajalo in slinilo zeleno polenje. Boš pa letos ti kuhali!« očita v bridkih besedah skrbna gospodinja.

»Konjem namečem v gare,« je vstal oče Šmon in lezel nevoljno v hlače. Zna-j ga je zajel silen piš, da ga je spre-letelo mrzlo po hrbtu. »Smrt me išče... mu je šinilo nehote v glavo. Na glas pa je zagodel: »Le išči, saj je to tvoj po-sel! Zankrat pa se obrni le na drugo številko.«

Konja sta pohrzavala, ko je prižgal gospodar električno svetilko in ga gleda-la živo, ko ju je potapljal po gladkih vratovih. Francuh pa je ležal v svoji postelji v kotu, objemal z obema rokama koc, ki ga je zgnel ob steni v va-lijasto telo ter hrčal v obupnih vzdihih: »Hr... hr... haru... hr. Sam bog ve, kod so se potepale njegove misli in želje.

Sveži duh sena je napolnil hlev, ko ga je nametal gospoda. »Hej, Francuh!« je poklical oča Šmon vztraj- nega godca.

»A—a,« se je pretegnil Francuh, po-mežikal v žarki luči proti Šmonu ter naglo vrgel pogled na koc poleg sebe. Poreden nasmeš mu je šinil preko širo-kega obraza.

»Tri je proč! Enkrat sem jima že na-valil. Glej, da bosta sita. Ob sedmih greva v drva. Ne hrči, temveč poslu-šaj!«

»Saj ne spim!« se otepa Francuh span- ca. »Da pojdeva po mrvo...«

»Kadar boš ti gospodar, boš prav go-tovo spravil!« o Miklavžu mrvo. V dr-va pojdeva.«

»No pa v drva,« se je obrnil Francuh k steni, se zavil v koc in že hrčal, ka-kor nesrečna žrtev v zadnjih izdihih. Pozna oča Šmon Francuha in ve, da bo imel konje na pomenu...»

Ob sedmih že stoji naprežen voz na dvorišču: na njem verige, sekire, ukriv-ljen rajtelj (gabrova močna veja, s ka-terero se zategne veriga okrog naložene-ga voza). Na sprednjem koncu dva ko-ca, Francuhu za tron, zadaj mreža se-na, mehko sedišče za Šmona. Žago na konopcu preko rame, na roki pa pita-n cekar, se deva na voz gospoda.

»Kakor vaš patron v oltarju pri fari, ste oča sedaj z vašim krajcem (žaga za hlode) prekobali škarje Francuh in sede na koca.

»Pa sem ti nemara še bolj všeč, ka-kor on, ker imam zraven krajca še ce- kar,« ga podraži oča.

»Dokler je sveti Šimon še drvaril, je imel gotovo tudi pijačo. Sedaj, ko je za svetnika, ga pa tak ne žela,« se odreže Francuh in požene.

Vsi gozdovi odmevajo udarcev sekir in žage pojejo ves dan. Z ogromnim lo-mastom padajo žlomboraste (votle) buk-ve, da bobni zemlja. Oča Šmon pa sto- pa po svojem veličastnem zavodu v Dolgem grabnu in ogleduje stasite buk-ve, katero bi podrka.

»Ta-le bo!« se mu zazdi od daleč, ko pride blizu, pa se mu je zdi škoda. Cele pol ure se odločuje, katero bi, pa mu je prav tako kakor, da bi odbiral otro-ke. Abrahamu ni bilo boljše, ko je na-biral drva za žrtvenik svojemu sinu. Vse drugo je prej na prodaj kakor gozd, ki je ponos kmetije.

»Tole bova odsekala!« se na koncu le odloči Šmon. »Petrač si jo vedno svo-ji. Pa vendar mora slepec otipati, da je na mojem. Pa naj toži.«

»Bo ja tožil. Ko bi mu advokat še ne-kaj dal, da ga sme zastopati. Ta stra-delj!« se huduje Francuh.

»Tjale doli jo položiva,« pokaže Šmon s prstom po drči. Francuh se sle-če in udriha na tisti plati bukve s se-kiro, da daleč okrog letijo iveri in se solzi življenski sok iz sveže rane.

Kakor h pogrebni molitvi pokleketa drvarja vsak na svojo stran na eno ko-leno in žaga zapoje od zgornje plati. Žaga poje in poje cele pol ure. Ko jo prične pliskati, jo potegneta ven. Če- tverto krepkih rok se upre: Ho-jo... in že se prične nagibati stoletni orjak. Ur-no odskočita možaka v breg, da jih ne oplazi padajoče drevo, ki naj rado za- pleše v rtincu (spodnji del debla). Naglo je okleščena bukev in razžagana v rklje.

Malo prigrizka in malo prilivka pa zaropčejo verige, zabite v rklje, ko potegne prama po položni drči. Varo stopa Francuh ob glavi kobile, oča Šmon pa sterči (odrija) zadaj s cepi-nom. Nevarna je taka vlaka za človeka in konja. Malo se je naj rklj zažene, pa se preleti noga, kakor ledeni cengelj (sveča). Z zvijačo — ne s silo — dobita na voz debelih pet rkljev, čez vržeta debelo verigo in jih porajljata z vlač-nim rajteljem. Cepin in sekira v rklje, nanje pa koce in prazno mrežo. Na voz zleze oča Šmon, Francuh pa mora k za-vori, ker cesta ponekodi zelo visi.

Oča Šmon pa se ziblje na rkljih mimo Stacunarjevega gozda, ki ga neumljivo nekajino in se spominja: »Ko je bila še stara živa, je nekoč povpraševala po maši hribovce, kdo bi vedel za lepe špe-rovce za novo streho. Pa je srknil Ma-tion požirek grenkega:

»Jaz bi pa nemara vedel.«

»Kje?« je hlastnila ona.

»Vvšem gozdu za Homom!« Vsi so se smejali. Trapasti so bili. Ona je ime-la pravo: Gozda pa ne!

Francuh se je na položni cesti skoba-cal na voz in je počil z bičem: »Tak se-daj pa le. Hiii...«

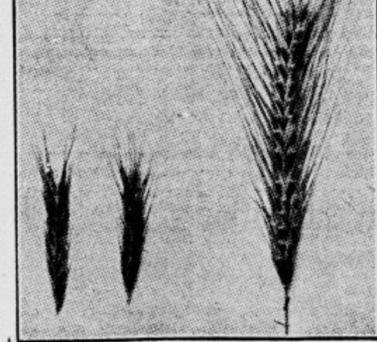
Večletna rž

Zanimivi uspehi poskusi nemškega za- voda za raziskavanje rastlinogojstva. Iz naše rži so že napravili večletno rž.

»Potreba mnogih je iznajdb podlaga,« pravi že star grški rek. Želja po vzgo-jitvi večletne rži je izšla iz preudarka, da je dobičkanost pridelovanja rži v teku zadnjih let zaradi neprimerno niz-ke cene rži tako padla, da daleč več ne krije pridelovalnih stroškov. Zato je treba pač gledati, da te pridelovalne stroške v kolikor se da, znižamo. Po-sebno, kjer gojijo na debelo rž (n. pr. na Pruskem) je potreba znižanja pridelovalnih stroškov zlasti dragega oranja in sejanja rži nujna zadeva. Zemlja vzhodne Prusije je pač taka, da se ne da mimo rži in krompirja ničesar s pridom pridelovati. Zato bi večletna

rž, ki ima dobro moko in ki je dala že tretje leto iz istih korenin obilno žetev. Seveda je treba še nadaljevati s posku-si, koliko hitro bo vzdržala ta večletna rž in če bodo ostali pridelki v teh letih kol-likor toliko enakomerni.

Če bomo tako dosegli vzgojitev več-letne kvaitetne rži, potem se bo — ki-kor smo že uvodoma rekli — pridelo-vanje rži zelo pocenilo in bo dana mož-nost v letih nizkih cen kositi zeleno rž

Divja goraka rž

Prijetno britje s pomočjo NIVEA-CREME

Praden se namilite, se morate z njo namazati, a ne preveč, da ne odkodita milnate peno. Videli boste, da tudi vsakodnevno britje ne rani kože niti najmanj. — Vaša koža ne bo postala rdeča in tudi ne razpokana. Obenem boste videli, da je izraz Vašega lica mlajši, lepši in bolj negovan. NIVEA-CREME ne morete nadomestiti, ker samo ona vsebuje Eucerit, ki neguje kožo. In v tem ravno obstoja njena posebna učinkovitost.

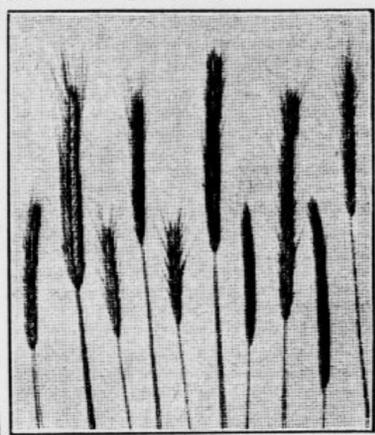
Dosega se: 5, 10 in 25 Dln., tube po: 9 in 24 Dln.

Proizvajalec v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Bolender & Co. d. o. o. l., Maribor, Meljaka cesta št. 24.

rž, ki bi obilno rodila in bi prihranila vsakoletna dela pri oranju in sejanju, za te kraje velik blagoslov, saj bi nudila tudi pri nizkih cenah še vedno lep dobiček.

Ko sem poročal v reviji »Življenje in svet« št. 25 od 21. junija 1929 o truda-polnem delu našega znanega vsučiliš-kega profesorja dr. Fr. Jesenka »Te-žave ženitve pšenice z ržjo«, sem ome-niti tudi večletne jalove križance pšeni-ce z ržjo: »Če odrežemo (temu žitu) slamo in pustimo strnišče v zemlji, po-žene v več primerih na pomlad iz pre-zimelih korenin na novo še bujnejši šop žita. Prav tako drugo, tretje leto... Da bi bil križanec ploden, posejati bi en-krat seme in bi žela leta pridelek. Da bi bil ploden!« Takrat nisem vedel, da skuša doseči H. P. Ossent v Nemčiji isto stvar — večletnost žita in da že dela take poskuse z ržjo.

Nova večletna rž

Naša pitoma rž ima poleg drugih dob-rih lastnosti tudi to prirojeno lastnost, da je le enoletnica. Ko smo rž poželi, zamrije tudi strnišče in bi zastojni čakali pomladi, da spet požene, kakor trave naših travnikov. Imamo pa dvoje div-jih oblik in sorodnic naše pitome rži, gorsko rž (secale montanum) in ana-tolsko rž (secale anatolicum), ki še imajo lastnost, da so večletne (da so pere-nujoče pravimo) prav tako, kakor navadne trave. Žal pa imajo te oblike rži prav s'abo zrnje in je pridelek iz-redno nizek. Klasije razpade že pri zo-ritvi v posamezne klaske, kjer sedi zr-nye tako čvrsto, da ga je le težko izlu-ščiti in je žetev take divje rži v velikem kar nemožna.

Zato je bilo treba vzgojiti (napraviti!) tako sorto, ki bi združevala dobre last-nosti obeh pitome rži z večletnostjo divje rži. V to svrhu so 1927. leta v In-stitutu cesarja Viljema za raziskavanje rastlinogojstva v Münchbergu ženi-li (križali) pitomo rž z gorsko ržjo in pi-tomsko rž z anatolsko ržjo. Dobili so re-ko vmesno sorto obeh staršev. Pitoma rž kaže že od pričetka pokončno rast. divje sorte pa se onejo najprej po zemlji. Vzdignejo se šele, ko se pričnejo stabiliti ter se upognejo v spodnjem ko-lencu tako, da so razveznjene. V prvem rodu po žemlji je bilo nekaj rastlin pokončne rasti. druge pa so bile pri tlen razveznjene. Le-te razveznjene kažejo tudi že med rasti nagnjene k obraščan-ju or. Žen to je poganjanje nove biljve. V tren-dovih, ki so zrasli iz teh ženi- tcv, so že precej ustažene lastnosti, ki so jih hoteli imeti od oboje sorte: več-letnost in dobro z.no.

Posrečilo se je torej vendarle vzgojiti rž, ki ima dobro moko in ki je dala že tretje leto iz istih korenin obilno žetev. Seveda je treba še nadaljevati s posku-si, koliko hitro bo vzdržala ta večletna rž in če bodo ostali pridelki v teh letih kol-likor toliko enakomerni.

Če bomo tako dosegli vzgojitev več-letne kvaitetne rži, potem se bo — ki-kor smo že uvodoma rekli — pridelo-vanje rži zelo pocenilo in bo dana mož-nost v letih nizkih cen kositi zeleno rž

vsaj za seno. Nekaj stotov umetnih gnojil in stroški spravila bodo edni iz-datek za pridelovanje rži.

Janko Kač.

G. V. o Juanu Manenu

G. V. konstatira v svoji kritiki koncerta slavnega Španca Juana Manena (»Slove-nec« št. 278), da je igral imenovani umet-nik Beethovena po južnaški. Cela kritika se vrti sploh le okoli Kreutzerjeve sonate, kakor da drugega sploh ne bi bili slišali — no, to po okusu g. V. Koncerta tu ne mis-li-mo na novo kritizirati, zakaj prav čedno, stvarno kritiko je itak že napisal g. dr. I. Karlin. Ne, meni gre tu bolj za kri-tiko g. V.

Iz Manenovega podajanja Beethovena čuti g. V. bolj »etnografsko nego pa umet-nostno hotenje,« češ da je M. »videl v tej sonati po španski same ornamente«, ne pa one »strastvenosti«, ki jo je Tolstoj »čisto seksualno tolmačil«. Toda vkljub »nebeško lepemu podajanju« melodičnih zapletljajev — »nas, napol Nemce v umetnostnem shva-čanju, s tem ni mogel ganiti«. Torej »nas, napol Nemce...« Tu bi prosil g. V., da naj vendar rabi ednino mesto množine. »Nas — koza? Saj je res in dosti žalostno, da smo bili skoro izključno v nemškem duhu vzgojeni, ne le muzikalno. Toda naša na-LOGA je, da stojimo napram vsem narodom enako objektivni! Ne smemo pozabljati Nemcev, to je jasno, toda ne smemo raz-umeti le Nemcev, Kako hoče potem raz-umeti g. V. vso ogromno slovansko litera-turo, ki je tako obsežna, tako globoka, pa tako prav nič nemška?! Ali so morda Bo-rodin ali Musorgski ali Smetana, Janáček, Novák komponirali razumljivo za Nemce? Ali Stravinski? Ako bi bili, bi jih Nemci bili prej odkrili, prej bi jim prišli do dna, toda žal niso. In prav tako: zato, ker igra Španec španski, zato, ker to tolmači po svoje (saj je Tolstojev tolmachenje prav tako le subjektivno!), zato to ni za baje »naša, napol nemška« usesa? Pravim, ako bi bil pisal g. V. v ednini, bi storil boljše, zakaj tudi njemu prepuščamo radi osebno shvačanje. Toda nikar ne pripisovati vsem, kar sam čutim.

G. V. vidi ogromen prepad med našim in španskim človekom. Dobro, naj ga vidi g. V., toda naj tega ne trdi za vse. Ali bi bil imel Manen tak uspeh, ako bi veljal tak prepad za vse? Jako dvomim. Nika- kor seveda tudi ni res, da je imel Manen »velik uspeh zlasti pri naših meščanskih damah«. Kolikor sem mogel jaz videti, so se navduševali tudi drugi. Sicer pa dvo-mim, da bi si Manen štel v posebno čast, ako bi bil zadovoljil le g. V., zakaj mislim, da se razen g. V. razume tudi še kdo drugi na muziko in umetnost. Toda glej konec: »Tehnično se pri nas morda še ni-ko do tako dobro obnesel, kakor on, toda umetniški... že marsikdo bolje. Tehnika ni vse! Ne, ne, tehnika res ni vse. Toda zlasti važna je brez dvoma umetniška sod-ba g. V., ki piše skromno v pluralu maje-stetično in poroča le o Kreutzerjevi sonati in tako mimogrede omenja »priredbne po Paganiniju...« — »Nas« — to vendar ne more ganiti!

S.

Možuhin — zamorec

Znani filmski zvezdnik in krasotec Rus Možuhin je te dni prispel v Pariz in se nastanil v hotelu, kjer mu je na razpolago celo nadstropje. Ob prihodu so ga posetili ruski in tuji novinarji, ki so bili zelo začudeni, ko so čuli, da je Možuhin podanik zamorske republi-ke Haiti. To je prišlo na dan, ko ga je neka norveška novinarka pobarala, ka-ke narodnosti da je. »Bil sem vedno Rus in sem še,« je dejal zvezdnik, »ali pred vsakim potovanjem v tuje države sem moral po desetkrat na konzulat, da so mi dali dovoljenje za potovanje v dotično državo. Vselej sem zapravil mnogo dragocenega časa, ko sem mor-al dokazovati, da sem Rus, da pa ni-sem niti boljševiški politik niti agitator. Seveda sem se moral naveličati tega dolgočasnega dokazovanja, zato sem si izposloval državljanstvo zamorske republike in sedaj imam mfr.

Varujte se pljučnega katarja

Ako opazite, da Vam pljuča niso v redu, namažite prsa s SLOAN-ovim LINIMENTOM. Nepotrebno je vtriranje, ker sam prodre v kožo do obolelega mesta in mu do-vede svežo kri, odstranjujoč bolečine in neprijetnosti. Po končanem težkem dnevnem delu ali po bivanju na prostem za časa neurja je SLOAN odlično pomirjujoče sredstvo za boleznimi mišičevja in otrple sklepe.

Uporabljajte SLOAN proti revmatizmu, lahkanam, bolečinam v križu, boleznim v hrbtu, bolečinam izviniženja in kontuzijam in proti vsem vrstam bo-lezni mišičevja.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

ODPRAVI BOLEČINE

Georg Bernhard:

Bistvo razorožitve

V svojem članku razpravlja ugledni nemški novinar in politik o razorožitvi, kakor gledajo na njo Nemci. Umevno je, da je to stališče docela drugačno od našega, ki pa je obenem stališče vseh iskreno miroljubnih narodov v Evropi. Zato priobčujem članek z vsjo rezervno in le v informacijo svojih čitateljev, da jim nudimo priložnost, spoznati tudi nemške želje in zahteve. Gosp. Bernhard se je v svoji razpravi previdno izognil resničnemu bistvu razorožitvenega problema, to je dejstvu, da nihče na svetu ne more očitati Franciji ali Jugoslaviji in nobeni drugi, njima prijateljski državi, da bi gojila kakršnekoli napadalne namene, dočim je sodba o Nemčiji in o državah, s katerimi Nemčija simpatizira, precej drugačna.

Veleugledni lord Robert Cecil je z upehomo nedavno ženevske razorožitvene konference zelo zadovoljen, kakor izhaja iz njegovega članka, objavljenega prošle nedeljo. Lord ima prav, ako označuje kot napredek že okoliščino, da se narodi in vlade začnejo sploh resno baviti z vprašanjem razorožitve in da se ženevski odposlanci ne upajo več javno kazati svoje nenaklonjenosti do izčrpane mednarodne razprave o tem vprašanju.

V Nemčiji pa so z uspehom ženevskih pogajanih dosti manj zadovoljni, nego lord Cecil. Tako razpoloženo ne vlada morda samo v nemških vladnih krogih, marveč je razširjeno v zlasti v onem delu nemškega naroda, ki je odkrito pacifističen in ki ima še vedno večino v Nemčiji. Ti pacifisti niso samo prijatelji miru, marveč so tudi Nemci. Zato težko občutijo nepravilni položaj, ki odreja Nemčiji številčno natančno določene meje razorožitve, medtem ko strokovnjaki drugih držav v svojih izjavah poudarjajo nemogočnost enakih omejitev. Iz čustev, ki jih to stanje vzbuja v Nemčiji, nastaja ljudsko razpoloženje, kakršno je bilo pri vseh narodih in v vseh dobah najbolj nevarno pacifizmu. To duševno razpoloženje nemškega prebivalstva pacifisti kot Nemci sicer dobro razumejo, kot prijatelji miru pa ga morajo zaradi njegovih možnih posledic pobijati.

Način, kako se v Ženevi obravnavajo razorožitvena vprašanja, naravnost pospesuje prizadevanja posameznih nemških krogov za dosego dovoljenja nemškega oboroževanja, da bi se s tem odstranila Nemčiji škodljiva nepravilnost. Ne iz Nemčije, marveč iz Francije je najprej prišla trditev, da se ne smejo primerjati samo sedaj obstoječe oborožitve raznih držav, marveč predvsem njihova bojna sposobnost, ki jo Francozi imenujejo »potentiel de guerre«. Ako pod tem izrazom razumemo možnost vojne sploh, je podoba, da sploh ni nobene možnosti za nje omejitve. Ravno Anglija in Amerika sta dokazali, da v dolgotrajni vojni celo za vojno nepripravljene ali slabo pripravljene države zbero velike sile na moštvu in vjemem materialu. Vse, kar se proizvajata za mirno življenje, se porablja in proizvajata tudi lahko za vojno. Ako se tedaj razveljavljata rentabilnost in račun, ki je merodajni za mirovno gospodarstvo, se teoretično ne dajo postaviti nikake meje razširjenju in novemu osnovanju produkcije v vojne svrhe. Kdor hoče vojno zares onemogočiti, mora vzeti za temelj varnostnih in vojno onemogočujočih mer stanje onega trenutka, ko bi se morala začeti vojna.

Ako ostanemo pri izrazu »potentiel de guerre«, moramo razlikovati med pojmom »potentiel au comptant« in »potentiel à terme«, možnost v sedanjem trenutku in možnost za daljši rok. Ni treba posebej naglašati, da visoko stanje aktivnega moštva in rezerve povišuje takojšnjo vojno pripravljenost in da veliko število častnikov in poklicnih vojakov, ki lahko v kratkem času izide novince, občutno skrajšuje rok vojne pripravljenosti. Največja nevarnost je položaj, ki nastane, kadar je vsak odrasli mož iz ljudstva že po kratki službeni dobi vojaško izvežban, ker je potem ves narod v rezervi in pripravljen na takojšnji vpoklic. Primer Švice ne dokazuje nasprotnega, kajti tu gre za demokratičen narod, čigar zunanja politika nima nikoli osvojevalnih namer. Kjer pa obstojata nacionalizem in imperijalizem, je treba samo sretno ustvariti razpoloženje, nakar se ta narod takoj zavesti v vojno. Nevarnost, ki preti pri tem vsakemu posamezniku, se izkaže namreč šele kasneje in v masam pride zaradi diktatorskih ukrepov vojaške cenzure prepozno do zavesti groza, ki so si jo nakopale. Zato je prvo vprašanje vsake razorožitve ravno omejitve rezerv. Taka omejitev je zlasti potrebna tedaj, ako stoji kaka država na stališču, kakor n. pr. Francija, da je lastna razorožitve nemogoča, dokler nima varnostnega jamstva proti napadom drugih.

Drugo, zelo važno vprašanje, čigar pomen poudarja posebno tudi lord Cecil, je vprašanje omejitve vojnih sredstev. Industrije kake države ni mogoče urediti tako in jo nadzorovati v takem brancu, da bi v teku vojne ne mogla izdelovati znatnih množin vojnega materiala. To bi pomenilo oviranje delavnostne industrije in ji preprečevati vsak razvoj. Vendar pa je kljub temu treba onemogočiti, ali vsaj nadzorovati, nakopičevanje vojnih sredstev in ustvarjanje njihovih rezerv. V tem oziru je moje stališče popolnoma nasprot-

no stališču zelo spoštovanega lorda Roberta Cecila. Meni kontrola nad stanjem nikakor ne zadostuje. In občudujem optimizem lorda Cecila, ki misli, da davkoplačevalec ve, koliko ga stanejo vojne priprave. Jaz trdim, da davkoplačevalec tega ne ve niti v državi s tako močno parlamentarno silo, kakor je Velika Britanija. V vseh državah so proračuni za vojno in za mornarico tajni. Vrh tega je v vseh državah običaj dodatnih vojnih proračunov, ki so tako večje razdeljeni, da povprečen človek nima niti najmanjšega vpogleda vanje. V vseh državah je otežkočena že sama notranjepolitična kritika proračuna za vojsko, še bolj pa kritika dodatnih proračunov, ker smatra patriotična zakonodaja tako kritiko skoro za veleizdajo. Kontrola nad številčnim stanjem moštva in rezerv in nad stanjem vojnih sredstev ni nikaka kontrola.

V tem oziru je možna ena sama učinkovita metoda, in sicer mednarodna kontrola, ki bi jo morala prevzeti, jo pospeševati in se zanjo zavzemati vsaka posamezna država. Vsake druge metode so neuspešne in v najboljšem primeru komaj polovičarske. Vse drugo

Ljudsko štetje na češkoslovaškem

Vehementna propaganda Nemcev in Madžarov -- Strah nekdanjih tlačiteljev pred resnico -- Izreden pomen za notranjo in zunanjo politiko

H. — Praga, 5. decembra. Prvega decembra se je začelo na vsem ozemlju češkoslovaške republike vseobče uradno ljudsko štetje, kar je ena izmed najvažnejših nalog državne uprave. Štetje je znamenito že po svojem velikanskem obsegu, kajti za števne pole se je v vsej državi porabilo več vagonov papirja; priprave za štetje pa so se vršile že nekoliko let. Pred mesecem dni je tem povodom nastala huda borba v listih; vsa proračunska debata v državnem zboru je bila napolnjena z napadi in obdolžitvami manjšin, ki so se že v naprej brez povoda pritoževale nad izvedbo ljudskega štetja. Izid ljudskega štetja mora podati resnično sliko prebivalstva tako v narodnostnem, kakor v verskem in socialnem pogledu. Ti podatki veljajo potem za deset let in na njih temelji vrši vlada svoje delo pri organizaciji šolstva ter pri raznih finančnih in notranje-političnih upravnih spremembah.

V bivši Avstriji in Madžarski so Nemci in Madžari kot gospodujoči živeli zlorabljali ljudsko štetje v svoje svrhe; niso ga smatrali za državno potrebo, marveč za sredstvo potuževanja. V živem spominu so še hude borbe za materinski jezik o priliki vsakega ljudskega štetja pod starih režimov in težke posledice krivic, ki so jih Madžari in Nemci prizadevali drugim narodom na temelju potvorenih izidov ljudskega štetja. Posledice se do danes še čutijo v marsikaki panogi in vprašanje šolstva na Češkoslovaškem še danes ni urejeno tako, kakor bi moralo biti po številu posameznih narodnosti. Nemci in Madžari imajo še vedno razmeroma več sredstev in meščanskih šol kakor Čehi in Slovaki, katerim se je šele v zadnjih letih posrečilo vsaj v jasnog osnovnih šol vzpostaviti ravnostezje, ki gre posameznim narodom po njihovem resničnem številu.

Kljub temu pa Nemci in Madžari v republiki že cele tedne kriče o brezpravnosti in o nasilstvu, pri čemer seveda previdno zamolčijo, da jim nova ureditev države jemlje le ono, kar so si protizakonito in krivično prisvojili. Obe imenovani manjšini si prizadevata na vsi moč, da dokažeta svetu rivičnost čsl. državne uprave, ki baje izvaja razna nasilstva nad manjšinami, ter so ustanovili že veliko agitacijsko organizacijo, ki naj ob priliki ljudskega štetja dokaže silo nemškega in madžarskega življa. Njim ne gre samo za to, da bi se ne izgubila niti ena nemška ali madžarska duša, marveč imajo namen, da vzdrže svoje nasilno pridobljeno posestno stanje in da po možnosti oškodujejo Čeha in Slovake. Madžari vplivajo na nezavedne Slovake in jih silijo, naj se priklase za Madžare; na Hlučinskem ozemlju, ki je pred prevratom pripadalo Prusiji, se je razvila ostra borba za ljudstvo, ki nemščine ne zna, ki pa ga agitatorji silijo, naj se na vsak način pri štetju priklasi k nemški narodnosti. Najhujši boji pa so se razvili v narodnostno mešanih krajih Češke in Moravske, ki so bili pod avstrijsko vladno sistematično nasilno potuževani in ponemčevani. V industrijskem ozemlju so nemški podjetniki po načrtu izzivali stavke in odpuščali češke delavce, da bi s tem zmanjšali število pripadnikov češke narodnosti v navidezno čisto nemškem ozemlju. Kriza v tem industrijskem ozemlju je nastala v veliki meri tudi pod vplivom bližajočega se ljudskega štetja. Ogorčeni boji so se vršili zlasti za imenovanje števniških komisarijev, ki imajo nalogo, da osebno pobirajo števne pole ter pri tem pregledajo, ali so listine pravilno izpolnjene in prebivalstvo opozarjajo na razne nedostatke in napake, ki so se morda zgodile zaradi nerazumevanja. Ker ima delovanje teh organov v mnogih primerih lahko odločilen vpliv na ljudsko štetje in bi ti komisariji lahko popravili zlorabe, ki jih je zakrivila nemška in madžarska agitacija, se Nemci in Madžari seveda močno upirajo števnim komisarijem. Čeprav števne pole strogo razlikujejo med osebami, ki so stalno naseljene v dotičnem kraju, in med

znači zazibati narode v varnost in v resnem primeru dati premoč brezvestnežem.

V splošnem pa je znata, ako se med stroške vojnih priprav štejejo samo uradni proračuni za vojsko in mornarico ter njih dodatki. Narodi ne plačujejo samo tega. Vse večji, nevidni in težko izračunljivi znesek od onega, kar plačajo evropski narodi letno na davkih za uradne, poluradne in neuradne stroške za neposredno oboroževanje, so oni milijoni, ki jih posredno ali neposredno požirajo visoke carine. Politiko visokih zaščitnih carin narekujejo v manjši meri čisto gospodarske zahteve in vidiki, kakor prizadevanje celo najmanjših držav, ustanoviti si svojo lastno zaključeno industrijo in jo čuvati, ker služi za varstvo državi v primeru vojne. To umetno vzgojene in deloma samo umetno vzdrževane industrije vidijo v vsaki vrsti propagande za vojno in rožljanja z orožjem dobrodošlo sredstvo, ki opravičuje njih obstoj. Učinkovito mednarodno nadzorstvo nad oboroževanjem vseh pri vseh bi onemogočilo ne samo veliko nakopičevanje vojnih sredstev in s tem velik del neposredne vojne nevarnosti, marveč tudi vsako ščevanje na vojno onih, ki so gospodarsko zainteresirani na vojaških pripravah.

no in moralno vrednost, bodo vendar ravno na ugotovitve štetja osnovali svoje bodoče politično delo. Tako postaja ta notranja državna zadeva obenem tudi eno izmed najvažnejših zunanjepolitičnih vprašanj, zato se ni čuditi, da vlada posveča štetju največjo pozornost. Površni rezultati ljudskega štetja bodo morda znani že čez par mesecev, v februarju ali marcu, končni podrobni izdi pa bodo znani najbrž šele čez leto dni.

Poljsko-nemški spor

Spor med Nemčijo in Poljsko se od časa do časa poostri v toliki meri, da postane nanj pozorna vsa Evropa. Zdi se, da se to ne godi kar samo od sebe, marveč da mora sporne primere prav z vne-mo in sistematično gojiti nekdo, ki ima interes na njih. Tega vtisa se objektivni opazovalec ne more znebiti.

Tudi to pot se je sprožil spor v Šleziji, kakor običajno. Predmet so mu volitve v poljski sejm ter senat in pa v deželni zbor za vojvodstvo šlesko; Nemci trdijo, da se jim je pri volitvah zgodila krivica, da so se kratile njihove državljanke pravice in da je spričo tega prizadeto njihovo manjšinsko pravo, ki jim je zaščiteno po mednarodnih določbah. Zato je Nemčija vložila v Ženevi oficijelno pritožbo proti postopanju z nemško narodno manjšino v poljski Šleziji in z zadevo se bo moral na prihodnjem zasedanju pečati svet Društva narodov.

Nemška nota se doslej uradno še ni objavila, vendar je njena vsebina po časopisnih poročilih precej znana. Nemci se pritožujejo, da jim Poljaki niso pustili voliti, da so oblasti črtale iz volilnih seznamov na tisoče nemških volilcev samo zato, ker so nemške narodnosti, dalje da oblasti niso štitele onih pripadnikov nemške manjšine, ki so jih poljski prostovoljci s terorjem silili, da glasujejo za poljske kandidate. Končno so predmet pritožbe tudi dejanski spopadi v času volitev, na katerih so bili seveda Nemci nedolžni kakor jagnjeta.

S poljske strani, tako z uradne kot s časopisne, se nemške pritožbe odločno zavračajo ter se njihova vsebina postavlja v popolnoma drugačno luč. Ker se bo zadeva itak obravnavala v Ženevi, bomo imeli še priložnost ogledati si gradivo pritožbe v obojestranski osvetlitvi in ugotovitvi. Ze danes pa se nam zdi primerno in potrebno, opozoriti pri tej aferi na nekatera dejstva, ki se zdijo važnejša, nego vsebina pritožbe sama.

Lahko rečemo, da se je v zadnji dobi vsa nemška vnanja politika koncentrirala na izpodkopavanje vzhodne meje. Revizija mirovne pogodbe v tem pogledu je ena kardinalnih točk nemških vnanje-političnih zahtev. Vrgli so jo med publiko celo aktivni ministri pred zadnjimi državnozbornskimi volitvami.

Da pa more biti zahteva po povračilu Šlezije, Poznanja in Pomorja, na zunaj učinkovita in dovolj utemeljena, zato je treba za vsako ceno ohraniti močno tamkajšnjo nemško narodno manjšino; v ta namen je treba vporabiti vsa sredstva. Manjšinska politika v poljskih obmejnih pokrajinah ima tedaj popolnoma svojevrsten značaj in posega temeljito v območje vnanje politike.

Ali nemška manjšina v tem področju ima tak značaj, da so konflikti neizbežni. Tu so namreč Nemci pred vojno germanizirali na vsi moč in z vsemi sredstvi, tu so dosegli ne le, da so se naseljevali Nemci na razlaščenih in parceliranih poljskih posestvih, marveč, da so importirali vse uradništvo, strokovno delavstvo ter inženjerski kader iz nemških krajev. Poljak je ostal spričo tega omejen na socialno najšibkejšee sloje, kdor pa se je želel in hotel povzpeti višje, se je moral ponemčiti, sicer mu je ostala pot navzgor zaprta.

Na ta način so Nemci vzgajali obilico tipov, ki so bili pač Poljaki po rodu, po svojem maternem jeziku, toda po svojem nacionalnopolitičnem mišljenju nemško orijentirani. Kolikor intenzivneje se je razvijala nemška veleindustrija v Šleziji, toliko bolj je napredoval proces germanizacije.

Z obnovo svobodne Poljske je pričel narodni preporod med šleskimi Poljaki naglo napredovati; k poljski narodnosti so se pričeli vračati nešteti napol zaslepljeni, napol ponemčeni rojaki in mladina se je seveda pričela vzgajati v nacionalnem poljskem duhu. In to je ono strašilo, ki se ga nemštvo boji, to je oni proces, ki ga Nemci označujejo kot zatiranje nemške narodne manjšine. Ako opravi narodni preporod med Šlezijci svojo nalogo do konca, tedaj se bo nemška manjšina skrčila na one Nemce, ki so res Nemci po rodu, krvi in maternem jeziku. Toda ker bi v tem primeru ostalo premalo, da se more na tem graditi zahteva po reviziji meje, skuša Nemčija proces poljske narodne regeneracije preprečiti z vsemi sredstvi.

Ako tedaj s te perspektive pogledamo na najnovejšo nemškopoljsko afero, jo bomo kar brž razumeli. Nemci so vrgli parolo, da se mora v volitvah manifestirati moč in število nemške narodne manjšine, a Poljaki so spričo nemških revindikacij odgovorili s parolo, da morajo poljske stranke v skupni fronti nastopiti zoper nemško števno manifestacijo. Zmaga je bila na poljski strani; število nemških glasov ter spričo tega tudi število nemških poslancev se je temeljito skrčilo. Koliko je k skrčenju števila nemških glasov pripomogel poseben način zadnjih poljskih volitev, o tem je seveda nemogoče govoriti; da pa je nazadova-

nje Nemcev prirodno in resnično, v tem na osnovi zgoraj navedenega pač ni mogoče dvomiti.

Da se na zunaj popravi neugoden vtis, ki so ga napravili glede Nemcev rezultati volitev, so Nemci napihali spopade in incidente, ki so pač pri takih volitvah običajni, ter sestavili afero o volilnih krivicah. Berlin pač potrebuje snovi za propagando zoper Poljsko in za nemško manjšino v poljskih obmejnih pokrajinah. V taki atmosferi, kot je Šlezija, še dolgo ne bo zmanikalo snovi za spore in za pritožbe, posebno pa še, če ima kdo toliko interesa na njih, kakor v tem primeru nemška mednarodna politika.

PLANINKA-ča'-BAHOVEC

S TO ZNAMK'

Dobi se v lekarnah

Vzemite samo plom-birani za-vitek!

Zares je preizkušeno dobro sredstvo za čiščenje želodca, črevesa in krvi.

Od Miklavža do Božiča

Kar je nekim vir radosti, sreča, višek vseh sladkosti, drugim je za korec strupa, srebajo ga iz obupa.

Oče Peter tih, teman, čmeren, mrk in ves skrbán se v račune je poglobil: kje bo, kar izdal je, dobil?

Sinko Vinko pa, podjeten, se reži in skuša spredit, da čim prej bi zdrobil, kar za Miklavža je dobil.

Spretno smučata ta dva po snežiščih vrh gora. »Krasno!« on ji govori. »Divno!« ona gostoli.

Siroti, ki po dražje hodi, ta letni fas ni nič po godi...

Peen.

klobuk je klobuk gospoda.

PICCADILLY klobuki imajo štiri prednosti:

- so lahki, cenl,
- trpežni,
- elegantni.

15877

Kako bo propadla Evropa

Fantastično prerokovanje generala Ludendorffa o odločilnih bitkah v bodoči svetovni vojni - Krvava vihra po vsem svetu - Propast evropske civilizacije

Iz Ludendorffove brošure o bodoči svetovni vojni povzemamo še naslednja poglavja, ki opisujejo razvoj odločilnih bitk in popolno uničenje evropske civilizacije:

Po prvih operacijah bo vojna slika takale:

Sovijska in rumunsko-poljska armada druga proti drugi na mejah svojih držav.

Italijanska vojska: v Albaniji pojačena z albanskimi trupami, dalje v severni Italiji in — pojačena z nemškimi, avstrijskimi in madžarskimi oddelki — v Avstriji in Južni Bavarski.

Njej nasproti stojijo:

Jugoslovenska vojska v Črni gori, Bosni, na Hrvaškem, in južnem Madžarskem v pravcu Zagreba ter z večjim oddelki na italijanski meji vzhodno od Trsta;

Češkoslovska vojska s središčem južno in južno-zapadno od Dunaja ter pri Linzu;

francoska vojska s svojimi napredujočimi predhodnimi oddelki in glavnimi silami v Južni Nemčiji na liniji Basel-Bodensko jezero in ob Meni.

Ludendorff (karikatura)

Ostanke francoske vojske in belgijske armade je severno ob Reni do holandske meje z istočasno na vzhod prodirajočimi oddelki, katerih namen je uničenje nemške narodne obrambe, v zvezi s Čehi, ki so vpadli na Sasko in Slezijo, da nudijo pomoč Poljakom.

Napram njim stojijo: Angleška armada v Holsteinu, v katere okrilje je vstopila tudi nemška narodna bramba.

Armada skušajo oteževati napredovanje sovražnika z ostrim bombardiranjem iz zraka. Osobito koncentrično središča so pod silovitim ognjem, zaradi katerega seveda trpi tudi nedolžni prebivalstvo. Tako so v Nemčiji prizadeta mesta v dolnjem Porenju od strani angleških letalcev, ki prihitevajo iz Hanovra, bodensko prebivalstvo pa od strani italijanskih letalcev, prihitevajočih iz Bavarske, a bavarsko prebivalstvo zopet od strani francoskih letalcev, prihitevajočih od Bodena in iz Alzacije. Z vzhodne strani pa se pojavljajo češkoslovska letalca.

Razdirajoče kolo vojne se uničuje vahi preko Evrope.

Bitka na jugoslovensko-italijanski meji se zaključuje dvanaesti dan po mobilizaciji v prid Italijanov. Italijanska armada je tu v veliki številčni premoči. Jugoslovenske čete se borijo ogorčeno in povzročijo sovražniku velikanske izgube, naposled pa se vendar umikajo v pravcu proti Zagrebu, kjer se je bilo utaborilo jedro jugoslovenske armade. To je težak udarec za italijansko vrhovno poveljstvo, ki na jugoslovenski fronti ni moglo doseči popolnega uspeha, ker so se Jugoslovenci odločili k temu, da svojih čet niso razporedili vzdolž vse meje, temveč da s celotno svojo silo sprejemajo odločilno bitko pri Zagrebu.

V istem času se razvija bitka južno-zapadno od Dunaja in Češkoslovaci osvaja ozemlje okrog Gradca in Semmeringa.

Francoske čete prodirajo od Bodena in severno ob Reni na liniji Friedrichshafen-Würzburg. Vzdolž Rene zasedajo francoske čete vsa nemška mesta. Težišče vojne se z vsjo silo prenaša na vojno ozemlje v Južni Nemčiji.

Borbene sile za odločilno bitko so razporejene takole:

italijanska vojska	5.000.000 mož
albanski pomožni korpus	
morda okrog	20.000 mož
demške avstrijske in madžarske pomožne čete	180.000 mož
skupno	5.200.000 mož
Na drugi strani pa:	
francoska vojska	4.250.000 mož
jugoslovenska	2.000.000 mož
češkoslovska	1.000.000 mož
skupno	7.250.000 mož

Od slednjega števila pa odpada 100 tisoč Jugoslovenov, angažiranih na bolgarsko-grški meji, 50.000 Češkoslovanov na Saskem in v Sleziji ter 750.000 Francozov, ki operirajo v Severni Nemčiji.

Potemtakem si torej sovražni fronti stojita nasproti v naslednjem številčnem iznosu: 5.200.000 Italijanov s pomožnimi četami zaveznikov in 6.350.000 združenih jugoslovenskih, češkoslovskih in francoskih bojevnikov. Kakor rečeno, se vrasa ta ogromna množina ne

bije na istem borbenem terenu, vendar se milijoni proti milijonom borijo na nemških tleh. Razen omenjenega je za pohod v Severno Nemčijo določenih 750.000 Francozov in 1.200.000 Belgijcev.

Del severne Nemčije so zasedli Angličani, katerih vrhovni poveljnik biva v Kielu in so pod njegovim poveljstvom tudi nemške čete. Ostali del je prepuščen na milost in nemilost sovražniku, ki z drakonimi uničevanjem odpora prebivalstva neumorno napreduje. Zelo čimprej nuditi pomoč Poljakom.

16 dan po mobilizaciji preidejo Francozi v strnični fronti v južni Nemčiji v ofenzivo med Dunavom in Bodenskim jezerom, kjer že nekaj dni besni ogorčena borba z Italijani, pojačenimi z nemškimi oddelki.

Poraz italijanske armade

Strahovita bitka se odloči na Dunavu. Moč italijanskih čet se izčrpa v obrambi pred francosko armado ki najprej prodira severno od Bodenskega jezera preko Ulma S prihodom novih francoskih čet postaja italijanski odpor vedno slabši. Istočasno nastopajo Češkoslovaci vzhodno od Alp v pravcu proti Gradcu. Vsa jugoslovenska armada prehaja v ofenzivo.

Proti koncu petega tedna od dneva mobilizacije je italijanska armada potisnjena v Alpe med Bodenskim jezerom in Solnogradom V Alnah se zdaj vodijo borbe za linijo Solnograd-Gradec. Po močnem pritisku sovražnika se Italijani umikajo pred jugoslovensko armado na obsejne utrdbе. Zmagovalci so vsepovsod v napadu. Toda odtegujejo posamezne oddelke iz borbe in jih odposiljajo v razorano Madžarsko, da bi jih čimprej upotrebili proti sovjetski Rusiji ki je resno pritiskala na Poljsko in Rumunijo.

Borba se je na obeh straneh vodila strahovito ogorčeno in z ogromnim troškomo municije. Zmaga francoskih, jugoslovenskih in češkoslovskih čet nad italijanskimi v obeh straneh Alp ter poleg herojske obrambe Nemcev in Madžarov ne sme presenečati, če nam je pred očmi številčna nadmoč in moralna vrednost francoskih in z njimi združenih čet.

Italijanska vojska severno Alp je popolnoma uničena. Poraz italijanske vojske dobi svoj odmev takoj tudi v Italiji. Narod vstane proti fašizmu in rimski cerkvi. Rezervne čete v Italiji se pridružujejo prebivalstvu. Ostra nasprotja se pojavijo med fašizmom in armado. Italijanski prostozidariji se pojavljajo ponovno ter obilno podprti od italijanskih Židov in vsestransko pozdravljeni prevzemajo vodstvo delavskih množic. Proglasijo republiko ter rušijo fašistični sistem, kraljestvo in papeštvo, vršec nečuvne teror. Jezuitskemu generalu (Mussoliniju) in papežu uspe, da z letalom pobegne preko Sardinije v Španijo. Na nekaterih mestih zavzema italijanska revolucija boljševiške oblike. Preko Alp na jug in od jugoslovenske strani v Benečijo prodirajo jugoslovenske in francoske čete ter podnetajo revolucijo. Edino Sardinija ostane fašistična. Tu je tudi zbran del kr. italijanske mornarice.

V zmagovalnih državah Franciji, Belgiji, Jugoslaviji in Češkoslovaški se proslavlja zmaga, katero pa motijo pričela o hudih izgubah. Razen tega prispeljejo resne vesti z vzhodne fronte. Čer so Rusi spravili Poljake in Rumune v kritični položaj. Bolgarska je takisto pričela s sovražnostmi proti Jugoslaviji. Niti v zmagovalnih državah samih položaj ni ugoden. Pojavlja se glad in razne bolezni. Komunistična propaganda rovari neumorno v francoskih in angleških kolonijah besnijo upor. Francoski narod čuti, da je uspeh, ki ga je priboril v stvari Pirova zmaga in da mu ogromne vojne žrtve odvezemajo ljubejško silo.

Nova razdejavanja

Toda vojna besni dalje. V Nemčiji vodi prebivalstvo gverilsko vojno proti sovražnikom. Kazni so strašne. Nemčija je pretvorjena v puščavo. Mesta in vasi v območju borbe so žrtvovane požaru, oolja so razrita. Uničeno je vse, kar je nemška kultura ustvarila v stoletjih. Strašne ruševine so ostanke onih krajev, kjer je nekoč cvetelo življenje. Čim gosteje so bila mesta naseljena v miru, tem hujsa usoda jih je zadela. Berlin je postal grobnica. Električne centrale v Lužici, ki so oskrbovale Berlin in druge dele Nemčije z elektriko, so bile porušene že v pričetku vojne furije. Sledilo je rušenje plinskih in vodovodnih naprav. Življenjskih potrebščin v Berlinu že davno ni. Pljačkanje je v Berlinu in okoliških mestih na dnevnem redu. Vse zaman, oskrbovanje je nemogoče. Francoske čete, ki hitijo Poljakom na pomoč, ne morejo ničesar ostaviti, ker komaj zase premorejo dovolj Češkoslovske domobranice so obkolili Berlin in neusmiljeno odvracajo begune. Prebivalstvo Berlina umira, najbolj seveda otroci, kakor vedno...

Zaradi take bede, a tudi zaradi bojazni pred naglo razširjenimi kužnimi boleznimi, osvobodilci nočejo s četami vkorakati v nemško prestolnico. Zadržujejo se samo z zasedbo hudo prizadetega Potsdama, prestolnice pruskih

kraljev. V kraljevskih dvorcih gospodarijo češkoslovske in francoske čete. Francija zaradi uporov v kolonijah ne more nadomestiti velikih izgub s kolonialnimi četami. Tudi na Češkoslovaškem se občutijo vse strahote svetovne vojne. Sovjeti pripravljajo neusmiljeno bitko.

Jugoslavija — v tem primeru bivša Srbija — je tam, kjer divja vojna, popolnoma porušena. Najboljše sile njene armade so krvave na bojiščih. A od dne do dne se še preliva kri. Preden Jugoslavija po zmagi nad Italijo uspe zbrati zadostne sile na vzhodni in južni meji, vpadajo bolgarske, nemške in turške čete na njeno ozemlje. Po obujanju spopadih potisnejo jugoslovensko vojsko z meje. Jugoslovensko vrhovno poveljstvo pošlje v borbo svoje najboljše sile, toda uspe ji sovražni naval zadržati. Šeje na liniji Črna gora — Beograd.

Rumunsko vojska ni v stanju, da bi vzdržala linijo Bukarešta-Karpatški greben, zato zapuša Rumunijo ter se v prkličavcu s Češkoslovaci utrdi na vzhodni meji v Erdelju.

Poljska vojska se jedva vzdržuje, oprta na številne utrbe ob Sanu in Visli.

Prične se vojna v strelskih jarkih

ki objema vse srednjo Evropo od severa na jug, od vzhodnega morja preko Gdanska, Pojske, Češkoslovske in Jugoslavije do Jadrana. To je vojna med francoskimi »Verkim Orientom« in sovjetskim sistemom Bo Pariza z Moskvo. Sile so enako močne. Francoska jugoslovenska češkoslovska in belgijska armada so oslabiljene po borbah proti Italiji, a tudi ruska vojska hudo trpi. Na razpolago ji stoji bolgarske in turške moči. Nedostaja pa ji vojnega materiala, ki ga ima Francija še vedno dovolj na razpolago.

Istočasno se vodi vojna v strelskih jarkih v zapadni Nemčiji in sicer med belgijskimi in angleškimi četami. Slednje podpirajo Nemci. Nove nemške generacije, vojaško vzgojene v Rusiji in Angliji, prispevajo na bojišče in dele usodo svoje domovine.

V Italiji je državljanska vojna v polnem razmahu. Revolucija, izzvana od strani francoske lože »Velikega Orienta«, besni tudi v Španiji in na Portugalskem. Jezuitski general in rimski papež ki sta bila tu našla zatočišče, padeta kot žrtvi upornikov.

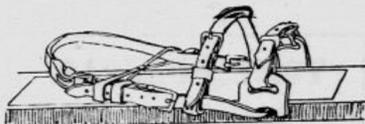
Učinki vojne furije se vedno strašnej-

Planine so že bele...

Migljaji smučarjem v začetku sezone

Ko zaveje mrzla jesenska burja in prode skozi obleko do telesa, se človek nehoti spomni zime z vsemi njenimi čari za mlade ljudi. Vedro vreme ti dovoli, da se zazreš v bele, zasnežene planine in srce ti zaigra v nestrpnem veselju in pričakovanju: zima prihaja...

Mladina se mrzlično pripravlja, fantje mažejo smuči in sanjajo o belih poljanah. Med dekletki so ogorčene debate o čevljih, obleki, čepici, o smučeh in stremenih, kolicah, o telemarku in sto drugih ročeh. Vse mora biti temeljito preleto z vso mladostno ognjevitostjo in dovipnostjo. Dekleta se muzajo in namigavajo. Prilpovedujejo o lanski zimi in o pogumnih fantih. Bog ve, če bo letos zopet tako prijetno?

Huitfeld

Marsikoga tarejo skrbi. Vsak pravi drugače in vsak ima najbogatejše izkušnje. Sedaj stoji pred trgovino in si ogleduje mikavne izložbe. A odločiti se ne more, kaj in kakšno naj kupi. Ali »Seidl« ali »Huitfeld«, ali »Smoring ali mix«, — oh, to so problemi, da bi jih ne bilo! Denar je drag, malo ga je. Kaj naj kupi začetnik, da ne bo storil neumnosti? Take skrbi niso mačje solze!

Prelital sem številne spise najboljših smučskih strokovnjakov, domačih in tujih, da vsaj za prvo silo postržem z navsetom vsem onim, ki jih moré tako težke brige in skrbi. Severnjakom največ verjamem.

Človek bi mislil, da so pri smučanju najvažnejša zadeva smuči. A temu ni tako! Izkušnja uči to: Dobro obvaldo, dobro stremena, zraven pa slabe devaldo — vse to omogoči boljše in prijetnejšo vožnjo kakor še tako dobre smuči, pa slabi čevlji in stremena. Zato je važno, da si je vsak na jasnem, kakšen naj bo smučski čevlj. Kratko: gornje usnje naj ne bo premehko, pač pa sigurno nepremočljivo. Podplat naj bo debel poldrug do dva centimetra, približno iz treh celih kosov usnja. Smučski čevlji ne smejo biti okovani, pač pa mora biti podplat zavarovan ob obeh straneh z »medenimi nabitki« proti železu stremen. Vendar pa podplat ne sme biti preveč tog. Stranska robova naj bo ista ravna in odgovarjajoče strma, da more streme dobro prileti. Čevlj mora biti spredaj oglat, peta nizka in nekoliko užlebljena, da obodni jermen stremena ne drsi s svojega mesta. Čevlji morajo biti

RES DOBRE

smučarske čevlje

prodaja trvdra »JADRAN«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 po konkurenčni ceni! 16025

PERJE

kokoške, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon številka 59, 4. 3. 60.

še čutijo po vsem svetu.

Indija se punta. Mezopotamija, Sirija in Palestina priznajo nadoblast Turčije. V Palestini se vršijo prožidovski pogromi. Francoske čete v Siriji so uničene. Bolgari in Grki se obračajo proti Turkom, ki so zagospodarili na balkanskem polotoku. Egipt proglašajo popolno neodvisnost. Ameriške države pozdravljajo propast svetovne velesile Anglije. Toda tudi one s strahom čutijo, da se jim vzhodna Azija izmika iz rok. Popolna propast Italije in uničenje Nemčije sta hudo prizadela vse njihove trgovske interese. Zedinjene države Severne Amerike se pod silo okolnosti vpleto v vojni drendaj.

Življenska moč redko preostalih Nemcev, Madžarov, Poljakov, Rumunov in Jugoslovenov, se komaj opaža. V Češkoslovaški se narod punta proti vojni. V Franciji in Belgiji se pojavljajo državljanska krovpreletja. V Rusiji nastaja upor proti boljševiškem režimu. GPU se z vsemi sredstvi prizadeva ostati gospodar položaja, toda narod spozna svoje uničevalce, Židi in predstavniki sovjetske oblasti postajajo žrtve strašnega maščevanja. Nove strahote meščanske vojne pustošijo Rusijo.

Krščanski narodi izumirajo. Zdej so drugi na vrsti. Vodi se vojna vseh proti vsem. Ni možnosti, da bi se sklenil mir. Narodi Azije in Afrike stopajo na pozorišče. Vojna in revolucija dalje pustošijo Evropo...

Kako dolgo? Na to vprašanje general Ludendorff ne odgovarja. Z opisano grozotno vizijo popolnega razdejavanja Evrope in požara po vsem svetu zaključuje svoja vojna razmišljanja ter ponovno preklinja izvrednjavne siteme kot uprasititelje evropske civilizacije. A to so: prostozidarstvo, Židi, boljševiki in katoliška cerkev.

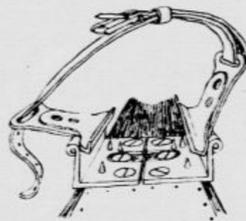
za smučarja ne razmišlja, naj se za nekaj časa spno z jermenom v obratnem smislu (morda preko poletja). — Drugi dve vrsti sta tekmovalni smuči in sicer za dolge proge in za skoke. No, ta članek je namenjen v prvi vrsti splošnim smučarjem, zato naj opis tekmovalnih desk odpade. Ali jesen ali hiky, to je pač možničkova zadeva. Strokovnjaki priporočajo začetnikom cenejši jesen. Pri nakupu naj se pazi na potek žil, zato je tudi bolje, da si vsak nabavi svetle deske. Komur je rujava barva pri srcu, naj pa impregnira les s smrekovim katranom.

Brajerjevi

gojzerci in smučki čevlji

so poceni in jako dobri. LJUBLJANA, 16027 NOVI TRG (BREG).

Za gorske vožnje so priporočljive tjalno ve kože, zakaj kakovost snega se vzdolž turé tako spreminja, da bi moral smučar nosit s seboj košaro voska. Mi, nedeljski smučarji, homo uporabljali dve vrsti voska, drugo pa prepustimo tekmovalcem. Moker sneg zahteva dchelejšo plast mehkega voska, suh pa dobro utr (s plutovino) trd vosk.

Bergendal

Palice (kolci) so toliko dolge, da gredo pokonci stoječe lahko pod v stran iztegnjeno roko. Sicer so pa naziranja tukaj precej deljena, tako, da strokovnjaki začetniku priporočajo predvsem dosti močne palice. Tudi pri tem je les bolj možničkova zadeva, tekmovalci imajo pa itak že toliko izkušenj, da uporabljajo ravno pravo kolce. Kakor se kdo navadi, tako je najbolj prav.

Smučarski čevlji

katere izdeluje znana čevljarna

L. LUKAS

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 7, ustrezajo v vseh ozirih! 16025

Krplice ne smejo biti premajhne in preredke. Vzame se 18 do 20 cm premera. Važno je to, kako so pritrjene. Gibljive ne uporabljajo več žeblija, temveč dosti močan usnjen pramen S tem je omogočena vsestranska gibljivost, pa tudi palica ni več izpostavljena preceptivi ob izvrtini. Če so ročaji potrebni ali ne, je postranska stvar, pač pa morajo biti palice opremljene z dosti širokim pasom na vrhu, da pri daljšem smučanju ne reže v roko.

Obleka smučarja se ravna predvsem po razpoložljivem denarju in po modi. Blago po prvem, kraj po drugem. Za novince so pripravne dolge hlače s podvezami in tesno zapetimi žepi, ker se mnogo valja po snegu. Jadrovinja je močna, nepremočljiva, pa tudi proti vetru varuje. Zato pa ni pa in ne obdrži prav rada ostrega robu, torej tudi ni elegantna. Mnogo se uporablja loden, ki je lep in skrbi za elegantnost pojave. Da volnen sviter in jadrovinasta jopica ne smeta manjkati nobenemu smučarju-turistu, se razume samo po sebi.

Ivo Zor.

KLOBUKE

gladke, razne dlakaste, trde (polcilindri) ter športne in zimske čepice samo zadnje novosti v barvah in oblikah nudi v lepi izbiri specialna trgovina klobukov in čepic M. BOGATAJ, prej BK., LJUBLJANA Stari trg 14 17021

Sprejemajo se popravila.

Cene zmerne! Solidna postrežba!

Hočete li razvedriti

vsako družbo? Tedaj se naučite igrati kak instrument potom naših poučnih pisem, ki so kupcem naših glasbil zastojni na razpolago. Instrumnti so poceni in učenje je lahko. Zahtevajte še danes brezplačno knjižico »Kako postanem dober godbenik?«

MEINEL & HEROLD, tvornica glasbil in harmonik, prod. podr. Maribor št. 101.

Ako želiš imeti lepe knjižice, pristopi k Vodnikovim družbi

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Svetovni prvak, dr. A. Aljehin, ki nas bo obiskal in po jugoslovenskih mestih absolutno zanimive šahovske produkcije, je brez dvoma umetnik v pravem pomenu besede. Šah mu je vse. Neumorno delo življenja, vse njegove misli, vse njegove želje so posvečene šahu. Dosegel je, kar je hotel in moral doseči. Bogato vrača sedaj svetu v svojih umotvorih, kar mu je svet dal za njegove uspehe.

A. Aljehin se je rodil leta 1892. v Moskvi. Oče mu je bil plemski maršal. Mladi Aljehin je seveda užival skrbno vzgojo. V Peterburgu je v zgodnjih letih kot gojenec kadetnega korpusa spoznal šah.

Leta 1909 sem ga prvokrat videl. V Peterburgu je bil takrat velik turnir, ki sem se ga bil udeležil. Aljehin je v uniformi svojega zavoda zahajal v turnirsko dvorano. Takrat je tudi igral v amaterskem turnirju.

Ze leta 1911. sva trčila skupaj v turnirski areni. V Karlovih Varih je bil prvokrat pripuščten. Igral je že zelo jako, zelo interesantno. Dobil je tudi nagrado, deseto, če se ne motim. Bil je pa še zelo mlad in zano še neizkušen.

Ko sva prišla v juliju 1914. leta v Mannheimu na mednarodnem turnirju nemške šahovske zveze zopet skupaj, je Aljehin že bil velik mojster. Od vsega početka je vodil turnir. Ob izbruhu svetovne vojne je bil turnir predčasno zaključen. Aljehin je takrat stal na prvem, jaz na drugem mestu.

Nemci so ob izbruhu vojne Rusa Aljehina internirali. Z njim vred so bili internirani tudi Bogoljubov, ki se je bil v Mannheimu prvokrat pokazal šahovski svetu, in Zelezničev, pomemben ruski mojster in komponist.

Aljehin je prišel v Mannheim iz Peterburga, kjer se je bil udeležil velikega mednarodnega turnirja. Tam je bil prvokrat pokazal, da je igralec prav prvega reda. Prvo nagrado je sicer odnesel takratni svetovni prvak dr. Lasker, drugo Capablanca. Tretjo nagrado pa si je priboril Aljehin kot najmlajši udeleženec na tem znamenitem turnirju.

Internirani ruski šahisti so dosegli, da so jih Nemci spustili vse skupaj v Triberger prihodni mesteci v Schwarzwaldu. To je postalo usodno tako za Aljehina, kakor za Bogoljubova. Dolga leta ujetništva so naravnost silila na intenzivno šahovsko delo.

V Tribergu so ruski mojstri igrali nebroj partij, analizirali so neumorno, študirali so noč in dan. Celotno vrsto malih turnirjev so igrali. Triberger je bil med vojno mesto, ki je najbolj kultiviralo šah. Saj je nemogoče udušiti take šahovske sile kot sta Aljehin in Bogoljubov.

Po končani vojni je Bogoljubov ostal z Zelezničevem v Nemčiji, Aljehin pa se je vrnil v Rusijo. Bogoljubov si je bil izbral boljše varilantno. Igral je nemoteno na turnirjih dobival visoke nagrade in si pridobil velik sloves. O Aljehinu nismo čuli dolgo ničesar. Boljševiki so ga trdo držali. Prav težko je nazadnje ušel.

Leta 1921. se Aljehin naenkrat pojavi na internacionalnem turnirju v Budimpešti. Elegantna igra ga nosi od zmage do zmage. Pribori si v najlepšem stilu prvo nagrado.

Takoj na to ga istega leta najdemo v Haagu. Njegova igra je še bolj dozorela. Turnir mu ne prinese razočaranja. Nobene partije ne izgubi. Prva nagrada je zopet njegova, drugo dobi Tartakower, tretjo Rubinstein.

Spomladi leta 1922. se Aljehin udeleži velikega turnirja v čehoslovaškem kopanšču Pještani. To pot mu Bogoljubov odnese prvo nagrado. Aljehin mora s Spielmannom deliti drugo in tretjo. Četrto mesto zasede Grünfeld.

V Londonu mi je istega leta Aljehin pripovedoval, da je v Pještani igral le za trening. Veliki londonski turnir mu je bil glavno. Velikanska ambicija mu je pač sugerirala to razlago relativne neuspeha.

Londonski turnir je bil težek boj. Capablanca je takrat bil na vrhuncu. Aljehin je igral v velikem stilu, toda Kubanca ni mogel posekati. Zadovoljiti se je moral z

Proti reumatizmu

LEVJA
mentol droženka

MILJONI in MILJONI ljudi uporablja skozi 30 let

LEVJO MENTOL DROŽENKO

drugo nagrado, tretjo sem dobil jaz, ki sem se po dolgi pavzi prvokrat zopet udeležil velikega turnirja.

V jeseni leta 1922. se Aljehin udeleži mednarodnega turnirja na Dunaju. To pot ni bil v dobri formi, čeprav je šel po londonskem turnirju na daljši počitek v Ostende. Opazoval sem ga in videl veliko nervoznost. Sam se turnirja nisem udeležil, sedel sem pa rad pri Aljehinovih partijah.

Na Dunaju je prvo nagrado odnesel Rubinstein, drugo Tartakower, tretjo Wolf. Šele četrto, peto in šesto nagrado je Aljehin delil z Maroczyjem in Tarraschem. Tako slabo Aljehin prav za prav nikdar ni bil igral kakor na Dunaju.

Zato pa se je takoj revanširal, že spomladi leta 1923. Na velikem turnirju v Karlovih Varih je delil prvo, drugo in tretjo nagrado z Bogoljubovom in Maroczyjem. Četrto in peto nagrado sta delila Reti in Grünfeld.

Ko sva se leta 1922. po londonskem turnirju z Aljehinom vozila iz Doverja v Ostende, mi je dosti fantaziral o svojih načrtih. Svetovno prvaštvo mu je vedno stalo pred očmi. Uverjen je bil, da si bo pridobil vsa rafinirano tehniko Capablance in da bo potem večja njegova iznajdljivost odločala.

Toda pot do vrha je tudi v šahu trnjeva. Leta 1924. se je odpravil Aljehin v Ameriko na veliki turnir sigurno z nado, da bo potolkel vse. Toda varal se je. Capablanca je zasedel pred njim drugo mesto, na prvo pa se vsedel bivši svetovni prvak dr. Lasker. Razume se, da je ves svet stal pred vprašanjem, kdo bo prav za prav kraljeval — Lasker ali Capablanca. Na Aljehina takrat še niso mislili.

Aljehin pa ni popustil. V Baden - Badenu je leta 1925 v najlepšem slogu odnesel zopet prvo nagrado, pustil Rubinsteina na drugem, Sämischu na tretjem, Bogoljubova na četrtem mestu in pokazal, da je vsaj prvak Evrope. Njegove partije tega turnirja so pravi biseri šahovske umetnosti.

Ko sem o božiču leta 1925. prišel na turnir v Hastingsu, sem se zopet srečal z Aljehinom. Bila je interesantna borba. Od devetih partij sva jih dobila oba osem, našina partija je bila neodločena. Delila sva prvo in drugo nagrado.

V marcu leta 1926. sva zopet igrala v turnirju na Semmeringu. Aljehin je zelo nesrečno začel. Izgubil je prvi dve partiji. Potem pa se je pobral in dobival igro za igro. Najina partija je bil boj prve vrste. Premagal sem ga. Vkljub temu je zasedel drugo mesto, jaz pa tretje. Prvo nagrado je odnesel Spielmann.

Takoj na to je Aljehin igral še v Dresdenu. Tu mu je Niemcovič pobral prvo nagrado. Ostala mu je druga, tretjo je dobil Rubinstein, četrto Tartakover. Še vedno Aljehin ni bil zrel za čast svetovnega prvaka.

To se je pokazalo v marcu in aprilu leta 1927., ko je New York povabil šest največjih mojstrov, med njimi Aljehina in mene, na velikansko borbo. Capablanca je z lahkoto zopet pobasal prvo nagrado. Res je, da vsi njegovi konkurenti nismo bili v pravi formi. Aljehin je s težavo prišel na

drugo mesto. Niemcovič na tretje, jaz na četrto.

V Kecskemetu pa je Aljehin zopet dobil prvo nagrado, poleti 1927. leta. Turnir ni bil prvovrsten in Aljehin se ga je udeležil le zaradi treninga. V oktobru istega leta je namreč imel pričeti dolgo pričakovani boj s Capablancu za svetovno prvenstvo, ki so ga priredili Amerikanci v Buenos Airesu.

Takrat, oktobra, sem bil v Londonu. Prvi telegram iz Južne Amerike, ki nam je sporočil zmago Aljehina v prvi partiji, nas je presenetil vse. Prav nič nismo pričakovali, da bo že šlo. Pa je res šlo zelo težko. Boj je bil neverjetno srdit in dolgotrajen. Celih 34 partij sta morala Capablanca in Aljehin igrati, preden je padla odločilna šesta zmaga. Šele 30. novembra 1927 leta je dobil Aljehin šesto partijo in z njo naslov svetovnega prvaka. Capablanca je zmagal trikrat, 25 partij je bilo neodločenih.

Aljehin na šahovskem prestolu imponira danes vsemu šahovskemu svetu. Letos je v San - Remu pokazal, da je lev. Dobil je prvo nagrado v takem stilu, da so ljudje nehali misliti na Capablancu. Simpatičnemu velikemu slovenskemu mojstru privoščiti po tolikih naporih, po tolikih delnih uspehih, po plodovitem delu, končni življenjski uspeh vsakdo. Mi, slovenski šahisti, prav gotovo.

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja, 7. decembra.

LJUBLJANA 8: Osuševanje zemlje. — 8.45: Tuberkuloza otrok. — 9.15: Versko predavanje — 9.35: O evropskem gospodarskem življenju. — 10: Preno cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Koncert radio - orkestra. — 12: Napoved časa in poročila. — 15: O kmečki ženi. — 15.30: Koncert klaviolne s petjem. — 19.30: Humoristično "tivo. (Milčinski). — 17: Veseloigra "Lotevja". — 20: Duet: g. Gostič in ga Poličeva. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 8. decembra.

LJUBLJANA 9: Pomenki s prijateljsko vrta. — 9.30: Versko predavanje. — 10: Preno cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Koncert radio - orkestra. — 12: Napoved časa in poročila. — 15: O kmečki ženi. — 15.30: "Ave Marija" v glasbi (ga. Sax-Prištokovska). — 16.30: Koncert radio - orkestra. — 20: Koncert godbe Dravske divizije. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Radio - orkester.

BEOGRAD 11.25: Plošče. — 12.45: Kon-

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5.

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

cert orkestra. — 17: Preno zvočnega filma. — 20.30: Dramski večer. — 21.15: Koncert orkestra. — 22.20: Poročila. — 22.35: Ciganska godba. — ZAGREB 10: Preno kmečkega zbora. — 17: Preno zvočnega filma. — 20.30: Rezervirano za prenos. — 22.40: Lahka večerna godba. — PRAGA 16: Preno koncerta iz Bratislave. — 18: Weberjeva opera "Čarostrelec na ploščah. — 19.15: Koncert tamburaškega zbora. — 20: Preno programa iz Brna. — 21: Poljuden koncert orkestra. — 22.20: Jazz - band iz Moravske Ostrave. — BRNO 16: Preno koncerta iz Bratislave. — 18.15: Arie in pesmi. — 19: Dramski večer. — 20: Miklavžev večer. — 21: Preno koncerta iz Prage. — VARSAVA 17.40: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Leharjeva opereta "Paganinic. — 22.15: Plošče. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Odločki iz operet. — 15.20: Koncert orkestra. — 17: Glasbeni program za deco. — 19.35: Lahka godba orkestra. — 20.30: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra: Brahmovske skladbe. — 22.20: Jazz - band. — BERLIN 19.20: Mešan glasbeni program. — 20: Balade. — 21.10: Koncert komorne glasbe. — Godba za ples. — LANGENBERG 19.45: Koncert pevskega zbora in solistov. — 21.15: Koncert komorne glasbe. — Nočni koncert in ples. — MÜHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Orkestralni koncert. — 22.40: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 10: Cerkvena glasba. — 12: Koncert orkestra. — 17.15: Lahka glasba. — 19.15: Ciganska godba. — 20: Cerkveni koncert. — 21.10: Recitacije. — Koncert vojaške godbe. — RIM 17.30: Preno violinskega koncerta. — 20.40: Lahka italijanska glasba.

Torek, 9. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Gospodarsko predavanje. — 19: Mladinska ura. — 19.30: Nemščina. — 20: Predavanje o Belgiji. — 20.30: Večer Joh. Straussa (radio - orkester). — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jazz - band.

BEOGRAD 11.25: Plošče. — 12.45: Kon-

cert radio - orkestra. — 16: Plošče. — 17.30: Narodna glasba. — 20: Koncert operetne glasbe. — 20.30: Preno eksperimentalnega predavanja z Dunaja. — 21: Preno iz Zagreba. — 22.45: Poročila. — 22.50: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.10: Koncert historične glasbe. — 22.10: Lahka godba orkestra. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.20: Preno koncerta iz Brna. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Komorna glasba. — 21.30: Klavirski koncert. — 22.20: Lahka godba iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Preno koncerta iz Prage. — 19.20: Koncert orkestra. — 20: Preno koncerta Brnske filharmonije. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — VARSAVA 17.45: Preno simfoničnega koncerta iz filharmonije. — 19.50: Preno opere iz gledališča v Poznanju. — DUNAJ 11: Plošče. — 12: Opoldanski koncert. — 15.20: Plošče. — 19.35: Koncert stare dunajske glasbe. — 20.30: Fiziološko eksperimentalno predavanje. — 21.10: Gledališki večer. — 22: Plošče. — BERLIN 19.20: Pevski koncert. — 20: Preno Straussove opere "Salomca" iz gledališča v Draždanih. — LANGENBERG 17.15: Večerni koncert. — 19.45: Skladbe Johanna Straussa. — 20.30: Preno eksperimentalnega predavanja z Dunaja. — Nadaljevanje koncerta. — MÜHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 19.05: Glasbeno-literarni program. — 19.50: Koncert godbe na pihala. — 20.30: Preno eksperimentalnega predavanja z Dunaja. — 21: Mešan glasbeni program. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert kvarteta. — 17.30: Koncert godbe na pihala. — 19: Narodne pesmi. — 19.30: Pevski in klavirski koncert. — 20.30: Preno eksperimentalnega predavanja z Dunaja. — Ciganska godba.

Kino

Rihard Tauber kot kitajski princ v zvočnem filmu "Dežela solnca"

Na tisoče in tisoče let je stara kultura Kitajcev in ravno tako star je njihov brezizrazni smeh, smeh modrijanov in gospodarjev nad dušo in telesom. Kitajski zid loči to deželo od drugih dežel, njih smeh pa deli dušo Kitajca od zunanje sveta. Kaj koga brigaa, kako se počuti? Bol, mrznja, gnev, radost, zadovoljstvo zadržujejo ali razsvetljejujejo dušo, toda kar se odigrava v srcu Kitajca, to zakriva on z neprekošnjivo umetnostjo, s svojim večnim smehljajem na ustnicah.

Beli ljudje smo v tem oziru napram Kitajcem skoro otroci. Naše razpoloženje ali nerazpoloženje spozna vsakdo že na naši zunanosti, v našem glasu, razkrije ga vsaka naša kretnja. Razlikujemo se po svoji lastni civilizaciji in kulturi od Kitajca in njegovega mišljenja, zato nam je težko razumeti njegovo duševno stanje. Kitajec se na zunaj nedolžno smeja, v notranjosti pa mu morda razjeda srce najglojba bol. Te kitajske sposobnosti ne bomo nikdar doumeli.

Richard Tauber, znameniti komorni pevec, znan naši publiko iz filmov »Ne verujem več nobeni ženski« in »Pot k slavju«, je stal pri snemanju svojega tretjega zvočnega filma »Dežela solnca« pred težkim psihološkim vprašanjem. Z vsa resnostjo se je uživel v vlogo kitajskega princa, plemenitega človeka, ki mora svojo bol popolnoma zatreči in kazati na zunaj zadovoljno in srečno lice.

Vzhod in Zapad — dva različna sveta — sta različna tudi v ljubezni. Težka je usoda onih, ki ne upoštevajo te razlike in čijih srca se kljub temu spojita v ljubavno pesem. Ljubezen ni nikoli tako jaka, da bi mogla izgledati ovire, ki so jih ustvarila stoletja. Bela ženska ostane sužnja svoje krvi do smrti, istotako pa tudi žolti aristokrat, katerega ni mogla sprejeti v tem oziru naša evropska civilizacija in vzgoja v Parizu.

Richard Tauber predstavlja v filmski opereti »Dežela solnca« kitajskega princa, ki je razumel bol svoje žene, zaslužnjene v njegovem naročju, zaslužnjene s tajnimi in nevidnimi sponami, ko se je rodilo v njem srcu hrepenenje po ljubezni človekom bele polti. Princ jo razume in ji končno daruje svobodo. Svojo globoko bol pa zakriva zunanjemu svetu s tisočletnim brezizraznim nasmehom Kitajca.

Film »Dežela solnca« je delan po Leharjevi opereti »Dežela smehljajna«. Lepa vsebina, zlasti pa s Tauberjevim krasnim glasom podane popevke »Vedno smehljajti«, »Tvoje je moje srce« itd. zagotavljajo filmu zmagovito pot po vsem svetu.

Vitezslav Novák — šestdesetletnik

Češki narod se spominja šestdesetletnega skladatelja Vitezslava Nováka, ki je med živimi češkimi glasbeniki nemara največji, najslabši. Njegove skladbe so bile že ponovno izvajane tudi na naših koncertih; ime in umetnostni značaj Vitezslava Novaka potakem nista neznan našemu koncertnemu občinstvu.

»Novak je ustvaril epoho v češki glasbi, piše neki glasbeni kritik. »Je mogočno vzbočen most, ki nas spaja z dobo Bedřiha Smetane in Antonina Dvořaka ter temeljni stebel v zgradbi češke moderne glasbe. Njegovi začetki — šestdesetletna življenja mu je hkrati štiridesetletnica dela — segajo v dobo, ko sta A. Dvořak in Zdenko Fibich stala na višku svoje tvorbe. Bodoči mojster je v prvih skladbah že precej samostojen, čeprav navezuje na češko glasbeno tradicijo. Njegove zunanje glasbene simpatije so bili Schumann, Čajkovskij in Grieg. Učil pa se je najprej pri Dvořaku, nato pa pri Johannesu Brahmsu.

V drugi zrelejši dobi svojega razvoja je V. Novák odkril nove, še deviške vrelce svoje skladateljske inspiracije v prirodi Moravske in Slovaške ter v melodijah narodnih popevke obeh dežel. Življenje v teh krajih, mogočno doživljanje prirode v Tatrah in romanje po moravskih ravninah, kjer je živel svojevrstna ljudska muzika — vse to je napolnilo Novákovega duha z novo tvorno silo in je dalo njegovi umetniški fiziologiji dokončne forme. Nastala so nova močna dela, ki jih odlikuje parska sila razvalne tvorne inspiracije. Folkorni elementi se zbrano živijo s svojstvenimi nastroji skladateljeve duše.

Tretjo stopnjo Novákovega umetniškega razvoja so odločili novoromantični vplivi (Mahler, R. Strauss, Vincent D'Indy). Doživljenj prirode, ljubezni in narodne folklore se pridružuje četrti močni element, tolikanj značilen za vsak romantizem, kjer koli se pojavi: hrepenenje (N. pr. njegova znamenita »Pesem o večnem hrepenenju«).

To pa so le vnanje oblike njegovega razvoja. Na znotraj stoji Novák samooden, veliki, titanski. Njegova dela osvajajo po veličini svoje celote. »Slovaška snitca«, v Tatrah, kvartet D-dur, Sonata eroica itd. so čisto na koncertnih programih. Novákovska skladateljska delavnost je velika in mnogostranska; med sodobnimi evropskimi skladatelji mu gre častno mesto, ki ga v zadnjem času čedalje bolj priznavajo tudi drugi narodi.

Vitezslav Novák je še poln sile in volje do stvarjanja. Zato njegov narod od njega še mnogo pričakuje.

Pustolovščina v sanjah

Pihal je močan veter — prav takšen, kakršten buči časih v sanjah nad našimi glavami, če sanjamo, da plavamo nad krošnjami dreves, ki se upogibajo. priklanjajo, tonejo pod nami. Njej pa se je zdelo, da prvi avto skozi drevored platan vzdolž ceste.

Ime spremljevalca ji je bilo neznano, »gospod« pa se mu ni upala reči. Tedajci se je prisiljeno nasmehnila:

»Saj se bova ubila, če bova tako drvela naprej.«

Na tej sanjski vožnji je bila še nekako moralno in malomeščansko nastrojena. Pustolovščina ji je ugajala le toliko, v kolikor je bila izključena sleherna opasnost. Da bi uživala v tej groznici, ki jo je bila popadla, pa ni bila dovolj perverzna.

»Le nič strahu!« jo je tolažil moški ob volanu. »Predragoceni ste mi, da bi vas zapravil že takoj v začetku izleta!«

Napravila je ponižno kretinjo in dvignila obe roki, ki sta ležali prekrižani na kolenih. S tem je kanila reči: Kaj menite, da je moja oseba tako silno važna? Hkrati pa jo je preletelo od temena do peti. Kajti odkrila je, da je tudi v njej, kakor v duši vsakega človeka, vse polno protislovij.

Dobila je vtis, kakor bi se zmedla in zmešala vsa okolica. Tudi ni mogla razločiti, če rosi meglja ali pada dež. V resnici pa je bil mil jesenski dan. Samo pred njenimi očmi je plaval nekakšna motna slika in solnce je poljubljalo zemljo z zadnjimi žarki.

Mlada žena, ki se je doslej vozila samo s podzemno železnico in z avtobu-

si, je namreč prvič v svojem življenju sedela v avtomobilu.

Vprašala se je: Kaj prav za prav delam tukaj? Joj, če bi me ugledal moj mož!

Tedajci je občutila toliko poguma, da se je nagnila k spremljevalcu ob krmilu. Pogledala ga je izpod trepalnic. Bil ji je všeč. Kako tudi ne — ko je bil mlad, eleganten, bogat in nedvomno eden izmed tistih ki se ničesar ne boje in ki se ne dajo tako kmalu oplahiti.

In zopet se ji je v mislih odprl pogled na njeno stanovanje. Tam je bilo vse na svojem mestu, nudilo so se vse udobnosti — morebiti celo preveč. Njen mož je hotel, da je vsaka reč na svojem mestu. In tako je povsod vladal red, da bi mogel celo slepec s tipom najti vsak predmet. Ona pa se je z velikansko težavo prilagodjevala temu življenju.

Medtem, ko so njene misli hodile drugod, pa je dirjastil avtomobil z neznanom naglico svojo pot. Spremljevalec ob volanu je jedva tu pa tam znil kakšno besedo. Le od časa do časa je napravil kako opazko. Z izredno spretnostjo je prehitaval avtomobile, voze in tovorne avtomobile. Sirena je v tem položaju nenehoma pela. Njej se je zdelo kakor da je na kakšni ladji, ki je zšla v debelo megljo na odprtem morju. Da, to, kar je doživljala sedaj, je bila resnična pustolovščina.

Nato se je skušala zbrati, osredotočiti. Mož, si je dejala, se gotovo ne bo vznemirjal. Jean opoldne ni prihajal domov. Kaj pa Aneta? Kaj bo mislila ona? Mogoče bo mislila, da se ji je kaj pripetilo. In videla jo je pred seboj, ka-

ko stoji v kuhinji, pred ognjiščem, pred kozami in lonci. Obed je gotov, gospe pa še ni od nikoder. Kako sem mogla biti tako neoprezna! — si je rekla.

Hotela se je skloniti k ušesu spremljevalca in mu reči:

»Ustavite, ne morem, ne smem naprej z vami! Vrniva se v Pariz. Prosim — ne, zahtevam, da obrnete avto!«

Toda baš ko se je bila odločila, da mu to pove, je avto zmanjšal brzino in se ustavil pred garažo, katero je vozjač očitno dobro poznal.

Kakšna pa je bila tista neodoljiva sila, kateri se ni mogla upreti, da ni ostavila vozila in stopila iz avta? Hotela je krikniti, a tisti čas jo je nekaj stisnilo v grlo. Potem ji je prišlo na misel vprašanje, čemu je sploh stopila v avto? Zdelo se ji je, da se vozi že mesec dni in da ne more stopiti iz avtomobila brez pomoči spremljevalca. Tudi je imela vtis, da nenehoma preži nanjo. Od kod je ta človek? se je vprašala tiho v mislih. Kakšen je njegov poklic? Ni si vedela odgovoriti. Kako naj se ga otresem? ji je šinilo skozi možgane.

Med prejo takšnih in podobnih misli se je zgodilo nekaj nepričakovanegega. Vrata vozila so se nenadoma odprla sama od sebe. In strah in groza! Separirana soba je zijala vanjo in njena okna so gledala na vrt, ki je bil obrobljen z zelenjem.

Bilo je toplo, soparno vreme. Vzdušje je omamljalo.

Tedaj se ji je zbudil v prsih čuden občutek. To je bil občutek razburjenja in obenem kesanja.

In zopet se je videla drugje. S ponosom v duši si je govorila: Nikoli nisem

prevarila Jeana, čeprav je šlo mimo mene toliko in toliko slučajev. Sedaj pa ... sedim tukaj z neznancem. Ali sem to jaz? Resnično, komaj si verjamem!

A zbudil se je v njej še drugi glas, ki ji je govoril drugače. Opominjala jo je vest, da utegne imeti njen prvi korak usodne posledice... Hej nepremišljenost! si je dejala. Hodi je prav za prav ta moški, ki te vodi po svetu v drvečem avtomobilu? Kaj mu je do e-be? V Parizu je neštevilno pustolovcev in nepridipravov, ki preže v vsakem vogalu na žrtev.

In padla je v medlevalo.

Na mizi je bilo vse polno jedi in pijače. Jedva se je dotaknila tega, kar se nudilo na izbiro.

Polagoma pa je postajala odvažnejša. Čudila se je, kako je mogla biti v začetku tako slabotna, da je skoro podlegla skušnjavi.

»Ah!« si je rekla, »bodimo enkrat v življenju nekaj drugega! Da vidim, kako se bo to končalo!«

Ob štirih popoldne je ostala sama. Pred pol ure jo je neznanec zapustil z izgovorom, da hoče poravnati račun in pripraviti avtomobil za odhod. Slišala je tudi, kako so po hodniku mimo sobe prihajali in odhajali ljudje. Bil je velikanski promet! Počakal je še četrte ure. Nato ji je postalo tako mučno, da ni mogla več vzdržati sama. Stopila je torej iz sobe.

Na hodniku je slišala glas, ki je dejal: »Gospod se je odpeljal z avtomobilom!«

Kakor blisk ji je šinilo nekaj v

možgane in nenadoma se je zavedla svojega položaja. Do Pariza je bilo z vlakom dve uri! Ta neznanec jo je strašno prevaril! Zda bo njen mož vedel, da ni obedovala doma, Aneta mu bo vse povedala.

Kriknila je.

»Kaj pa ti je?« je začela poleg sebe znan glas.

»Ali me lastnik hotela tika?« ji je prišlo na pamet.

Bila je že popolnoma budna... Sanjalo se ji je Hvala Bogu! Jean je ležal poleg nje in jo je spravešal, kaj ji je, da je tako nemirna v spanju.

Prižgala je luč: bila je peta ura zjutraj.

»Tako sem se bala...« je rekla. »Sanjalo se mi je, da so me vrgli v globoko, temno klet, iz katere nisem mogla zlezi.«

»Pah! To so otročarije« je rekel Jean. »Le pomiri se... Slabo si spala...« jo je tolažil mož s pokroviteljskim glasom.

KRALJESTVO MODE

Zimski sport in moda

Moti se, kdor sodi, da se sportna moda ne izpremenja. Kakor v drugih panogah, imamo tudi tukaj neštivilne večje ali manjše izpremembe, ki se ne izražajo samo v silueti, temveč tudi v barvah in blagu sportnega dresa. Razen tega se moramo predvsem ozirati na praktično uporabnost oblačila, kajti pretiran luksuz tu ni na mestu. Prav tako se moramo izogibati afektivne sprimitivnosti. Sportni dres ne sme ovirati naših kretanj in kazati našega razpoloženja, mora pa v vseh okoliščinah ohraniti nekako sportno eleganco. Zato se moramo vedno posluževati blaga, ki je nepremojljivo in tako tkano, da se vlaga in sneg ne moreta vsesati vanj in da vsa voda kar najhitreje odteče. Velike važnosti so tudi dobre barve, kajti zimsko sonce in neprestana vlaga zahtevata prvovrstnih barv. Občutljive in slabe barve tu vedno nelepjo obledijo. V zimskosportni modi so najbolj priljubljene močne in žive barve, ker ustvarjajo z zasneženo okolico vesel kontrast. Najvažnejšo vlogo igra tu moda pletenin, ki je tudi letos ustvarila mnogo lepoga, zlasti razne sintarizirane zimsko sportne kose, katerih ornamentika je bolj fantastična kakor lani.

Zimsko-sportna oprema se seveda ravna po uporabi, ker ne moremo rabiti istega dresa za smučanje, drsanje in sankanje.

Lani smo videli pri drsanju dame v pletenih jumperjih in krilih iz blaga, letos so drsalne obleke cele iz pletenega materiala. Pleteno krilo je zvončasto ali nagubano, da ne ovira gibanja.

Smučarski sport stoji še vedno v znamenju norveških blač, toda s to razliko,

da elegantna žena ne nosi več prej tako priljubljene, obilgane lumbarske jopice iz blaga, temveč se poslužuje pletenega kazaka, ki je visoko prepasan z usnjenim pasom in daje postavi visok in vitek izgled. Tu najdemo čudovito pisane vzorce. V ospredju zanimanja stoje razni intarzirani crnamenti žarkov. Naša slika kaže na prvem mestu elegantno kombiniran smučarski dres s plamenasto intarziranimi motivi, ki se ponavljajo na rokavih. Sweater oblika je letos zopet jako priljubljena.

Gospod nosi letos h knickerbockericam »kanadsko« volneno bluzo ki predstavljaokusen in posrečen kompromis med telovnikom in »shakerjem« (slika 2).

Pod kožuhom nosimo na zimski promeni najraje trolejen pleten kostum, ki ga dopolnjuje svetla pralna bluzo. Taki kostumi najlepše učinkujejo v progasti ornamentiki (slika 3).

Za sankanje se oblačimo letos v nazubano kratko krilo in nosimo preko tega asimetrično vzorčast pisan jumper. Novost na tem polju je jumper s kosmatim pletenim stuartskim ovratnikom (zadnja slika).

Krzneni šali namesto ovratnika

so najmodernejša in najbolj priljubljena oprema novega plašča. Imajo prednost, da so jako topli in jih moremo nositi odprte ali zavezane, tako da predstavljajo ideal krznene ovratnika. Razen tega so tudi izredno dekorativni. Tudi najenostavnejši plašč deluje elegantno s krznenim šalom. Često vidimo oblike šofa iz krzna, ki je zašito v različne smeri (slika 1). Črni šali iz tankih kože niso dragi in so izredno priljubljeni (slika 2). Najlepše so šofe iz hermelinov ali njih imitacije, ki so izdelane, kakor kaže naša zadnja slika.

Kožuhovina

za žoičena

darila

vsled obitne zaloge znaten popust!

Največio izbiro

damskih plašcev

po jako ugodnih cenah nudi tvrdka

L. Rot

KRZNARSTVO

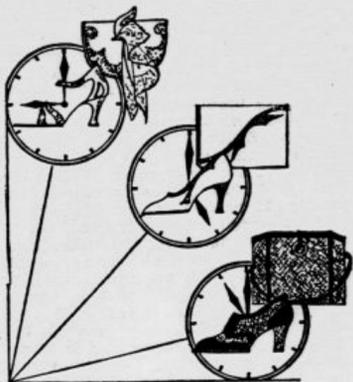
Ljubljana

Mestni trg 9

Skladnost čevljev in torbice

je modno pravilo, ki se mu mora pokoriti dama, ki hoče veljati za absolutno elegantno. Večerna torbica je vezana na isti način, kakor moderni večerni čevlji, ki imajo čisto obliko izrezanih sandal. Popol-

danska torbica je kombinirana iz gladke in eksotične kože. Istega efekta se poslužujejo odgovarjajoči popoldanski čevlji. Trottoerska torbica je izdelana iz tweeda in je opremljena z usnjenimi progami ter se sklada z enako izdelanimi čevlji.

ATELJEU
NOTERANJO
ING-J. OMAHEN
ARHITEKTURA
LJUBLJANA
KOLDOVRSKA ULICA 28 1/2

Zdravniška posvetovalnica

G. A. G. v G. D. 1). To bo bolezenski znak, a ne konstitucionalna anomalija. O priliki se kakšen organ trebušne dupline napne in povečan pritiska na organe v prsmem košu n. pr. želodec ali razširjeno široko črevo. Splošne sočbe, če je ta sprememba ozdravljiva ali ne, ne moremo dati, ako ne poznamo pravega vzroka bolezni. Ad 2). Srce se poveča (razširja in odebli hkrati ali pa samo eno izmed teh dveh) vsled mnogih organskih napak na zaklopnih, nadalje če je nekje nastala ovira krvnemu obtoku, pogosto vsled obolenja ledvic. Poveča se pa tudi srce, če se nalaga mast na srce in je prav dobro zalito s toščo. Manjše bo postalo srce pri splošnem hiranju in kadar izgublja tekem časa svojo mast. Tudi pri organskih napakah se utegne zmanjšati obseg, če se delovanje srca ustali. Ad 3). Znaki so premo- jasni. Bolečine pod prsnim košem na desni strani prihajajo event. od obolenja jeter, žolčne mehurja, ledvic; niti siepč se ne da izključiti. Morda pa je vendar vneta desna reburna mrena ali pa gre za kajkšno nedrebrno nevralgijo. Kakor vidite, je možnosti zelo mnogo. Ad 4). Da ostane jed 2-3 dni v telesu, preden se popolnoma iztrebi, je po Rubnerju še normalno. Sicer zavisi čas od kakovosti hranil, od mnogih slučajnosti in je tudi individualno različen. — Pozitivna znaka sta bolečine v trebuhu in odebelenje srca. Točen odgovor vam utegne dati le nekdo preiskava. — Ga. G. B. K. L. Cemu obupati? Ste sturili komu kaj žalega? Če ste na tem, da prevzamete od narave vam določeni vzvišeni poklic materinstva, vas obhajajo tako črne misli, ki vam ne dajo več normalno misliti. Ali vam bodo oni, ki kažejo s prstom na vas, v vaš žalosti kaj pomagali? Velite jim, naj pometajo pred lastnim pragom in naj trkajo na lastna prsa. Vsa zloba pada nanje. Vest vam je čista in podle nature vam ne morejo ničesar. Velika bo vaša zasluga, če darujete življenje novemu jetju, spočetemu v ljubezni. — Ako pa čutite boizenške znake, poiščite zdravnika in mu v vsakem oziru zaupajte. — Ga. T. J. v Lj. Iz vašega krat-

Po dnevnem naporu zahteva vaše živčevje kakor tudi celo telo osveženja in okrepljenja. To vam nudi

Eau de Cologne Mon Parfum
odličan proizvod tvrdke

Parfumerie Bourjois Paris

Edino zastopstvo:
Mr. ph. Bela Vary, Zagreb
Smičičkova ul. 23. Telefon 49-99.

kega popisa ni razviden pravi vzrok rdečemu nosu. Lokaino si bomo skušali pomagati s salicilskim žveplenim ali hitioliskim milom, z resorcinso pasto. Vzporedno pa se morajo odpraviti vse druge motnje kakor nenormalna prebava, ovire v krvnem obtoku, malokrvnost, pri ženski afekcije spoloviti itd. — »Dušanovskij«. V topli vodi kurje oko omečamo in odlučimo ali odrežemo nenavadno debelo roženo plast. Večkrat bo treba to ponoviti. Oskrbite si komodno obuvanje! — G. D. M. v T. Ad 1). Moški, ki se mu je kapavica komplicirala z vnetjem obojega moda, more biti ključu temu še priznan kot oče. Prejšnja spolna bolezen povzroča sicer pogosto neplodnost, ampak ne vedno. Kjer je dana možnost za ploditev, je tudi možno očetovstvo. Navadno zdravniško pričevalo o impotentnosti utegne pomagati le tedaj, če je ponovna mikroskopska preiskava negativna. — »Zanemarjen želoček«. Da, Normacol. Vzrok pa ne tiči v želočku, marveč v črevesju. — »Neprostovoljni materialist«. Dragi prijatelj! Vedi, da ni to vse skupaj prav nič strašnega, Morda malo pomembna živčna razdraženost, ki je vir vsem drugim motnjam in ne narobe! Proč s tem pesimizmom, ki ga še dosti ostane za stara leta. Svetujemo Ti, vdeležuj se aktivno in izdatno telesnih vaj in kakršnegakoli sporta, da je telo zvečer početno trudno. Z utrujenostjo pa pride v teh mladih letih zdravo spanje. — G. V. A. v Mariboru. Soglašamo povsem z navodili vašega zdravnika, ki je smatral kontrolno preiskavo v gotovih presledkih za potrebno. Kri se preiskuje tudi v bolnici vašega mesta ali se pošilja odtod v ljubljanski higijenski zavod. — G. H. T. R. Pri malokrvnosti zapisujemo zelo pogosto arzen. Jemanje arzena v kapljicah n. pr. Fowlerjevo tinkturo s primesjo in strogo pazili, da prične pacient z malo dozo (n. pr. 3krat po 5 kapljic dnevno), da polagoma stopnjuje dozo, na kar jo zopet polagoma krči na izhodno dozo. Takšna kura traja po 1 mesec in več. Ako je potrebno, se kura ponovi. V drugem primeru se bo dajal arzen v podkožnih injekcijah. Arzen vpliva na presnavljanje in tudi na kožo, ki jo »pomlađi«. Vendar morate pomisliti, da je arzen hud strup, da njega učinek še docela ne poznamo. Strupi se dobivajo le proti receptu. — G. R. V. v P. Gre vsekakor za živčno bolezen in bo najboljše, če pojedete vsaj za par dni na živčni oddelek banovinske spl. bolnice. Pregled potreben. — Ga. P. N. v Zm. Gnoječe se rane, iz katerih se skozi mesec in leta izceja gnoj, bodo skoraj gotovo tuberkulozne. Bojn organ leži globlje v okončini ali ostalem telesu in gnoj odteka iz njega po oni fistuli. Tuberkuloza kosti kaže takšne gnojne fistule. Zdravljenje bo splošno, obsevanje, bivanje na morju, če so drugače pljuča zdrava ali brez aktivnega procesa. Tudi v naši državi imamo ob morju takšna zdravilišča. — »Röntgen«. Pred presvetljanjem z röntgenskimi žarki se napolni želodec z kontrastno maso, ki daje žarkov ne propušča. V sled tega dajejo vse dupline v želočku, črevesju itd., ki prejmejo kontrast, senco na zaslonu.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Avstrijalec
Smyrna in Perzia

PREPROGE BANYAI
pristno vozlane

Nizke cene

NAHOD odprav. NOSAL-prašek.

Križaljka „Kamen“

Besede pomenijo navpično: 2. italijanski spolnik, 3. ime slovenske filmske dive, 4. pritrjevalnica, 6. otok v Jugoslaviji, 7. bilvališče prvega človeka, 10. časomer, 12. zabavišče, 13. mrzla jed, 16. pripomoček za čiščenje kovin, 17. del kolesa, 18. mati, 19. žensko kralno ime, 21. grška črka, 22. roman Knuta Hamsuna, 23. bolezen,

1.	2.	3.	4.		
	5.				
6.		7.			
8.		9.			
	10.				
11.					
12.		13.			
14.		15.			
		16.			
17.		18.	19.	20.	21.
	22.		23.		
24.					
	25.				

Vodoravno: 1. olupčevalno sredstvo, 5. oče, 8. Prešernova vprašalnica, 9. predlog, 11. predplačilo, 14. igralna karta, 15. številko, 17. osebni zaimek, 18. gib, 20. ploščinska mera, 22. zdravnik, 24. puščavnik, 25. na sličem način.

Rešitev križaljke „Sv. Miklavž“

Vodoravno: 2. voz; 5. ona; 6. Vis; 8. Ig; 11. os; 13. lisa; 15. Lim; 17. Krakov; 19. Orel; 20. Levjar; 22. med; 23. soda; 24. Ana; 26. tun; 27. goba; 29. ali; 31. žica; 32. udarec; 34. Vid; 35. bos; 36. se; 37. Ajax; 38. krema; 39. kafra; 41. vi; 42. ka; 43. I. N. R. I.; 44. kri; 46. Ana; 48. blato; 51. lido; 53. mi; 54. Osor; 55. ovoi; 57. Kastilija; 59. lator; 60. da; 61. as; 62. osa; 65. kava; 67. kotel; 69. Laokoon; 70. ako. Navpično: 1. zvon; 3. on; 4. za; 6. vi; 7. Ig; 9. pika; 10. pav; 11. Olomuc; 12. sirena; 13. liva; 14. Sora; 16. med. 17. klobasa; 18. redar; 21. Galija; 23. Sodoma; 25. Novorin; 26. tir; 27. Gubeč; 28. ocean; 30. lida; 33. Eskimo; 38. ki; 40. Fran; 41. vi; 45. Radoslav; 47. Azija; 48. Bloke; 49. lisa; 50. torta; 52. Volosko; 53. moj; 56. Vir; 58. iva; 60. dan; 62. otok; 63. seno; 64. alt; 66. alt; 68. oka.

NAPREDEK V MEDICINI

Pri bolečinah v sklepih in udih kakor pri prehladu jemljejo mnogi ljudje Togal-tablete. Togal odgovarja modernemu mišljenju in predstavlja novost in napredek v zdravljenju. Togal je preizkušen na mnogoterih klinikah in bolnicah in se potrjuje njegovo odlično učinkovitost celo v zastarelih slučajih, v katerih druga sredstva niso pomagala. Togal učinkuje naglo in sigurno proti revmatizmu, protinu, ishijasu, hripi, živčnih bolečinah in glavobolu. Togal učinkuje takoj in je popolnoma neškodljiv za želodec, srce in ostale organe. En poizkus je v Vašem lastnem interesu. Vsaka lekarna ima Togal-tablete v zalogi in Vam jih more najhitreje dobaviti. 17130

Jod proti nahodu

Dr. Weis, zdravnik v nemškem mestu Ronnu, je dognal, da zabranjuje uporaba joda, ki ima danes tako veliko vlogo pri zdravljenju golše, tudi nahoda. V to svrhu vzameš 10 do 20 cm dolgo palčico ali žveplenko in jo na enem koncu oviješ z nekoliko bate. Ta konec pomočiš za eno sekundo v navadno jedovo tinkturo, kakršno dobiš povsod, in ga nato prižgeš. Držiš palčico kakih 30 cm od ust, se nagneš nad plamenček in vdihuješ skozi nos in usta jedove pare. Nahoda ne dobiš. A važno je pri tej metodi to, da jo poskusiš, čim začetis, da se te nahoda loteva, kajti pozneje ne učinkuje več tako gotovo

Zgodba o Anatolu Andrejiču

Poslednji daljši jesenski izlet se nam je že drugi dan temeljito izmaličil. Od ranega jutra je kapalo po nas in kolikor bolj se je voda vpijala v obleko, toliko težje breme smo občutili na ramah in s temi občutki nas je minevala dobra volja. Čutil sem že na nekaj mestih neprijetni hlad vode na topli koži in kakor odrešilo mi je prišlo godrnjanje »Milanove« naslovljeno Ivanu, vodnji naše tročlenske odprave:

»Kaj bo nekdan tvoj Sv. Duh? Komaj se vlačimo iz blata. Do zadnje nitke sem že prišel, pa še ne pridemo iz te goščave.«

»Ravno sem premišljal, da li ne bi šli vedrit k temu kmetu gori v reber. V temni laško zaidemo in ne verjamem, da bi prišli še za svita k Sv. Duhu. Kaj pravi ta?«

»Le brž kam pod streho, kdo se bo ubijal po temi in v dežju.« sva odbrila nasvet skoro v en glas.

»Nu, pa krenimo v reber, več ko pol ure ne bo. Poznam kmeta; izvrsten mož je. Vesel nas bo v svoji samoti, rad ima, ako se kdo zateče k njemu.«

Stopili smo bodreje in čez pičle pol ure nas je pozdravil Omejec, gospodar zadnje naše domačije ob meji. Izkazal se je res kot prijeten človek in da nismo bili tako trudni, bi se bili pomenkovali z njim in z njegovo družino pozno v noč. Polagoma pa je začel pogovor pešati in trudnost se nas je vse bolj in bolj polasčala. Ko se je bilo treba odpraviti spat se je izkazalo, da je vsa hiša zatrpana s krompirjem, koruzo in drugimi poljskimi pridelki. V »zadnji hiši« nam je dekla z velikim trudom odmetala toliko neoličkane koruze, da nam je za silo napravila težišče, kamor bi se lahko vlegli vsi trije zelo na tesno.

Tovariša sta se takoj lotila prirejanja postelje, jaz pa sem se spomnil, da mora biti v hiši tudi podstrešna sobica, pa sem stopil v vežo za gospodarjem, da ga pobaram, kako bi bilo s prenočiščem zgoraj.

»Prazna je.« je dejal Omejec. »Tudi postelja je gori, ali kaj boste gor ležli, kar zdolaj ostanete. Ne da bi vam ne hotel postreči, ali mislim, da ni za vas.«

»Morda pa bo, pojdiva pogledat, ako vam ni nerodno.«

»Kaj mi bo nerodno, pojdiva, ako vas je volja.«

Čisto lepa sobica je bila. Zrak malo zaduhel, ali pri odprtem oknu se kaj hitro odpmore temu nedostatku. Čudno se mi je zdelo, zakaj jo je hotel! mož utajiti. Postelja me je vabila in dejal sem:

»Kar tu ostanem, če vam je prav.«

»Meni je že prav, ali povem vam, v tej sobi je nekdo umrl...«

»Kaj bi tisto.« prekinem gospodarja, »v vsaki sobi kake starejše hiše je že kdo umrl. V ostalem: kdaj pa je to bilo?«

»Pred sedmimi leti.«

»Joj, to je že dolgo in mene ne bo motilo.«

»Prav, gospod, je rekel kmet, mi pogrnil in porahljal posteljo ter dodal: »Ali naj vam še enega gospoda gor pošljem za družbo?«

»Ne, ni treba. Kaj bi se dva tlačila v postelji, ko je spodaj dovolj prostora. Kar lahko noč jima želite v mojem imenu.«

»Bom; tudi vam jo želim.« z gospod, in dobrega spanca.« Nekako obotavljaje se je odšel iz sobe, ko je videl da se že slačim Praskal se je za ušesi in na vsak način hotel še nekaj povedati. Naposled pa je le odšel: »Lahko noč.«

Zleknil sem se po postelji ter zaspal kakor ubit po celodnevem naporu in

po neprespani prejšnji noči. Prebudil sem se spočit z občutkom, kakor da nisem sam v sobi. V polsnu sem začul neke korake in kar naenkrat sem zagledal, kako so se odprla vrata in v nerazločnih obrisih — bilo je tik pred zoro — sem opazil človeka v graučarski uniformi. Obesil je čepico na klin, razpahlil sukno na dvoje in sedel na stol ob postelji. Zazdel se mi je znan in preden sem se spomnil, kdo da bi bil, me je nagovoril:

»Zdravstvujte, Fjodor Pavlovič.«

Hipoma sem spoznal prišleca in mu veselo odzdravil:

»Zdravstvujte, Anatolij Andrejič. Prav vesel sem vas, dolgo se že nisva videla. Kako je z vami? Ponudil sem mu roko, oni pa je odkimal, kakor da ne vidi roke in tiho dodal: »Jaz sem ubil obo, Sašo in Klavdijo. Saj ju poznate, Sašo-Krasotca in Klavdijo Andrejevno.«

»Pustiva to, jaz imam krvave roke. Moril sem, brodil sem po krvi. Ubil sem Sašo in Klavdijo.«

»Kateroga Sašo? Ali se vam blede? Za božjo sveto voljo!«

»Nu, najinega tovariša Sašo-Tatarja. Vi ne veste, da je bil Aleksander Kičidži, naš Sašo-Tatar, predsednik sovjeta v Mariupolju, ko so mi ustrelili

očeta in brata Nikolaja Toliko, da ni sam podpisal smrtnih obsodbe in Klavdija ni imela besede, da reši očeta. Odšel sem k Denikinu, da se maščujem nad morilci. Potokoma smo preživeli brateško kri. Nekoč sem na postaji v Caricinu zapazil Sašo in Klavdijo Skočil sem iz vagona in ju položil vsakega z enim strelom. Imela sta dete, ki je zaplakalo, da me je zabelež v srce. Odvedli so me h komandantu eselona. »Kaj počenjate, poročnik?« »Ubil sem sestro in svaka. Mislim, da boste razumeli, ako vam povem, da sta to Aleksander Kičidži in njegova žena.« »Dobro, Kičidži je bil znan lopov, ali kam z otrokom?« »Kaj to nas briga, polkovnik, saj gremo vendar ubijati. Imat otrokom starše, sestram brate, materam sinove, saj je to naš prokleti osel.« Polkovnik je skomignil z rameni in dal znak za odhod. Odpeljali smo se, na peronu pa je ostalo dvoje trupel in dete je jokalo nad njima. Čutili smo in divjali po sveti ruski zemlji, kakor da je pekel izbruhnil svoje požesti, tako smo se bili zagrizli drug v drugega. Kitaje so nagnali nad nas, hladnokrvno svojat z vedno smehtljajimi se obrzi. Otdedaj nisem več videl drugega nego kitajske obraze in jokajoče dete nad trupli očeta in ma-

MIADO JUTRO

D. Vargazon: Palčki

Palček si mane očke zaspale: »Hrib je ves bel!« Skočijo bratci, hajd, za kraljati! kdo jih bo ujel?

Palčki s kraguljčki v teku zvoné, v smrekah draguljčki ivja bleste.

Ves dan s kraljati rajajo bratci radostnih lic; v burji in mrazu pride po gozu pedenj — možic:

»Kje so kraguljčki?« — »V smrekah zvoné!« Palčkom draguljčki v bradah bleste.

H. C. Andersen-Ksenija P.: Spancek Petek.

»Neverjetno, koliko ljudi bi moral obiskati,« je rekel Spancek. »Posebno oni, ki imajo slabo vest, me prosijo, naj jih obiščem. »Ljubi Spancek«, mi pravijo, »vso noč ne moremo zatisniti oči. Naša zla dejanja čepe kakor grdi, majhni škrtarje na robu postelje in se nam režijo. Pridi in spodi jih, da bomo vsaj enkrat trdno zaspali.« Potem pa še vzdihnejo: »Prav radi ti bomo plačali uslugo. Denar te čaka na oknu.« A jaz ne prihajam za denar,« je rekel ponosno Spancek.

»Kaj mi pokažeš danes?« je vprašal Hjalmar. »Ali se ti ljubi tudi nocoj na svatbo? Seveda bo nocoj čisto drugačna kakor sinoči. Največja lutka tvoje sestrice, ki je deček in ji je ime Herman, se ženi z lutko Berto in ker slednja praznuje poleg tega še svoj god, bo gotovo dobila mnogo daril.«

»Saj vem,« je rekel Hjalmar, »če dobijo sestrine punčke novo obleko, takoj slave god ali pa se ženijo. le, da se pokažejo v novi obleki. To se je že stokrat zgodilo.«

»Da, nocoj bo stoinprva poroka, zato bo izredno lepo, le poglej!« Hjalmar je pogledal na mizo. Tam je stala hišica iz lepenke, slavnostno razsvetljena in pred vhodom so stali v dolgi vrsti svinčeni vojaki in so salutirali.

Ženin in nevesta sta sedela naslonjena ob nogo mize in sta zamišljeno strmela predse. Spancek je bil ognjen v babičino čipkasto spodnje krilo in ju je poročil. Nato je zapelo vse pohištvo v sobi pesem, ki jo je bil spesnil svinčnik. Naj bo srečen mladi par, naj mu sije solnca žar, tisoč sreč mu vsi želimo, ki tu v krogu zdaj stojimo! Živjo! Živjo!

J. O. Curwood: Medved Tir

To mora biti dobrodušna živalca! Kako le raca in venomer brblja predse! Ozrla se ni niti na levo niti na desno in zdelo se je, da je izredno zadovoljna sama s seboj in z vsem svetom. Morda zaradi tega, ker je bila tako tolsta? Bila je res nenavadna žival in Muskva se je čudil, zakaj Tir tako nezadovoljno godrnja. Samo nekaj je precej vznemirjalo Muskvo. Dolge, konicaste bodice, s katerimi je bila žival pokrita. Sele kakih pet korakov pred Tirom se je jezevec ustavil, pričel strašno zmerjati, nato pa je se naglo odločil in se zvil v klopčič. Tako je mirno obeljal in ravnodušno čakal, kaj se bo zgodilo.

Tir si ni bil popolnoma na jasnem kaj naj stori. Živali ubiti prav za prav ni hotel, ker je nameraval čim hitreje dalje. Pri tem pa ga je ovirala ta bedasta žival. Godrnjaje se je približal sitnežu za nekaj korakov — nu seveda, saj si je mislil! Jezevec je prizidil svoj bodičasti rep Tiromi pomisleki so zaradi tega postali še hujši. Poznal je zadevo! Z ostrimi bodicami se je bil seznanil že nekajkrat. Previdno je stopil še korak bližje.

In poklonili so jima mnogo daril, a sladkarij nista sprejemala, ker jima je bila ljubezen že dovolj sladka.

»Ali se umakneva v miren kotiček na deželo, ali odpotujeteva na ženitovanjsko potovanje?« je vprašal ženin. Za svet sta vprašala lastavico, ki je bila prepotovala že mnogo sveta, in staro kokljko ki je bila že petkrat izvažila piške. Lastavica je pripovedovala o lepih toplih deželah, kjer vise na trti veliki, težki grozdi, kjer pihlja mil veterček in so daljne gore tako izrazito sinje, kakor pri nas nikoli.

»A tam nimajo naših zeljnatih gred,« je rekla koklja. »Neko poletje sem bila z vsemi svojimi piškami na deželi. Smele smo se sprehajati tudi po zeljnatih gredi. Ne morete si misliti lepšega na svetu! Tu!di potovala sem že: v košari sem nekoč prepotovala nad dvajset milj. Ampak to res ni nobena zabava.«

»Da, koklja je pametna,« je rekla Berta. »Ne zdi se mi posebno prijetno potovati. Komaj prideš kam, že moraš zopet nazaj. Ne, raje odideva na deželo, kjer se bova sprehajala po zeljnatih gredah.«

In pri tem je ostalo.

Ljuba:

Čevlji

Božo se je počasi izprehajal po ulici navzgor, ko zagleda na križišču svojega prijatelja Stanka.

»Počakaj!« zavpije za njim in kmalu sta bila spet skupaj. Stanko je nosil v roki par velikih moških čevljev.

»Bratovi so. Od čevljarja jih nesem.«

»Daj malo sem. Poizkusiva, kdo jih vrže višje!« Poizkusila sta in z vrhovo zvezana čevlja sta pač več kot dvajsetkrat odirčala v značne višine, iz katerih sta se redno tudi vračala. Le ko jih je Božo spet silno zavihtel in odgnal s tako silo, da se je sam skoro prekopicnil, pa ni bilo več čevljev nazaj. Razborito so bingljali na žici, ki služila za telegrafski promet. Kaj lepo jih je bilo videti, kako so se zibali v jasnih višinah modrega neba in dečka bi se prav rada smejala, ko bi le vedela, kako jih dobita zopet nazaj, ker je Stankov brat že čakal nanje in je imel sva težko roko za svoje mlajše sorodnike.

Poskušala sta na vse mogoče načine s kamenjem, palicami in poleni, spravitih uhajajoč z značne gugalnice — a vse zaman. Nabralo se je tudi že nekaj otročevaj in tudi drugih ljudi, ki so zijali in se škodoželjno muzali. Prišel je končno tudi dolg Korle, ki je bil moral izvedeti novico, ker je privlekel s seboj dolgo lestvo. Korle je bil namreč tudi član požarne brambe in trški nočni čuvaj. Zlezel je na postavljeno lestvo in snel preganjano obuvalo.

A predno ga je izročil krivcem, jima je podaril v odkup za svoj trud še vsakemu po eno sladko okrog ušes.

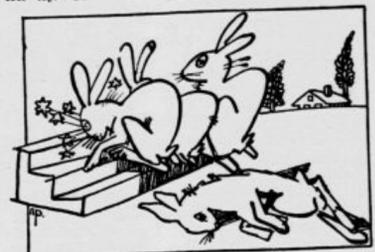
A Stanko sa ni upal dati čevljev bratu, ker mu je bil Božo navtevil, da so električni in da se brat Lojze pri priči ubije, če jih obuje.

Zato jih je dolgi dve uri močil v potoku za trgov in ves ostali popoldan pazil nanje, ko so se sušili na sosedovem platu in še danes se jezi, če ga dražijo s »čevlji na drotu (žici)«.

Manica:

Iztuhtal jo je

Kmet Zvitoper je imel obširno njivo zelja. Zelje je lepo rastle ter se košatilo in zeljnate glave so postajale tako debele, da je kmetu Zvitoperu od radosti poskakovalo srce, kadar je stopil na njivo.

Le nekaj je kmetu belilo lasje in mu jemalo dobro voljo. To so mu povzročali zajci, ki so nodili na njegovo njivo v goste in objedali zeljnate glave. Nekoc, ko je zasacil te vrste surmoznega tatiča ravno pri poslu, se je mož tako razkačil, da je pomeril vanj in ga »pih-m«. To pa je zvedel najemnik jova in urno ovadil Zvitopera. Sodišče je kmeta obsodilo in ga poutilo, da zajcev ne sme ujeti, ceravno mu delajo škodo. Zvitoperu to seveda ni bilo po godu. Misil je na mascevanje. Tuhtal in tuhtal je vse dotlej, da jo je iztuhtal. Pa kakšno!

Ko je bilo zelje dozorelo, ga je popravi domov. Eno, posebno debelo glavo pa je izvolil in vanjo na depele uasul tobaka. Potem je na sredi njive napravil kamnite stopnice, vrh stopnic pa je položil zeljnato glavo, napolnjeno s tobakom.

Naslednje jutro so zajčki zaman stikali za običajnim zajtrkom, ker zelja ni bilo nikjer več najti. Slednjič so opazili eno edino glavo vrh stopnic. Na mah so vsi švigili po stopnicah in pridno začeli hrustati sladko zelje. Pa glej ga spaka! Tobak, katerega je bila polna glava, je s tako silo bruhnil v njihove smrčke, da so pričeli strahovito kihati. Pri kihanju so pa tako močno tolkli z glavicami ob kamnite stopnice, da so se vsi — pobili.

Drugi dan je najemnik jova široko zazijal, ko je zagledal toliko mrtvih zajcev na Zvitoperovi njivi. Pa to pot kmetu ni mogel do živega, ker zajcev ni nihče silil, da bi vonjali tobak, torej so šli po lastni krivdi v smrt.

Kaj pišejo »Jutrovčki«

Kaj si želim za božič?

Za božič si želim, da bi se tudi naši bratje na Koroškem in Istrskem lahko združili in veselili z nami.

Krušič Ivan, učenec II. mešč. šole Jesenice-Sava 64.

Odgovarjam na vsa vprašanja:

1. Boga najbolj občudujem, ker je ustvaril svet in zemljo.

2. Najljubša knjiga mi je »Medved Godernjavček«.

3. Za božič si želim, da bi moj očka ne kadil več cigaret, ker mu škodujejo in eno dobro puško.

Boris Šajina, Maribor Vildentrainerjeva ulica 16.

Katerega slavnega moža najbolj občudujem?

Najbolj občudujem Noeta, ker je imel toliko živalic.

Nuša Sodnik, Ljubljana Križevniška 8.

Katerega slavnega moža najbolj občudujem?

Občudujem najbolj Napoleona Bonaparta, ker je že pred 100 leti ustanovil Ilirijo in je takrat mislil na našo lepo Jugoslavijo.

Edi Brajnik, učenec III. razr. v Kamniku.

Katerega slavnega moža najbolj občudujem?

Od slavnih mož je najslavnejši naš blagopokojni kralj Peter Osvoboditelj. Občudujem ga vsled njegove velike ljubezni do svojega naroda, za katerega osvobojenje je delal in trpel celo življenje. Ni zapustil svojega naroda tudi v najstrašnejših trenutkih, na poti skozi Albanijo. Občudujem ga kot junaka, ki se je boril vedno skupno s svojimi vojniki kot še noben drug krat.

Miloš Oprešnik, učenec IV. razr. pri Kapeli p. Slatina-Radenci.

Katera mladinska knjiga mi je najljubša?

Najljubša mladinska knjiga mi je »Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil«. Ko sem jo čitala, sem se dostikrat smejala do solz.

Cimperman Darinka, učenka II. razr., Vuzenica.

Katera mladinska knjiga mi je najljubša?

Najrajši imam mladinsko knjigo »Deček brez imena«. ki sem jo dobila lani za božič. Letos pa si želim, da bi prinesel Jezusček tisto knjigo od »Princeske Zvezdane«.

Anica Fišler, učenka V. razr. Zagorje

Kako morje potuje

Kakor nemara veselo, je gibanje morja dvojno: pihna in oseka. Tisti izmed vas, ki so že kdaj bili ob morju, so gotovo to videli. A danes vam ne mislimo pripovedovati o pihni in oseki, ampak o nekem drugem gibanju morja.

Opazili so, da se morje vse bolj in bolj umika od zahoda proti vzhodu. Ker se pa voda ne da susniti, mora zavzeti na vzhodu toliko prostora, kolikor ga na zahodu izprazni. Med tem, ko ocean na zahodu odstopa, se na vzhodu čedalje bolj širi. To gibanje je stano; v teku časa bo morje na ta način obkrožilo vso zemeljsko oblo. To, kar so zdaj kopnina in otoki, bo tedaj pod vodo, a morsko dno bo stopilo na površino.

A potolažite se: ljudje ne bodo zaradi tega v nikaki nevarnosti. Gibanje morja od zahoda proti vzhodu je namreč tako počasno, da ga sproti ni moči opaziti.

Mesti Rosette in Damiette so zgradili pred tisoč leti tik ob morju; zdaj stojita dve milj daleč od obale. Morje se je po tem takem umaknilo v 125 letih za en kilometer.

Benetke so nekaj ločile od morja mnoge globoke lagune (z otoki posejana močvirja). Zaradi odstopanja oceana se te lagune sušijo in blizu je čas, ko bodo Benetke spojene s celino.

Mesto Ravenna, ki ga zdaj obdaja kopna zemlja, je stalo v časih rimskega cesarstva na otoku. Zaradi umikanja morja je dandanes tudi to mesto spojeno s celino.

Na ameriški obali pa morje vse bolj in bolj prodira, s tem, da poplavlja ravnine ter izpreminja višje kraje v otoke.

Zagonetni napis

Rešitev.

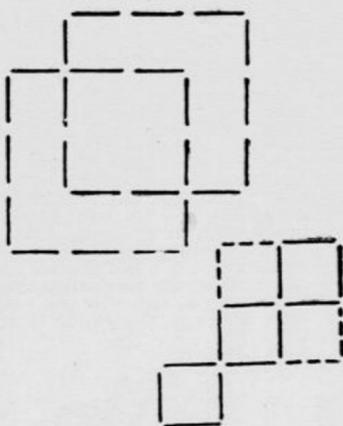
Od cveta do cveta čebelica leta marljivo nabira po čašicah med.

V ulnjaku gospod, zavajalen ko sod, živi in redi se od njenega dela domišljavi trot.

Rešitev šaljivih ugank

Brez ropota noben voz ne more naprej. Solnčni žark prileze skozi suho listje in nič ne sumi.

Rešitev iger z žigicami

Za bistro računarje

Mati je dala trem dečkom jabolk, in sicer vsem trem enako število. Šli so k sosedu, kjer je bilo 9 deklic. Dečki so razdelili nekaj jabolk med deklice, in sicer vsak vsaki toliko, da so jih imeli vsi enako število.

Vprašanje: 1.) koliko jabolk je dala mati v...kemu dečku?

2.) Koliko jabolk je dal vsak deček deklici?

3.) Koliko jabolk je naposled imel vsak otrok?

Rešitev uganke

Letalo.

Kdo ugane?

Rešitev.

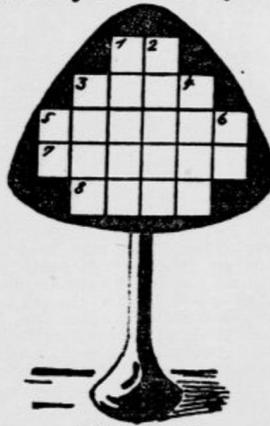
Rja na vrhu cerkvenega stolpa je višja.

Mati podpira malo bebico pod pazduho in se trudi, da bi jo naučila prve korake. Tinek nekaj časa gleda, potem pa pravi: »Cemu se mučiš, mamica, da bi naučila bebico hoditi, sedaj ko imamo avtomobil.« Radovednost je splošna slabost vseh ljudi. Dokaz temu —

... slavnim dimar, da bodo vsi moji bratje in sestre, iz radovednosti, kaj je neki napisano. Pa recite, da niste radovedni!

Križaljka »Svetiljka«

Pomen besed.

Vodoravno: 1. Vzklik veselja. 3. Odpadek na smetišču. 5. Zajedavka. 7. Deščica za barve. 8. Žensko krstno ime. Navpično: 1. Zajedavka na drevju. 2. Letni čas. 3. Ječmen, prirejen za izdelovanje piva. 4. Sorodnica. 5. Kratica v glasbi. 6. Predlog.

priljubljeni za boj postavili pred svoje varovance in dvignili težko oborožene glave. Eden izmed njih je zagledal Tira, zameketal svarilno znamenje in v skok zdirjal po bregu. Za njim je udrl cel plaz klopotajočih parkljev po strmem pobočju nizdol. Na vrtoglavem begu pred strašnim novim sovražnikom so ovce rušile manjše skale in kamenje. Treskanje in hrumenje je naraščalo, čim globlje so drevile živali v dolino.

Grizli je osupel zijač za bežečo čredo. Saj jim vendar ni hotel storiti nič hudega! Muskvo pa je dogodek tako očaral, da je obstal kakor vkopan, ko je Tir odrinil dalje. Sele čez nekaj minut je pohitel za njim in ni odnehal, dokler ga ni došel.

Pot je držala zdaj v dolino in to je bilo malemu, črnemu medvedu po godu. Tu gori je bilo vendarle preveč mrzlo in neprijetno. Na strašnega orla ni hotel niti pomisliti. Po enournem potovanju sta dospela na zelena brda, kjer sta tabarila Langdon in Bruze.

Muskva se je počutil kakor v nebesih in ni mogel razumeti, kam se Tiru tako mudi. Toda gotovo je stremel do svojega cilja. S pobešeno glavo je potoval stalno proti severu — vedno dalje proti severu. Muskva se je dobro držal in pogumno capljal za rjavim velikanom.

sle noge. Šele za tretjim ovinkom se je ustavil in se skrtil za skale ves beden, da mu je lepi, tolsti jezevec ušel. Da mu je moral priti ogromni medved ravno zdaj na pot!

Jezevec pa o vsem tem ni nič vedel in je zadovoljno racal dalje.

Pot je končno privedla medveda na gorski greben, ki je bil tako ozek, da sta lahko hkrati gledala v obe dve dolini.

Daleč, daleč spodaj je ležala dolina v zlatozelenem blešku — gozdovi so bili podobni črnim progam, reke srebrnim, ozkim črtam. Skupine jelk in cedrovcev niže doli na bregovih niso bile videti večje kakor majhno vrbovo ali trnuljevo grmičje.

Muskva je resnobno gledal v neskončno globino, dokler ga niso oči zaskalele. Tam spodaj je bilo lepše nego tu zgoraj! Kako mrzlo mu je pihal veter okoli ušes in kako neprijetno je škripal sneg pod nogami! Tir pa je že spet rinil naprej. Muskva je preplašeno strmela v višino. Kakšna velikanska ptica pa plava proti njemu? Kako nizko nad njimi je jadrala ponosna žival! Tako nizko, da je natanko videl orjaške peruti in ostre kremplje.

Zdaj se je orel obrnil in šinil naravnost proti njemu. Muskva je žalostno

zajavkal. Tir je obstal in se z grozečim renčanjem vzel na zadnje noge. Orel je izpremenil svojo smer in v naslednjem trenutku je krožil globoko pod njima. Veliki roparici se je hotelo drugačnega plena! Tudi Tir je zavohal divjačino in obstal. Na skalni planjavi, kakih dve sto korakov pod njima, se je solnčila na toplem solncu čreda ovac. Dvajset do trideset glav — večinoma matere v jagnjeti. Trije veliki, stari ovni so varovali čredo. Pobegli so od črede nekoliko dalje v sneg.

Niže in niže se je spuščal orel, reslišno kakor pero se je bližal čredi. Nobena žival ni slutila grozečega nevarnosti, niti ovni ne. Večina jagnjet je ležala tesno pri starih, samo dva ali trije so igranje se skakala po skalovju. In na te mladiče je orel nameril svoj pogled. Zdaj je s široko razprostrtimi krili navidezno nepremično obvisel v zraku, nato pa se je s stalno naraščajočo brzino spustil na jagnjeta.

Senca, ogromna senca je za trenutek pokrila eno izmed prestrašeno meketajočih živali in takoj spet izginita. Visoko gori pod nebom pa je majhno jagnje negibno viselo v roparievih krempljih. Čreda se je takoj zganila. Ovce pa so skočile pokonci in prestrašeno meketaje tekale sem ter tja. Ovni so se

Moje pipe

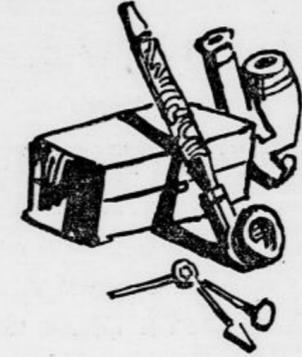
Uspavalno kramljanje za pozno jesen

Povsoti se maham ko čverst sorenak, pa delam, pa baham, pa piem tobak, Valentin Vodnik.

Poznal sem profesorja penzionista, ki je imel ročno trideset pip. Kadil je torej vsak dan v mesecu iz druge. Bil sem znan z njim, a nikdar ni prilika nanesla tako, da bi bil prišel k njemu na dom in bi mi bil mož razkazal zanimivi svoj inventar trideseterih pip. Vem pa, da je sleherni jutro bilo njegovo prvo opravilo, da je čedil, snažil in urejal pipe svoje.

V moji posesti je samo šest pip. Manjka mi torej ravno ene, da bi vsak dan v tednu kadil iz druge. A vendar sem nekako ponosen na to svojo posed, in sem nekak bogataš, ako se primerjam s tistim osemdesetletnim slepim starčkom, ki sem ga bil videl tam jeseni pri Opaltarju v Krašnji pod Limbarsko goro. Sirota je skušal z žico zvezati svojo pohabljeno pipo, ki mu je bila čez in čez počila. Spravil je bil počena dela pač nekoliko skupaj, a še vedno je ostala med njima razpoka tako velika, da ni mogel kaditi. Pa je poskušal na vse načine in vlekkel tako, da so se mu na licu delale globoke jame.

Moje pipe so mi bile vse podarjene. Glede na darovalca in tudi sicer ima vsaka kos svoje zgodovine. Oglejmo si to zgodovino.

Pipo srednjega kalibra v velikosti mi je podaril prijatelj dr. Ludvik Brenca, danes član upravnega sodišča v Celju. Spoznala sva se v visokošolskih letih. Potem se dolgo časa nisva videla. On je ostal v finančnem ministristvu, a mene je gnalo nazaj v domovino, da sem si ondi poiskal skromni košček proforskoga kruha. Našla sva se naposled v Mariboru. In lepega pomladnega dne sva jo mahnila v mirno zatišje tibe dolinice, po kateri vodi za Meljskim hribom stranska pot doli proti sent Petru pod Mariborom. V tisti dohni je tedaj posestnik Kos točil pod vejo še precej dobro, lahko in okusno domače vino. Vse okrog naju je cvetelo. V bregu nad nama so poganjale bele šmarnice, dolinico je napolnjeval čudovit duh vinske trte, ki je tudi cvetela po bližnjih vinogradih. Ob spominih na lepa mlada leta, ki sva jih tu obnavljala, sta se bili razvezali tudi najini srca in najini duši, vendar se je pridruževala bridka zavest, da je dni najinih lepša polovica že davno minula. Najrajši bi bila zapela tisto ganljivo, a tako resnično:

Zato pa rečem jaz, najlepša je mladost, mladost, k' ne pride več nazaj.

Pri tem najinem sestanku sem jaz žulil staro, nadušljivo pipo. Tu mi Ludvik nepričakovano pokloni in podari svojo še skoro novo pipo. Z njo sem imel malo smole. Cevka se mi je nalomila. Dal sem si napraviti novo iz veje višnje, ki je rastla tam doli na pobočju hriba Cielja v Moravški dolini. Cevko mi je lično ostružil prijatelj Humek, ta veliki mojster v roktočorstvu. Ludvika imam posebno zato rad, ker je velik prijatelj narave in je zato ostal tudi odkrit, preprost, naraven človek brez hinavščine in licemerstva. Kot navdušen turist je ponovno stopil na strogo teme maristkateroga domačega in tu juga gorskega velikana. Kot vnet lovec je postal nešteto letече in bežeče zverjadi na oni svet. In kdo bi prešel vse one kline, postvri in sulce, ki so obviseli na trnku njegove vajene ribiške roke. Hvaležen sem mu, da me je letos proti koncu pomladi povabil na ribji lov, ki ga ima v najemu po bistri gorski Dreti v prijazni Zadrečki dolini pod Gornjim Gradom. Dva dni sva se tam mudila in z nama Joža Grlic, eden najsvetlejših in najspretnjših ribičev, kar jih poznam. Prvi večer smo kaj zabavno preživel v znani Rojtnovi gostilni v smartnem ob Dreti. Mati nam je postregla s pristnim bizeljcem, rdečim in za zabelo še z belim. Drugi dan je moral Ludvik oditi. Z Jožetom sva ostala. Drugi večer sva se z Jožetom deloma pomešala med zgovorne splavarje, ki so pripeljali svoje splave od Bočne do smartnega. V Rojtnovi gostilni so pa imeli skupno večerjo.

Drugo pipo malo manjšo od Brencotove, mi je poklonil meščanski učitelj Jože Poljanec. Z njim sem se seznanil 'n spo prijateljji takoj, ko sem pred devetimi leti prišel v Maribor. Večkrat sva skupaj sedela pri Balonu na Pobrežju, pogosto sva moževala v točilnici Uradniške nabavljalne zadrage. Tam je Jože opazil, da rad kadim pipo in da imam s pipami posebno veselje. Kmalu mi je prinesel lično pipico, ki ima na svojem podaljškem napisano »Briyère Garantie«. Kaj pomeni ta oznaka, ne vem za gotovo razložiti. Zato sem o tej stvari tiho. Glavna reč je, da se iz nje prav dobro in slastno kadil. Sprva je imela zakrivljeno cevko. A to sem dal ker mi je bila prenerodna za držanje, nadomestiti z ravno. Naredil mi je to cevko iz devetega lesa moj sosed Curnov Nacek tam v Moravški dolini. Lepo izrezljal jo je pa prijatelj Humek. Naj omenim, da je Jože v predvojni dobi marljivo deloval za narodno probudo kot učitelj v Hočah pod Mariborom in v obmejnem sent Ilju in da na meščanski šoli v Mariboru doseza najnežje uspehe v priljubljenem svojem predmetu — v risanju.

Tretja pipa me spominja na ljubo Idrijo, kjer sem preživel štiri lepa leta. Podaril mi jo je moj dobri svak Pavel. Na letošnjem vseležim sva se sešla po dolgem času v Ljubljani. Ker sem pustil pipo doma, a bi bil vendar rad kadil, mi je takoj omislil malo, lično elegantno pipico, kupil zavoj amerikanca in zraven še pribor: pobežgalo, tlačilca in žličico za snazženje in trebljenje, kar se vse troje drži skupaj. Tvoja ljuba hiša, ki stoje na solnc-

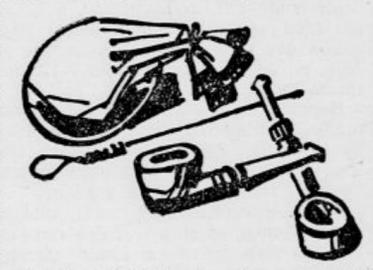
nem bregu pod starodavno cerkvico Sv. Trojice — pravijo, da so tam vprvo 1490 zasledili živoserbrno rudo —, ta hiša, ljubi Pavel, mi je bila vedno drugi dom. Bog jo ohrani in Tebe, vrlega nje gospodarja!

Četrto pipo mi je pred dvema letoma za Božič prinesel moj fant Niko. Pipa ima oznako »Bon-Ton« in hoče biti potemtakem nekaj boljsega, kar je tudi v resnici. V cevki svoji ima jeklen nastavek, ki zapira dohod v pipo samo in le skozi ozko luknico propušta zrak iz pipe v cev. S tem doseže ta nastavek, da tobakova mokrina (baga) ne more tako hitro prihajati v cevko in tako v usta kadilca. Je pa ta nastavek po svoje kompliciran. Skoro cel mesec sem se trudil, preden sem ga dobera pogruntal in preštudiral njegovo uporabnost.

Peta pipa je navadna kmečka pipa. Pri nas v Moravčah pravimo taki pipi: vivček, ta izraz ima v svojih povestih tudi Janko Kersnik; na Gorenjskem imenujejo podobno kmečko pipo »cedrac«. Vivček mi je podaril stari Janez Grajzar, veletrgovec na Klanecu pri Kranju, izrezljal je vivček iz pušpanjevega rumenega lesa, okovan s pakfongom in spradaj okrašen z bisernicami, ki so vložene v les. Takoj vidimo, da tudi kadilce ne more shajati brez umetnosti, da ima tudi on smisel za lepoto. Kakor čebelar rad vidi vsakovrstne, resne in šaljive slikarje na končnih svojih panjev; kakor je znal domači mizar skrinje, omare in stole olepšati z risbami in slikami; kakor je v starih časih kmečki krojač opisal irhaste hlače in na kožuž zadaj uvezel vse polno okraskov, zlasti cvetličnih, tako je skušal tudi kmečki umetnik svoje vivčke olepšati in okrasiti. Pokrovecu je dal navadno turčasto obliko, srednjo stran pa vso tak rekoč posejal z bisernicami, ki v svoji skupnosti posnemajo motive iz rastlinskega in živalskega življenja. Tu omenjam, da Valentin Vodnik pripoveduje v svojem opisu Kranjske, da delajo fajfe na Gorjušah nad Bohinjem; ta domača obrt se je tam ohranila do danes; te fajfe so naši vivčki, seveda zelo umetno izdelani in bogato okrašeni. Sicer ga pa skoro ni kraja, kjer ne bi se našel kdo, ki izdeluje vivčke na bolj ali manj umeten način. V Moravški dolini jih še dela Krečmanov Jaka na Rjavih njivah; v Poljanah nad škofjo Loko jih je v starih časih izdeloval oče pisatelja Ivana Tavčarja. — Jaz rabim svoj vivček le pri kaki narodni slavnosti; ker nimam ne rdeče marele, ne jirhastih hlač in visokih škornjev, ne lajčča s srebrnimi knofi, skušam vse to nadomestiti z vivčkom, ki je tudi del narodne noše.

Šesta moja pipa je iz porcelana. V mladosti se je z njo igral moj fant Aleš. Ko je odrasel, jo je prepustil meni, sam pa se je rajši oprjel cigarete. Porcelanko nažgem le redko, ob največjih praznikih, ko se človek po nekoliko boljsem kosilu zložno zlekne po stolu in zapuši, da je veselje. Je še drug vzrok, da jo le sem in tja zapalim. Preveč tobaka mi požeje in to bi usodno vplivalo na moje penzionistovsko gospodarsko ravnovesje, ki ga človek že tak komaj vzdržuje.

To je zgodovina mojih pip, ki mi zopet in zopet zbujajo drage sladke in lepe spomine na one, ki so mi jih podarili.

A pipa, tudi ti imaš svojo senčno plat, kakor sleherna božila stvar na tem ljubem svetu. Kdo bi mislil, da tudi ti nisi brez svojih muh? Vzameš v roke pipo, nabaš, prižgeš. Ne gori. V pipi nekaj hroba, v cevki stoka in sika. Prižgeš zopet, vlečeš, napejša se. A pipa je svojeglava. Zastonj je tvoj trud kaj je vzrok te upornosti od strani ljube pipe? Si že uganil. Predlogo ni bila oznažena. Razbašješ jo torej, s pobežgalom očistiš cevko in pipo, zopet natlačiš, prižgeš. No pa sedaj poglej! Komaj malo potegneš, pa se ti izvije iz pipe tenak dimček, ki se raztegne in razširi skoro v cele megle in obsežne oblake, ki dobivajo najrazličnejše, včas naravnost fantastične oblike in forme. Snaženje pip daje precej dela. Vadiš se pri njem svete potrpežljivosti. Ako bi na primer jaz hotel vseh šestero pip naenkrat in to temeljito osnažiti, rabil bi v ta namen najbrž več časa, kakor ga porabi dekla, da ob sobotah počisti kuhinjo, dve sobi, hodnik in še toliko in toliko stopnic. Še nekaj! Pipa je jako razumna stvar. Kako žalostno vrišči v njej, kako se revica huduje, če si jo nabasal s tistim po 4 Din. Ako jo pa napolniš z onim po 12.50 Din ali celo z amerikancem ali celo s kako inozemsko specialiteto, tedaj se takoj iz nje neka žrela dvigne visok ponosit dimast steber, kakor bi pipa hotela zavriskati: »Ta pa ta!«

K pipi spada pribor: tlačilce, pobežgalo in mehur, v katerem pravi tobakar hrani tobak. Tak mehur je meni poklonil oče Mrgus, a ne vem, kam sem ga založil. Pravi kadilci še vedno rabijo mehur. Bila je v starih časih navada, da je kmečko dekde svojemu fantu mehur za tobak leno obrobilo z živobarvanimi trakovi. Veselje ga je bilo pogledati!

Hudo je človeku, ako zgubi pipo, na katero se je navadil. Kako žalostno poje fant:

»Jaz sem pa revček fajfco zgub, kje m' pa zdej eno drugo dubu? Ljub'ca, posod mi ti svojo, da bom en mal poravhov ž njo!«
Punca mu pa hudomušno odgovarja:
»Jaz bi ti jo že posodila, pa je ne bom nazaj dobila. Ti boš tako dolgo ravhov ž njo, da boš napravil bago v njo.«

Kraljevič Marko je imel za najboljšega prijatelja svojega šarca; ta čudoviti konj je Marku napovedal smrt in točil bridke solze, ko ga je junak zadnjič zajahal. Vojakova ljubica je njegova svetla sablica, ona je tudi luč, ki mu bo svetila pri pogrebu, ako pade v boju. Za kadilca pa je pipa njegova zvesta spomeljavka, razvedrovalka in prijateljica. Kdor kadil, ta ve, da je res tako. **Maks Pirnat.**

Regulacija Ljubljane -- najnujnejša zadeva Ljubljane

Pred pričetkom gradbenih del -- Nekaj zgodovine -- Spomenica predsednika vlade

Kakor je sicer Ljubljana lepa in všečna zlasti zadnja leta, ko vidno napreduje in rastejo iz tal vedno nove stavbe ter se mesto krasi v vsakem pogledu, vendar pogrša nečesa. Na tuja, ki pride v naše mesto, napravi skrajno slab vtis pogled s tega ali onega mostu na umazane, liske Ljubljane, iz katerih udarjajo zlasti go soparnih dneih pred dežjem ne baš ugodni duhovi. Vprašanje regulacije Ljubljane je vsekakor skrajno pereče in vsi Ljubljanci že komaj čakamo, da bodo tudi tukaj dela gotova in bo zopet tekla skozi mesto čedna voda, čistejša Ljubljana. To vprašanje se bliža rešitvi, kajti prav pred nekaj dnevi se je vršila na tehničnem oddelku banske uprave licitacija teh del, ki so bila oddana edinemu ponudniku: tvrdki inž. Dukič in drug v Ljubljani za vsoto 4.135.695 Din in 30 par.

Koliko truda in naporov je bilo treba, preden je to vprašanje dozorelo in se je rešila finančna plat, vedo samo oni, ki so imeli s tem opravka.

Ljubljansko barje

Je eno najzanimivejših barj v srednji Evropi v geografskem, geološkem, prirodoslovnem in agrikulturnem pogledu. Iz razmeroma obširne literature o njem vidimo, da tvori to barje že od nekaj velik melioracijski objekt, ki pa je ostal nedovršen do današnjega dne, čeprav bi se pridobilo s kulturnotehnično osušitvijo približno 15.000 ha ozemlja. Že v srednjem veku so se pojavljali razni projekti za osuševanje Ljubljanskega barja. Zanimivo je, da so se ponujale celo privatne družbe, da izvršijo kultiviranje pod pogojem, da se jim prepusti polje za gotovo dobo v eksploatacijo. Smotreno osuševanje pa se pričelo šele, ko je l. 1769 vlada sama vzela stvar v roke in dala izdelati načrt, ki je predvideval sedanj Grubarjev kanal kot drugi glavni odvodnik voda z barja. Kanal je bil dovršen l. 1780, in z njim zaključena prva doba osuševanja Ljubljanskega barja. Druga doba se pričela leta 1825, z ustanovitvijo posebne komisije za osuševanje barja. A takrat ni bilo mogoče del začeti v večjem obsegu, zaradi preslabše finančne podlage. Navzlic temu pa je bil uspeh dotedanjih osuševalnih del očitno. Iz nekaj skoro nepristopnega, očvirja, kamor sta se upala le drzni ovce in spretni ribi, so se ustvarili mnogo obširni predeli z donosnimi travniki in rodovitnimi njivami. Leta 1829, so prvič pričeli sejati celo žito. Zanimivo je zasledovati poročila iz tedanjega časa o letinah in pridelkih, iz katerih se jasno vidi, kako so pridelki zopet padali, kadar se je osuševanje zamerjalo. To zanemarjeno stanje je dalo l. 1874. poslancu dr. Poklukarju povod, da je vložil v tedanjem deželnem zboru na vlado zadevno interpelacijo, ki je dala končno pobudo, da se je sklenil deželni zakon z dne 23. avgusta 1877 (kranj. gež. zak. št. 14).

o obdelovanju Ljubljanskega barja.

S tem zakonom se je sicer osnoval glavni odbor za vodne zadrage za obdelovanje barja v Ljubljani, ki pa zopet ni imel na razpolago zadostnih sredstev. Zato vidimo, ako pogledamo potek regulacijskih in osuševalnih del na Ljubljanskem barju, da so se krili vsi stroški za ta dela iz državnih in deželnih virov v cilju osiguranja plojbe po Ljubljani ter zvišanja produkcije in z njo davnih dohodkov z barja. Barjanski posestniki sami so skrbeli le za svoje številne odvajalne järke na lastnih zemljiščih. Po prizadevanju Glavnega odbora vodne zadrage za obdelovanje barja je naposled 1880 bila sklicana velika anketa v Ljubljani, katere so se udeležili zastopniki vlade, dežele in barjanskih interesentov ter znameniti strokovnjaki z Dunaja, Trsta in Milana. Anketa je sestavila točen program, po katerem naj se izdela projekt za osuševanje Ljubljanskega barja. Glavna točka je bila regulacija in poglabitev Grubarjevoga kanala in Ljubljane kot glavni pogoj za poznejšo podrobno melioracijo barja samega. Priprave za realizacijo projekta pa so se vlekle v neskončnost, čeprav se je osnovala finančna podlaga, poseben fond, v katerega so imeli prispevati deloma država, dežela, mesto Ljubljana in pa seveda barjanski interesi. Pred svetovno vojno se je že precej naredilo, vojna pa je ukinila vsa dela na škodo javnosti in interesov. Po vojni je skušala komisija za regulacijo Ljubljane sicer nadaljevati dela, toda fond je bil izčrpan in zopet je nedostajalo finančne osnove za nadaljevanje in dovršitev regulacijskih del.

Glavni odbor vodne zadrage za obdelovanje barja

Je kot zakoniti gradbeni gospodar in koncesionari kmalu po vojni (1922) s posebnim obzeleno vlogo opozoril tedanja pokrajnoga vlado, oddelek za kmetijstvo, da je treba izvršena dela v Grubarjevem kanalu in Ljubljani likvidirati, izdelati minimalni program za dovršitev regulacije Ljubljane in tozadevni proračun ter določiti novo podlago za financiranje dovršitvenih del. V naslednjih letih, vse do danes, je Glavni odbor, čigar predsednik je posestnik Andrej Knez na Viču, agilni tajnik pa dr. Spiller-Muys, nešteto krat pisмено in ustno opozarjal pristojne činitelje na nujnost dovršitve regulacijskih del na Ljubljani. Na podlagi teh intervencij se je začelo po katastrofalnih poplavih ministristvo poljoprivede in voda bolj zanimati za Ljubljansko barje in so se vršile v Ljubljani in tej zadevi celo posebne konference. Velike neprilike ima Glavni odbor tudi z železniško in cestno upavo, ki se branita cestne in železniške objekte, ki ovirajo odtok vode, prilagoditi hidrološkim prilikam Ljubljanskega barja. Stanje je sedaj tako, da je Grubarjev kanal domalega izvršen.

regulacija Ljubljane

pa je razen nekaj opornih zidov še docela neizvršena. Sredi mesta stoji napol razdrti in napol dokončani zidovi, struga in obrežja so razdejana in razrita, manjkajo ograje, marsikod so razvaline. Struga Ljubljane je sredi mesta skoro vedno suha in nastajajo le smrdelce mlakuže. Zaradi nedovršenih obrežnih zidov pa trpi tudi stabilnost okolinskih hiš in zgradb, tako na Gallusovem nabrežju, na Bregu, Žabjaku itd. V nevarnosti so tudi mostovi, predvsem Hradskega most, čigar temelji stoje na mehkih pilotih, ki so sedaj že

skozi leta na suhem in so zato že pričeli trohneti. Iz vseh teh ozirov, higijenskih, varnostnih, estetskih in prometnih je dovršitev regulacije Ljubljane potrebna in skrajno nujna.

Po ukazu Nj. Vel. kralja je slednjič v letošnji državni proračun vnesla vsota 2 milijona Din kot državni prispevek, mestna občina Ljubljanska, banska uprava in Glavni odbor vodne zadrage za obdelovanje barja kot zastopnik interesentov pa so pravno veljavno sklenili prispevati k stroškom, ki so proračunani na približno

40 milijonov Din:

mestna občina Ljubljanska bo prispevala tretjino, dravska banovina in Glavni odbor vodne zadrage pa po eno šestino. Iz-

Tople malice za šibke šolarčke

Socialna slika iz naših osnovnih šol -- Plemenita požrtvovalnost zagrebške tvornice hranilnih preparatov

Ljubljana, v decembru.

Oskrbovanje drobne, siromašne mladeži po naših osnovnih šolah s toplimi malicami v glavnih premorih še daleč zaostaja za vzhledu osnovnih šol v raznih modernih evropskih državah. Kaj se hoče, revni smo in privatna iniciativa ne zmore vsega. A pomisliti — ne, videti je treba koliko je ravno po osnovnih šolah v naših mestih in industrijskih krajih drobnih šolarčkov, ki so šibki že od rojstva, doraščajo v siromaštvu in često pridejo v šolo s tečim želodčkom. Vsega usmiljenja vredni so ti revčki in slej ko prej bo treba smotreno provesti organizacijo, da bo vsa šolskoobvezna mladež iz revnih s'ojev vsaj pozimi v glavnih premorih deležna tople malice. Za enkrat naj samo priporočimo naklonjenost in podporo, ki jo zasluži Rdeči križ, provajajoč to nalogo v okviru svojih možnosti.

Posebno lep vzhled skrbi za revno in šibko mladež pa je v letošnjem šolskem letu podala renomirana zagrebška tvornica hranilnih preparatov dr. Wander d. d. Po krasnih uspehih na zagrebških osnovnih šolah, kjer že nekaj let nudi določnemu številu šolske mladine tople malice z »Ovomaltineom«, je letos uvedla to svoje plemenito skrbstvo tudi po osnovnih šolah v raznih večjih krajih Jugoslavije. V dravski banovini so blagodat tople malice z »Ovomaltineom« deložna omejena števila šolskoobvezne mladeži v naslednjih krajih: V Ljubljani na šolski polikliniki 10 otrok iz vadbne učiteljice, na osnovni šoli v Mostah 20 otrok, na Viču 15 otrok, nadalje primerno število na osnovnih šolah v Mariboru in Trbovljah. Od zadnjih 14 dni dalje pa vse tja do pomladi bodo ti malčki prejemali tople malice. Podjetje stavlja brezplačno na razpolago vsjo potrebno količino »Ovomaltine« pa tudi mleko in sladkor, a posamezne učiteljske moči radevolje oskrbujejo pripravo.

Naravnost veselje je opazovati malčke, kako željno in hvaležno se poslužujejo malice. Srčkami so dan za dnem prizori v Mostah, kjer je nad 60 odst. vse šolske dece iz delavskih slojev. Ko oznani zvonec glavni odmor, se zbere četica izbranih šibkih fantov in punčk pred kuhinjo, namenjeno za gospodinjstvo tečaj. Učiteljica gospa Zora Rakova s pomočjo nekaterih tovarišic vrši pravo materinsko skrb. Iz velike ponve: mleka, ki na je bila skuhala gošpa upraviteljica, napolnijo čiste bele skodelice z vsebino četrta litra pomešaja s sladkorjem in primerno količino »Ovomaltine« — in malica je gotova. Pridno srebrajo malčki, okrenčilo učinkuje vidno. Prazne skodelice odložijo v veliko posodo s čisto vodo, nato pa živahni zapuščajo kuhinjo in se pomešajo med živčav ostale šolske mladine.

Enaki so prizori na Viču in pa na šolski polikliniki, kjer se priprava in razdelitev »Ovomaltine« vrši pod nadzorstvom ge. zdravnice dr. Kristan-Lunačkove. Na polikliniki, ki ima svoje prostore v Deckerjevi baraki za učiteljicem, se tudi od časa do časa vrši tehtanje, da se ugotovi, koliko je vsak malček v določenem razdobju pridobil na teži po toplini malicah z »Ovomaltineom«. Ni dvoma, da bodo uspehi na vadbni ter na šolah v Mostah in na Viču enaki onim pri učiteljicah na Pohorju, kjer je bilo letno ugotovljeno, da so fantki, enkrat dnevno postroženi z »Ovomaltineom«, pridobili v 4 tednih povprečno po 900 g in dekletca kar po 1.400 g, dočim so fantki brez take malice napredovali na teži v istem razdobju povprečno za 200 in dekletca po 800 g.

Ta lepi dokaz pa ne more presenetiti nikogar, ki je že sam preizkusil »Ovomaltine«. Sestava tega hraniva ni nikaka skriv-

delani so načrti za prvo etapo regulacije Ljubljani v skupnem iznosu okrog 6 milijonov Din, ki jih je ministristvo javnih del odobrilo in je pooblastilo kr. bansko upravo v Ljubljani, da je razpisala licitacijo in so ta dela oddana Dukičevi tvrdki ter mora licitacijo odobriti samo še ministristvo za javna dela.

Ministristvemu predsedniku je bila poslana spomenica s prošnjo, da se blagovoli licitacija čim prej odobri, da se bo lahko pričelo z nadaljevanjem regulacijskih del; dalje, da se Nj. V. kralju predloži v uza-konitev osnutek zakona o ustanovitvi sklada za izvršitev regulacije Ljubljane, ki ga je svoječasnno predložil g. ban dravske banovine ministristvu javnih del, nadalje, da se dovrši pri tehničnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani v delu se nahajajoči melioracijski načrt o nadaljnjem osuševanju Ljubljanskega barja, in slednjič, da se naloži cestni in železniški upravi, da vodita pri svojih objektih, nahajajočih se na Ljubljanskem barju, račun o posebnih hidroloških in geoloških prilikah barja.

nost. »Ovomaltine« se izgotavlja iz mleka, jajec sladnega ekstrakta in kakaoa, a pri fabricaciji odpade vse, kar je neprebavljivo in tako se »Ovomaltine« po užitju z mlekom 100 odst. resorbira v človeškem organizmu. Dobava »Ovomaltine« in drugih ž splošno znanih hranilnih preparatov, ki si od dne do dne pridobivajo vedno širši krog odjemalcev se vrši v Zagrebu v najmodernejši urejeni tvornici na Borongajski cesti, kjer je za enkrat zaposlenih že 70 nameščenec, a se bo obrat v doglednem času moral povečati. Napredek je tembolj razveseljiv, ker je tvornica navzlic nemškemu imenu povsem domače podjetje.

Samo za 45 malčkov v šolah na vadbni, v Mostah in na Viču se dnevno potroši po 450 g, odnosno mesečno povprečno po 13 kg »Ovomaltine«. Če se k temu prišteje jejo količine, ki se v enem šolskem letu potrošijo tu in se v mnogih drugih šolah šolom Jugoslavije, tedaj pač zasluži tvornica dr. Wander d. d. v Zagrebu za svojo res človekoljubno, plemenito požrtvovalnost vsjo pohvalo.

Akvaristikom začetnikom

Začetnik, ki hoče imeti doma svoj akvarij, ga mora prej urediti potem šele naj si nabavi ribice. Uredi naj ga takole:

Na dno steklene posode pride sloj poparjene, klic proste zemlje. Zemljo je treba pokriti z oprano mivko. Višina obeh slojev je 4—5 cm. Na treh straneh akvarija naj vsa dno stekel valisnerije ali pa sagitarije, ena stran pa naj ostane nezasažena, da se more nemoteno opazovati življenje v akvariju. Potem položijo na dno košček belega papirja, nanj pa prazno časo. V časo polagamo vlivaj temperirano vodo, dokler ne doseže gornjega roba akvarija, ki se nato pokrije s steklenim pokrovom, da se prepreči pristop prahu. Posoda stoji sedaj brez rib, dokler ne ugotoviš, da so se rastline prijele, kar spoznaš po rasti.

Toliko o ureditvi. Potem si nabavi hrano: piscidin in pa tubifekse. Piscidin je odlična umetna hrana, tubifeksi pa so kakor nit tanki rdeči kratki črvički, ki jih najdeš na blatnem anu jarkov s stoječo vodo.

Za začetnike je zelo hvaležen pezdirek, ribica, ki smo jo opisali v »Jutru« 16. nov. Da ne bi začetnik naolvil premmogo ribic naj se držati pravila: Vsaka 6—8 cm dolga ribica potrebuje 1 liter vode. Voda v akvariju se načelno ne menja. V naslednjem pa naj opišemo drugo ribico, ki je zaradi svoje lepote posebno priporočljiva. To je kureselj (Carassius vulgaris — Karasche). Živi v dobro zaraščeni bajerjih in stoječih vodah. Oblike je podolgate ali pa stisnjene, več ali manj okrogle. Luske na straneh se svetijo kakor medenina. Hrbtna plavut je precej dolga, spodnje plavuti pa so rdečkaste. Vzdož hrbta je zelenkast, na trebuhu bolj svetel. Pred repno plavutjo na koncu telesa ima 2—3 mm široko črnatko progno. Ribica je v vsakem pogledu skromna in hvaležna. O njej trde, da ne umre niti če je zamrznieta v led. Vsaka hrana ji je všeč. Drsti se v maju in juniju, najraje na plavajočih rastlinah. V temperaturi 20 stopinj C se izležejo mladiči v teku enega tedna. Dolgi so 6—7 mm in popolnoma prozorni. Iz kureselja se je stopniema razvila zlata ribica, za kar gre zasloga Kitajcem. Za akvarij priporočamo kureselje v dolžini 3—6 centimetrov. — O. S.

Nova vesela zgodba s slikami!

Danes teden, v nedeljo, dne 14. t. m.

začne izhajati na običajnem mestu

ILUSTRIRANA HUMORESKA G. TH. ROTMANA

„Osel gospoda Kozamurnika“

Prepričani smo, da bodo nove prigode gospoda Kozamurnika, ki je našim bralcem še v dobrem spominu, tudi to pot

mladim in starim dobro došel vsakdanji užitek

Pazite na začetek v nedeljo, dne 14. t. m.

Gospodarstvo

Pred realizacijo velike vrhniške elektrarne

Kakor smo že včeraj kratko poročali, bo najbliž že v kratkem stopil v fazo realizacije velik elektrifikacijski projekt, ki more gospodarstvu južnega dela dravske banovine prinesiti velike koristi in razvojne možnosti. Gre za veliko vodno elektrarno na Vrhniki, ki naj bi izkoriščala vodno silo Unca, oeta Ljubljane.

Reka Unec izvira, kakor znano, iz kraških jam pri Planini, nato pa kmalu zopet izginja v številnih požiralnikih, da po daljšem podzemnem toku zopet privre iz kraškega skalovja pri Vrhniki, in sicer tokrat kot Ljubljana. Ker so požiralniki Unca premajhni, da bi pri večjih nalozih absorbirali vso vodo Unca, so se že dolgo pred vojno pečali za vprašanjem melioracije doline pri Planini, kajti Unec stopa zlasti v poletnih mesecih pogosto preko bregov in preplavi vso okolico ter tako povzroča precej škoda.

Kressov projekt iz l. 1912

Leta 1911, je praški inženjer Karol Kress izdelal zanimiv projekt, ki omogoča melioracijo vse doline in sigurno odvajanje obilne vode Unca, ki se naj obremen izkoristi za proizvajanje električnega toka. Po odobritvi predprojekta je inž. Kress leta 1912, predložil obilnostno detajlni projekt za melioracijo doline pri Planini in za gradbo hidroelektrične centrale na Vrhniki, ki bi racionalno izkoristila vodni padeč med Uncom in Ljubljano, ki znaša 145 m.

Njegov projekt obstoji v tem, da se preuredi struga Unca in da se njegova voda zbere v 5,5 km dolgem kanalu s profilom 42 cm, ki naj odvaja na sekundo 11 kub. m vode. Predvideno so tudi naprave za zbiranje peska, ki ga prinese voda in za drenažo ostalih vodnih dotokov in izvorov. Jez, ki naj zaustavi vodo za odvajanje in kanal, bi bil v nasprotju z običajnimi hidroelektričnimi napravami le majhen, tako da niso potrebne velike zajezitve terena. Kanal pa ne bi oviral prometa, ker bi ležal pod terenom in bi bil zasut.

9800 m dolg vodni tunel

Na koncu doline, odnosno na vzhodni Lanskega vrha, ki zapira dolino proti vzhodu, je predvidena naprava za čiščenje vode od blata in drobnega peska. Nato pa se spjelje voda v 9812 m dolgem tunelu skozi kraško gorovje do Vrhnike, odnosno do Retevja, kjer je projektirana električna centrala. Profili tunela se ima izdelati v betonu in opremiti z ventilacijskimi rovi.

Centrala na Vrhniki

Za centralo so predvideni 3 turboagregati s skupno 16.000 konjskimi silami, odnosno 11.750 kilovati pri dotoku 11 kub. m vode na sekundo. Ta količina vode je razpoložljiva povprečno 250 dni v letu, pri početni potrebi od 8000 konjskih sil pa 313 dni. Za doseglo stalne kapacitete od 16.000 konjskih sil rabi tovar elektrarne povprečno skozi 90 dni v letu pomožno kalorično centralo, ki jo je inž. Kress projektiral za 7500 konjskih sil skupno z vodnoelektrično centralo.

Na podlagi detajlnega projekta so naša oblastva 15. januarja 1925 izdala sinu medtem unrlaga projektanta inž. Karolu Kressu koncesijsko listino za izvedbo projekta, ki stavi za pogoji, da mora projekt izvršiti družba s sedežem v Jugoslaviji in da mora imeti v upravi te družbe večino naših državljanov. Proti izdaji te koncesije so pred leti vložili nekateri interesi (Fala) rekurze na upravno sodišče, ki pa so bili tudi v zadnji instanci odbiti.

Realizacija s sodelovanjem inozemskega kapitala

Na podlagi te koncesije namerava sejal neka močna angleško - češkoslovaška finančna skupina realizirati projekt. Potrebni kapital od 100 - 125 milijonov Din je baje povsem zagotovljen. Te dni se je mudil v Ljubljani predstavnik te finančne skupine dr. inž. Benda iz Prage, ki je stopil že v stike z merodajnimi činitelji. S sodelovanjem domačega kapitala naj bi se ustanovila delniška družba s sedežem v Ljubljani, na katero naj bi se prenesla koncesija.

Kakor omenjeno, je v Kressovem projektu predvidena gradnja kalorične centrale kot rezerve, ki je tudi v sedanjem proračunu upoštevana za vso 26 milijonov Din. Gradnja take kalorične rezerve centrale bi bila seveda nepotrebna, če bi bodoča elektrarna Vrhniki sodelovala z novo ljubljansko kalorično centralo. Zato bo finančna skupina, ki namerava graditi vrhniško centralo, stavila ljubljanski občini ponudbo za vzajemno oskrbovanje skupnega omrežja ljubljanske in vrhniške centrale s tokom. To sodelovanje je mogoče na dva načina, in sicer tako, da ljubljanska občina prenese svojo elektrarno na novo družbo ter dobi odgovarjajoče število delnic in si s tem osigura upliv na poslovanje podjetja, ali pa da se med obema elektrarnama sklene vzajemna pogodba za medsebojno oddajo toka. Kakor kaže praksa drugod, se sodelovanje med kaloričnimi in vodnimi centralami vedno pravi dobro obnese, ker je na ta način mogoče najracionalnejše izkoristiti skupno kapaciteto. Vrhniska centrala bi v takem primeru lahko oddajala rezervni tok ljubljanski centrali po pravilni ceni, ker 15 km dolg daljnovod od Vrhnike do Ljubljane ne bi znatno podražil toka. Predvideno je tudi vzajemno sodelovanje bodoče centrale z obstoječimi banovinskimi elektrarnami.

Gradbeni stroški

Z gradbo vrhniške centrale bi bilo treba pričeti že v prvi polovici prihodnjega leta, ker sredi leta poteče koncesija, če se dotle ne prične graditi. Gradbena doba je predvidena na 3 leta. Po proračunu bi skupni gradbeni stroški brez kalorične rezerve centrale znašali 99,8 milijona Din, pri čemer so upoštevane tudi 6% interkalarne obresti pri 3-letni gradbeni dobi, stroški za prevzem koncesije in drugi pripraviljalni stroški, kakor tudi stroški za gradbo vodovoda za Laze in Retovlje, ki ga mora podjetje zgraditi. V primeru gradbe lastne kalorične rezerve pa se proračun poveča na 125,9 milijona Din. Največja postavka v proračunu v višini 43,7 milijonov Din odpada na gradbo skoro 10 km dolgega dovodnega tunela, 15 milijonov pa gre za stroške melioracije doline pri Planini in zgradbe dovodnih kanalov. Strojna oprema centrale je v proračunu vnesena z 8 milijoni Din. Po tem proračunu bi znašali - če odpade gradnja kalorične rezerve - gradbeni stroški na konjsko silo 6270 Din, kar je manj kakor pa znaša povprečje v Evropi po vojni zgrajenih sličnih central, pri katerih so dosegli stroški na konjsko silo po

nekod celo 9 do 10.000 Din in celo 14.000 Din. Za presojo obsega odnosno kapacitete projektirane naprave naj omenimo, da bi mogla centrala pri polnem izkoriščanju naprav oddati letno okrog 85 milijonov kilovatih ur toka; za prva leta pa je predvideno, da bo znašala oddaja približno 7.500 kw skozi 6000 ur na leto, kar znaša skupaj 45 milijonov kilovatih ur. Elektrarna bi bila približno za polovico manjša nego je falka elektrarna, ki oddaja kakor znano na leto 175 do 180 milijonov kilovatih ur, vendar pa bi bila znatno večja, kakor vsaka druga električna naprava v dravski banovini.

Pocenitev električnega toka in razvoj industrije

Uresničenje projekta bi brez dvoma prineslo gospodarstvu v južnem delu dravske banovine številne nove razvojne možnosti. Z znatno pocenitvijo industrijskega toka bi bila zagotovljena obsežna industrijska izboljšanja ljubljane kakor tudi vseh krajev, ki imajo ugodno lego nasproti bodoči elektrarni, kajti cenen električni tok je prvi pogoj za razvoj industrijske in obrtne delavnosti. Kakor po vojni v mariborski in falki okolici bi vzrasla nova industrijska in obrtna podjetja, vrhu tega pa bi imeli tudi naširši sloji ljubljanskega prebivalstva znatne koristi od pocenitve toka. Pri obsežnih gradbenih delih bi številni naši brezposelni delavci dobili možnost zaslužka, prebivalstvo v dolini pri Planini pa bi bilo v zvezi z melioracijo obvarovano vsakoletne škode zaradi poplav. Našim merodajnim činiteljem se torej nudi priložnost, da omogočijo realizacijo velikega in koristnega projekta.

Načrt zakona o gospodarskih združenjih

Te dni je bil dokončan načrt novega enotnega zakona o gospodarskih združenjih, ki je bil poslan v izjavo vsem gospodarskim organizacijam v državi. Glavne odredbe tega zakonskega načrta so naslednje:

Za združbo se v smislu tega zakona smatra udruženje, organizirano na vzajemnosti za skupno posredno ali neposredno podpiranje in pospeševanje gospodarskih interesov svojih članov. Številni članovi v združenju je neomejeno. Doseženi poslovni prebitki se ne deli med članove ali pa se razdeli sorazmerno z doseženim prometom posameznih članov z združenju. Obrestovanje deležev, ki ne presega eskomptne obrestne mere Narodne banke, se sme izdati kot razdelitev dobička in se sme izvršiti samo v letih, ki so bila zaključena s poslovnim prebitkom.

Značaj združenja

Po svrhi združenja razlikuje zakonski načrt posebne kreditne, konsumne, nabavljalne, produkcijske, kmetijske, živinorejske, petrutinarske, prodajne, strojne, skladiščne, stanovanjske, zdravstvene in zavarovalne združbe. Razen kreditnih združenj, ki so smejo pečati tudi s sprejemanjem hranilnih vlog in zavarovalnih združenj, smejo ostale združbe imeti po več svrhu; vsaka taka združba se zlasti lahko peča tudi s poukom in vzgojo svojih članov in njihovih svojcev.

Zakon deli združbe v združbe z omejenim in neomejenim jamstvom. Neomejeno jamstvo obsega vse imovino vsakega združenja, ki, pri omejenem jamstvu pa je vsak združnik obvezan z eno ali večkratno denarno vrednostjo svojega deleža, kakor to določajo pravila Združenja; so s svojim jamstvom solidarno obvezani nasproti združenju. To jamstvo pa je mogoče uporabiti samo v primeru likvidacije ali konkurza.

Pogoji za ustanovitev

Združbo more ustanoviti skupina najmanj sedem oseb, ki pravoveljavno razpolagajo s svojo imovino. Za osnovanje združbe ni potrebno predhodno odobrenje. Pri združenjih, ki bi bile po trgovskem zakoniku obvezane za vpis v trgovski register, zadostuje vpis v združni register. Na občnem zboru ima vsak član pravico na en glas, po pravilih pa tudi pravico na več glasov, toda ne preko 5 glasov. S pravili se odreja, ali more posamezni združnik imeti po več poslovnih deležev in koliko največ. Kdor prstopi k združenju, ki je že vpisano v združni register, jamči tudi za one obveznosti, ki so nastale pred njegovim vstopom. Temu nasprotujoča pogodba je neveljavna. Pristopna izjava mora biti brezpogojna.

Koncesionirani posli

Kadar posebni zakon (zlasti obrtni zakon) vežejo gotove posle na koncesijo, tedaj je ta koncesija potrebna tudi združenju, ki jo morejo dobiti samo če so predmetni posli predvideni v pravilih. Tako dovoljenje (koncesija) ni potrebno, če ga že imajo vsi združniki. Državno dovoljenje je potrebno za zavarovalne posle, za izdajanje obveznic, ki glasijo na prisnosa, in za izdajanje blagajniških listov ter zastavnih listov. Zavarovalnim združenjem more ban dati posebne ugodnosti na podlagi pravilnika. Združbe, ki imajo za cilj neposredno pospeševanje ali podpiranje gospodarskih interesov svojih članov, smejo te posle izvršiti samo s svojimi združniki in z združno zvezo, pri kateri so včlanjeni, a posle, ki to le omogočajo, smejo izvršiti tudi z nečlani. Zlasti smejo kreditne združbe sprejemati hranilne vloge tudi od nečlanov, produkcijske združbe navkljati sirov ne tudi od oseb, ki niso združniki in jim prodajati izdelano blago; prav tako smejo združbe za prodajo proizvodov te proizvode prodajati združnim članom in nečlanom. Na podlagi izrecnega odobrenja kmetijskega ministra v sporazumu s trgovskim ministrom smejo ban dovoliti združenjem, da vršijo posle, ki so sicer pridržani le za promet z združniki, tudi z drugimi združniki, kulturnimi ter z državnimi in samoupravnimi ustanovami.

Knjigovodstvo in zadržne zveze

Združbe morajo redno voditi knjige in sestavljati letno bilanco. Vsaka združba mora zbrati rezervni fond, ki se sme uporabiti samo za kritje izgub. V ta fond se mora vnesti najmanj deseti del letnega poslovnega prebitka, ako pravila ne odredijo večje kvote. Vrh tega se lahko ustanovijo tudi drugi specialni fondi. Združbe selahko združijo v združnih zvezah. Za ustanovitev zveze je potrebno najmanj 7 za-

drug, za revizijsko zvezo pa najmanj 100 združenj. Za vso kraljevino obstoji Glavna združna zveza.

Dalekosežne ugodnosti

Pod pogoji, ki jih določa zakon, uživajo združbe in zadržne zveze posebne ugodnosti. Oproščajo se vseh taks v poslovanju z državnimi in samoupravnimi organi, kakor tudi z združniki in nezadržniki (kolikor so s svojim poslovanjem na to vezani), nadalje taks za zavarovalne posle v okviru zakonskih predpisov o teh poslih, poštnih in sodnih taks, vseh davkov, vseh doklad in dajatev državnih, občinskih in samoupravnih oblasti, kakor tudi carine na kmetijsko orodje, na umetna gnojila, na vsa produkcijska sredstva in na izdelana zdravila ter ostala sredstva za zdravljenje, pobijanje in preprečevanje bolezni in škodljivcev domačih živali in kulturnih rastlin. Država mora vsako leto vnesti v proračun primerne vsote za pomoč združništvu, za združno propagando, za združne šole, za pomoč produktivnim združenjem, za združno književnost in za ustanavljanje novih združenj.

Organizacija kmetijskih zbornic in volini sistem

Kakor smo že zadnje nedeljo poročali je bil kmetijskim organizacijam in banovinom nedavno poslan v izjavo načrt zakona o kmetijskih zbornicah. S tem zakonom se ima izpolniti dolgoletna zahteva naših agrarnih krogov po ustanovitvi stanovske organizacije, ki bi ščitila njihove interese in skrbela za pospeševanje vseh panog kmetijstva. Z zakonom o kmetijskih zbornicah se imajo spremeniti tudi nekatere določbe zakona o pospeševanju kmetijstva, kolikor se nanašajo na občinske in sreške kmetijske odbore, ki bodo v bodoče sestavni deli v sistemu kmetijskih zbornic, do čim odpadejo banovinski kmetijski odbori. Kmetijske zbornice so v zakonskem načrtu zamišljene kot avtonomne korporacije, ki naj imajo v glavni kmetijski zbornici skupno predstavništvo. Navzlic zbornicni po veznosti posameznih organov v sistemu, korativne zaščite kmetijskih interesov zagotavlja zakonski načrt tako občinskimi in sreškimi odbori kakor tudi banovinskimi zbornicam gotovo samostojno.

Da bi bili občinski kmetijski odbori, ki predstavljajo izhodišče za sestavo višjih organizacijskih enot kmetijskega zastopništva, sestavljeni iz najposposnejših in najboljših mož spreminja zakonski načrt tudi način sestave teh odborov. Člane občinskih kmetijskih odborov po zakonu o pospeševanju kmetijstva volil iz svoje srede občinski svet. Ta način sestave občinskih kmetijskih odborov je imel svoje hibe, ker je bila sestava teh odborov odvisna od politične ustanove kakršna je občina. Po poročilih, ki jih je prejelo kmetijsko ministrtvo je imel ta sistem tudi za posledico, da v občinski kmetijske odbore pogosto niso prišli najboljši in za napredek vneti kmetovalci. Zakonski načrt o kmetijskih zbornicah zato določa, da imajo člane teh odborov voliti vsi oni kmetovalci, ki imajo po posebnih določbah pravico glasovanja, in sicer na skupnem zboru javno ali tajno. Tajno glasovanje je zamišljeno na način, da vsak volilec napiše na svoj listek po svojem pričanju vseh listkov kandidatov in se potem iz vseh listkov izberejo oni kandidati, katerih imena so vpisana v največjem številu listkov. Tako se ima doseči popolna svoboda volitev, v odbor pa bi prišli oni, ki živjajo največ zaupanja, da bodo najvestneje vršili poverjeno jim nalogo. Da bi se dosegla čim boljša sestava občinskih kmetijskih odborov, določa zakon znatne omejitve glede kmetovalcev, ki imajo pravico volitve članov v občinske kmetijske odbore odnosno kmetovalcev, ki se morejo izvoliti kot člani. Aktivno in pasivno volilno pravico daje zakonski načrt pod etovnimi pogoji tudi kmetijskim delavcem. Občinski kmetijski odbori delegirajo potem iz svoje srede člane v sreške kmetijske odbore, ti pa zopet iz svoje srede v banovinsko kmetijsko zbornico. V občinske in sreške kmetijske odbore in v banovinske zbornice pa pridejo poleg voljenih članov po svojem položaju kot enakopravni člani tudi predstavniki raznih kmetijskih organizacij, kakor smo jih navedli v zadnji nedeljski številki.

V banovinske kmetijske zbornice voli vsak sreški odbor po enega člana, tako da bodo imele te zbornice toliko voljenih članov, kolikor je srezov v banovini (seveda poleg delegiranih članov centralnih kmetijskih organizacij, združnih zvez in kmetijskih strokovnjakov). V glavno kmetijsko zbornico v Beogradu pa bo vsaka banovinska zbornica delegirala na vsakih 10 voljenih članov v 1 predstavnik, tako da bo glavna kmetijska zbornica štela 30-40 članov in vrhu tega 5 predstavnikov centralnih kmetijskih organizacij iz Beograda. Občinski in sreški odbori ter banovinske zbornice se imajo vzdrževati iz že obstoječih občinskih, sreških in banovinskih kmetijskih fondov brez posebnih doklad, polovico stroškov za glavno kmetijsko zbornico pa bodo nosile banovinske zbornice v razmerju s številom voljenih članov, do čim bo druga polovica stroškov krita iz državnega kmetijskega fonda.

== Ljubljanska občinska trošarina. Pod gornjim naslovom objavlja Trgovski list od 4. t. m. zanimiv uvodni članek, v katerem ponovno opozarja na okolnost, da se na škodo trgovine pobira v Ljubljani mestna trošarina tudi na blago, ki se ne troši na področju občine, s čimer se premaknejo konkurenčni pogoji na škodo ljubljanskih trgovcev in da je izmera trošarin previsoka. Vprašanje mestnih trošarin se je v Ljubljani presojalo skoro izključno s fiskalnega stališča. Ponovno je bilo slišati izgovor, češ da se trošarina v podobni obliki pobira tudi drugod, tako v Beogradu in da je bil beograjski sistem prenešen na ljubljanske razmere. Teh ugovorov se spominja sedaj pisec v zvezi z vestjo, da je beograjska občina sklenila ukiniti vse občinske trošarine, razen trošarine na alkoholne pijače in izpadek pokriti z dokladami na neposredne davke. Kot povod za to reformo se navaja dejstvo, da trošarina omejuje promet in gospodarski razvoj. Isti razlogi govorijo tudi za ukinitje ljubljanske trošarine; seveda pa je to vprašanje v Beogradu lažje izvedljivo, ker se tam doslej niso pobirale občinske doklade, dočim znašajo te v Ljubljani že sedaj 60%, v Beogradu pa bodo v bodoče po ukinitju trošarine znašale 66%. Ako bi se v Ljubljani odpravilo pobiranje trošarine, bi se moralo breme doklad na

neposredne davke potrojiti. S tem pa bi prišli iz dežja pod kap. Ljubljanski gospodari uvidevajo, da potrebuje mestna občina sredstev, da vzdrži ravnotežje v svojem gospodarstvu. Niso se nikdar upirali občinski trošarini iz načelnih razlogov, temveč samo zaradi tega, ker je trošarina previsoka in se pobira tudi od blaga, ki se prodaja izven mestnega področja. Iz tega stališča izhaja, da so ljubljanski gospodari za mešan sistem. Trošarine je treba primerno znižati in oprostiti blago, ki se ne troši na mestnem ozemlju. Spričo položaja, ki ga je ustvarila sedaj beograjska občina, tudi ljubljanska občina, ki se je rada sklicevala na beograjski vzgled, ne bo mogla iti molče preko tega, temveč bo morala izpremeniti izmero in način pobiranja, upoštevajoč pri tem plačilno zmožnost prebivalstva. Zmagati mora načelo štedljivosti, ki ga v sedanjih težkih časih kravo potrebujemo.

== Priprave za državno anketo o pošaju naše lesne industrije. Iz uradnih statističnih podatkov je razvidno, da je bilo iz naše države letno izvoženo za 400 milijonov dinarjev manj lesa, kakor lani v istem razdobju, in to zaradi velikih dovozov ruskega lesa na evropska tržišča in zaradi stalnega nazadovanja cen. V velikih lesnih industrijskih podjetjih v Bosni je bilo odpuščeno že veliko število delavcev, tudi druga manjša podjetja so deloma skrčila obratovanje, deloma pa so povsem opustila produkcijo. Niti znižanje delavskih mezd, ki je bilo izvedeno v nekaterih velikih podjetjih, ni moglo zboljšati situacije podjetij. V nekaterih podjetjih pa so delavci opustili delo, ker so jim podjetja hotela znižati mezo. Kakor poroča Jugoslovanski Glasnik se v ministrtvu za šume pripravljajo koraki za pobijanje ali omiljenje krize v lesni industriji. Ministrtvo bo v kratkem sklicalo veliko anketo, na kateri bodo sodelovali tudi predstavniki finančnega, prometnega in trgovskega ministrtva poleg predstavnikov organizacij lesne industrije. Od strani industrijev se predlaga znižanje davkov in nekaterih carinskih dajatev, zlasti pa znižanje železniških tarif in samoupravnih obremenitev.

== Nazadovanje članstva OUDZ. Po pravkar sestavljeni statistiki je bilo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani ob koncu novembra zavarovanih 97.991 delavec nasproti 99.516 ob koncu oktobra, 101.663 ob koncu septembra in 102.269 ob koncu avgusta. Nazadovanje števila zavarovanih delavcev je deloma sezonskega značaja. Vpliv krize na število zavarovanih delavcev pa se kaže pred vsem v tem, da je druga leta število zavarovanih delavcev v primeri z odgovarjajočim številom za isti mesec zadnjega leta stalno naraslo, letos pa je število skoro isto, kakor lani v tem mesecu.

== Zigosanje jaje v Beogradu. Da se postavi trgovina z jajci na beograjskem trgu na solidneje bazo, je mestna občina beograjska izdala pravilnik o trgovini z jajci, ki med drugim določa, da mora vsako jajce, ki se prodaja v trgovinah v mestu, imeti žig dotičnega prodajalca, ki mora poleg naziva tvrdke nositi tudi datum. Od te določbe so izvzeta jajca, ki jih kmetovalci neposredno prinesejo v mesto. Če taka jajca kupi trgovec, jih mora takoj opremiti z žigom.

== Splošna gospodarska združba za Slovenijo in Ljubljani, r. z. z. o. z. v likvidaciji. Poziva svoje člane, da dvignejo deleže na blagajni Zveze slovenskih združenj, Pražakova ulica 11.

== Ponovno povečanje brezposelnosti v Avstriji. Statistika brezposelnih delavcev v Avstriji kaže za november znatno povečanje brezposelnosti. Število brezposelnih delavcev se je dvignilo od 192.800 na 237.800, torej za 45.000 v enem mesecu. Nasproti novemburu lanskega leta je letos število brezposelnih za 70.000 večje, nasproti novemburu 1929 pa je zabeležen prirastek od 167.500. Poleg omenjenega števila brezposelnih delavcev, ki prejemajo podpore, je bilo koncem novembra še 30.000 brezposelnih delavcev, ki ne prejemajo nikakih podpor.

== Italijanski uvoz lesa. Po italijanski uvozni statistiki je znašal v razdobju januar-julij letošnjega leta uvoz običajnega gradbenega lesa v Italijo 942.000 ton nasproti 954.000 tonam v istem razdobju prejšnjega leta. Uvoz gradbenega lesa se vsaj do konca julija po količini ni znatneje zmanjšal. Občutni padeč pa beleži uvoz drv, ki je nazadoval od 191.000 na 117.000 ton.

== Dobave. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave impregniranih drogov in karbid. Direkcija državnega rudnika Kakam sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave eternita, žebeljev, raznega orodja. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave minija, lanenega firneža, terpentina, žveplene kisline, salmijaka, grafitu, sadre ter glede dobave 2000 kg olja za dinam. Vršile se bodo naslednje ovrne udeležbe: Dne 12. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala, 13. t. m. glede dobave telegrafskih tračkov, 15. t. m. glede dobave žice in 16. t. m. glede dobave barv; 18. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave železnih nosilcev. Predmetni oglasi so v vpogled v Zbornici za TOI. Dne 12. t. m. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministrtva za zgradbo v Beogradu oферtna licitacija glede dobave telefonskih kablov. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenem oddelku).

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 6. decembra. Ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet prilično velik in je znašal 19,9 milijona Din nasproti 19,6, 15,9, 18,1 in 16,5 milijona Din v zadnjih štirih tednih. V ponedeljek borza zaradi drž. praznika ni poslovala; ker pa je poizkušnje zopet praznik, se je danes vršilo redno poslovanje. Tečajni deviz se tekom tedna niso bistveno spremenili.

Na tržišču državnih papirjev v Zagrebu se je vojna škoda po oslabitvi v zadnjem tednu zopet dvignila na staro višino. V početku tega tedna se je trgovala po 424 do 425, proti koncu tedna pa po 429 do 430. Tečajni ostalih državnih vrednot ne kažejo nasproti zadnjemu tednu večjih sprememb. 8 odstotno Blairovo posojilo se je tekom tedna trgovalo po 91,1250 do 91,25 do 91,25 do 81 do 81,25; danes pa se je 7 odstotno posojilo okrepilo in je bilo za 12,50 do 12,50. Nekaj prometa je bilo tudi v begluških obveznicah po 71.

Med bančnimi vrednotami je položaj ostal v glavnem neizpremenjen. Nekoliko čvrstejša je Narodna banka, ki se je zaključevala na 8100. Tudi Pradedion se je nadalje okrepila in se je tekom tedna trgovala po 990, danes pa po 985. Na tržišču industrijskih delnic je promet v Trboveljski zelo popustil in je bil samo včeraj zabeležen zaključek po 376. Delnice paroplovnih družb, so nekoliko nazadovale, ostale vrednote pa so v glavnem obdržale stare tečaje. Do prometa je prišlo v Guttmannu po 135 do 138, v Dravi po 235, v Šečarani po 238 do 269, v broski tvornici vagonov po 90 in v Večbah po 124.

Ne pozobite

da bo v novem 21. kolu drž. razredne loterije kraljevine Jugoslavije

izplačano igralcem preko 65 milijonov Din v gotovini brez odbitka.

ZA IZPLAČILO JAMCI DRŽAVA. Srečke prodajamo in razpošiljamo po vsem svetu.

Postrežba točna in nagla. Srečne slučaje čuvamo v tajnosti!

Zrebanje I. razreda se prične 3. januarja 1931

Zmerne cene srečk! — Ogromni dobitki!

¼ srečke 25 Din	Plačevanje po prejemu	½ srečke 50 Din
1/3 srečka 100 Din	srečk s čekom	Dvoj. 1/3 sr. 200 Din

Ze danes naročite srečke z navadno pošno dopisnico edino pri: Glavnem pooblaščenem prodajalcu srečk

BRISTOL

NOVISAD, Željeznička 27.

17160

skih delnic je promet v Trboveljski zelo popustil in je bil samo včeraj zabeležen zaključek po 376. Delnice paroplovnih družb, so nekoliko nazadovale, ostale vrednote pa so v glavnem obdržale stare tečaje. Do prometa je prišlo v Guttmannu po 135 do 138, v Dravi po 235, v Šečarani po 238 do 269, v broski tvornici vagonov po 90 in v Večbah po 124.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.7650, Berlin 13.4750-13.5050 (18.49), Bruselj 7.8887, Budimpešta 9.8905, Curih 1041.40-1097.4 (1065.9), Dunaj 7.9440-7.9740 (7.8500), London 274.66, Newyork 56.35-56.55 (56.45), Praga 167.28-168.08 (167.68), Pariz 222.28, Trst 295.39-297.39 (296.30).

Zagreb. Amsterdam 22.7650, Dunaj 794.60 do 797.60, Berlin 13.4750-13.5050, Budimpešta 987.25-990.25, London 274.26-275.06, Milan 295.30-297.30, Newyork kabe 56.35 do 56.55, Pariz 221.28-223.28, Praga 167.28 do 168.06, Curih 1041.40-1097.40, Bruselj 789.37.

Curih. Zagreb 9.1280, Pariz 20.2825, London 25.0625, Newyork 516.0750, Bruselj 72.02, Milan 27.0450, Madrid 57.30, Amsterdam 207.70, Berlin 123.08, Dunaj 72.63, Sofija 3.7850, Praga 15.9050, Varšava 57.85, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.06375.

Elekti

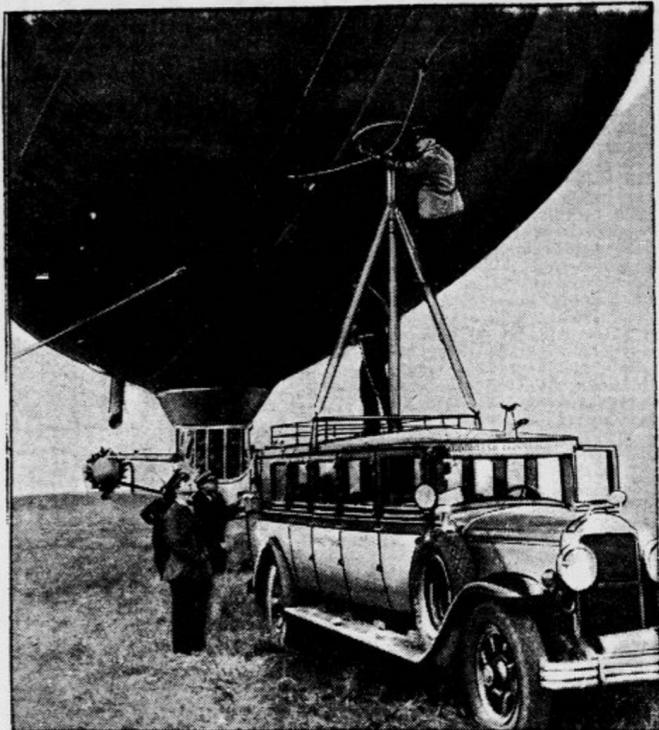
Zagreb. Vojna škoda aranžma in kasa 429-430, za december 429-430, za februar 419.75 - 420, investicijsko 85.50-86.50, 8 odst. Blair 91-91.50, 7 odst. Blair 81 do 81.625, Pradedion 930-935, Union 190 do 191, Jugo 77.50 do 78, Srpska 192-195, Narodna šumska 25 do 26, Gutmann 138 den., Šečarana 298-304, Verče 124 den., Dubrovačka 350-385, Trbovlje 374-376.

Blagovna tržišča

ZIT0

Zitno tržišče kaže v poslednjem času nekako oživiljenje na inozemskih in zadnje dni tudi na domačih tržiščih, kjer se je pšenica nekoliko okrepila. Prijaznejša tendenca je baje v zvezi z okolnostjo, da so z nastopom zime prenehali dovozi ruskega žita na evropski trg. Upoštevati pa je tudi to, da je konsum v glavnem porabil na termin kupljeno pšenico in si sedaj nabavlja nove zaloge. Privilegirana izvozna družba je zadnje tedne nakupila in izvozila precejšnje količine pšenice. Prav živalna je postala kupčija s koruzo, ki se je v nekaj tednih okrepila za 15 do 20 Din pri meterskem stotu. Navzlic višji ceni se inozemstvo nadalje zanima za našo koruzo in prevladuje pri današnji situaciji mnenje, da bomo obilne zaloge koruze še prav lahko pil

Iz življenja in sveta

Novost v zrakoplovstvu

Mesto stolpa za zasedanje zrakoplova so Američani uvedli avtomobile, na katere se priveže zračna ladja, da ji ni treba iskati določenega pristanišča, kjer so stolpi za zasedanje. Avtomobil potem brez težave zapelje ladjo v lopo.

Zmagovalni stradači

Kaj občuti stradač? V prvih petih dneh ga muči samo neznošen glad. Ima mrzlico, želodec zahteva hrano in se oglašča, pozneje pa trpi silne bolečine. Stradajoči vedno misli na jed, domišljija mu slika bogato obloženo mizo. A ob koncu prvega tedna je že tako slaboten, da pozabi na glad. Za to pa ga prične mučiti neznozna žeja. To so vse hujše muke. Polagoma se polasti bolnika popolna otopenost. Ob koncu drugega tedna stradanja že ni sposoben brez pomoči korakati po sobi in je skoro nem: jezik mu povzroča pri gibanju neznozne bolečine. Nadaljnje stradanje pa ne zahteva nobenih naporov več: žrtev je skoro vedno brez zavesti. Naposled napoči trenutek, ko ne more nobena hrana več rešiti ugašajočega življenja. Stradajoči, ki prekine stradanje, lahko živi še 10 do 20 dni, a nobene injekcije ali redilne tekočine mu ne morejo

povrniti izgubljene moči; zapisan je smrti.

Znana lastnica »Gazette du France« Marta Hanau v Parizu je okrevala po 24-dnevnem stradanju. To je dokaz njene izredne žilavosti. Povprečno umre človek po 20-dnevnem stradanju. Tako je bilo n. pr. z Antonijem Viterbijem in korziški ječi, ki je trdil, da je po nedolžnem obsojen na smrt. Državni predsednik mu je nadomestil obglavljenj z dosmrtno ječo. Viterbi je pričel protestno stradanje in je umrl 20 dni pozneje. Znana politična žrtev, Mark Swinay župan v Corku na Irskem, je stradal celo 73 dni preden je umrl. A zdravnik, ki so mu priskočili na pomoč že na 40. dan stradanja, niso ničesar opravili.

Človek, ki prostovoljno strada, seveda lahko vsak čas prekine svoj post. A včasih je obsojen na stradanje, ne da bi si tega želel. Ti najbolj tragični primeri se dogodijo navadno pri rudniških nesrečah. Tako so bili leta 1687 štirje belgijski kopači živi pokopani v rudniku Hoersalu. Rešili so jih šele 25 dni pozneje. Ves čas niso ničesar jedli in niso imeli niti požirka vode. Podlegli so mučni smrti leta 1906. Je zahtevala strašna nesreča v premogovniku Courrières na Francoskem 1200 življenj. Reševalci, ki so delali dan in noč, so na 20. dan izkopal 13 živih okostnjakov. Vsi so okrevali.

Kot prvi prostovoljni stradač je nastopil Američan dr. Tanner. Leta 1880 je stradal 40 dni in sta sklepala Stari in Novi svet številne stave za njegovo življenje. Tanner je dobil približno 300 tisoč dolarjev nagrade in naslov svetovnega zmagovalca. Po 40-dnevnem popolnem stradanju je zahteval veliko lubenico, jo pojedel in si je eno uro pozneje privoščil temeljito kosilo. Navzoči zdravniki so stavili, da bo Tanner podlegel zamotu črev. Kljub temu je ostal živ. Po Tannerju si je pridobil čast svetovnega prvaka v stradanju Italijan Merlati. Dolgo se je kosal s svojima rojakoma Suchijem in Saccinjem in je naposled zmagal. Njegov

rekord je znašal 50 dni, a ti trije stradači so dobivali dnevno kozarec vode. Pozneje so stradači ponovno prevarili javnost, ker so ponoči na skrivaj dobivali čokolado in druga živila. Lani sta priredila pod strogim nadzorom tekmo v stradanju Sacco in Brown v Cardiffu na Angleškem. Bila sta zaprta v stekleni kletki. Sacco je ves dan ležal v naslanjaču in pokadil nešteto cigaret. Brown je neprenehoma navijal gramofon. 63. dan je Brown odpovedal, zahteval je vode in ostal poražen. Zato si je tudi ohranil življenje. Sacco je vztrajal v kletki še 48 ur in postal zmagovalec. A zmago je poplačal z življenjem. Bil je popolnoma izčrpan in je podlegel štiri mesece pozneje slabokrvnosti. Vsekakor je človek bolj šibek nego nekateri mrzlokrvni stvorji (baje žabe in ribe ter pred vsem žuželke), ki baje lahko po več let kljubujejo brez hrane.

Dragocena predpotopna najdba

Delavci v nekem kamnolomu v Auquesu pri Lillu na Francoskem so med delo mnaleteli na dragocen ostanek iz prazgodovinske dobe. Kakšnih pet metrov pod zemeljsko površino so odkrili kostje ogromnega mamuta, ki je pravi prvak svoje vrste. Okla mu merita po dva metra a kočniki so mu bili kakor kvadri za tlakovanje cest. Doslej so velikano odkopali glavo, ki je zelo dobro ohranjena, a to delo nadaljujejo pod vodstvom znanstvenih strokovnjakov.

Zora voda

proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača
sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez pošt. nine Din 35.-

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Macdonaldove finančne težkoče

Posebni parlamentarni odbor je obiskal ministrskega predsednika Macdonalda na njegovem stanovanju v Downing-streetu, ker se je bil potožil, da nikakor ne more shajati s sedanjimi prejemki. V osebnem razgovoru s poslanci je priznal, da je zdaj sicer na boljšem nego leta 1924, ko je prvič postal ministrski predsednik ter se naselil v sedanjem uradnem stanovanju. Pred šestimi leti je moral iz svojega plačati vso kurjavo in razsvetljavo te hiše, dočim krije zdaj te izdatke država sama. Prejel je tudi vso posodo in pohištvo, dočim je moral prej stanovanje opremiti z lastnimi stvarmi in plačati selitvene stroške. Toda še zdaj mora iz lastnega žepa plačati vse posele, ki jih ne bi nastavil kot zasebnik, in mnogo izda za njih prehrano ter obleke. Veliko postavko tvori tudi sprejem številnih obiskovalcev. Sicer prejema ministrski predsednik v to svrhu letno državno podporo, a ta nikakor ne krije njegovih stroškov in njegova soproga tudi ne more od lorda blagajnika zahtevati povračilo izdatkov za vsako kosilo ali južino. Sprejemi zelo težijo Macdonalda, saj je moral n. pr. zadnjih na lastne stroške pogostiti vse člane indijske konference. Nekdanja ministrska predsednika Lloyd George in Baldwin sta odboru v celoti potrdila te navedbe. Zaradi tega je odbor predlagal, naj bi zvišala vlada Macdonaldovo plačo od 5000 na 7000 funtov šterlingov na leto.

Nabavna prilika

Radi zmanjšanja obrata

nudimo v nakup **PO LASTNIH CENAH** vsakovrstno manufakturno blago, žensko, moško in deško konfekcijo, modne predmete itd.

Moško obleko dobite že od Din 500.— naprej
Moško suknjo dobite že od Din 460.— naprej
Ženski plašč dobite že od Din 400.— naprej
Angleško blago m že od Din 260.— naprej

Zlasti opozarjamo gg. trgovce na veliko vsakovrstno izbiro in poseben popust pri večjih nabavah.

Drago Schwab, Ljubljana, Dvorni trg 1.

Kam s kruhom?

Nauk o vitaminih in modna svitka linijac belita lase pridelovalcem žita v Kanadi in Zedinjenih državah, ki ne vedo, kam bi ga prodali. Med tem ko stalno napreduje konsum jajc, mlečnih pridelkov, sočivja in sadja, nazadnje konzum kruha. Po zadnjih podatkih je pojedel pred vojno sleherni Anglež letno 167 kg kruha, zdaj shaja s 150 kg. Pri Nemcih se je znižala ista številka od 105 na 90 kg in pri Francozih, ki so porabili med vsemi narodi največ pšenične moke, od 248 na 198 kg. Čudno izjemo dela samo Italija, kjer poje posameznik namesto predvojnih 185 kg 193 kg belega kruha na leto. Menda gre ta sprememba na račun novih pokrajin: nemškega Tirola in slovanškega Primorja, kjer shajajo ljudje brez riža, a pojedjo tem več kruha.

Ženske in študij na visokih šolah

Letošnji vpisi na praški visoki šoli kažejo velik porast ženskih slušateljv. Kakor pa je razvidno iz neke statistike, je od prejšnjih slušateljic dovršilo študije samo 10 odstotkov, dočim jih dovrši sedaj 90 odstotkov slušateljic. Ogromna večina dijakinj se v nadaljnjih semestrih rajši poroči in obesi učenje na klin.

Nov pomorski orjak

Iz Londona poročajo, da je sklenila velika angleška plovna družba zgraditi nov parnik, ki bo obsegal 73.000 ton. Največji sedanji parnik je »Leviathan« z 59.900 tonami. Stroški za novega orjaka bodo znašali 5 milijonov funtov šterlingov, okrog 1400 milijonov dinarjev.

Plavačica miss Wolstenholme

16-letna deklica, ki je dosegla rekord v prsnem plavanju na 500 metrov. Dosegla je čas 1 minute 14,6 sekund.

Star hlebec

Berlinski arheološki muzej je postal srečni lastnik najstarejšega hleba na svetu. Izvirja iz groba žene faraona Mentuhopeta iz XVIII dinastije, torej ga je spekel pek okrog leta 4550. pred Kr.

Elektrika na grobeh

Vatikanska kongregacija obredov je rešila celo vrsto obrednih vprašanj in je med drugim odločila kot dopustno tudi to, da smejo na katoliških pokopališčih in grobeh greti električne svetiljke...

Moderni sovjetski stavni slog

Poslojpe delavskega kluba v Moskvi, zgrajeno v novem boljševiškem slogu.

Alojz Lang

igralec Kristove vloge v Oberammergau, katerem smo nedavno poročali, da je bil kaznovan, ker je nameščencem svojega hotela zadrževal zaslužek. Moža vidimo pri njej, kjer je njegovo početje označeno kot vnebovpijoč greh.

Zmota

Topli solčni žarki so se usipali v preprosto sobico, kjer je sedela učiteljica Zlatka Dolinarjeva. Mlada učiteljica je imela pred seboj odprto knjigo, a njene misli so begale vse drugod. Vstajali so ji spomini na zadnje tedne. Že več ko leto dni slušuje v tem majhnem mestecu in prav do zadnjega se je čutila tuško. Edine družice so ji bile knjige, druge zabave ni poznala. Šele v zadnjem času je posiljalo solnce tudi v njeno življenje. Spoznala se je z inženjerjem Sodnikom, kemikom v mestni tovarni. Takoj sta se zblížala, zakaj tudi on je ljubil knjige nad vse. Mnogokrat sta se srečala na sprehodu, vedno jo je spremlil do šole. Z njim je lahko razpravljala o vseh lepih mislih, ki so ji polnile dušo, kajti tudi on je bil idealist, ki ni videl lepote življenja samo v uživanju. Skoraj vsak dan sta se srečala in kaj čuda, da je v Zlatkinem srcu polagoma vzklikala ljubezen do mladega, duhovitega inženjra.

Globoko je vzdihnila in premišljevala: »Ne, iz tega ne more biti nič. Iz srca moram iztrgati to nesrečno ljubezen. Sodnik gotovo ne bo ljubil siromašne, neznanke učiteljice, ko ima na izbero dovolj lepih, bogatih deklet. Res mi je prijazna a da bi me ljubil? Ne, to ni mogoče. A vendar, kako čudno me včasih pogleda, koliko toplote je v njegovih besedah, mogoče pa čuti le več od navadnega prijateljstva. — — —

dah, mogoče pa čuti le več od navadnega prijateljstva. — — —

Iz premišljevanja jo je zbudilo trkanje na vrata. Pismočica ji je dal razglednico, popisano z velikimi, energičnimi črkami. »Od sestrice,« je vzkliknila Zlatka in preletela vrstice.

»Zlato moje!
Meni se imenito godi. Pri prvi priliki pohitim k tebi, da ti vse povem, vsaj čez 14 dni me lahko pričakuješ. Poljubljaj Te Tvoj Milan.«

»Hvala Bogu, da se ji dobro godi in da kmalu pride,« je vzkliknila Zlata, položila kartico v knjigo in se zamislila. Da, sestrica Milena je edini človek, ki mu bo lahko potožila svoje muke. Mileni bo lahko povedala o svoji ljubezni. Dasi sta bili zelo različni po značaju, sta druga druga vse zaupali in se vedno razumeli. Zlatka je bila tiha, sanjavska narava, Milena pa narobe, razposajena, energična, neupogljiva, takoj pripravljena za vsako neumnost in razposajenost. Zato so jo že od malega klicali Milan, češ, da je v njej več moškega kakor ženskega. In so tudi njo nastavili za učiteljico, a precej daleč od Zlate, zato sta obe komaj pričakovali prostega dne, da se vidita.

Spet je potrkalo. Pred vrati je stal tovarniški sluga.

»Gospodična, gospod inženjer so me poslali po knjigo, ki ste jim jo obljubili.«
»Oh, da, tu je,« vzela je knjigo z mize, jo zavila in dala slugi.

Inženjer sodnik si je prižgal cigareto in opazoval modre oblake. Misli je na Zlato. Kako jo ljubi! Vedno si je želel družice, ki bi ga razumela, ki bi bila idealna, mehka, dobra, res prava prijateljica njegovemu soprogu. Niso mu ugajala dekleta, ki so ga lovila po salonih, njih ideal so bile lepe obleke, flirt, kvečjemu še malo sporta, toda če se je hotel človek pogovoriti od srca, je opazil strašno plitkost, prave izobrazbe ni bilo. Vse je bilo le vnanjost, srca so bila prazna. Zlata pa je vsa drugačna; človek se z njo lahko pogovori o vsem lepem, o literaturi, o glasi, o slikarstvu, za vse ima umevanje. Mnogokrat se je čudil njeni izobrazbi. In pri vsem tem ni v njej niti sledu domišljavosti ali afektiranosti. Že večkrat ji je hotel razodeti svoja čuvstva, a se je bal, ker nikdar ni opazil, da bi tudi ona kaj čutila zanj. Toda tej negotovosti mora kmalu biti konec: razodeti ji mora, kaj čuti za njo in mogoče je tudi v njenem srcu enako čuvstvo zanj.

V tem je sluga prinesel knjigo. Sodnik jo je odprl, iz knjige je padla razglednica. Mogoče je napisala zanj neka vrstica. Pogleda — in prebledi: podpis je »Tvoj Milan«. Nj se mogel premagati prečital je vse in to je bilo zanj grozno. Torej si je že drugi pridobil njeno srce drugo jo ima pravico nazivati »svojo Zlato«! Mahoma se je podrl grad njegovih sanj, čutil je, da je Zlata zanj izgubljena in šele zdaj je občutil vso glo-

bino svoje ljubezni. A zakaj je vložila to razglednico? Slučajno? Ne, najbrže je opazila njegova čuvstva in mu je hotela s tem povedati, naj ne upa.

Zlata je trpela. Kakor prej je večkrat srečala inženjra, večkrat je že hotela zaustaviti korak in ga ogovoriti, a on jo je vedno tako hladno pozdravil, dasi ni šel poprej nikdar mimo nje, da je ne bi ogovoril. Kaj je temu vzrok? Zdaj pač lahko spozna, da je ne ljubi, kako brezupno je bilo njeno čuvstvo, samo pozdrav ima zanj, kakor za vsako znancko.

Pa tudi Sodnik je trpel. Hudo mu je bilo, ker ne bi mogel govoriti z Zlato tako od srca, kakor prej; torej rajši nič.

»Zlato moje, tu sem,« je zaklical mlad glas toplega jesenskega dne pred Zlatinimi vrati in že sta se objeli Zlata in Milena. Mnogo sta si imeli povedati.

»In da veš, Zlato. Še danes obiščeva Ksenijo, hčerko tovarniškega ravnatelja. V šoli je bila moja najboljša prijateljica in se zelo pritožuje, da te ni nikoli k njim.« Zlata je morala pristati.

Že popoldne sta bili pri Kseniji. »Le naprej gospodični, Ksenija pravkar debatira z inženjerjem Sodnikom, priskočita ti na pomoč, ker z njim je Ksenija v večnem prepiru.« Ju je povabila gospa. Zlata se je že hotela obrniti, a bilo je prepozno.

»O Miljan, le naprej! Torej si prinela tudi Zlato seboj, to je lepo!« je zaklicala Ksenija in objela Mileno. Sodnik je ob-

stal; kaj če je to Zlata Milan? Ksenija je Mileni predstavila inženjra in mu povedala, da kličejo Mileno vsi za Milana, zato naj nikar ne strmi. V tem hipu je bilo inženjerju vse jasno, spoznal je svojo zmoto. Le Zlata je ostala tiha, bilo ji je mučno in je želela čim prej domov.

»Joj, Zlato, to si dolgočasno danes,« je govorila Milena; »nu, pa pojdimo, a ti Ksenija me spremljaj do šole, gospod inženjer gre lahko z nami, da te potem spremi domov.«

Na cesti pa sta Milena in Ksenija ubrali svojo pot skozi gozd; Sodnik in Zlata sta zdajci ostala sama.

»Gospodična Zlata, oprostite, a povejte, razglednico v knjigi, ki ste mi jo nedavno poslali, je pisala vaša sestra?«

»Oh, in jaz sem jo povsod iskala. Seveda, Milan je pisal.«

»Zlata, jaz sem se pa toliko mučil radi tega. Da, povedati vam moram, da vas že dolgo ljubim. A takrat sem dobil v vaši knjigi tisto nesrečno karto s podpisom »Tvoj Milan«. Mislim sem, da vam jo je pisal vaš zaročenec in nikoli še nisem bil tako nesrečen kakor takrat. Toda danes sem spoznal, da sem se motil. Zlata, ljubljena, povejte, ali morem upati vaše ljubezni, ali hočete postati moja družica za življenje?«

Zlata ni mogla spregovoriti, a v njenih očeh je čital jasen »da«. Z roko v roki sta se presrečna vračala domov.

Krasne proslave narodnega praznika

BOROVNICA. Obsežna sokolska dvorana je bila prepolna, da bi sprejela vse goste, ki so prišli na svečano proslavo 12. obletnice uedinjenja preteklo nedeljo. Navzoče članstvo, zastopnike uradov in družbe je pozdravil starosta, br. Drašler, se spomnil umrlih dobrotnikov Sokola ter pozval navzoče na skupno delo v dobrobit domovine. Sledilo je obširno predavanje prosvetarja br. Engelbergerja: Delovanje jugoslovenskega odbora v emigraciji. Ta govor naj bi služil v pravilno razumevanje onim, ki so jim sicer znani podvigi junake srbske vojske, delovanje JO pa jim je bilo neznano, ali pa, kar je še slabše, napadno tolnačeno. Govoru je sledila svečano prisega članstva. Nad vse dostojno proslavo je zaključila telovadna akademija. Nastopili so vzorno vsi oddelki in bili od navzočih navdušeno pozdravljeni in pohvaljeni. Obisk proslave je dokazal, da se širi SKJ med vse sloje naroda.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU. Sokol je pripravil narodni praznik in izredno slavnostni način v nabito polni dvorani. Svečano sokolsko sejo je otvoril br. starosta z vznešenim govorom. Nato je zapregel številno novo članstvo. Sledilo je slavnostno predavanje br. N. Sukačeva, nakar je sokolski pevski zbor zapel državno in sokolsko himno. Po slavnostni seji se je vršila akademija s peštrim sporedom. Telovadci so proste, orodne in skupnske vaje izvajali nad vse precizno in v splošno navdušenje. Akademijo so zaključili člani z živo sliko »Uedinjenje«.

MOSTE PRI LJUBLJANI. Na predvečer državnega praznika je tudi sokolsko društvo v Mostah pripravilo v nabito polni dvorani slavnostno akademijo. Prireditev so posetili savezni načelnik SKJ, župni tajnik in zastopniki Kola jugoslovenskih sester, šolske uprave, občine Moste, zveze bivših vojakov ter gasilstva. Pozdravnemu govoru br. Pavčiča sledile telovadne točke so bile vse, razen ene, delo domačega vaditeljskega zbora. Ob navzočnosti zastopnikov uradov, korporacij in članstva se je vršila v ponedeljek svečana seja, pri kateri je sodelovalo tudi pevsko društvo iz Most pod vodstvom br. Rupnika. Priseglo je nad 70 starih in novih članov. Bila je lepa svečanost, ki je v marsikaterem zapustila globok vtis!

NOVO MESTO. Sokol je priredil v nedeljo zvečer slavnostno akademijo, ki je bila zelo zadovoljivo obiskana. Pričela se je s sokolsko koračnico, himno in temperamentnim nagovorom staroste br. Marincika. Nato se je izvajale ritmične proste vaje članov in članic. Orkestralne točke je izvajal sokolski orkester pod vodstvom br. Fakina. Naposled je bila uprizorjena živa slika, predstavljajoča močno Jugoslavijo. V ponedeljek dopoldne se je vršila po slovesni službi božji v kapiteljski cerkvi ob 10. v Sokolskem domu svečana seja Sokola. Evorana je bila nabito polna in je zbrane nagovoril starosta br. Marincik, ki se je spomnil tudi umrlih družstvenih članov Josipa Zurca, Aljaza Windischerja ter Antana Burgerja. Nato so prisegli novi člani in članice in so bili razdeljeni sokolski znaki onim telovadcem, ki so se udeležili vsesokolskega zleta v Beogradu. Lepa slavnost je bila zaključena s sokolsko koračnico.

PTUJ. Sokol je proslavil državni praznik svečano in lepo. Ob 11. se je vršila svečana seja družstvene uprave in prenovljeni dvorani Narodnega doma, prisostvovali so zastopniki vseh oblasti ter mnogo članstva in naraščaja. Sejo je vodil družstveni starosta br. Salamun. Zbor GI. Matice je zapel državno himno, nakar se je izvršila prevedba dece v naraščaj in naraščaja v članstvo. Zatem so polžili prisego vsi novi člani in članice, zbor pa je zapel še »Oj Doberdobe«. Ko je prejel naraščaj iz rok načelnika br. Pertote spominske znake, je bila slavnost zaključena. Ob 15. pa se je vršila slavnostna akademija v mestnem gledališču, ki je bilo zopet polno. Program je bil precej obsežen, toda pester in lep. Otvoril ga je orkester Dijaškega doma s sokolsko koračnico in je med posameznimi telovadnimi točkami izvajal še uverturo »Kraljica vilt«, fantazijo »Viktorija« in valček »Zlati časi«, vse pod vodstvom mariljevega kapelnika br. Novotnyja. Br. Skaza nam je zapel »Lilovek nikare«, moški zbor pa pod vodstvom br. Sedlbauerja »Zene mrak set«, »Narje Adrijansko« in »Hej trubadur«. Grudnovo »Tržaškem bratom« je deklariral br. Krivic. Vsem bodi za prijazno sodelovanje izrečena na tem mestu bratska zahvala. Poleg omenjenega je spored obsegal še 9 krasnih telovadnih točk.

I. FROVČE. V nedeljo je Sokol proslavil državni in sokolski praznik v dvorani br. podstaroste na najsvečaniji način. Dopoldne se je vršila slavnostna seja, pri kateri je br. starosta po nagovoru izvršil zaobljubo novih članov. Ta svečani del proslave ki je napravil na vse prisotne globok vtis, je zaključila deca z državno himno. Ser pa se je vršila telovadna akademija. Pozdravnemu govoru br. staroste je sledilo predavanje br. prosvetarja, ki je seznanil navzoče s prerajenjem Jugoslavije in Sokolstva. Nato so člani, narašč. in deca izvajali svoje proste vaje z vso ljubkostjo in preciznostjo. Krasno izvajane vaje članov na bradlji in lepe skupine pod vodstvom neutrudljivega br. načelnika so zaključile slavnost. Obisk je bil to pot za razmere v naši vasi res časten.

VOJNIK. Redkokdaj čitamo iz našega trga poročila, a vendar se društveno in šolsko delo giblje pri nas kakor malokje na deželi. Od septembra do kraja junija se vrše sestanki, predavanja in različne prireditve. Za obletnico uedinjenja nas je Sokol presenetil s krasno akademijo. Stevilno občinstvo, ki je preteklo nedeljo popoldne napolnilo prostorno posojilnično dvorano, je pozorno sledilo strumno izvanemnemu sporedu in ni štedilo z odobravanjem. Marsikomu so stopile solze v oči, ko se je pokazala prekrasna živa slika sokolske mladine in članstva. Preko 100 oseb v kroju je bilo razvrščenih v skupino, v sredini pa je na temno zeleni tapeti smrečja blestela velika slika prestolonaslednika Petra. Novo ustanovljeni tamburaški orkester pod vodstvom br. Podjavoršika nam je po štedenstem vežbanju pokazal krasne uspehe. Nič manj se ni odrezala s. Rudolfova s pevskim zborom meščanske šole. Vzorno telovadbo pa nam je pokazala izbrana vrsta na bradlji in z izvrstnimi skupinami pod vodstvom br. Ukmarja in načelnika Venturinja. Polno smeha in zabave je nudila gledalcem enodejanka »Ljubosumnost« v režiji ravnateljice br. Lapajeta. Zvečer je priredil Sokol ob sviranju tamburaškega zbora zabavni večer pri Ko-

larju. Na praznik se je svečane maše udeležil tudi Sokol v kroju, nato pa je bila lepa proslava v meščanski in osnovni šoli z govorom, petjem in deklaracijami. Zvečer je bila v telovadnici zaobljuba novih članov Sokola. Starosta br. Jankovič je sprejel prisego, prosvetar br. Lapajeta pa je v zanimivem predavanju opisal pomen Sokolstva in razvoj telovadbe. V prijetnem razgovoru in domači zabavi je minil večer ob sviranju tamburaškega orkestra. Sokolska misel pridobiva med tukajšnjim ljudstvom vedno širša tla.

(Nadaljevanje glej na strani 21.)

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) sredstva za vse vrste proizvajala trvdka

„CHEMOTECHNA“
družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10. 158

Iz Kranja

Vodnikova družba naznanja, da so letošnje knjige že dospele. Člani naj jih dvignejo v tiskarni »Sava« in obenem poravnajo tudi članarino za prihodnje leto.

Gostovanje ljubljanske drame. Po kratkem odmoru je te dni ponovno gostovala na naših deskah ljubljanska drama. Vtis, ki so ga pustili naši umetniki s svojim prvim gostovanjem v Kranju, se je sedaj jasno pokazal. Pri obeh zadnjih predstavah je bila gledališka dvorana do zadnjega kotička natlačena. Popoldanska mladinska predstava »Snežulica in skrajtje« je privabila mladino tudi iz sosednjega Strazišča in Primskovega. Zvečer so se ljubljanski umetniki predstavili izbrani publiki z dramo »Svetli plamen«. Kako nam je igra ugajala, pojasnjujejo najbolj besede režiserja g. Skrbinskega: »Nocojšnja vprizoritev »Svetlega plamena« je uspela do sedaj najbolje, to pa zaradi tega, ker je bil tako tesen kontakt med umetniki in občinstvom.« Igralcem hvala, sebi pa želimo še mnogo takih večerov.

Seja rezervnega oficirskega zbora se je vršila te dni v hotelu »Jelen«. Glavna točka je bila proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Sklenjeno je bilo, da bo svečana proslava 16. t. m. na predvečer.

Stavbno gibanje. V torek ob 16. bo v saavskem predmestju po sreskem načelstvu komisionalni ogled glede zgradbe kotlarne za barvarno, katero namerava postaviti g. Anton Kolijaš v bivši Volčičevi usnjarni.

Naprava železniškega tira in ceste. Trvdka Zabet v Britofu pri Kranju namerava zgraditi do svojega skladišča na laneno seme in lanene tropine industrijski tir in 5 m široko dovozno cesto. Tir, ki bi se odcepil desno od proge Planica-Ljubljana pri km 7388, bi potekal po večini po železniškem svetu, a dovozna cesta do skladišča, ki bi se pri prelazu priključila državni cesti Ljubljana-Kranj, bi potekala deloma po železniškem svetu in deloma po svetu, ki je last trvdke same. Dne 16. t. m. ob 9. bo na licu mesta o zadevi komisionalni ogled.

Prvovrsten družaben dogodek za Kranj bo elitni ples medicincev ljubljanske univerze pod pokroviteljstvom rektorja g. dr. Alfreda Šerka in častnega damskega komiteja pod predsedstvom g. Znidaršičeve, soproge sreskega giavarja. Po dobrem uspelem plesu medicincev v Celju ni dvoma, da bo tudi tokrat obisk rekorden in da postanejo medicinski plesi redovnosvi naših zdravnikov in družabne elite. Ples bo 17. januarja v vseh prostorih Narodnega doma. Vabila bodo pravočasno razposiljena.

Dražba mestnih dohodkov. V petek 12. t. m. bo oddaja občinskih dohodkov za leto 1931. v zakup, in sicer štantnine na Glavnem trgu, živinskega trga in mostnih tehtnic v kokriškem predmestju in pri kolodvoru. Dražba bo ob 11. v občinski pisarni, kjer so na vpogled tudi dražbeni pogoji.

Dražba jetniške prehrane. Dne 11. t. m. bo ob 9. pri tukajšnjem okrajnem sodišču dražba za dobavo jetniške prehrane kazencem za čas od 1. januarja do 30. marca 1931. Dražbeni pogoji so na vpogled na sodišču, soba 8.

Sokolsko društvo v Strazišču priredi danes ob 19. v Sokolskem domu Miklavžev večer za odrasle. Darovi s točnimi naslovi bodo sbrinjali popoldne do 18. v posvetovalnici. Vabljeni! Za prihodnjo nedeljo se pripravljajta igra »Naša kri«.

Avtobusna družba Paar & Stravs naznanja, da bodo vozili avtobusi k cirkuškimi predstavam vsak dan. Naročila in druge informacije dobe v pisarni pri »Stari pošti«.

Kino Narodni dom. Danes »Igralska strast« ob 4., pol 6. in pol 9. uri. V ponedeljek »Ponočni morskari« ob 4., pol 6. in pol 9.

Poštenost. Ukradena je bila v sredo na kolodvoru pri jutranjem vlaku nova aktovka akademiku Korošču. Ker nimajo prisvojene knjige in indeks za dotičnika nikake vrednosti, se prosil sedanji imetnik aktovke, naj jih vrne, aktovko pa si lahko obdrži.

Z Jesenic

Knjige Vodnikove družbe so dospele. V kolikor še niso razdeljene, naj pridejo naročniki sami po nje k svojim poverjenikom in po možnosti že v naprej poravnajo članarino za prihodnje leto, ker s tem prihranijo poverjenikom težko in zamudno delo.

II. akademski ples na Jesenicah
5. januarja 1931

Napredek v trgovini. V teku poletja se je na Jesenicah odprlo nekaj novih trgovskih lokalov, nekaj starih pa so temeljito razširili in modernizirali. Za Miklavža in božič so nekatere trgovine krasno aranžirale svoja izložbena okna, v katerih je videti vse, kar je potrebno in za oko prijetno. Žal na se kupčija ne razvija posebej, kajti povsod se opaža pomanjkanje govtovine, kar je umevno, saj tvorijo veliko večino našega prebivalstva delavci, železničarji, nižji uradniki in mali obrtniki, ki jim sredstva ne dopuščajo, večjih nabav. Vsi drugi, ki se gmojtno, boljšem, pa kupujejo svoje potrebščine v Radovljici, Kranju,

Ljubljani in tudi v Avstriji, kjer je izbira večja.

Preselitev. Te dni se je preselil z Javornika na Blejsko Dobrovo g. Franc Pavlin, pekovski mojster na Javorniku. Zelimo ugodnemu možu obilo uspeha pri njegovi obrti.

Zvočni kino »Radio« na Savi bo predvajal grandiozni vefilem »Hadži Murat« (Belj vrag). Predstave v nedeljo 7. t. m. ob 15., 17. in ob 20. in v ponedeljek 8. t. m. ob 15. in ob 20.

Iz Kamnika

ka— Iz sodne službe. Na tukajšnjem sodišču je nastopil začasno mesto g. dr. Stojan Bajčič. Nadomestoval bo odidelega dr. Senka.

Iz delovanja dramskega odseka Čitalnice. Kakor doznavamo, pripravlja Čitalnica za božič zopet »Petrickove poslednje sanje«. Petricka bo to pot nameravala Čizmekove igrala talentirana Nadica Hajkova. V tej sezoni bodo igrali tudi »Rokovnjače«.

Prvi sneg. V četrtek zvečer je pričelo polagoma snežiti. Preko noči se je nekoliko zjasnilo in jutraj so bile strehe že pobeljene s prvim snegom. Snežilo je še v petek ves dan.

Še enkrat naše ceste. Večkrat smo že pisali, da so naše ceste slabe in da so nujno potrebne popravil Cesto iz Kamnika skozi Podgorje, Mengoš, Trzin, Čerušče v Ljubljano so tako nasuli, da je za motorna vozila le težko uporabna. Ne vemo, zakaj so pustili po sredi ceste pravi greben gramoza. Sedaj je uporabna le še cesta Kamnik—Dupleca—Jarše—Domžale—Trzin—Ljubljana. Voznja po tej cesti je še kolikortoliko znosna, dočim je ona čez Mengoš prav opasna. Upamo, da se bo kaj ukrenilo.

Novost za Kamnik. V Maistrovi ulici so odprli svetlolikalnico in kemično čistilnico oblek. Pravijo sicer, da se v našem mestu ne obnese nobena novost, mislimo pa, da ho ta enkrat izjema.

Novo table za avtomobiliste oo mestno županstvo na več mestih namestilo prihodnje dni.

Podčetnost meščanov. Da si naši ljudje lahko ogledajo svetišče cirksu Kludsky v Ljubljani, vozi avtobus Rode dnevoj zvečer še enkrat v Ljubljano in se vrače po kolesu cirkuškega sporeda v Kamnik. Prvi večer ni bilo baš mnogo obiskovalcev.

Vremenska hiška ima sedaj tudi precizno uro, po kateri naj bi se vsi ravnali.

Z Bleda

Mednarodne smuške prireditve, ki se bodo vršile ob koncu januarja in v začetku februarja 1931 na Bledu in Bohinju, nam obetajo lep obisk. Računa se na okrog 2000 gostov. Krži in težave pa bodo s kurjenimi sobami, katerih je na Bledu samo 173 s 355 posteljami.

Jugoslovensko-češkoslovaška liga se snuje na Bledu. Ako ne bo posebnih zaprek, bo nova liga najkasneje pomladi pričela z delovanjem.

Vaške ceste v Ribnem pri Bledu so v tako slabem stanju, da je treba ob slabem vremenu prav pošteno gaziti cestno blato. Posebno pri Beču, kjer je tudi ob lepem vremenu blato, naj bi se bazej nekoliko zvišal, da bi se voda višje odtokala. Korito za napajanje živine naj bi se tudi zvišalo in pod cesto napravil kanal, kjer bi se voda, ki sedaj stoji na cesti, odtokala. Ta del ceste pa naj bi se zvišal ter dobro in stalno posipal. Vas Ribno, ki je jedva dvašest minut oddaljena od Bleda, bi pač morala imeti lepše ceste že zaradi tega, ker jo za časa sezone poseča mnogo letovščinarjev.

Stavbno gibanje v Lescah pri Bledu je v zadnjih dveh letih tudi v živahnem razmahu. V teku dveh let so zgradili krasno dvorno čakalnico in moderno šolsko poslopje, ki je že pod streho in se bo delo pomladi nadaljevalo. Dalje je zgradil g. Zavrtnik tovarno za čokolado, ob železniški progi pa g. Jeglič svojo veletrgovino. Kovinarska zadruga je zidala poslopje, a je prenehala poslovati, zato se sedaj nahaja tam betonsko podjetje Kapus. Razen tega se je zgradilo še sedem drugih hiš in več prenovilo. Napredni Lesčani so dali zgraditi na križišču pred žumijem, kjer so stale prej strse lipe, vzoren vodnjak. V načrtu je še več drugih poslopj, ki se imajo zgraditi v doglednem času.

Občinski urad v Lescah pri Bledu se je preselil v novo zgrajeno šolsko poslopje, kjer ima v pritličju svojo pisarno.

Moderno urejena pekarna. Podstarosta blejskega Sokola Jurij Ravnik, ki ima znano parno pekarno in slaščičarno, si je nabavil te dni stroj za gnetenje testa na električni pogon. Moderni stroj, ki tehtata okrog 1230 kg, so že montirali in je edini te vrste na Gorenjskem.

Začasno ustavljen cestni promet. Ker prekopavajo cesto pri Kazini, bo do nadaljnjega zaprt ta del ceste, to je od kavarne Toplice do vile Pongrac. Promet je mogoč po cesti za Park - hotelom ali pa po Ljubljanski cesti in od tam po Prešernovi cesti.

Iz Litije

Zobni atelje v Litiji
EDVARD GLAVIČ

se je preselil iz vile dr. Ukmarja v na novo moderno urejeni zobni atelje v hišo Nežke Loos (poleg mosta, pri gostilni Franko Cerar). 16045

Iz Konjic

Vaditeljski tečaj. Sokol priredi 8. t. m. v telovadnici deške osnovne šole celodnevni vaditeljski tečaj za deco in naraščaj. Predaval bo znani sokolski delavec brat Lavrenčič. Vsa društva iz Dravinjske doline ter zastopniki šol se vabijo na tečaj. Začetek ob 8. zjutraj.

Smrt priljubljenega gostilničarja. V četrtek ponoči je umrl, zadet od kapi g. Strašnik Anton, po domače Prešern, gostilničar in posestnik na Prevratu pri Konjicah v starosti 76 let. Pokojnik je bil mirnega značaja in splošno priljubljen, pravi tip starega kmečkega gostilničarja. Čeprav blaga duša, je moral posebno v zadnjem času mnogo pretrpeti od svojih sovražnikov, ki so mu zagrenili še zadnje ure njegovega življenja. Naj v miru počiva!

Iz Vojnika

Vzgedno urejena šolska kuhinja na meščanski šoli. Za tretje leto deluje na tukajšnji meščanski šoli šolska kuhinja pod spretnim vodstvom strokovne učiteljice gđc. Rudolfove, ki je gospodinjski pouk na meščanski šoli preuredila popolnoma praktično. Trikrat tedensko kuhajo učenke I, II in III. razreda same pod vodstvom imenovane učiteljice, da morejo razdeliti preko 80 kosil med one učence, ki ostajajo čez poldne v šoli. Mnogo so zbrali in prinesli učenci v šolo, posamezni dobrotniki pa pomagajo z denarjem. Posebno zanimiv je ogled učenk IV. razreda, ko imajo praktično gospodinjstvo ob četrtrih popoldne. Vsa čast učiteljici, ki se res trudi za gospodinjstvo vzgojo. Na tukajšnji posojilnici bi ob tej priliki naslovili javno prošnjo, da gre prosvetnim ustanovam, osobito šolam, kjer žrtvuje učiteljstvo mladini mnogo časa in truda, bolj na roko. Prav lahko bi žrtvovala vsako leto po nekaj stotakov za šolsko kuhinjo in za šolske potrebščine, ki stanejo mnogo denarja in katere bi vse učenci dobili brezplačno na posodo v šoli po načelu: Iz naroda za narod! Tako delajo vsi denarni zavodi na deželi, kjer je meščanska šola.

Iz Brežic

Pevski zbor učiteljstva UJU priredi v ponedeljek 8. t. m. v Brežicah koncert in matinejo za šolsko mladino. Koncert bo v dvorani Narodnega doma ob 15., matineja pa zjutraj ob 11. v telovadnici meščanske šole. Ne zamudite izredne prilike in se polnoštevilno udeležite koncertne prireditve, ki je eden prvih naših pevskih družin. Posebno vabimo tudi starše, da pošljejo svojo deca na matinejo.

Iz Ponikve ob južni železnici

Dve igri. Podmladkarji RK so se spravili nad »Človekovega moža« in se v kratkem času predstavijo s to nošastjo na za božične praznike. Za letos so si omislili diletantih, da vsrkijo tudi nekaj zabave šolskem odru. Stara tradicija je pri naših li »Prisego o polnočju«. O njihovem uspehu ne dvomimo.

Priprave za ustanovitev Sokola se bližajo koncu. antje se pridno vežbajo že od »oletja in prostih vajah in na drogu. Na dan sokolskega praznika so se prav dobro odrezali na proslavi v St. Juriju. Požrtvovalnica br. Ronkadorju in br. Obersnelu vse priznanje za njihov trud.

Iz Dolnje Lendave

Otvoritev javne lekarne v Gornji Lendavi. Banska uprava Dravske banovine razpisuje natečaj za otvoritev javne lekarne v Gornji Lendavi. Opremljene prošnje naj se vložijo do 15. januarja 1931. pri banški upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Ura s hranilnikom!

Primerno darilo za Božič, za krst itd. Dveletna garancija! Zahtevajte prospekt! Zastopnikom vzorec z budilko po povzetju Din 115. 17155

Jugoautomat Maribor Aleksandrova 11

Auto Steyr tipe Xil

5—6 sedežen, v dobrem stanju, ugodno naprodaj.

Informacije pri Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. 17176

NAZNANILO.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem OTVORIL novo delavnico

LESOSTRUGARSKÉ STROKE

Holzapfljeva — Zalokarjeva 13.

Za vsa v to stroko spadajoča naročila se vlijudno pripravoca

VIKTOR LOVRENČIČ
splošno lesostrugarstvo

LJUBLJANA, Zalokarjeva ulica šte. 13 17184

Tatra-izumino

5sedežen, popolnoma nov, 5000 km vozen, ugodno PRODA dr. Fred Crobath, Kranj. 17081

Rabljene cementne vreče kupi Slograd d. d. Ljubljana

Julio Meini d. d.

Trvdka JULIO MEINI d. d., ISCE:

knjigovodje, dopisnike, tipkarice, kvalificirane prodajalce, skladiščnike in paznike.

Pismene ponudbe s spričevali in fotografijo nasloviti na centralo trvdke: Zagreb, Vodnikova 16. Osební poseti se ne sprejemajo. 17185

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo iskano zdravilo za čiščenje želodca in črevesja, ter za zdravljenje bolezní ledvic, jeter in hmeroidov, kadar so te v zvezi s slabo prebavo. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, a po pošti ga razpošilja protizvajalec: Lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43. Tri steklenice s poštnino 105 Din, osem steklenic 245 Din, 1 steklenica 40 Din. 365-a

Splošno 17150

so znane pletenine trvdke

M. OGRIZEK KРАНJ

kot najboljšie in najlepše v izdelavi

Knjige

Za Božič po 12 Din

1. Princessa Zvezdana.
2. Kralj Debeluh in sinko Debelinko.
3. Skok Cmok in Jokika.
4. Janko in Stanko.
5. Prigode porednega Bobija.
6. Prigode gospoda Kozamurnika.
7. Bratec Branko in sestrica Mica.
8. Prigode Tomija Popkinsa.

za naše malčke

Dobi se jih v vseh knjigar-nah in podružnicah „Jutra“

Iz Ruš

ru— Miklavžev večer homo v Rušah praznovali v nedeljo 7. t. m. v Sokolskem domu. Ob 16. prispe Miklavž v družbi angelov in bo razdelili deci darove. Seveda mora biti sprejem sv. Miklavža dostojen, zato ga bo deca sprejela z ljubko mladinsko igrico »V pričakovanju Miklavža«. Č. d. rasle poseti Miklavž ob 20. Takrat pride v spremstvu hudobcev s koši in Mefistom. Seveda bodo angeli prinesli tudi darove. Kdor ima za sv. Miklavža kaka naročila, jih lahko odda v nedeljo od 9. do 12. do polne in od 14. do 19. popoldne v garderobi Sokolskega doma. Pridite!

ru— Plesno solo pridedi Sokol. Vaje bodo ob nedeljah od pol 15. do pol 18. v Sokolskem domu. Vpišite se!

Iz Ribnice na Pohorju

rp— Slaba prodaja lesa. Le malo se sliši o naši prijazni vasi, ki leži v centru Pohorja 715 m nad morjem. Ta idilični kraj zelo ljubijo letoviščarji in bilo bi jih že vsako leto več, če bi bilo dovolj stanovanj na razpolago in tudi nekaj več komf. rta. Išlo pa je žal izpodrinila sedaj ta nesrečna splošna gospodarska kriza, ki se tukaj zelo občuti. Strahovit padec cen lesnih izdelkov je hud udarec za našega kmeta. Lesni produkti prinašajo kmetu v normalnih razmerah dobre in skoro edine dohodke. Če lesa ne more spraviti v denar, je to gorje za našega kmeta. Edino upanje že imamo, da se bodo razmere kmalu ublažile in da nam vsaj leto 1931. prinese boljše čase.

rp— Planinska kočja, ki jo gradi v bližini Ribniškega jezera SPD pod vodstvom stavbenikov gg. Slajmerja in Jelencu, je v toliko dograjena, da morejo dobiti turisti zaslonno zavetišče v stranskem objektu. Velikoga pomena je za občino Ribnica na Pohorju, da bo stala zgradba v njenem območju, kar bo občini prinašalo precejšnje dohodke. Že sedaj je pri nas tujski promet razmeroma živahen in bo z dograditvijo planinske kočje še živahnejši. Prav bi oilo, da bi se prej ali slej postavil v vasi sam modern večji hotel.

rp— Cesta Soltero-Ribnica na Pohorju. Projekt za to cesto (okrog 3 km dolžine) se je napravil že pod Avstrijo. Do zgradbe pa ni prišlo, ker je nastala vojna. Po prevratu se je pričelo zopet resno misliti na gradnjo te neprebote prometne žile in res je pričela občina z delom I. 1928. Na svojo roko. Zbirala je v ta namen fond, ki je s časom precej narasel. Z omenjenim fondom in s tekočimi dohodki je občina plačevala delavce in do sedaj je cesta v toliko dogotovljena, da se more vršiti po njej promet. Seveda še manjka mnogo gramozu do popolne dograjenosti. Pri obilnem ogledu ceste se je določilo, da nosijo po tretjino stroškov občina, okrajni občinski odbor in banovina. Upajmo, da v doglednem času pridejo obljubljeni prispevki, nakar se bo mogla cesta popolnoma dograditi.

Iz Sočanja

št— Učiteljsko društvo za sočanski okraj je zborovalo 3. ta. v Velenju. Na zborovanju so se obravnavala razna stanovska vprašanja. O risanju na osnovni šoli sta predavala tovariša Minšek in Bratkovič. Po soglasnem sklepu zborovalcev se bo prihodnje zborovanje vršilo v Slovenjgradcu.

št— Esperantsko gibanje. V dvorani Zadrugnega doma je predaval preteklo zredo g. Skoberne Bogomir iz Celja o esperantskem jeziku in njegovem pomenu v mednarodnem občevarstvu. G. predavatelj je opisal silen razvoj, ki ga je dosegel esperanto med vojno in po njej zaradi svoje smotrenosti. Dogovorjeno je bilo, da se bo pričel tečaj v sredo 10. t. m. ob 19. v dvorani Zadrugnega doma. Poučevati bo hodil član celjskega esperantskega kluba. Stroški za poset tečaja bodo minimalni. Konec predavanja bo vedno ob 21.30, tako da bo omogočen povratek udeležencem z velenjskim vlakom. Vabljeni!

št— Novi hidranti, ki so postavljeni na važnejših točkah po vsem mestu, so bili preteklo nedeljo po gasilskih preizkušnjah. Delovanje vseh hidrantov je bilo brezhibno. Vodni pritisk je dosegel 7 in pol atmosfer.

št— Zimski sport se je zadnja leta pri nas zelo razvil. Pa si tudi ni mogoče misliti boljšega terena za smučarje in sankarje, kakor ga nudi sočanski bližnja in daljna okolica. Z otvoritvijo nove planinske kočje na Smrekovcu bo posebno še smučarstvu mogoče večji razmah, saj je Smrekovec že dosedaj, ko še na njem ni ugodnega zatočišča, bil cilj številnih ljubiteljev smučarstva. Drugače pa je z drsal. sportom. So sicer ob železniški progi primerni prostori za drsaljšča, a so vsi v najemu posestnikov ledenic, ki sekajo led, seveda, ob času ko je za spravljanje najbolj primeren. Tako se dogaja, da ostanejo naši ljubitelji drsalskega sporta sredi zime brez primernih drsalšč. V lanskim zimam ustanovljeni zimskosportni odsek SPD si je nadel nalogo, priskrbiti članom drsalcem ugodno drsaljšče. V posest prihajajoče je bil pač jarek nasproti kolodvoru, katerega so drsalci tudi že dosedaj uporabljali. Ob koncu marca tega leta je zimskosportni odsek predložil železniški upravi prošnjo, da se mu ta prostor da pogodbeno v najem. Rešitve pa do danes še ni. Prosimo železniško upravo, da upošteva željo naših smučarjev in prošnji ugodi.

Iz Mozirja

mo— Vrsto prireditev je otvorila moziška šolska mladina z igrico »Miklavž prihaja«, ki je bila igrana v nedeljo v dvorani g. Majerholda. Pri tej priliki se je po požrtvovalnosti prijateljev mladine vršilo tudi obdarovanje dece.

mo— Sadni izbor. Anketa, sklicana, da določijo za naš okoliš primerno sadje, je določila izmed jabolk šarlamovski, gdmanski robač, baumanko, lanšpersko reneto, šampanjko, bobovec, mošančko in kanadko, izmed hrušk višjemovko, avrančko, blumenbahovko in pastorovko.

mo— Stanovanjska hiša. Na zadevni razpis trške občine je bilo vpisanih 12 načrtov za stanovanjsko hišo. Komisija pod predsedstvom stavbnega nadsvetnika g. inž. Mareka iz Celja je prisodila I. nagrado v znesku 4000 Din arhitektu g. Vili Marinku iz Niše, II. nagrado v znesku 2500 Din stavbeniku g. Rudolfu Ročaku iz Trbovelj in III. nagrado v znesku 1500 Din gg. inž. Jelencu in inž. Slajmerju. Med tem je pripravljali marlivi stavbni odsek les in opeko in bo ukrenil vse potrebno, da se bo gradba lahko pričela pomladi.

mo— Novo pokopališče dobimo. Naše pokopališče ima sicer lepo lego, a slab dohod in slab teren, zaradi česar razpadajo obzidje, mrtvašnica in kapela. Zaradi tega se je sklenilo opustiti to pokopališče. Izvršilo se je že poskusno kopanje na vseh prostorih, na Marofu in pri ljubijski cerkvi. Treba se bo torej odločiti za Marof ali za Ljubijo.

mo— Škarpa ob Savinji. Po povodnji so se dela na škarpji zopet začela in se nad trgom bližajo koncu. Tudi pod trgom je že pripravljeno kameno, delo pa se bo pričelo, čim bo škarpa nad trgom gotova.

mo— Plesne vaje so se pričele v nedeljo. Učitelj bo prihajal vsako nedeljo iz Celja in vadil pri g. Majerholdu.

Iz Dobove

de— V spomin pokojni gostilničarki Resnikovi. Posesnice in gostilničarke Elizabete Resnikove ni več med nami. Osemdesetletna žena je legla k večnemu počitku. Številno spremstvo na zadnji poti je pokazalo, kako cenjena je bila pokojnica med ljudstvom. Na stoltnje javnih nastavljenec, razpršenih sedaj križem sveta, jo ima v prijaznem spominu, saj ni bilo učitelja, orožnika ali finančnega stražnika, bivajočega le nekoliko časa v dobovski fari, ki ne bi bil deležen njene gostoljubnosti. Kot izredno prosvetljena izkušena žena je premnogokrat odločilno vplivala na mišljenje preminogih gostov. S preprostimi, toda iskrenimi besedami je očital ob grobu njeno življenje domači župnik. Naj ji bo zemlja lahka!

de— H mladinski matineji in koncertu Učiteljskega pevskega zbora v Brežicah 8. t. m. pojde šolska mladina s svojim učitelstvom. Z njo pa tudi mnogo ljubiteljev ubranega petja.

Od Sv. Jurija ob juž. žel. št. Premeščanje je na tukajšnje deško šolo gđ. Franja Novakova, ki je do sedaj službovala v Polju.

št. Sokolska akademija 30. novembra je lepo uspela. Nabito polna telovadnica je najboljši dokaz, da se je sokolska misel že prodrla v vrste kmečkoga ljudstva. Posamezne točke, telovadne in pevške, so žele velik aplavz. Posebno pa sta še ugajala nastop Ponkovičjanov in pa simbolična živa slika.

št. V Dramljah se je otvoril II. letnik kmetijske nadaljevalne šole. Vpisanih je 17 učencev. Šolo vodi učitelj g. Fran Hajšek od Sv. Jurija ob južni železnici.

Iz Ptujja

jt— Vprašanje prevzema zadržne elektrarne po občini, ki se vleče že par let, je postalo sedaj tako pereče, da rešitve ni mogoče več odlagati. Zato se vrši v soboto 13. t. m. sestanek vseh zadržnikov ob pol 8. zvečer v mestni posvetovalnici. Na sestanek opozarjamo že danes, v eni prihodnjih številkih pa bomo o stvari spregovorili še obširneje.

jt— Sveti plamen na ptujskem odru. Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča bo v torek 9. t. m. ter se bo uprizarilo zelo zanimiva drama iz povojnega življenja »Sveti plamen« kot prva predstava v abonmaju P t. abonente prosimo, da čim prej dvignejo svoje izkaznice pri gospodu Christofu in poravnajo prvi obrok abonmaja.

Od Sv. Petra pod Sv. Gorami št. Izostajanje časopisov. Odkar smo izgubili pošto avtomobilsko zvezo Mestljnje-Sv. Peter pod Svetimi gorami, se čestokrat pripeti, da prihajajo dnevni časopisi dan kasneje. Prosimo merodajne činitelje, naj ukrepanje potrebno, da se ta nedostatek odpravi. Splošna želja občinstva je, da se zopet uredi ta prepotrebna poštna avtomobilska zveza.

Iz Guštanja

gu— Rdeči križ v Guštanju prireja pod vodstvom zdravnika g. dr. Erata v prostori tukajšnje šole tečaj, ki ima namen seznaniti dekleta in gospe z najpotrebnejšimi osnovnimi pojmi o anatomiji, o boleznih in obolenjih, o negi in postrežbi bolnikov ter o higijeni. Tečaj obiskuje mnogo obiskovalk raznih slojev.

gu— Zdravstveno stanje. Opaža se, da so se začele širiti sedaj, ko je pritisnil mraz, nalezljive otroške bolezni. Pojavila se je tudi davica. Sreski poglavar v Prevaljah je zaprl I. razred tukajšnje šole za več dni zaradi obolenja učenke Alojzije Pakjove, da se prepreči eventualno razširjenje! Starši, prijavitelji vsak smljviji primer obolenja občinstvu!

gu— Prevoz velikega parnega kotla. Iz Avstrije je prispel 12 tonski parni kotel za obrat v papirnici. Ker ni tukaj v bližini primernega traktorja za prevoz tako težke stroja, ga delavci tovarne že nekaj dni valjajo po okroglih hlohlih s potrebno opremo po cesti od postaje. Prepeljavanje bo trajalo 6 dni za dolžino 1 km.

gu— Prst si je o sekal Kovač g. Kolar je klesal v tukajšnjem graščinskem gozdu smreke. Po nesrečnem zaključku je zamahnil s sekiro po roki in si je o sekal palec leveice.

Iz Dravograda

dg— Sreski kmetijski referent za dravogrski okraj. Banska uprava je imenovala za vršilca dolžnosti sreskega kmetijskega referenta za dravogrski okraj v Prevaljah g. Alfonza Zdoška, dosedanjega pomočnika okrajnega kmetijskega referenta v Kranju.

Iz Škofje Loke

šl— Knjige Vodnikove družbe se dobe priporovniku g. Janezu Humru v Klobovski ulici proti povračilu 3 Din za stroške poštne. Zelci je, da se pri prevzemu knjig poravnava naročina 20 Din za leto 1931, kar bo g. Humru znatno olajšalo delo.

šl— Izprememba posesti. Svet okoli škofjeloškega Kamenitvka, ki je bil še do zadnjih let brez stavbe, se je pričel ozivljati. Poleg že zgrajenih stavb se nam obeta zopet dve novi tik vojaškega pokopališča. Škofjeloški fotograf Avgust Blaznik in brivski mojster Oblak sta kupila od posestnika Zagorja pripravne stavbne parcele.

šl— Lepo predavanje o Sokolstvu je imel te dni član uprave SKJ br. Verij Švajger v Retečah pri škofji Loki ob prijetnem obisku.

šl— Omejitv. tovornega prometa na št. Podpulferca-Breznica. Prebivalci bližnje okolice naselji so pričeli v poslednjem času prav intenzivno uporabljati ovo čisto v škofjeloškem gorovju za tovorni promet. Ker pa je na cesti teren še mehak, ne more česta prenesti takega napora. Prepovedano je zato uporabljati cesto za vlačne hlo dov, brun, tramov, plugov, ran in vejevja. Prevoz je omejit na najnujnejše

potrebe, a v nobenem primeru ne sme biti voz s tovornom t. žak nad 1000 kg. Tudi ni dovoljeno spuščati posekan les na cesto. Za eventualna potrebna navodila so odgovorne občine.

šl— Hude poškodbe otroka. Pred kratkim se je primerila 5letnemu otroku Janku, dečmu iz Poljan nad Škofjo Loko, huda nezgoda. Mali dečko je prišel pod voz, ki je šel preko njegovih nog. Otroka su pripeljali v Škofjo Loko k dr. Hubadu, ki je Janku nudil prvo pomoč, potlej pa je zaradi hujših notranjih poškodb zdravnik odredil prevoz otroka v ljubljansko bolnico.

šl— Aretacija izzivača. V torek popoldne je postajal na Mestnem trgu v Škofji Loki starejši delavec Ivan M., doma od Sv. Duha, in izzival ljudi z neslanimi opazkami. Ker miru le ni hotelo biti, je napovedal mestni stražnik izzivaču aretacijo, kar je izzvalo burjo klibovanja v vinjenem mozaču. Na pomoč je priskočil še orožnik, nakar so spravili nerodnega v zapor.

Iz Braslovč

br— Dar. Od igre »Pred poroko« ki jo je prostovoljno gasilno društvo iz Griž uprizorilo v Braslovčah na Legantu, je g. Miklavžina znesek, ki je bil nakazan za razsvetljavo dvorane, daroval za otroško božičnico.

br— Zaradi klobuka padel iz vlaka. V nedeljo se je v predzadnjem vagonu popoldanskega savinjskega vlaka vozil neki potnik mimo Polzele v Soštanj. Nekoliko od Becejeve gostilne proti Polzele so se vrata vagona nenadoma odprla in omenjeni potnik jih je hotel zapreti. Med tem pa mu je odneslo klobuk za katerim se je sklonil tako nespretno, da je padel iz vlaka. Potniki so o nesreči obvestili sprevodnika. Vlak se je ustavil in vrnil proti sprevodniku. Pa ni bilo tako hudo. Ko je možak zopet zagledal vlak, je hitro skočil v zadnji vagon, češ, da mu vlak ne uide. Le srečnemu naključju je oripisati, da potnik razen malih prask ni bil deležen večje poškodbe.

Iz Kočevja

kč— Zmanjšanje obrat v Tekstilani. Od 1. t. m. obratuje imenovana tovarna samo trikrat v tednu in to vsak četrtek petek in soboto. Prvotno so nameravali napraviti tako, da bi tovarna obratovala vsak drugi dan v tednu; ker pa se ne bi izplačalo vedno znova kuriti kotlov, so izpremenili prejšnji načrt. Delavci imajo tako sedaj le polovičen zaslužek. Malo je, a je vsaj nekaj težko se slab zaslužek občut sedaj tik pred zimo in božičnimi prazniki. Da je v naši okolici velika siromaščina, se vidi iz tega, da hodijo na delo v naše tovarne delavci in delavke iz vasi, po eno do dve uri oddaljenih od mesta, kakor z Male gore. Stare cerkve, Kobarjev in od drugod. Po novem letu pa se bo obrat ba je sploh ustavil za nekaj mesecev. Tako se obeta našim delavcem žalostna zima. Obrat je omejen zaradi tega, ker so skladišča polna blaga, ki ga ne morejo razpečati.

Iz Ljutomera

lj— Koncert. V nedeljo 21. t. m. popoldne nastopi v Sokolskem domu znani kvartet Glasbene Matice iz Ljubljane z izbranim programom, ki ga je nameraval proizvajati že 25. oktobra. Takrat pa je prireditelj preprečila nepričakovana poplava. Pred koncertom pa predaval g. prof. Wester o zračni in plinski vojni. Prireditelj bo v korist krajevnega odbora Rdečega križa. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji.

Iz Murske Sobot

mr— Posutje državnih cest v Prekmurju se je izvršilo, vendar v nezadostni meri, ker je bila dotacija premajhna. Posebnost se pozna to na cesti Pogaševci-Murska Sobot-Dolnja Lendava, na kateri se vrši redni državni avtomobilski promet.

mr— Točnost pri vplačilu davkov. Poštni urad v Murski Soboti je bil zadnje dni oblegan od davkoplačevalcev, ki so z neverjetno točnostjo, brez vsakega opomina, poravnavali svoje obveznosti.

mr— Lovski blagor. Na nedeljskem lovu g. Hartnerja je dvanajst ovcev ustrelilo 162 zarjave. To je letos do sedaj največje doseženo število, ker zakupniki ne prirejujejo velikih lovov, da jim meso ne obteži ki se le težko proda po 20 Din za komad. Tako nizke cene divjačina že dolgo ni imela.

mr— Tihotapci s kokainom in orožjem. Zagrebška policija je že dalje časa kontrolirala gibanje tihotapcev s kokainom. Ta nevarni strup je prihajal v večjih množinah na trg iz Varažдина. Detektivi so se podali na delo in res se jim je posrečilo pridobiti si zaupanje enega izmed prepukovalcev, ki jih je privedel v Prekmurje. In sicer v malo vas Markišavce, 4½ kilometra oddaljeno od Murske Sobot. Tam so bili predstavljeni ti detektivi kot trgovci tamošnjemu gostilničarju Kellerju, s katerim so se pogodili, da jim prithotapci drugi dan iz Avstrije večjo količino kokaina in orožja. Gostilničar in njegov natakar sta se res odpravila drugi dan preko meje. Ko sta se vrnila, so ju hoteli detektivi aretirati, vendar se je posrečilo Kellerjevemu natakarju, da je utekel i ga je šele pozneje izsledila soboška orožniška patrulja in našla pri njem še četrtiliškoga kokaína. Oba tihotapca kakor tudi varaždinskega zaupnika so odvedli v zagrebške zapore.

Iz Laškega

lš— Lepa prireditev. Brez posebne reklame so se eno zadnjih nedelj napolnili prvi prostori hotela »Savinje«, kjer je tukajšnje žensko društvo »Blago srce« priredilo čajanko, ki je znatno okrepila fond za Miklavža, oziroma božično siromašni deci. So se pa tudi dobro postavili vsi sodelavci pri pestrem sporedu tega večera. Neumorno je sviral domači salonski orkester pod vodstvom mladoga dirigenta g. Josipa Kokola, pevsko društvo »Hum« pa je zapelo več prav lepih pesmi pod vodstvom učitelja g. Grudna. Tudi naši mladi umetnici gospičta Herta Cezarjeva in Margita Szabova sta, prva na goslih, druga na klavirju, pokazali, kaj znata, in bili sta prav vredni vrstnic gospe Mayerjeve, ki je na klavirju spremljala vijolinški solo g. Josipa Kokola. Gđ. Sonja Elsbacherjeva pa je tokrat na domačih deskah pokazala svoje dovršenost v slo-plesu, kakršnega menda Laško še ni videlo. »Trmasto dekle« gospičte Angele Kocjanove ni želo nič manj aplavza kakor »Narobe svet« gospičice Vere Kačičeve. Obe je spremljala na klavirju gđ. M.lena Kodermanova. Za lep večer smo prirediteljem prav hvaležni.

Iz Trbovelj

tš— Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Trboveljski rezervni oficirji priredijo s sodelovanjem društev 16. t. m. v Sokolskem domu proslavo rojstnega dne Nj. V. kralja, katere čisti dohodek je namenjen za božičnico revni deci. Vabljeni vsi, ki hočejo dostojno proslaviti ta patriotični praznik. Vabila se ne bodo razposiljala.

tš— Naši v tujini za reveže v domovini. Podporno društvo »Edinost« v Creuzwaldu v Franciji je poslalo na tukajšnje II. rudarsko skupino znesek 652 Din, da jih razdeli med najbednejše rudarske družne. II. rudarska skupina je omenjeni znesek razdelila takole: po 100 Din so dobili: Arh Jakob, Ramsak Ivan, Cizej Karel, Perme Ivan, ki imajo vsi po 7 družinskih članov, dalje Jager Jože z 9 in Bastič Ivan z 8 družinskimi člani. Ostanek 52 Din je dobil Zorko Alojzij, ki ima 4 družinske člane. Obarovanji se splemenitim tovaršem v Franciji najiskrenejše zahvaljujejo.

tš— Izgubljeno. Pismošoga g. Suša je izgubil pred prodajalno trgovca Hlastana stotak uradnega denarja. Neka gospa je videla, kako je stotak pobrala poznana žena, Dotična se poziva, da vrne denar na pošti, ker bo sicer naznanjena orožništvu.

Iz Hrastnika

hš— Protituberkulozna liga. V nedeljo 14. t. m. ob pol 11. bo v deški osnovni šoli v Hrastniku prvi redni občni zbor protituberkulozne lige za kraj Hrastnik. Zaradi velike zdravstvenosocialne važnosti lige, katere namen je borba proti jetiki, je pričakovati, da se bodo zbrali udeležili številni Hrastničani. O pomenu in namenu lige bo govoril zdravnik Jetika je bolezen, ki se ne da zatreti z gotovimi zdravili, zato je po dosedanjih izkušnjah v drugih državah uspešno zatiranje jetike mogoče le z organiziranim združenjem naroda v krajevnih protituberkuloznih ligah, ki bi se naj ustanovile v vsakem kraju po naši domovini.

Iz Zagorja

zš— Rudarski praznik. Rudarji proslave praznik svoje zaščitnice sv. Barbare v nedeljo 7. t. m. Sveta maša bo ob 10. v župni cerkvi v Zagorju. Zbirališče za rudarje iz Lok in Kisovca bo pred staro čakalnico v Kisovcu, odkoder bo sprevod z rudniško godbo ob pol 9. V Topi cah se bo ustavila pred ravnateljstvom, kjer se ji pridruži uradništvo in poduradništvo s svojim ravnateljem, nakar vsi skupaj odidejo v cerkev.

zš— Obrtniško gibanje. Brivsko podružnico je otvoril na Šepovni v hiši g. Kočarja brivec g. Franjo Hering iz Zagorja. Mesar g. Anton Medved je na novo odprl svojo podružnico v Potoški vasi. Naši mesarji so v nedeljo pred cerkvijo oklivali, da so cene mesa znižali za 2 Din pri kilogramu. Goveje meso bodo prodajali po 16 Din, svjniško in telečje pa po 20 Din za kg. Rudniški mesar g. Janko Barlič v Toplicah bo prodajal rudniškim službenicem in rudarjem govedino po 15 Din za kg. S prostovoljnim znižanjem se je prebivalstvo za enkrat malo pomirilo.

zš— Velika cestna dela. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da estni odbor letos posveča našim cestam veliko pozornost. Ceste so dobro posute z gramozom in vrše se dela, ki so bila že davno potrebna. Posebno cesta Zagorje-Trojane se na več krajih razširja. Letos se na tej cesti gradi že tretji železobetonski most. Mostova v Orehovcu in Podlipovci sta dovršena, sedaj delajo most na Obreziji. Mostovi so široki 7 metrov, kar zadostuje za promet. Vsa dela izvršuje stavbno podjetje Pavličič iz Zagorja, ki je lansko leto zgradilo tudi most v Zelenu. Na Lokah so pri Vinku Robavsu razširili cesto in napravili oporni zid. Prav tako se gradi pri Hudnerjevem posestvu, kjer je Medija izpodkopavala cesto, kar je oviralo promet, oporni zid in se bo razširila cesta. V načrtu je na nevarnih krajih zgradba opornih ograj. Prihodnje leto se bodo napravili še trije novi mostovi, oziroma bodo stare razširili. Gospodarski krogi se potegujejo za cesto iz Ljubljane preko Moravč in Zagorje do Trbovelj, ki bi bila velika pridobitev za te kraje.

zš— Na osnovno šolo Medija-Izlake je dodeljen aglini sokolski delavec, domačin g. Franc Bregar.

zš— Glede smrti užitkarice K. iz Pasjeka se nam naknadno sporoča, da je starka živela doma in da je zadnje čase le tež dan hodila drugam na delo. Snaha se, kakor se zatrjuje, le zaradi neodoljivih »pravkov ni mogla udeležiti pogreba in je odobno zastopal gospodar.

Iz Krškega

kr— Premeščanje. V Caber je bil premeščen davčni uradnik g. Šoberl. Na novem službenem mestu mu želimo vso srečo!

Iz Ličje

lš— Sod orjak. Pred uradom litijske kontrole mer je bil sod orjak, ki ga je izdelal naš domači sodarski mojster g. Rudi Tišler. Orjak trži 25 hl (2500 l) in je namenjen za trboveljskega gostilničarja g. Gvida Počivalška. Narejen je iz dog, ki do debele po 6 cm, in je nedvomno eden največjih sodov v vsem daljnem okolišju. Kakor čujemo, je dobil g. Tišler, ki je zdaj med vodilnimi sodarskimi tvrdkami v Zasavju, naročilo za dva nova soda, ki bosta enakovredna brata tega trebušastega jumaka.

Iz Slovenske Bistrice

sb— Odlikovanje. 4. t. m. je ob priliki svojega uradovanja v Slovenski Bistrici g. sreski načelnik izročil sokolskemu upravitelju g. Jožetu Tomažiču iz Tinja red jugoslovenske krone V. vrste. Odlikovanec, ki vneto deluje in tukajšnji podružnici SPD za zgradbo planinske kočje pri Sv. Treh kraljih in uspešno vodi svojo tinjsko sokolsko četo, iskreno čestitamo.

Iz Novega mesta

nš— Prvo tromesečje na tukajšnji gimnaziji izkazuje zelo slabe rezultate. Od 443 dijakov je komaj polovica dosegla povolne rede. Kot vzrok se navajajo slabe stanovanjske razmere, brezbriznost, neresnost in preveliko zanimanje za sport.

POTNIKI
železnčarji in dijaki so z aktovkami, kovčgi in podobnim najsolidnejše ter najceneje poštejni pri
A. PREKUH,
LJUBLJANA, STARI TRG ŠT. 26
ki izdeluje vse to čisto po poljubnih željah ter prevzema popravila 312

Prava mila zdravja in lepote
Lilijino mlečno milo, posebno fino cvetno milo.
Lilijino kreme milo, zelo blago delujoče.
Rumenjakovo milo, tudi za otroke.
Glicerino milo, tudi za razpokano kožo.
Borakovo milo, za solnčne pege.
Katranovo milo, za glavo in las.
Milo za britje, higijensko čisto, vsebuje me dično dobro delujočo sestavino, ki so potrebne za zdravje in lepoto. Kdor jih enkrat poskuša, ostane zvest.
STORITE TUDI VI TAKO, POMAGALO BO TUDI VAM!
S pošte 5 kosov mila v poljubni izbiri. Če se pošlje denar naprej 52 Din, brez vseh daljnih stroškov, ali s povzajem 62 Din. Zraven Fellerjeva »Elsa-Cremes« pomada za zaščito lica in kože, Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za naprej posilnjeni 40 Din 2 lončka brez vseh daljnih stroškov, ali s povzajem 50 Din. Elsadont krema za zobe 8 Din 50, Elsa-Shampoo za pranje glave 3 Din 30, Elsa-Sachet, dišiča, blažilnica 6 Din 60. — Naročila se pri lekarnarju
Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245. Savska banovina.

BOŽIČNA DARILA
nudi v največji izbiri, najnižjih cenah staroznana tvrdka
F. M. SCHMITT
LJUBLJANA,
Pred Škofijo 2. Lingarjeva 4.
17173

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič,
CELJE, Cankarjeva cesta št. 2.
ima v zalogi po ugodnih cenah: vsako vrstni instalacijski material in napeljava; električne motorje s pritiskinami in števce; zarnice vseh vrst in za vse napetosti; električna svetilna telesa in sestavne dele; električne delalnice za 120 in 220 volt 3 in 4 kg; material za zvonilne in telefonske naprave; radio aparate in sestavne dele (vse baterije), anodne baterije 60 v. Din 50.—, 90 v. Din 120.—, 120 v. Din 160.—
Najnovjši radio aparat na strujo z zvočnikom in eni kaseti za 110, 120, 220 volt Din 3300.— 15685
Pismena naročila se točno izvršujejo.

Božič
napravi gospodinji največje veselje, če ji prinese lepo emaljirano posodo ali servis iz češkega porcelana od tvrdke 16021
Ana Kus
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38

Dražestne kodre
ki se neomejeno obdržijo ob vlačnem vremenju in potujejo s seboj; same in gospičje brez škari kodralke s Hela esenco za kodranje las. Tudi najimčnejša glavica nlepa Hela taki da je vsaka izdelavca odveč. Vsih prihranek na času in denarju in vseh nepotrebnih raziskav in poskusov. Vredno smetnice igralko s polno poharbo. Cena Din 12 8 steklenice Din 25. steklenice 40. finarjev.
Dr. Nic. Kemény, Košice H pošti predal 12.205 CSR

OGLEJTE SI OTOMANE
v različnih vzorcih od 550 Din naprej, patent divane od 1500 Din, salonske garniture od 1800 Din, pešnice od 290 Din, modroce afrik, močno blago, 240 Din.
Vsa popravila izdeluje točno in najceneje je
Saiovari.
LJUBLJANA, STARI TRG 6.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
valno 6—8 mm, mašins

KMETIJSKI VESTNIK

Nekatere pogreške pri rejji perutnine

Dandanes se vsepovsod poudarja važnost perutinarstva za naše kmetijsko gospodarstvo. Mnogi so začeli že razmišljati, kako bi si uredili svoje kokošnjake in pričeli gojiti kokoši v večjem obsegu, in sicer tako, da bo ta reja v čim večji meri dobičkanosna. Doseči hočejo ta cilj z malimi izdatki in tudi z malim trudom. Pri tem računajo na to, da kokoši ne potrebuje tiste nege in oskrbe kakor druge domače živali, na pr. svinje, krave, čes, kokoši so majhne živali ki se jim zjutraj vrže malo žita, ostalo si pa poiščejo same. Tudi glede hlevov niso te živali kaj izbirične. Dovolj je, če se jim pripravijo ta ali oni prostor nad svinjakom ali kjerkoli, da so le pod streho.

Običajno se delajo te napake zlasti zunaj na kmetih. Kokoši je za živali, ki zahteva mnogo pažnje. V mislih imamo našo domačo štajersko rjavo kokoš, ki je bila opisana v 22. številki »Kmetovalca«. Ta kokoš najbolje ustreza za naše razmere v vseh pogledih. Ona je udomačena, prenaša naše pogoje najbolje, je izredno marljiva v iskanju hrane in znesne razmeroma mnogo jajc, t. j. od 160 do 240 na leto, in je tudi njeno meso nekaj prvovrstnega. Ta kokoš zahteva pa predvsem dovolj pašnega prostora, kjer se lahko vse dan pase.

Važno je tudi, da nudimo živalim svažne, dovolj velike in svetle hleve. Temnih prostorov v kokošnjaku ne sme biti. Skozi velika okna od spredaj naj prihaja svetloba v notranjost, pa tudi zadaj, in sicer spodaj na zadnji strani. Čim več je svetlobe, tem bolje je za živali. Preprija pa ne sme biti. Kokošim nič bolj ne škoduje kakor preprija. Kokošnjaki naj ne bodo predrugi. Tu je treba previdnosti, preudarnosti in solidnosti. Dandanes imamo dovolj narčrtov, ki se dobijo pri raznih stanovskih organizacijah, da se lahko o tem poučimo, kako je poceni in solidno napravljati kurjake.

Splošna napaka je tudi, da se z rejo perutnine prične v prevelikem obsegu. V to nas največkrat zapeljuje kalkulacije, da znaša čisti dobiček od ene kokoši letno kar 60, 80 Din in še več. Slično preračunavanje vodi večkrat k razočaranju. Stara izkušnja pač uči, da zahteva reja perutnine mnogo na videz lahkega, a tem bolj vestnega in vztrajnega dela. Pri rejji perutnine odločujejo malenkosti. Zato se splošno priporoča, zlasti začetnikom, ki nimajo še zadostne izkušnje, da začnejo prav v malem s to rejo. Kjer se goje le malo-številne živali, se posveča vsaki živali mnogo več pozornosti, kakor če jih imaš v večjem številu.

Mnogi začetniki pa tudi kaj hitro obupajo. Sicer si je ta ali oni nabavil prvovrstne plemenske živali, jih izredno dobro krmil in oskrboval v lepih kurjakh, ali kokoši so mu donosale le malo dobička. Za živali, kakor je štajerska rjava kokoš, je neobhodno potrebno veliko zletišče. Kokoši morajo biti tako rekoč vse dan zaposlene. To velja zlasti za vse lažje pasme. Težke pasme, kakor plimelke, odnosno ringptonke, zahtevajo razmeroma malo pašne, a tem boljše krmno. Iz tega je razvidno, da ni iskati vsega v pasmi. Taka pasma, ki bi nesle veliko število jajc (mogoče od 200 do 320 letno, težkih od 56 g dalje) in da bi pri tem dos-šla težo do 4 kg ali še več, še nimamo. Dobre jajčarice so običajno lahke kokoši in slabe za meso, težke pasme so pa slabe jajčarice in razmeroma dobre za meso. Ker pa današnji trg ne zahteva pretežkih živali (od 1.90 do 2.50 kg) in ne preprih, zato moramo gojiti kokoši, ki imajo primerno težo in sočno, mehko meso.

V tem pogledu je naša domača štajerska rjava kokoš nepr-kosljiva. Ona ima vsa svojstva, ki jih z hlevamo od dobre pasme, ker je predvsem dobra jajčarica in obenem izvrstna klavna žival. Ostanimo torej pri rejji domače pasme, ki nam nudijo v vseh pogledih zagotovilo uspešne reje.

Fr. K.

Gojenje zdravilnih rastlin

Zadnja leta so pričeli nekateri večji posestniki v naši banovini iskati dobičkanost kmetijstva v gojenju zdravilnih rastlin predvsem poprove mete. Danes pa vidijo, da tudi s temi rastlinami ni kruha. Da bi obvarovali naše kmete pred gotovo izgubo pri takih poskusih, navedemo nekaj številč o dobičkanosti teh kultur.

V tej nekdanj res prav dobičkanosni panogi kmetijstva se je tudi pojavil nadpri-delek in se padanje cen še ni ustavilo, temveč cene še nadalje padajo. Še lani je izražal češki inženjer Horel čisti dobiček enega hektarja poprove mete na 100.000 Din, ko je bila cena 24 Din za kg suhe rastline. Zaradi velike ponudbe iz Rumunije pa stane danes kg ročno prebranih listov le 6 Din. Kosmati dohodek bi znašal le 30.000 Din na ha. Pri tem pa je položaj v trgovini z drogami (zdravilnimi rastlinami) brezupen. Kdor pridelava 200 metr. stotov listov poprove mete, ne najde kupca, ker so veletrgovalci založene za več let.

Ostalo bi nam tedaj le še vnovčenje pridelka po destilaciji zelenih rastlin. Vodna destilacija nam da od 100 kg zelene gmote 1.2 kg olja poprove mete. To olje ima na svetovnem trgu različno ceno. Najdražje je to olje iz Mihama, angleški proizvod, ki se prodaja po 1000 Din za kg. Prav takšno olje, dobljeno iz rastlin angleškega izvosa, ki se gojijo v Ukrajini, pa prodaja sovjetsko trgovinsko zastopstvo po 300 Din kg.

Imamo še japonsko metino olje, ki se prodaja po 120 Din, postavljeno na obmejno postajo.

Treba bi bilo seveda šele določiti, po kakih cenah bi se lahko prodajalo domače metino

olie. Ker še nima uvedene znamke, bi ga prodali kvečjemu po 250 Din za kg. Pri pridelku 120 metriskih stotov zelene gmote na ha, kar je zelo obilen pridelek, bi mogli doseči 30.000 kosmatega dohodka na ha.

Če odštejemo izdatke, spojene s destilacijo (zeleno meto moramo namreč zrezati, zmešati z dvojno količino vode in destilirati), bi nam ostal le še skromen dobiček. Nerešeno pa ostane še potem vprašanje, kje bomo prodali olje.

Biti moramo tedaj prav previdni, posebno če upoštevamo, da je meta podvržena raznim boleznim, ki lahko znatno znižajo pridelek.

Podobne prilike so tudi pri ostalih zdravilnih rastlinah. V Miroslavu na Češkoslovaškem, kjer se pečajo že od nekdaj s pridelovanjem teh rastlin, je cela vrsta firm ki se bavijo z destilacijo. Danes pa vse stojijo razen ene.

Ruski korijander se prodaja po 200 Din fenikel po 350 in janež po 500 Din. Pri donosu 270 kg od mernika setve se gojijo danes te rastline na Češkoslovaškem le še prav malo. Zahtevajo namreč silno mnogo ročnega dela in bi se pridelovanje s plačnimi močmi še daleko ne izplačalo. Sedaj igra pa še Rusija veliko vlogo, ki dovažna na trg znatne množine teh olj za 70 odst. ceneje kakor prejšnja leta.

Mimo tega pa se je posrečilo kemični industriji izdelati sintetično (to je iz drugih snovi) najdražje sestavino teh eteričnih olj: anetol in linalool, ki ju lahko prodajo po prav nizkih cenah. Veliki nemški trust J. G. Farben dela te snovi že na debelo in se že povsod prodajajo.

Kakor vidimo, je položaj za gojenje zdravilnih rastlin zelo neugoden in je odločno svariti vsakogar, ki bi mu svetoval kdorkoli gojenje takih rastlin, na primer poprove mete. Ker se razmnožuje poprova meta le s sadikami, bi imel pač prodajalec sadik lep dobiček od metine kulture, pridelovalec metinega listja pa samo škodo. —č.

Humus in gnojenje

Iz davnine že z naših travnikov vedno le odnašamo, zemlji pa ne vračamo ničesar. Njena rodnost mora zato opesati in zato je naša travniška zemlja vedno bolj pusta.

Posebno težko občuti travniška zemlja dejansko pomanjkanje humusa (pohlice, črnice), ki je podlaga za uspešno delovanje zemskih bakterij, ki množijo njeno rodnost. Nekdaj je s travo obrasla zemlja ves ali vsaj velik del tega, kar je dala, dobivala nazaj. Odmrle trave in zelišča so prhnela in tvoril se je humus, ki je omogočal z bakterijskim delovanjem ustvarjati nove zaloge hranilnih snovi. Z napredujočo živinorejo, posebno pa s prehodom k pretežno hlevskemu krmiljenju se je ropanje travnika še stopnjevalo, z uvedbo kosilnih strojev pa še bolj poslabšalo, kajti s stroji so se travniki leto za letom bolj v živo kosili in danes je naša travniška zemlja samo še nekak mrzla rudninska snov, iz katere si rastlina sama ne more več dobiti hrane v taki obilici kakor nekdanj.

S pridobljenimi 60 metriskimi stoti sena po navedbah dr. Strekerja zemlji na 1 hektar odvezamo vsako leto do 106 kg dušika, 117 kg kalija, 40 kg fosforove kisline in 25 kg apna. Ta izpadek bi ji teoretično vrnil, če bi ji na leto pognojili s 7 metriskimi stoti 15 odst. čilskega solitra, 3 metriskimi stoti 40 odst. kalijeve soli, 3 met. stoti (efektivno za rastlino raztopljivih 13 odst.) fosfornega gnojila ter z 2 do 4 metriskimi stoti žganega apna (se trosi naenkrat za 3 let skupaj, torej 10 do 18 met. stotov).

V naravi pa je zadeva drugačna. Podnebje deluje po svoje, bolj ali slabši razvoj in razrast odvzemata po svoje. Delovanje bakterij in kemično vezanje omejenih hranil med seboj in z drugimi spojinami v zemlji je poglavje zase. Zato gornji primer za izvajanje v praksi ni veljavna, potrebne količine je treba ugotavljati za vsak kos zemlje posebej z gnojilnimi poizkusi.

Ugotoviti moramo, da se pri nas povprečno travniku sploh ne gnoji. Z njega se samo odvzema in celo tisti del travniških proizvodov, ki bi moral predelani po živalskem želodcu priti nazaj na travnik, se redno porablja za vzdrževanje rodnosti polja. Najusodnejše občuti pri tem travnik izpadek na humusu. Od tega pride zmanjšano delovanje bakterij, zaradi česar tudi morebitno gnojenje z umetnimi gnojili ne more imeti uspeha, kakor bi ga sicer mogli pričakovati.

Tu in tam nekateri gospodarji sicer gnojijo z gnojnicno, da zemlji dovajajo dušik, toda to je samo enostransko gnojenje, ki ne more imeti popolnega uspeha, četudi potem na travniku zraste več trave ker kakovost sena ni ista, kakor bi bila pri polnem gnojenju.

Uvidevnejši gospodarji (nekateri po prvi košnji, drugi po košnji otave) tu in tam pač pognojijo sedaj ta, sedaj oni travnik s hlevskim gnojem ali s kompostom, s čimer dosega jo še druge ugodnosti.

Dejstvo je, da je gnojenje travnikov s hlevskim gnojem ali s kompostom neobhodno potrebno, ne samo zaradi neposrednega dovajanja dušika, kalija, fosforne kisline in apna, nego tudi zaradi ustvarjanja in vzdrževanja humusa kot podlage za delovanje bakterij, kajti potem šele prihaja učinkovitost umetnih gnojil do prave veljave.

V kolikor kmetovalec travnikom nikakor

ne more privoščiti hlevskega gnoja, naj jim za tvorbo humusa daje po možnosti dobro vležanega, prezorjenega in premešanega komposta, kakor ga more premišljeno napraviti na primer iz slame, listja, drugih rastlinskih odpadkov, šote, smeti, prsti, lesnega pepela, žaganja in sličnih odpadkov, ki jim je dodajati tudi apna ali pa Thomasove žindre.

A. J.

Iz službenih objav

Dražbe nepremičnin: Na okrajnem sodišču v Litiji dne 8. januarja ob 10. zemlj. knj. Kolovrat, vl. št. 36, cenilna vrednost 66.500 Din, najmanjši ponudek 44.334 Din. — Na okrajnem sodišču v Krškem 9. jan. ob 10.: stavbišče z zidano hišo, prostorom za žago, zidanim mlinom na tri kamne in zidano strojnico, vodni jez in vodna gonila na sila, njiva, travnik na Brodu ob Krki, zemlj. knj. k. o. Mraševo, vl. št. 401, cenilna vrednost s pritliklinami 212.627 Din, najmanjši ponudek 141.752 Din. — Na okrajnem sodišču v Ljubljani 16. jan. ob 10. polovica parcele št. 1982, stavbni prostor ob vogalu Slomškove ulice in Resljeve ceste, zemlj. knj. St. Petersko predmestje, vl. št. 375, cenilna vrednost 28.400 Din, najmanjši ponudek 18.934 Din. — Na okrajnem sodišču Mariboru 21. jan. ob 10., zemlj. knj. k. o. Krčevina, vl. št. 203, cenilna vrednost 2.743.699 Din, najmanjši ponudek 1 milijon 371.849.50 Din. — Istim ob 11 istega dne zemlj. knj. k. o. Laznica, vl. št. 67, cenilna vrednost 49.700 Din, najmanjši ponudek 33.133 Din.

Direkcija državnega rudnika v Velenju razpisuje na dan 3. februarja ob 11 nabavo centrifugalne sesalke z motorjem. Množina vode 500 l/min.

Banska uprava razpisuje za prevzem gradbenih del pri gr. dbi nove banovinske ceste II. reda Reka—Sv. Arah, okraj Maribor, 14 km do km 11.5, prvo javno pismeno ofertalno licitacijo na dan 20. decembra ob 11. pri tehničnem r. s. k. sreskega načelnika v Mariboru. Odborni proračun znaša 817.175.40 Din.

Oklici dedičev: Kokalj Ana, služkinja v Ljubljani, Studentovska ulica 3, je umrla 3. marca 1928 in ni zapustila nobenega sporočila poslednje volje. Kdor hoče zahtevati zapuščino, mora to v enem letu javiti sodišču in izkazati svojo pravico. — Jurčič Jože, posestnik v Prušni vasi 17, je umrl dne 28. aprila leta 1930. Njegova posledejevoljna naredba ni veljavna. — Gorenc Katarina, roj. Juršič, katere bivališče sedaj ni znano, se poziva, naj se v enem letu zgleda pri okrajnem sodišču v Kostanjevici.

Banska uprava razpisuje za prevzem dovršenih del pri centralni kurjavi v anatomskem inštitutu univerze v Ljubljani v skrajšanem roku prvo javno pismeno ofertalno licitacijo na dan 19. decembra ob 11. v sobi 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Odborni proračun znaša 206.080 Din.

Kmetijska zadruga v Malih Doleh, r. z. z. o. z. se je razdružila. Likvidator je Vozelj Miha. V likvidacijo je stopilo tudi Kmetijsko društvo za dekanijo Novo mesto in okolice, r. z. z. o. z. v Novem mestu. Upniki se v obeh primerih pozivajo, da objavijo svoje terjatve.

Dražbe nepremičnin: Na okrajnem sodišču v Slovenjgradu bo dne 29. dec. ob 9. dražba nepremičnin zemlj. knj. Spodnji Razbor vl. št. 48, poslopja in dve stavbni parceli, cenilna vrednost skupaj 17.801.50 Din, najmanjši ponudek 11.867.85 Din. — Na okrajnem sodišču v Šoštanju 12. dec. ob 9. zemlj. knj. Laze vl. št. 43 in zemlj. knj. Ložnica vl. št. 143, cenilna vrednost 73.060 Din. Najmanjši ponudek 52.085 Din. — Na okrajnem sodišču v Ptujju dne 30. dec. ob 10. zemlj. knj. d. o. Gruškovec, vl. št. 134, cenilna vrednost 10.940 Din, najmanjši ponudek 7524 Din.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za zasedbo mesta referenta inženjerske stroke v pogodbenem svojstvu s honorarjem uslužbenca kat. A položaja VI. Prošnje je vložiti do vključno 16. decembra do 12. ure.

Vpisane so naslednje spremembe v trgovinski register: Tvrška Keramični in gradbeni material L. Battelino & Co., d. z. o. z. v Mengšu je ustanovila svojo podružnico v Ljubljani. — Pri splošni maloželezniški družbi d. d. v Ljubljani je vpisan prokurist inž. Janko Zenko. — Tvrška Jelačin & Co., tovarna zamaškov v Ljubljani ima v bodoče za obratni predmet tudi izdelovanje in prodajo kovinastih skatljic za steklenice ter plutovega in cementnega gradbenega materiala. — Tvrška Ludovik Marx, tovarna lakov d. d. v Ljubljani, je sklenila povišati delniško glavnico od 4 milijone na 8 milijonov Din — »Vijak«, d. z. o. z. v Ljubljani je stopila v likvidacijo. — »Sana«, tvornica čokolade d. z. o. z., podružnica v Ljubljani je izbrisana zaradi opustitve.

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam **OTVORITEV VINOTOČA** združenega z **delikatesami** na **Karlovski cesti št. 11** Nudila bom vsestransko solidno in poceni postrežbo. Za obilen obisk se priporoča **M. KALC.**

17120

MILO SVILA

popolnoma belo, čisto

za svilo, volno in fine tkanine 17126

izborno v toaletne svrhe in shampooing

PAZITE NA ZNAK Svila

Gospodinie

oreskrbite se za Božič z dobro pečenko **CIRIL ŽAGAR, SUNJA**, Savska banovina, razposilja **ZAKLANE PITANE PURANE, KURETNI** NO in **DEBELE GOSI** v zavitkih od 5 kg naprej. Debele gosi po 20 Din kilogram franko vsaka postaja v Sloveniji. 17167

Lepe, polne grudi!

Dame, ako nečete, da bo oblika vaših grudi polna in trdna, tedaj se poslužite takoj preizkušenega sredstva profesorja dr. Rettija.

BALZAM de POMPEJA

vrtno predpisano masazo s prsti samo nekaj dni in videte boste kako bujno se bo razvila oblika vaših grudi že tekom 14 dni. Čudež se zanesljivo pokaže že tekom 6 dni. Masaza z »Balzama de Pompeja« je eno najboljših sredstev za okrepitev in utrditve izčrpanega miševja prst. Tisoči žena in deklet se imajo zahvaliti temu balzamu za svoja lepa in polna prsa. Dopisi hvaležnega priznanja so prosti na vprašanje. Cena 60 Din, močnejša doza 110 dinarjev (za zelo medle posebej). Diskretna pošiljatev po pošti po Ordinacijskem laboratoriju Havelka, Praga 65 - Nusle Božetechova ul. 16-14, poš. pred. št. 17, CSR.

53 let pomade Ana Csillag („Jaz Ana Csillag“)

Milijoni gosp. (možje in otroci) so s Csillag-pomado rešili svoje lase. Kar se je v 53 letih po vsem svetu izkazalo kot najboljšje, bo pomagalo tudi vam. Toda ne čakajte, da vam začne lasje rapidno izpadati ali da izgube svojo naravno lepoto, temveč naročite še danes garnituro (pomado) in pribor! Za Din 85.—, 125.— ali 200.—

Ta že 53 let svetovno znana Csillag-pomada odpravi nadležen prhljaj v 48 urah, prepreči nadaljne izpadanje las in krepi novo rast las povsod tam, kjer so še lasne koreninice zmorne življenja, daje lasem naravni blek, svilnato mehko in jih obvaruje predčasnega osivenja. Naročite še danes in adresirajte natančno: »AURORA« Sekt. 16, Novisad, Železnička 38. 384

ZAHVALA

17166

Ko je naš papa

Adolf Rohrmann

nastopil svojo zadnjo pot in se v grudi domači vlegel k večnemu počitku, so ga premnogi spremili in počastili s krasnimi vencmi. Bodi jim prisrčna hvala!

V Kranju, dne 6. decembra 1930.

ADOLF ROHRMANN, sin.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Umrla nam je po kratkem, težkem trpljenju naša ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Franja Sterovec roj. Erbežnik

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo dne 7. decembra 1930 ob 1/2 4. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. 17170

Rajhenburg-Ljubljana, dne 6. decembra 1930.

IVAN STENOVEC, mož; JOŠKO, sin, in vsi ostali sorodniki.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposita itd. itd. itd. Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

Visoka senca je zatemnila vrata.
 »Alo, mala!« je rekel malomaren, zategel glas. »Ali ste spet doma?«
 Ellen je vzdignila oči. Mož krepke rasti je slonel ob podboju. Kakor večina Texancev je imel svetle lase in svetle oči. Dolgi, slamnato plavi brki so mu pokrivali usta in viseli ob njih nizdol. V škornjih, z ostrogami, opasan, s težkim samokresom nizko ob boku, je delal na Ellen popolnoma nov vtis. Seveda, zdaj je videla vsako stvar v novi luči!
 »Alo, Daggs,« je odgovorila. »Kje je oče?«
 »Karte igra z Jacksonom in Colterjem. Prekleta noro igra; v glavo mu je zlezlo.«
 »Hazard?«
 »Ljubo dekletce, ali je polkovnik Jorth že kdaj igral za šalo?« je z malomarnim smehom rekel Daggs. »Kup zlata leži na mizi. So dim, da ga bo dobil Jackson, vaš stric. Colter ima smalo.«
 Daggs je počasi in prožno stopil čez prag. Njegove dolge ostroge so zvenketale. Nekam zapovedujoče je položil Ellen roko na ramo.
 »Hej, dekletce, daj nam poljubček.« je rekel.
 »Jaz nisem vaše dekletce, Daggs,« je odvrnila Ellen in se zdrnila pod njegovo roko.
 Tedaj ji je Daggs položil roko okoli ramen, ne burno ali surovo, ampak z nekakšno leno, nežno samoumevnostjo, ki je bila vse obenem, drzna in obrzdana. Ellen je morala napeti vse moči, da se je izvila; ko je porinila mizo med njega in sebe, mu je pogledala naravnost v oči.
 »Stran z vašimi šapami, Daggs.«
 »Saj nisem medved, Ellen. Kaj pa je, detece?«

»Nisem detece. In nič ni, prav nič. Le s svojimi rokami mi dajte mir, to je vse.«
 Izkušal jo je ujeti preko mize; njegove kretnje so bile lene in počasne kakor njegov nasmeh.
 »Ali mi nisi še nedavno tega sedela na kolenih?« je vprašal z laskavim glasom. »Kaj, dragica?«
 Ellen je čutila, kako ji je kri planila v lice.
 »Bila sem otrok.« je kratko odgovorila.
 »Ho, le poslušajte jo, odraslo gospodično. In vse to v nekaj dneh!... Nu, Ellen, ne bodi huda. Daj mi poljubček.«
 Premišljeno mu je pogledala v oči.
 »Otrok sem bila, Daggs,« je ponovila. »Bila sem osamljena, lačna ljubezni — in nepredvidna, brezmiselna, čeprav bi bila morala vedeti, da ni prav. Danes vem, kaj se godi v vaših glavah in kako ste me osramotili pred ljudmi!«
 »A!! Razumem, dekle,« je odvrnil z izpremenjenim glasom. »Ali — saj sem vas vendar prosil, da bi se omožili z menoj.«
 »Da, prosili ste me. Zasnubili ste me, ko ste se prepričali, da drugače pri meni ničesar ne opravite. Pri vas je eno toliko kakor drugo.«
 »Nu, vsekako sem storil več od Simma Brucea ali Colterja. Ta dva se nista nikoli potezala za vašo roko.«
 »Tako je. In če bi ju mogla spoštovati, bi ju spoštovala samo zato, ker me nista prosila za roko.«
 »Ho, vrag naj me vzame!« je zamišljeno vzkliknil Daggs in si pogladil dolge brke.
 »Tudi njima dvema bom rekla to, kar sem povedala vam,« je nadaljevala Ellen. »In očeta bom prosila, naj poskrbi, da me boste pustili v bodoče pri miru. Z nikomer izmed vas lenuhov se ne bom močila — niti ne, če bi mi šlo za življenje. Ne zaupam vam. Slaba družba ste.«
 Daggs se je komaj opazno izpremenil. Malomarna lenoba njegovega držanja je izginila.
 »Oho, miss Jorth, menda ne mislite trditi, da smo ovčarji malo prida ljudje?«
 »Ne. O ovčarjih nisem govorila. Rekla sem le, da ste nekateri

slaba družba.«
 »Hoj, vraga!« Daggs ni govoril z njo nič drugače, kakor če bi bil imel moža pred seboj; nato se je zavrtil na peti in odšel iz koče. Zunaj je srečal Elleninega očeta. Slišala je Daggsjev glas: »Lee, tvoja divja mačica se je spet pokazala. In daj, da ti nekaj povem! Nekdo je z njo nekaj čenčal.«
 »Kdo?« je vprašal oče s svojim hripavim glasom. Ellen je takoj spoznala, da je bil napit.
 »Sam Bog si ga vedi,« je odvrnil Daggs. »Dober prijatelj gotovo ni bil.«
 »Teško je zavezati ljudem jezike,« je malodušno pripomnil Jorth. »Ho, ne vem,« je nadaljeval Daggs s svojim počasnim, hladnim smehom. »Mrliča nisem še nikoli slišal, da bi bil blebetal.«
 Nato se je zvenketanje njegovih ostrog oddaljilo. Čez nekaj trenutkov je stopil Ellenin oče v kočo. Ko je zagledal hčer, se je njegov mrki, čemerni obraz zjasnil; Ellen je vedela, da je na vsem svetu edina, ki jo še ljubi. V njeni bližini se je zmerom ves izpremenil. In tudi ona ga je imela vsa ta leta tem rajša. Čim bolj ga je tlačila nesreča in čim delj mu je bilo nazaj do lepih minulih dni.
 »Alo, Ellen!« Objel jo je. Kadar je bil opit, je ni nikoli poljubil. »Veseli me, da si spet doma. Ta luknja ni dosti prida, a najbolj neznosno je v njej takrat, kadar te ni pri meni... Lačen sem.«
 Ellen je postavila jed na mizo in se nekaj časa ogibala pogleda nanj. Nova, zvedava moč, ki se je bila zbudila v njenih očeh, jo je navdajala s tesnobo.
 Lee Jorth je bil prejšnje čase nenavadno lep mož. Bil je velik, ali njegova postava ni bila jahaška. Njegovi tenmi lasje so bili prepreženi s sivino in ob sencih že belkasti. Obraz je imel blede, upadel in preprežen z globokimi gubami. Pod okroglimi, nekoliko boljšečimi rjavimi očmi so mu visele višnjevkaste vrečice. Imel je zagrenela usta in šibek podbradek, ki ga sivi brki in kratka šiljasta bradica niso mogli popolnoma skriti. Nosil je dolgo suktno na škrice in širokokrajen sombrero; oboje je bilo črno in tako staro in umazano, da si — ne glede na starinski kroj — takoj uganil, da je prinesel vse to še iz Texasa. Tudi bela srajca, ki jo je takisto nosil v spomin na boljše dni, je bila umazana in raztrgana kakor zmerom.

'TRETORN' galoše in snežne čevlje

kupuje danes vsakdo, ker je ta znamka s svojo odlično kakovostjo in elegantno fazono postala miljenec vsega sveta. Zahtevajte samo vrhne in snežne čevlje 'TRETORN', kajti ti so najboljši.

Izključno zastopstvo originalnih:

American HEATING peči

za dravsko banovino ima samo

Trgovska in gospodarska družba z o. z. LJUBLJANA

Cigaletova 4 (pri sodniji). Telefon 3362.

Slično izgledajoči modeli so imitacije. AMERICAN HEATING glavno zastopstvo Zagreb. 16079

FANY PATIK

UMETNO KOŠARSTVO

Radovljica — Ljubljana, Miklošičeva cesta 30

NAJCENEJŠA IN PRIMERNA BOŽICNA DARILA

za deco: otroške mizice in stolčki in razne lesene igrače, igralniki.

za odrasle: pleteno pohištvo, stojala za ročna dela, tase, tapcirane košarice za šivanje itd.

Oglejte si bogato zalogo!

M. DRENIK

Ustanovljeno leta 1860

LJUBLJANA, Kongresni trg 7

Največja zaloga predtiskanih, pričetih in gotovih ročnih del ter pripadajočega materiala. Entljanje, ažuriranje, plisiranje. Montiranje blazin itd. — Vezenje na roke in stroj. 15971

Opozarjamo

na veliko inventurno odprodajo manufakturnega blaga po globoko znižanih cenah

v trgovini

KAROL SKALA v KAMNIKU

Cene vsemu blagu znižane za 10 do 30 %

Oglejte si izložbe in veliko zalogo. — Prepričajte se sami!

NAZNANILO PRESELITVE

Advokat dr. IVAN FERMEVC v Ptujju je preselil svojo odvetniško pisarno z Minoritskega trga v hišo Mestnega urada poleg Mestne hranilnice (VHOD IZ PANONSKÉ ULICE).

17116

Ustanovljeno leta 1823

M. URBAS

(lastnik: Miroslav Urbas)

priporoča pristne

KRANJSKE KLOBASE

priznane kot »SPECIJALITETA« lastnega izdelka.

LJUBLJANA — SLOMŠKOVA ULICA ŠT. 13

poleg Mestne elektrarne.

Brzjovaj: »URBAS LJUBLJANA« Telefon št. 3322

Prevozni tricikli

solidno delo in že izgotovljeni v zalogi več vrst, jako pripravi za trgovce, obrtnike, mesarje, peke itd. — Invalidni vozički novi modeli. — Cena nizka. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otrošk. vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 1

Benzinske cisterne

uredja je za skladišta benzina, benzola itd. sa pumpom po sistemu »Solzkotten G. m. b. H.« Berlin, kao i bez pumpe po hidrauličkom sistemu »G. Rumpel A. G.« Wien, isporučuje i postavlja

Union gradjevinsko i trgovinske A. D. — BEOGRAD

Kralja Milana ulica 10

15628

HOBBY

UNIVERZALNI NAUČNI PREPARAT UNIVERZALNI Učenjaški Preparat

HOBBY za domačijo (gospodinstvo), HOBBY za hotele, restavracije, sanatorije in bolnice. HOBBY za garaže, mehanike in monterse delavnice. HOBBY za čiščenje parnih kotlov, bronzorjev in predgajcev. HOBBY za tiskarska podjetja. HOBBY za tekstilno industrijo. HOBBY neškoduje nič enim predmetu kateremu navadna voda lahko škodi. HOBBY ne vsebuje niti sode niti peska in sploh nima škodljivih sestavin.

HOBBY je NEVARNOSTLIV PREPARAT. Vsaka HOBBY škatlica ima za uporabo tudi navodila.

HOBBY se uporablja v Ameriki letno 70.000.000 kg. HOBBY je odlikovan tudi z diplomom Higijenskega Instituta v Londonu

HOBBY IŠČITE POVSODI!

Pravilno rešitev reklamne uganke

Delikatesne trgovine v Mariboru, Meljska cesta 1

so vposlali sledeči, na katere so padli glavni dobitki: Marija Čeri, Liza Stile, Ljubljana; Tilič Hohnjec, Celje; Josip Gnamuč, Slovenjgradec; Ivan Kolč, Maribor; Marija Kac, Ruše; Tomaž Žgalc, Trbovlje. 17156

ZAHVALA

vsem, ki so ob nenadni, najtežji izgubi našega nad vse ljubljene sinčka

ZVONKA

z nami sočustvovali, nas tolažili v težkih dneh, poklonili krasno cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo vsem onim, ki so nam pomagali iskati njegovo trupelce.

Kranj, dne 5. decembra 1930. 1716

V globoki žalosti:

ANTON in FRANČIŠKA ŠTEFE, starši; ZORA, ŽIVKO, sestra in brat, ter ostali sorodniki.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z menoj ob smrti mojega ljubega nepozabnega soproga

Aloizija Gnidca

ter vsem, ki ste prihitali od blizu in daleč, da ga spremite na njegovi zadnji poti, prisrčna hvala.

Posebej pa se moram še zahvaliti g. duh. svetniku Francu Travnu za njegovo dušno tolažbo, g. zdravniku dr. Mejaču, ki mu je stal vedno ob strani, g. predsedniku SLD dr. Lovrenčiču in starosti sodraškega Sokola Oberstarju za krasne poslovljne govore ob odprtem grobu, pevcem iz Ribnice in Sodražice za ganljive žalostinke, dalje občinski upravi, vsem sokolskim društvom, vsem lovem, gasilnemu društvu, učiteljsvu in šolski mladini, ter vsem mnogoštevilnim darovalcem prekrasnih vencev in lepega cvetja. 17159

Se enkrat tisočera hvala vsem!

V Sodražici, dne 4. decembra 1930.

Zalujoča soproga APOLONIJA GNIDCA za vse sorodstvo.

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT.

Salomir

ZA POKRIVANJE STREH
 ZA OBLAGANJE STEN
 ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE
 CEVI ZA KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo »Alpeko«, trg. industr. društvo, Ljubljana, Masarykova 23

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelki »Jutra«, je plačati poseben pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Malim oglasi
Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znakah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uplatiti obnem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošti. Hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov
In druge informacije tičečo se oglasov, se dobijo tudi v podružnicah »JUTRA« v
Novem mestu in na Jesenicah
Ljubljanska cesta št. 42
Male oglase in inserate naročite v naših podružnicah.

Službo dobi

Voditeljico kuhinje
soprene Javna kuhinja v Mariboru. Ponudbe je na- slovit na upravno Javno kuhinjo, Maribor, Slom- skov trg 6/L. V ponudbi je navesti dosedanje služ- bovanje. Pogoj je praksa v vodstvu kuhinje. 50455-1

Fotografskega pomočnika

Plačnika, sprejemnik. — Ponudbe za zahtevkom plačnika in propisi sprejeli so dosedanje delovanje na Bavec, Rajhenburg. 50477-1

Dekle

močno, zdravo, zelo snaž- no, vajeno vseh hišnih del, ki zna nekoliko ku- hani, sprejme boljša dru- žina v Ljubljani. Nastop 1. januarja 1931. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod znakom »Zelo snažna in zanesljiva«. 50457-1

Stalno gospodinjstvo

isše osamili gospodinj- stva, brez otrok, imajo doma veselo do go- stinice, vinotoka in nekaj gotovine. Starost od 30 do 45 let. Ponudbe na po- družnico »Jutra« v Mar- iboru pod »Miri dom ob Dravici«. 50507-1

Brivskega pomočnika

mlajšega. Iše Marko Vreca, Polzela, Sav. tel. 50499-1

Boljša dekle

dobi dobro službo, življe- nje in silka želena. Na- slovit na oglasnem oddel- ku »Jutra«. 50500-1

Učenka

18 let stara, visoke pe- stave, dobra računarka, ki ima vsesilno večjo trgo- vino. Naslov: Justi Baš, Zagorje-Toplice št. 39. 50506-1

Krepkega vajenca

namerjenega v postojeno, ki ima veselo do mesar- ske obrsti, sprejme tako Josip Windischer. Novo mesto. 50523-1

Dobro prešivalko

za gorje dela življenj in čevljar. pomočnika dobrega sprejme Gustav Krajnc, Laško. 50517-1

Vodov. inštalaterja

v trajanju 4 letno prakse, izkušeno pomočnika, ishem. Vajeni tudi klju- čničarskih del imajo prednost. Plača po dogo- voru. Ponudbe na J. Ul- čar in drag, Gorje pri Bledu. 50520-1

Učenca

večje hiše sprejem v večjo trgovino z mešanim blagom na doželi. Oni, ki se ne učijo, pa ne iz- svoje kriče izstopiti, imajo prednost. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod št. 1012. 50514-1

Učenca

sprejem v 1. januarjem. Pogoj: kavgija Din 10.000, starost 28-40 let, abso- lutno neoporečna, z več- letno prakso. Navodila do- sedanjih službenih mest, Ponudbe na oglasni oddel- ki »Jutra« pod »Natakar- ica Stajerskov«. 50521-1

Uradnika

jugosl. državljan, ki je lovit vojašine, zmožen slovenskega in nemškega jezika, hitro računar in zanesljivo delavec, ishe in zanesljivo podjetje na de- želi za svoje obratno knji- govedstvo. Ponudbe z na- vedbo dosedanjih praks- stavovanju je poslati na oglasni oddelki »Jutra« pod znakom »Obratno knji- govedstvo«. 50516-1

Služkinjo

pošteno, za vsa hišna de- la, ishem. Dunajska 61/L. 50429-1

Služkinjo

ali postrežnico ishem za- kakoj. Zadržati kuhinje- ne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50548-1

Dobro kuharico

veščo kuhanja provrstnih jedilni, sprejemnik. Po- stavnice Javna Mitrčević, bo- teler v Prilpeu — Srbija. 50523-1

Gostila. kuharico

perfectno, ishem, zunanje- no, 35-40 let sprej- mem. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Pridna in poštena«. 50505-1

Prvovrstno šiviljo

ki ima več, ali prosti za- delavec, sprejem takoj za izdelavo oblek za trgovino — s sedemdeset glavarstva. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50522-1

Učenko

poštenih kmetijskih star- šev sprejme boljša šil- vija. 50528-1

Poslovodinjo

za trgovino z leseni in elektrotehničnim materija- lom, ki je zmožna tudi knjigovodstva. Ischem. Po- nudbe pod »Sprejme na oglasni oddelki »Jutra«. 50418-1

Elektrotehničar

veče elektrotehniški pod- učeni traži za Sarajevu- ni, sprejemnik. Koli je spre- jemnik pri samostojni ko- respondenciji na srpsko- hrvaški in njemaškem je- ziku. Kao reflektant dol- žna je obzir samo na št. dr- žavljan. Koji su srpski za uspehom srednje tehniški škola mašinsko-elektroteh- niške struke, ta su vješti kancelarijskim poslovanja in odgovoriti na vsa vpra- šanja. Zadržati prijaviti. — Zadržati prijaviti. — Zadržati prijaviti. 49199-1

Pismo naj javi

vsaj naslov oni, ki je vo- ljan sprejeti kako stano- domače opravilo. Znamo za odgovor je treba prilo- žiti. — Zadržati prijaviti. — Zadržati prijaviti. 50548-1

Mesarski pomočnik

dobro izurjen in vešč tudi prodaji mesa, dobi ta- koj službo. Prost mora bi- ti vojašine. Naslov pove oglasni oddelki »Jutra«. 50507-1

Strokovnjaka za les

za nakup in prevzem tri- zov (bukve, brasta, oreha in jescena) proti fiksum v proviziji takoj sprej- mem. Pomočnik mora imeti dobre kupniške zveze in biti zmožen kavgije. — Ponudbe na oglas. oddelki »Jutra« pod znakom »Mehanik pogoj«. 50529-1

Sofer - mehanik

z večletnimi sprejemi, tren- z in zanesljivo dobi ta- koj nameščeni na Šaurer avtomobila. Ponudbe z za- htevi plača na ogl. od- delki »Jutra« pod znakom »Mehanik pogoj«. 50529-1

Kroj. vajenca

sprejem pod avtentni po- goji. Naslov pove podraž- nica »Jutra« v Trbovljah. 50535-1

Pridno dekle

kot pomivalko sprejme ho- tel Struclj. 50532-1

Vajenko

za strojno pletenje sprej- mem s hrano in stanovi- njem v hiši. Naslov pove oglasni oddelki »Jutra«. 50621-1

Vpokojena

do 30 let starega, najraje finančarja sprejemem. Po- nudbe za oglasni oddelki »Jutra« pod »Speditivca«. 50610-1

Več gospodičen

manekenov, elegantne po- stave, ishem, tvojica K. Šosa za modno revijo Aene, ki se bo vršila 13. t. m. v Ljubljani. Zgledati se je osebno v pisarni terke, vsak dan med 11. in 14. ura. 50422-1

Kroj. vajenca

sprejme takoj Frane Ko- želj, Prilskovo št. 48 pri Kranju. 50424-1

Praktikantino

začetnico, s trgovsko pred- znanjem, sprejemem v pi- sarni. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod šifro »Zmožna le. 50447-1

Frizersko vajenko ali vajenca

sprejemem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 50472-1

Služkinjo

za vse, boljše dekle, proti dobi mladi 13 let in 15 let. Zadržati prijaviti. — Zadržati prijaviti. 50113-1

Prodajalko

za modno trgovino, dobro zadržano sprejemem. Pred- staviti se je med 14. in 15. uro. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50189-1

Vajenko

4 mesč. delami sprejemem v modno trgovino. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 50190-1

Učenko

dobro vajeno, ki ima veselo in volje do dela sprejemem v trgovino me- šanega blaga. Ponudbe na oglas. oddelki »Jutra« pod »St. 99«. 49199-1

Postrežnico

ishem, ki bi volja do- ložiti v hišo, ki bi volja do- ložiti v hišo. Delo zelo lahko in dobra plača. Po- nudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Postrežnico«. 50565-1

Kontoristino

perfectno v slovenskem, nemškem in italijan- skem jeziku v govornu in pisni in samostojno knjigovodinjo ishe les- no podjetje. Reflektira se le na prvovrstno moč. Predstaviti se je osebno v ponedeljek od 10 do 11. ure. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 50532-1

Močno žensko

srednje starosti, ishem h gospodu oskrbe in ne- povzročemu v ženski- skem, ki bi opravljala hišna dela in vozila gospoda v bolniškem stolu na izprehodu. Za- hteva se znanje srbohr- vaščine ali nemščine. Z dobrih referencami in negi bolnikov izkušene imajo prednost. Majhne ali šibke ne pridejo v poštev. Objavne ponu- dbe na: Stevan K. Teodorovič, Pančeva, Kuma- novska 5. 50555-1

Natakarico

ishem, ki nastopi takoj. Plača po dogovoru: za bi- fet, točilnico, delikata- zno, mlekarino, zmožna kavgije 2000 Din. Pred- staviti danes v oglasni oddelki »Jutra« pod »Vest- ni Stefanu, MIKLOŠTJE- va cesta. 50558-1

Strojnik

izurjen strojni ključničar, z 14 letno prakso pri parnih strojih, vešč vseh popravil, dober strazar in električar, z večletnimi sprejemem. Iše službo. — Tavčar, Tebarje pri Celju. 50454-2

Pekov. pomočnik

srednje starosti, želi služ- bo. Zmožen predpovnik, za pame ali navadne pe- ča, kakor tudi samostoj- nego vodstva pekarni. — Povodila sam peče. — Ponudbe na oglasni oddelki »Jutra« pod »Vest- ni Stefanu«. 50584-1

Gospodična

perfectna kuharica, z del- gotnimi sprejemem, ki govori slovensko, nemško in madžarsko, želi službo v mestu ali na doželi. Naslov: Kastele Franči- ška, Pragersko 38. 50486-2

Uradnika

z dolgoletno prakso, zmo- žen vseh pisarniških del, želi prenesti službo v Ljubljani. Depise na ogl. oddelki »Jutra« pod »Vest- ni Stefanu«. 50496-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

s 2. razr. mešanske šole in znanjem nekoliko nem- škega jezika, ishe me- sta v večji trgovini me- šanega blaga po možnosti v mestu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 50512-2

Učenec

REVMATIKI

Dobiva se
povsod
1 steklenica
Din 16.—

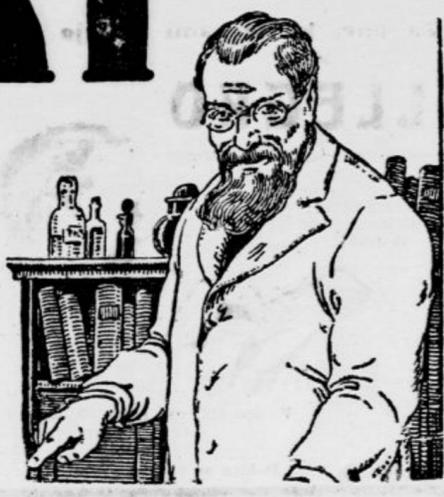
LABORATORIJ
ALGA - SUŠAK
4 stekl. »ALGE« Din 77
8 stekl. »ALGE« Din 131
14 stekl. »ALGE« Din 205
25 stekl. »ALGE« Din 320

Nabavite si še danes 1 steklenico

ALGA

ZA MASAZO

Ze jutri Vas bo
IZNENADIL USPEH

BOLI VAS
ALI TRGA V

kostek — rokah — nogah
sklepih — plečih — zobeh
kolkih — žilah — glavi

ALGA

odpravi
bolečine takoj

STARČKI in STARICE
Vi trpite na svoje stare dni najbolj na revmatskih bolečinah. Vdrgnite si vsaj enkrat na dan svoje trudne žile s preparatom ALGA. Cutili se boste kot prerojeni. Cutili boste v sebi življensko radost — svežost.

Prehlad, influenza, hripa
V obče pri vsakem nerazpoloženju, kjer je malo vročice, vdrgnite svoje telo s preparatom ALGA. Vročica poneha, spanje je mirno in zdravo. Cutili boste v sebi svežost duha in telesa.

Dobra kvaliteta - po ceni blažo!

Prodamo

po reklamnih cenah:

6 komadov rjuh (plaht) za posteljo, zarobljenih, širina 150 cm, dolžina 220 cm, iz dobrega češkega bombažnega platna št. 36 Din 400.—, boljša vrsta št. 40 Din 440.—, iz pravega lanenega platna Din 575.— za 6 kosov!

Ostanke (Reste) izključno češkega tekstilnega blaga in to: 20 m raznega pravega češkega šifona, platna za perilo in posteljino, širina 80 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za 260.— Din.

20 m raznega pravega češkega cefirja, kanafasa, druka itd. za perilo in posteljino, dobre barve, širina cca 75 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za Din 250.—.

Zahtevajte posebne ponudbe.

Prepričajte se o solidnosti našega podjetja.
Prodajamo samo zajamčeno ČESKO BLAGO.

Po poštnem povzetju pošilja

Češki trgovački muzej: Roubiček i drug
Sarajevo. 17751

DVA SPRETNA ZASTOPNIKA

proti fiksni plači, proviziji in dnevnicam
in prostemu avtu iščemo za prodajo naših
BERKEL-TEHTNIC in REZILNIH STROJEV.

Le gospodje, ne čez 40 let stari, s Ia. referencami, naj pošljejo obširne ponudbe s sliko na

VAN BERKELOV PATENT,
stroji za rezanje in tehtnice d. d.,

ZAGREB,
Radišina ul. 13. 17084

ZA PLETILJSTVA

nudi po najnižjih cenah in najpovoljnejših pogojih vsako vrstno volno, bombaž v kopsih, Regina, Kniting, Mako, svilo, sukanec, gumbe kakor ves ostali pribor za pletenje.

ANTON ADAMIČ v KRANJU

Zahtevajte vzorce in ponudbo!
Barvna karta gratis! 12864

Najugodnejši nakup pletilnih strojev, novih in rabljenih. — Na zalogi stalno igle, krtačice (Rauhkarden) in vsi ostali strojni deli.

PEČI ZA ŽAGOVINO

gorljive 6 ur 220 Din in 10 ur 320 Din,
franko moja postaja, razpošilja

KAROL CIZEL, kleparstvo, VRANSKO

Obupane ženske

Vseh skrbi se iznebite!!

»OMAGA Vam pri motnjah in izostajanju, kakor tudi pri prenehanju mesečne periode v dolgih letih hudočasno prekušeno in dosedaj edino po zdravnikih priporočeno zanesljivo sredstvo prof. dr. Rettija »EROSEA«, ki takoj v nekaj urah zanesljivo učinkuje, ne da bi dotičnica morala v njenem pokleto — Cena 70 Din, spec. za zastarele motnje 100 Din. koncentrat za ženske moške narave 150 Din. — Zajamčeno neškodljivo. — Temu sredstvu se ima zaupljati na tisoče žensk za zanesljiv in čage učinek in za povrnjeno brezskrbnost. — Diskretno pošilja po pošti edino Havelkova ordinacijski laboratorij, Praha Nusle, Božetěchova ulice, číslo 10. — J. — 54. — Českoslov. Republika.

Lovske puške

Roberts, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potreščine ima vedno v zalogi

F. K. Kaiser, puškar
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9. 111

Buick, model 1920

do sedaj vozil samo 10.000 km, radi tega skoraj popolnoma nov, 19/90 KS., znotraj upravljiv (Innenlenkbar), s 5 sedeži, nadalje odprti OPEL s 4 sedeži, radi različnih okolnosti poceni naprodaj. Ponudbe prosimo pod: 17153

Ivan Gabrovce, Maribor, Loška ulica 2

Čitaite knjige Čitaite knjige

NAPOLEON BONAPARTE

O tem velikem možu obstoji že cela knjižnica literature. Najmi-kavnejše razkriva njegove bre in slabe lastnosti, njegove javne in zasebne afere in doživlja Conan Doylov roman Napoleon Bonaparte.

Broširan velja Din 40.—, vezan Din 52.—. — Pravkar ga je izdala v Levstikovem prevodu

Knjižarna Tiskovne zadruga v Ljubljani
SELENBURGOVA ULICA ŠTEV 6.

G. Topham & Co.

dr. z o. z.

tvornica strojev in železolivarna
Wien. XI. Hauptstrasse 36

Brzotekoči polnojarmenik tipe Bruna

Naš v žagah največ uporabljeni jarmenik zreže v enem letu pri enostnem delu 8000 do 10.000 m³ okroglega lesa. Pri uporabi naših preizkušenih brzosponskih vozčkov z gonilno pripravo se more kapaciteta jarmenika zvišati za 30%. Za upravljanje jarmenika potrebna samo dva moža. Vsakovrstni stroji za žage in obdelavo lesa, kakor tudi mehanične transportne naprave.

Tehnična posvetovanja ter obiski inženjerja brezplačno.

Zastopstvo: Inženerski biro JULIO BREITWIESER,
ZAGREB, Vodnikova 11, Tel. br. 28-89.

Sprejmemo samostojne MOJSTRE - TKALCE

za avtomat. statve. Nastop takoj ali po sporazumu.

Ponudbe poslati z referencami in plačilnimi zahtevami:

Zemunski Tekstilni Industriji
Brače Hadži Bošković v Zemunu. 17133

Okvirji!

Največja zaloga najmodernejših okvirjev vseh vrst, izdelovanje lesenih lestencev ter vsakovrstna rezbarska in pozlatarska dela izdeluje solidno in poceni tvrdka

A. Götzl ded., Ljubljana
DUNAJSKA CESTA 17. 17107

POKLON.

Za one, ki se sami brijejo

ALLEGRO

najzanesljivejši aparat, za ostrenje in glajenje britvic

To daje britvicam največjo ostrino in štedi čas in denar.

V uporabi ca. 1.000.000 komadov. Crno lakiran Din 155.—, Poničljan Din 210.—

Dobiva se povsod.

354

RADIOBALZAMIKA

ZAMESLJIVO SREDSTVO PROTI REVMAZIMU, PREHLADU in ISHIJASU.

LABORATORIJ BEOGRAD SARAJEVSKA 84 DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Glasbo v vsak dom!

Vi ali kdorkoli iz Vaše družine lahko v kratkem igra kak instrument potom našega orepčalnega učnega tečaja, ter si ustvari doma prijetne večere. Zadržajte se danes naš veliki

brezplačni katalog

s katerim dobite tudi zastonj počno knjižico »Kak postane dober godbenik. Prilika za nakup je ugodna, instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo Va

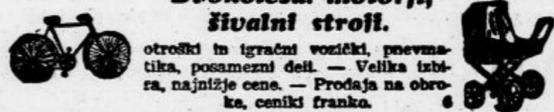
- violine ... od Din 95.— klarinete ... od Din 120.— dalje
- mandoline ... od Din 136.— trombe ... od Din 488.—
- gitarne ... od Din 297.— klavir, citre ... od Din 152.—
- tamburice ... od Din 96.— gramofone ... od Din 389.—
- ročne harmonike od Din 85.— dalje itd.

Največja odprema trdka glasbil v Jugoslaviji.

Meinelafterold

izvornica glasbil, gramofonov in harmonik
Prodajna podr. MARIBOR št. 101

Dvokolesa, motorji, živalni stroji.

otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. — Velika izbira, najnižje cene. — Prodaja na obroka, ceniki franka.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

FR. ŠEVČIK, LJUBLJANA

ZIDOVSKA ULICA 8. — TELEFON 33—78.

Orožje in municija za lov, sport in obrambo v vseh svetovnih znakah po najnižjih cenah. — Za ilustrovani cenik 1930 poslati 6 Din v poštinih znakah.

Braca Mateljan SUŠAK

VELETRGOVINA VINA, osnovana 1876 priporoča svoja izbrana in zajamčeno naravna dalmatinska vina:

Belo, opolo in črno.

Specialitete v sodih najmanje od 50 litrov.

Originalni viški opolo, Vugava, dalmatinski »Burgundeck« in »Dingac« z otoka Pelješca.

Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 do 7 decil:

»Viški Crljenak«, »Viška Zlatarka« in »Proseček«

O kakovosti naših specialitet v steklenicah in sodih se lahko prepričate

v Zagrebu v »Grajski kletki«, na Sušaku v »Hotelu Kontinental«

kakor tudi po vseh boljših restavracijah in gostilnah v vsakem večjem mestu naše domovine ter na parobrodih

»Jadranske plovilnice«.

Najbolj se pa prepričate, ako sami za poskušnjo naročite!

Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

Tudi vi obiščite veliko božično razstavo

katero priredimo v našem specialnem oddelku dne 8. decembra 1930. — Razstavljeni bodo predvsem krasni zastori, kakor gardine, stori, pregrinjala, zastori na meter itd. Razen tega vsakovrstne preproge, linolej, tekači, fine odeje in različna zelo primerna božična darila.

A. & E. Skabernè

LJUBLJANA — MESTNI TRG 20

1712

MLADOSTNA LEPOTA

CREME ROSE CENTIFOLIA, najidealnejša francoska »uha krema« — Daje močnejši ljubki in nežni ten. Z reševanjem uporabo odstranimo več nesuglasnosti obrazu postane mlado-ten svet in zategnut. vse do kasne starosti. Potrebna je vsaki moderni ženi kot podloga za polje, in smatke za vsodice. »U« in »p« — 40 Din

GOLD CREMA originalna angleška radioaktivna maščobna krema, katere dovršeno prodira v vse gube in tako tečno brani in dajevo pomlaj obraz. Z naravnost frapantno hitrostjo odstranja vse gube in samozeno kožo izpod oči in na slepoteh. pa je treba, da bo na vsaki toaletni mizi moderne dama. — Din 45

RDECILLO novu in obraba dela vsakega praga. — S preparatom proti rdečini nove odpravimo rdečilo to Noe in obrab postaneja sopej bela. — Din 65

CENTIFOLIA, kozmetički zavod, Zagreb, Južičeva 8. Zadržajte brezplačno usotrovane cenike!

Double, modni kangarski športni sevilj za fine obleke in suknje

»Pri Miklauc«
Ljubljana, Poljanska ulica — Me-darska ul. — Pred skorjjo

Stroino podjetie R. WILLMANN, Ljubljana

Slomškova ulica 3. Telef. 2055

Beneški jarmeniki, cirkularke, nihalne žage najnovije konstrukcije, brusilni stroji. Železni deli k pogonu mlinskih kamnov, zatvornice. Transmisijski deli kakor osovine, ležišča, spojke, jermence vse vrst in velikosti.

Rebraste cevi iz kov. železa z ugodnim grelnim učinkom.

Elektro-tovarna in jamska dvigala, vitli in dvigalne ter transportne naprave.

Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav.

Vsakovrstna popravila strojev.

Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški obisk. 16090

Sigurno zdravilo za lase!

Pomada »MICHEL«, zdravilo za lase, ki zaustavi izpadanje in osivenje las, odpravi prhljaj, srbečico, hraste in lišaje, kakor tudi posinjenje las. Povrne in pogladi nove prirodne lase, izleči lasno tkivo in klice. Pošilja po povzetju na vse banovine; depu za Jugoslavijo: MIŠELJ, BEOGRAD, Kosmajška br. 1.

Prodaja angleška drogerija, Knez Mihajlova 35. — Tel. 27—95, in lekarna Delini Beograd, Knez Mihajlova 1.

Doze po Din 115.—, 150.—, 185.— in 290.—. — Doze so prirejene kakor je bolezen, čim večja tem jačja. Kakor je pač komu bolj ali manj obolelo lasno tkivo ali klice. — Oseba, ki uporabi dozo za 290.— Din, a slučajno ne bi bila popolnoma zadovoljena, dobi v našem depuju zastonj isto količino. — Poština vračunana. 334

Tiskana navodila so priložena vsakemu ovitku.

Prodaja za Slovenijo: Drogerija GREGORIĆ, LJUBLJANA, Preternova ulica števil. 5.

Mreže za ograje

in sejanje — različnih dimenzij — se dobijo po zmernih cenah, kakor tudi vsa ključavničarska dela solidno in ceno pri:

IVAN LUZNAR, ključavničar, LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 69

Tovarna POHIŠTVA I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

VSakovrstno TOGAN POHIŠTVO LJUBLJANA za opremo stanovanj in pisarn

Dunajska cesta 17

H. C. HANSON

Umetni mlin in žaga

na Tratah pri Mariji Snežni na Veliki, okraj Sv. Lenart - Slov. gor. cenjenemu občinstvu vljudno naznanja, da je nanovo pre- di' svoj umetni mlin in žago, upostavi obnojni obrat ter vabi prebivalstvo Slovenskih Goric, da se posluži vseh doh' in, kateri mu podjetje nudi zagotavlja mu najboljšo in najtočnejšo postrežbo s prvovrstnimi mlevskimi proizvodi po najnižjih dnevnih cenah. — Istotam je naprodaj Diesel-motor s 50 konjskimi silami. 15881

Vsakovrstne trgovske knjige, štrac, mape, noteze, herbarije, odjemalne knjižice, bloke, zvezke itd.

nudim po skrajno ugodnih cenah!
NA DEBELO — — NA DROBNO

Anton Janežič

LJUBLJANA, Florjanska ul. 14
Knjigovoznica in črtalnica trgovskih knjig.

Klice na ustnih so opasne.

Pri vsakem dihu prihajajo nevarne klice v naša usta. Te klice napadajo zobno sklenino in povzročajo one zoprne rumenkaste madeže in gnitje, ki delajo zobe grde.

En centimeter KOLYNOSA je treba razmazati po suhi ščetki in ona napolni usta z antiseptično peno, ki v trenutku uniči te klice. Pena prodre do zobnih razpoklin in odstrani vse zaostanke hrane. Ona nevtralizira kisline in čisti zobe temeljito in brez poškodbe, dajoča zobni sklenini blestečo belino.

Uporabite KOLYNOS in videli boste, kako vam postanejo zobje beli in čisti.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za nikake dolgove, katere bi napravil kdorkoli, brez mojega osebnega dovoljenja na moje ime.

Josip Lavtižar, trgovec
v Kranjski gori.
17127

Gospoda za prodajo **parnih lokomobil**

stroke večšega išče za Slovenijo pooblaščenec svetovne trvdke za izgradbo parnih strojev. Pismene ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod št. 719c. 17110

Velour, modni ševjot, piš in velika izbira - nizke cene

»Pri Miklauc«
Ljubljana, Poljanska ulica — Me-darska ul. — Pred skorjjo